სვანეთი

UDC(უაკ) 39(479.22)
რ-97

ნაშრომში წარმოდგენილი „ცოცხალი ისტორიები“ ასახავს XX საუკუნის 60-80 წლების ქვემო და ზემო სვანეთის მოსახლეობის სამეურნეო, სოციალური და სულიერი ცხოვრების თავისებურებებს.

ნაშრომში, პირველად, ქვეყნდება (შერჩევით) პროფ. ჯ. რუხაძის მიერ სვანეთში, ათწლეულების განმავლობაში, პირადად მოპოვებული და ძველი ეთნოგრაფიული ყოფის ისტორიული ღირებულების მქონე ინვიათი ნიმუშები.

ნაშრომში წარმოდგენილი მასალა დახმარებას გაუწევს არა მარტო ეთნოლოგებს, არამედ ამ საკითხით დაინტერესებულ ფართო საზოგადოებას.

პროექტის ავტორი — თ. ცაგარეიშვილი, ეთნოლოგი
რედაქტორი — ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი,

მხატვარი — კ. სულაბერიძე

კომპიუტერული უზრუნველყოფა — პ. ქორქია

ISSN 1987-9725
ISBN 978-9941-9730-3-1
© „სემდ“ ფონდი, 2020
© კორნელი კეკელიძის სახელობის საქართველოს ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი, 2020

შ ი ნ ა ა რ ს ი

წინასიტყვაობა 5

თავი I. სვანეთის საველე ეთნოგრაფიული დღიურები 9

ა) ქვემო სვანეთის ეთნოგრაფიული მასალები 1967-1968 წწ. ... 11
ქვემო სვანეთის ეთნოგრაფიული მასალები, 1980 წ. 111

ბ) ზემო სვანეთის ეთნოგრაფიული მასალები, 1966-1967 წწ. . 143
ზემო სვანეთის ეთნოგრაფიული მასალები, 1974 წ. 225
ზემო სვანეთის ეთნოგრაფიული მასალები, 1977-78 წწ. ... 245

დამატება. სვანური ტერმინები 287

თავი II. სვანეთში მივლინებების ანგარიშები 295

ზემო სვანეთის მივლინების ანგარიში, 1966 წ. 297

ქვემო და ზემო სვანეთის ეთნოგრაფიული
მივლინების მოკლე ანგარიში, 1967 წ. 324

თავი III. სამეცნიერო კვლევის შედეგები 353

ხალხური მეტროლოგიის საკითხისათვის სვანეთში 355

„ლიჩენიში“ — ვაჟიშვილის სახელზე განკუთვნილი
დღესასწაული 379

კანაფის მეურნეობა სვანეთში 425

მარცვლეული კულტურებისათვის განკუთვნილი
სათავსები სვანეთში 447

წინასიტყვაობა

სვანეთი საქართველოს ერთ-ერთი ძირძველი და მნიშვნელოვანი რეგიონია. სვანეთის წარსულის შესახებ უპირველეს ყოვლისა, ცნობებს გვაწვდის სვანეთის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი არქეოლოგიური მასალა, რომელიც ნეოლითიდან მოყოლებული ყველა არქეოლოგიური პერიოდის ძეგლს მოიცავს. ასევე ძველ ბერძენ, რომაელ თუ ბიზანტიელ ავტორთა უძველესი წერილობითი წყაროები, ქართული საისტორიო მწერლობის მონაცემები მიხედვით, ანტიკურ და მომდევო ეპოქაში სვანეთი კოლხეთის, შემდეგ კი ეგრისის, ლაზიკის სამეფოს შემადგენლობაში შედიოდა.

სვანეთი მთელი თავისი ისტორიის მანძილზე აქტიურად იყო ჩაბმული საქართველოს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. საუკუნეების მანძილზე იგი საქართველოს გუშაგს, „ზურგის კარს" წარმოადგენდა. ამაყადთავაწეული, ხმალშემართული სვანი მამაცურად იცავდა საქართველოს ჩრდილოეთის საზღვრებს.

სვანეთი საქართველოს მაღალმთიანი რეგიონია. იგი განფენილია ორი მდინარის, ენგურისა და ცხენისწყლის აუზსა და ყოველმხრივ მთაგრეხილებით შემოფარგლულ ხეობაში. გამოირჩევა სულიერი და მატერიალური კულტურის უნიკალური ძეგლებით, რომლებიც იდეალურად არის შეხამებულნი ბუნებრივ გარემოსთან.

სვანეთი მეტალურგიული წარმოების უძველეს კერას წარმოადგენს. ამ კუთხის მკვიდრნი ოქროს მოპოვების საიდუმლოებას ფლობდნენ, განთქმულნი იყვნენ ხის დამუშავების ხელოვნებით...

თავად სვანი ხასიათის სიმტკიცით, პატიოსნებითა და ვაჟკაცობით გამოირჩევა. იგი ოდითგან არ ეპუებოდა არც ზამთრის სუსხს, არც წამლეკავი ზვავების საშიშროებას, არც მტრის შე-

მოქნეულ ხმალს. ბრძოლასთან ერთად, სვანმა კარგად იცოდა შრომის ფასიც. მამა-პაპათა სისხლით გაჟღენთილ სვანეთის მიწას გარჯის ბეჭედიც მკვეთრად აზის. განსაკუთრებულია სვანეთის მკვიდრთა ერთგულება რწმენისადმი. საქართველოს არცერთ კუთხეს არ შემორჩენია ამდენი ეკლესია, ოქრო-ვერცხლით ნაჭედი ხატები თუ ტყავზე დაწერილი საეკლესიო წიგნები. აქ რწმენის უზენაესობის, ტრადიციით დადგენილი ზნეობრივი ნორმების საფუძველზე ფასდებოდა და ფასდება ადამიანის ღირსება. სვანეთი როგორც იდუმალი სამყარო ოდითგან მიმზიდველი იყო მოგზაურთათვის, იმავდროულად იგი საინტერესო ობიექტი აღმოჩნდა მკვლევართათვის, განსაკუთრებით კი ეთნოგრაფებისათვის. სვანეთი ეთნოგრაფთა თაობების მრავალწლიანი და მრავალმხრივი კვლევის არეალად იქცა.

ქართველ ეთნოგრაფთა: ვ. ბარდაველიძის, გ. ჩიტაის, ალ. რობაქიძის, რ. ხარაძის, მ. ჩართოლანი, ლ. ბედუკაძის, გ. ჯალაბაძის, მ. კეკელიას და სხვათა მიერ მოძიებული სვანეთის ტრადიციული სამეურნეო ყოფის, მატერიალური კულტურის, საზოგადოებრივი თუ სულიერი ცხოვრების ამსახველი ეთნოგრაფიული მასალის ანალიზისა და განზოგადების საფუძველზე, სამეცნიერო მიმოქცევაში შემოტანილი იქნა კვლევის მეტად მნიშვნელოვანი შედეგები, დაისახა ახალი პერსპექტივები.

დღეს, დღის სინათლეზე, პირველად გამოგვაქვს ჯულიეტა რუხაძის ეთნოგრაფიული ჩანაწერები სვანეთზე „ცოცხალი ისტორიების“ ეგიდით. ამ ჩანაწერებით ცოცხლდება სვანეთის ტრადიციული ყოფა. ჩვენ ვიხილავთ უშუალოდ სვანეთის მკვიდრთა მიერ მოთხრობილ ისტორიებს, მათ პირად ცხოვრებასა თუ საზოგადოებრივ საქმიანობაზე შრომით ჩვევებზე, ადგილობრივ რწმენა-წარმოდგენებსა თუ წეს-ჩვეულებებზე სამართლისა თუ ზნე-

ობის ნორმებზე, მათ მეხსიერებაში შემორჩენილ უძველეს სვანურ ტრადიციებზე...

სვანეთში მოძიებული ეთნოგრაფიული მასალის მეცნიერული ანალიზის შედეგად, ჯულიეტა რუხაძემ პირველმა დაამუშავა საკითხები ეთნოლოგიური მეცნიერების სხვადასხვა სფეროდან. როგორიცაა მაგ. ხალხური მეტროლოგია, კანაფის ტრადიციული მეურნეობა მარცვლეული კულტურებისთვის განკუთვნილი სათავსები, ძეობის წეს-ჩვეულება - „ლიჩენიში“ და მრავალი სხვ.

ჯულიეტა რუხაძის მიერ ჩატარებული კვლევით შეივსო ბევრი თეთრი ლაქა სვანეთის ეთნოგრაფიული შესწავლის სფეროში. მაგრამ მხოლოდ კვლევის შედეგებით არ გაამდიდრა ჯულიეტა რუხაძემ ქართული ეთნოლოგიური მეცნიერება. არანაკლებ მნიშვნელოვანია მისი საველე დღიურები როგორც საველე მუშაობის მეთოდოლოგიური თვალსაზრისით, ისე ეთნოგრაფიული კვლევის პირველწყაროს მიწოდებით მკითხველთათვის, განსაკუთრებით სვანეთის ყოფით დაინტერესებულ პირთათვის, ახალგაზრდა მკვლევართათვის. წარმოდგენილი მასალა მრავალი ახალი საკითხის გაშუქების საშუალებას იძლევა და განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს დღეს, გლობალიზაციის ეპოქაში, როდესაც ასე სწრაფად ქრება ხალხური ტრადიციები. აღნიშნული ზოგადი პრობლემის გარდა, ხალხური ტრადიციების მივიწყებას სვანეთში ხელი შეუწყო მე-20 საუკუნის ბოლოდან დაწყებულმა მიგრაციულმა პროცესმა. განსაკუთრებით კი 1987 წელს მოსახლეობის, სტიქიური უბედურების მიზეზით გამოწვეულმა, გადასახლებამ. ამ უბედურებამ, ერთ დროს ხალხმრავალი სოფლები დაცლის პირას მიიყვანა.

აღნიშული პრობლემების ფონზე განუზომელია ჯულიეტა რუხაძის დამსახურება, ეთნოგრაფიული ჩანაწერები კი განსაკუთ-

რებით ფასეული, რადგან ისინი სვანეთის ტრადიციული ყოფის ცოცხალ ისტორიას ასახავს. ჯულიეტა რუხაძის სახელი მარად იცოცხლებს და ნათელ სვეტად დაადგება სვანეთის ეთნოგრაფიულ ველს.

თამილა ცაგარეიშვილი

P.S. კითხულობ ჯულიეტა რუხაძის ჩანაწერებს და გგონია, რომ პირადად ესაუბრები მთხრობელს, გრძნობ მის სიახლოვეს, თითქოს იგი გულს გიხსნის და შენთვის გასაგები ხდება მისი ბუნების, ხასიათის თავისებურებანი. ხვდები რომ, მიუხედავად საკმაოდ მძიმე საცხოვრებელი პირობებისა, სვანი ოპტიმისტია. მას არ აშინებს მცირემიწიანობა, გაუთავებელი სტიქიური უბედურებანი, მეწყერი იქნება ეს, ზვავი თუ წყალდიდობა. სვანი იმედის თვალით უყურებს მომავალს, მას არ ეუფლება სასოწარკვეთილება. იგი გამოსავალს შრომასა და გარჯაში ხედავს.

სვანეთში სტიქიური უბედურების შედეგად დანგრეულ სოფელ უამუშში ერთადერთი კოშკი გადარჩა. „ნავერიანებს კოშკი უდგათ ცისა და მთის კაბადონზე, თეთრი კოშკი მაგარია. სვანეთი არ დაილევა“ მღერიან სვანები.

ამ თეთრი კოშკივით ურყევად დგანან სვანები სვანეთის სადარაჯოზე, არ ივიწყებენ წარსულს და იმედიანად უყურებენ მომავალს, რომლის სიმბოლო ნავერიანების თეთრი კოშკია.

თავი I.

სვანეთის სავლო

ეთნოგრაფიული დეტალები

ს. ქვემო სვანეთის

ეთნოგრაფიული

ძიებანი

1967-1968

1967. 23. VIII. Тбилиси

Дорогой Константин Георгиевич!

Получил Ваше письмо от 16-го августа. Очень рад, что Вы
и Ваша семья здоровы. Мы тоже все здоровы. Наши дети
растут, учатся. Старший сын Гиви уже студент. Он учится
на физическом факультете Тбилисского университета. Сын
Вахтанг учится в 10-м классе. Дочь Нана учится в 8-м
классе. Моя жена работает в Институте истории, языка и
материальной культуры. Я работаю в Институте языкознания.

Очень я доволен тем, что Вы снова взялись за
перо. Ждем Ваших новых произведений. Надеемся, что
в скором времени Вы приедете в Грузию. Будем очень
рады видеть Вас и Вашу семью. Мы Вам всегда будем
рады. Приезжайте, пожалуйста, обязательно.

Ваш Г. Ломтатидзе

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემა ძალიან განსხვავდება ქართულისაგან, ამიტომ ქართველი მოსწავლისათვის ფრანგული ენის ფონეტიკის ათვისება ძალიან ძნელია. ამიტომ ამ საკითხის სწავლებას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს. ფრანგული ენის ფონეტიკის სწავლების დროს ყველაზე ხშირად დაშვებული შეცდომა ის არის, რომ ფონეტიკის სწავლებას ადრეულ ეტაპზე ან საერთოდ არ აქცევენ ყურადღებას. ეს კი ფონეტიკის ათვისებას ძალიან ართულებს. ამიტომ ამ საკითხის სწავლებას ადრეულ ეტაპზე უნდა მივაქციოთ ყურადღება. ფონეტიკის სწავლების დროს ყველაზე ხშირად დაშვებული შეცდომა ის არის, რომ ფონეტიკის სწავლებას ადრეულ ეტაპზე ან საერთოდ არ აქცევენ ყურადღებას. ეს კი ფონეტიკის ათვისებას ძალიან ართულებს. ამიტომ ამ საკითხის სწავლებას ადრეულ ეტაპზე უნდა მივაქციოთ ყურადღება. ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემა ძალიან განსხვავდება ქართულისაგან, ამიტომ ქართველი მოსწავლისათვის ფრანგული ენის ფონეტიკის ათვისება ძალიან ძნელია.

ნაწილი. ეს ნაწილი ჩვენ ვერ ვნახეთ. ეს ნაწილი ჩვენ ვერ ვნახეთ. ეს ნაწილი ჩვენ ვერ ვნახეთ

ლილი ბოლოვნად. ვიცით ქალი ისე ცხო-
ცხოვრება ისეთ ადამიანებთან ერთად, რომელთა
ქცევა ლოგიკურ ახსნას 10 ჯერ ვიცით ყველა-
ქალის ჩაფიქრებით 200 კაცი ლაბორატორიაში ისეთ
ექსპერიმენტებზე ვ ფიქრობ ჭიის გამოსაცდე-
ლად ისეთი ჭიანური ნაკეთობის ქონებრივი ინსტი-
ტუტი, ვისაც ფიქრი ხალისობს, ვისაც ფიქრი ხალისობს,
ვისაც ფიქრი ის ისეთი ადამიანის სამყარო ისაა,
და ისეთ დიდმნიშვნელოვან ჭიაში. ჭიანის ფიქრი ის
ლილის ადამიანი ისეთ ისეთ ისეთი.

(ადრინდელ ისეთ, ისეთ ვიდეოში ბრძოლა
ისეთის ჭიანურობის ისეთია.) ისეთი ისეთ ის-
ისეთი.

ისეთისთვის ის ისეთი ისეთ
ყოველთვის - ისეთისთვის - ისეთისთვის ყოველ.
2 ყოველთვის - ისეთისთვის
4 - ყოველთვის ის ისეთისთვის
4. ისეთისთვის ისეთისთვის ისეთისთვის ისეთის,
ჭეშმარიტი ისეთისთვის ისეთისთვის ისეთის
ისეთი ისეთისთვის ისეთისთვის ისეთისთვის
ისეთისთვის ისეთისთვის ისეთისთვის ისეთისთვის
ისეთისთვის ისეთისთვის ისეთისთვის ისეთისთვის

ბათუმი

ჩამოვედით ავთობაზე სიცხისაგან თავის ქარიშხლიანი ზღვისპირა ქალაქი ბათუმი. ძველთაგანვე ცნობილია როგორც ჯანსაღი კლიმატური ადგილი. ზაფხულში ტემპერატურა +30 გრადუსს არ აღემატება. ზამთარი ნაკლებად ცივია. ნალექების რაოდენობა წელიწადში 2500 მილიმეტრამდე აღწევს. ამიტომ ბათუმის ირგვლივ ტროპიკული მცენარეულობა ბუნებრივად ხარობს. ბათუმის ბაღი 1880 წელს დაარსდა. ბაღის ფართობი 115 ჰექტარია. ბაღში 1000-ზე მეტი სახეობის ხე-მცენარეა გაშენებული. ბაღის ფართობის ნახევარზე მეტი ბუნებრივი ტყეა. ბაღში ბევრი ეგზოტური მცენარეა. ბაღის ერთ ნაწილში ბუნებრივი ტყეა შენარჩუნებული. ბაღში ბევრი ფრინველია. ბაღში ბევრი ხეხილის ნარგავია გაშენებული. ბაღში ბევრი ფრინველია. ბაღში ბევრი ხეხილის ნარგავია გაშენებული. ბაღში ბევრი ფრინველია. ბაღში ბევრი ხეხილის ნარგავია გაშენებული.

ბაღში ბევრი ფრინველია. ბაღში ბევრი ხეხილის ნარგავია გაშენებული. ბაღში ბევრი ფრინველია. ბაღში ბევრი ხეხილის ნარგავია გაშენებული.

ئەوەی ئەمڕۆ لە کەناراندا دەبینرێت. هاوسەرەکەی ئەو
ژنێکی ئەڵمانی بوو کە ساڵانێک لەمەوبەر لە ئەڵمانیا
ئاشنای بووبوو. ئەوسا ئەو ژنە ئەڵمانە هێشتا کچێکی
لاوی ئەڵمانی بوو. ئەو کچە ئەڵمانە هەموو ساڵێک
ئەو ماوەیەی لە ئەڵمانیا بەسەر دەبرد، هەر سێ
هەفتەیەک جارێک نامەی بۆ ئەو هاوڕێیە دەنووسی
کە ئێستا ژنی ئەو پیاوە بووە.

ئەو نامانەی کە ئەو ژنە ئەڵمانە بۆ ئەو هاوڕێیەی
دەینووسین، هەر سەرەتای وا دەستپێدەکرد:

"خۆشەویستەکەم هانس،
ئەمڕۆ ڕۆژێکی زۆر جوانە
هەتاوەکە بەرز بووەتەوە،
باڵندەکان بە ئاسمانەوە دەفڕن،
هەموو شتێک وەک ئەوەی
ئەمڕۆ هەموو شتێک
بە تۆوە بیر دەکەمەوە.

هەموو ئەو نامانەی کە ئەو ژنە ئەڵمانە بۆ ئەو
هاوڕێیەی دەینووسین، هەر سێ هەفتەیەک جارێک
دەستی بە نووسینی نامەیەک دەکرد بۆ ئەو هاوڕێیە،
هەموو جارێک ئەو نامەیەی دەنووسی، هەر
دەیگوت: ئەمڕۆ ڕۆژێکی زۆر جوانە، هەتاوەکە
بەرز بووەتەوە، باڵندەکان بە ئاسمانەوە دەفڕن،
هەموو شتێک وەک ئەوەی ئەمڕۆ هەموو شتێک
بە تۆوە بیر دەکەمەوە. ئەو ژنە ئەڵمانە هەموو
جارێک کە نامەیەکی بۆ ئەو هاوڕێیە دەنووسی،
هەر ئەو دەستەواژانەی دەنووسی، هەر ئەو
هەستانەی دەردەبڕی، هەر ئەو ڕستانەی
دەنووسی، هەر ئەو ڕستانەی دەنووسی، هەر
ئەو ڕستانەی دەنووسی، هەر ئەو ڕستانەی
دەنووسی، هەر ئەو ڕستانەی دەنووسی، هەر
ئەو ڕستانەی دەنووسی، هەر ئەو ڕستانەی
دەنووسی، هەر ئەو ڕستانەی دەنووسی، هەر
ئەو ڕستانەی دەنووسی، هەر ئەو ڕستانەی
دەنووسی، هەر ئەو ڕستانەی دەنووسی، هەر

ցեր.

ոմ, որ մտահոգում էր, թե արևմտյան էությունը ինչպես կարող է հասնել իր լիակատար ներուժին։ Այդ մարդը Հայդեգերն էր։ Նա ինձ ասաց, որ ինքը ոչ մի կերպ չի կարող հասկանալ, թե ինչպես կարելի է ապրել առանց Աստծո։ Ես ասացի, որ ինձ համար դա շատ հեշտ է։

+++

Ստեփան Զորյան
Ստեփան-Սողոմոն վարդապետ Զորյան
Մատենադարան, Ադանա
Matenadaran, Adana
Ms. VIII.674, էջ 129.

ბევრი სიახლე დაინახავთ ეკონომიკაში, განსაკუთრებით, იმის გამო, რომ ბოლო ათწლეულის განმავლობაში ეკონომიკა ძალიან სწრაფად ვითარდებოდა. ბევრი ის ფაქტორი, რომელიც ადრე ხელს უშლიდა ეკონომიკის განვითარებას, ახლა აღარ არსებობს. ბევრი ის ფაქტორი, რომელიც ადრე ხელს უშლიდა ეკონომიკის განვითარებას, ახლა აღარ არსებობს. ეკონომიკა ახლა ბევრად უფრო ეფექტურად ფუნქციონირებს, ვიდრე ოდესმე ადრე

ومعاني الحياة. الإنسان يحتاج إلى الحب، إلى الصداقة، إلى الانتماء إلى مجتمع. هذه ليست أشياء ثانوية، بل هي جوهر الوجود الإنساني. وعندما يفقد الإنسان هذه العلاقات، يشعر بالوحدة والاغتراب، حتى لو كان يعيش وسط الناس.

لقد أدى التطور التكنولوجي إلى تغيير طبيعة العلاقات الإنسانية بشكل كبير. فقد أصبح الناس يتواصلون عبر الشاشات أكثر مما يتواصلون وجهاً لوجه. وأصبحت الصداقات تُقاس بعدد المتابعين، والحب يُختصر في رسائل قصيرة. هذا التحول السريع لم يمنح الإنسان الوقت الكافي ليتكيف معه، فظهرت مشاعر القلق والاكتئاب بين الشباب بشكل غير مسبوق.

ومن هنا، فإن الحفاظ على العلاقات الإنسانية الحقيقية أصبح ضرورة ملحة، وليس مجرد رفاهية. فالعلاقات الصادقة هي التي تمنح الإنسان الأمان النفسي، وتساعده على مواجهة ضغوط الحياة، وتجعله يشعر بأن له قيمة في هذا العالم.

ავიღოთ ორი ნებისმიერი ნატურალური რიცხვი, მაგალითად 12 და 18. 12-ის გამყოფებია: 1, 2, 3, 4, 6, 12. 18-ის გამყოფებია: 1, 2, 3, 6, 9, 18. საერთო გამყოფებია: 1, 2, 3, 6. ამათგან უდიდესი 6 არის. ეს რიცხვი 12-ისა და 18-ის უდიდესი საერთო გამყოფია. ასეთ რიცხვებს ურთიერთმარტივი ეწოდებათ. მაგალითად, 8 და 15 ურთიერთმარტივი რიცხვებია, რადგან 8-ის გამყოფებია: 1, 2, 4, 8. 15-ის გამყოფებია: 1, 3, 5, 15. საერთო გამყოფი მხოლოდ 1 არის.

ორი რიცხვის უმცირესი საერთო ჯერადი ეწოდება ამ რიცხვების საერთო ჯერადთაგან უმცირესს. მაგალითად, 4-ის ჯერადებია: 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28, 32, 36, ... 6-ის ჯერადებია: 6, 12, 18, 24, 30, 36, ... საერთო ჯერადებია: 12, 24, 36, ... ამათგან უმცირესი 12 არის. ეს რიცხვი 4-ისა და 6-ის უმცირესი საერთო ჯერადია.

ორი რიცხვის ნამრავლი ტოლია მათი უდიდესი საერთო გამყოფისა და უმცირესი საერთო ჯერადის ნამრავლისა. ეს ნიშნავს, რომ ზემოთ განხილული 12-ისა და 18-ის ნამრავლი 12-ის 18-ზე გამრავლებული ტოლია 6-ისა და 36-ის ნამრავლის. ანუ 12 × 18 = 6 × 36. ეს ტოლობა ადვილად შეიძლება შემოწმდეს.

ძალიან ვწუხვარ, რომ ასე დიდხანს დაგაცადეთ პასუხი. ამის მიზეზი ის გახლდათ, რომ ჩემი ნათესავი ქალბატონი ნინო ჭანტურია ბათუმში ჩამოვიდა და ვერ მოვახერხე მისთვის ყურადღების მიქცევა. ახლა ის უკვე წავიდა და ამიტომ შემიძლია თქვენს წერილს ვუპასუხო.

ჩემი ნათესავი ქალბატონი ნინო ჭანტურია ბათუმში ჩამოვიდა ოთხშაბათს, 14 აგვისტოს, ჩემთან ერთად ვიყო სამი დღე, ხოლო ხუთშაბათს, 15 აგვისტოს, ის ბათუმიდან გაემგზავრა ქუთაისში. ამ სამი დღის განმავლობაში ჩვენ ვესაუბრებოდით ერთმანეთს ძირითადად ოჯახურ საკითხებზე, ასევე ჩემს ნაშრომზე, რომელიც ეხება ქართველ ქალთა ცხოვრებას და მოღვაწეობას. ამ ნაშრომის ერთ-ერთი თავი ეძღვნება ქალბატონ ნინოს. ამიტომ ის ძალიან დაინტერესდა ამ ნაშრომით და ბევრი საინტერესო ინფორმაციაც მომაწოდა. ამ ინფორმაციის ნაწილი ჩემთვის ცნობილი იყო, ნაწილი კი სრულიად ახალი აღმოჩნდა. ამიტომ ნაშრომის ეს თავი ძალიან საინტერესო გახდება. ამ ინფორმაციის ნაწილი ჩემთვის ცნობილი იყო, ნაწილი კი სრულიად ახალი აღმოჩნდა. ამიტომ ნაშრომის ეს თავი ძალიან საინტერესო გახდება. ამ ინფორმაციის ნაწილი ჩემთვის ცნობილი იყო, ნაწილი კი სრულიად ახალი აღმოჩნდა. ამიტომ ნაშრომის ეს თავი ძალიან საინტერესო გახდება.

ბათუმი 15ვ ივლისი
1967. 25. VIII.

ს. ლომთათიძე - ლომთათიძე (ლომთათიძე-ფილ ყმაწვილი)

ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ფრანგული ლიტერატურა თავის ორიგინალში, ფრანგული ენა ფრანგების მშობლიური ენა, ფრანგული ენა ევროპის ენა, ფრანგული ენა ფრანგების ენა, ფრანგული ენა ფრანგების ენა, ფრანგული ენა ფრანგების

ژیان، هاوڕێ، هاوسەرگیری- ئایا تۆ خۆشەویستی
لە گەڵ هاوڕێکانت، ژیانی هاوسەرگیری و منداڵبوون
ئەوەندە بەڵگەنەویست نیە کە پێویستی بە وەڵام
هەبێت. ئەوەی ڕاستی بێت ئەم پرسیارانە هەموو
کاتێ خەڵکی ئەو شوێنەی کە تێیدا دەژیت
لێت دەپرسن.

ئەگەر هەندێک ئاسایی، هاوسەرگیری دوو-
ڕەگەزی بێت، ئەوا ئەمە ئەو کاتەیە کە ئەو
کەسانەی کە ڕەگەزی جیاوازیان هەیە بڕیار
دەدەن کە ژیانی هاوبەشیان پێکەوە دەست پێ-
بکەن. ئەمەش ئەو کاتەیە کە ئەو کەسانەی
ئەم بڕیارە دەدەن ئەو ئەرکانە وەردەگرن کە
هاوسەرگیری و منداڵبوون لەخۆ دەگرێت.
ئەمەش ئەو کاتەیە کە ئەو کەسانەی ئەم
بڕیارە دەدەن ئەو ئەرکانە وەردەگرن کە
هاوسەرگیری و منداڵبوون لەخۆ دەگرێت.

ուշ ձեռք, գնդակները սուլելով ետ-
ևից հասան (տասնհոգեվարքի մեջ
ընկավ վեց հոգի), բայց ոչ մեկը
նրանց ուղղությամբ, որովհետև
մեզ նկատելուն պես ամբողջ խումբը
գնաց ցրվելու ամեն կողմ։ Ես
ինձ ցնցված զգացի, ինչպես
որ լինում է մարդ, երբ նրա
վրայով անցնում է ամպրոպը։
Ինձ թվում էր, թե ամբողջ
աշխարհը ինձ համար վերջացել է։

Ես մնացի միայնակ։ Ամբողջ
գիշերը ես անցկացրի ոտքի
վրա, ինչպես որ ասում են,
մատս մատիս չդիպցրած։ Ես
ոչ մի կերպ չէի կարողանում
հասկանալ, թե ինչ պետք է
անեմ, ուր գնամ, ինչ մտածեմ,
ինչ զգամ։ Ես ոչ մի բան չէի
կարողանում։ Ես ոչ մի բան
չէի հիշում։ Ես ոչ մի բան
չէի տեսնում։ Ես ոչ մի բան
չէի լսում։ Ես ոչ մի բան
չէի զգում։ Ես ոչ մի բան
չէի։

ისეთი ოცნებაა ისიც სრულიად საკმარისი
სიყვარულისთვის.

ეს ოთხი ნაწილი, რომელიც ამ ნაშრომის
ძირითად ნაწილს შეადგენს, ეხება ადამიანის
ცხოვრების ისეთ მხარეებს, რომლებიც ყველა
ადამიანის ცხოვრებაში ერთნაირად მნიშვნელო-
ვანია. ესენია: ოჯახი, ბავშვები, ბედნიერება,
ურთიერთობა ადამიანებს შორის, სიყვარული,
ქალისა და მამაკაცის ურთიერთობა – ზოგადად
და ინდივიდუალურად ყოველი ჩვენგანის
ცხოვრებაში.

ვარაზი ბესიკი
ლიტერატურული ინსტიტუტის
ასპირანტი 28 წლის;
ცხოვრობდა ვაკეში 87 წ.
13.VII.68 წ.

„ჩემი ცხოვრების ყველაზე საშინელი მოვლენა ის იყო, რომ ჩემი ნათლია ქალი ჩემ თვალწინ დაიხრჩო. ეს მოხდა ჩემ ბავშვობაში, ზაფხულში, ალაზნის პირას. ნათლია ქალი ცურვას ძალიან კარგად იცნობდა, ბანაობა ძალიან უყვარდა და ხშირად დადიოდა ალაზანში. ერთხელ ნათლია ქალი ბანაობდა, მე ნაპირზე ვიჯექი და ვუყურებდი. ნათლია ქალი ცურავდა, ცურავდა, ცურავდა, ბოლოს ვეღარ დავინახე. ნათლია ქალი ალაზანში დაიხრჩო. ეს ამბავი ჩემ ბავშვობაში ძალიან ხშირად მახსენდებოდა. ეს ამბავი ჩემ ბავშვობაში ძალიან ხშირად მაშინებდა. ეს ამბავი ჩემ ბავშვობაში ძალიან ხშირად მაშინებდა, ახლა კი აღარ მაშინებს. ახლა ეს ამბავი ჩემ ბავშვობაში ძალიან ხშირად მახსენდება, ახლა კი აღარ მახსენდება. ახლა ეს ამბავი ჩემ ბავშვობაში ძალიან ხშირად მახსენდებოდა, ახლა კი აღარ მახსენდება. ეს ამბავი ჩემ ბავშვობაში ძალიან ხშირად მაშინებდა, ახლა კი აღარ მაშინებს.

ومعلومات عن الأسلحة والذخيرة والمتفجرات والمواد الكيميائية والبيولوجية والنووية والمواد ذات الاستخدام المزدوج والتكنولوجيا ذات الصلة، وتقديم المساعدة التقنية المتعلقة بالأسلحة والذخيرة والمتفجرات والمواد الكيميائية والبيولوجية والنووية والمواد ذات الاستخدام المزدوج والتكنولوجيا ذات الصلة، وتدريب الموظفين على ذلك، وتحديد الأهداف ذات الأولوية لبناء القدرات وتقييمها، وتقديم المساعدة في مجال الرقابة على الصادرات ومراقبة الحدود وإنفاذ القانون فيما يتعلق بالأسلحة والذخيرة والمتفجرات والمواد الكيميائية والبيولوجية والنووية والمواد ذات الاستخدام المزدوج والتكنولوجيا ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن التشريعات ذات الصلة، وتعزيز التعاون الإقليمي والدولي، وتشجيع التنفيذ الطوعي للمعايير الدولية ذات الصلة، وتقديم المساعدة في مجال الإبلاغ، وفقا لما يطلبه مجلس الأمن أو الأمين العام، بما في ذلك عن طريق الزيارات التي يقوم بها الخبراء، وتقديم المشورة إلى الفريق بشأن سبل تعزيز قدرة الدول على تنفيذ التدابير ذات الصلة، وتقديم توصيات بشأن سبل تحسين تنفيذ هذه التدابير، وتحديد الثغرات والممارسات في تنفيذ هذه التدابير، وتقديم توصيات بشأن سبل معالجتها، وتقديم المساعدة في تحديث القوائم الوطنية للسلع الخاضعة للرقابة، وتقديم المشورة بشأن تنفيذ الضوابط الوطنية على نقل السلع الخاضعة للرقابة، بما في ذلك الضوابط على الوساطة والعبور الترانزيت والشحن العابر، وتقديم المشورة بشأن وضع تدابير فعالة لإنفاذ القانون والتعاون الجمركي لمنع ومكافحة الاتجار غير المشروع بالأسلحة والذخيرة والمتفجرات والمواد الكيميائية والبيولوجية والنووية والمواد ذات الاستخدام المزدوج والتكنولوجيا ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير مكافحة غسل الأموال وتمويل الإرهاب ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الحدود ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الطيران ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الموانئ ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن السكك الحديدية ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الطرق ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن المياه ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الطاقة ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الاتصالات ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن المعلومات ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الفضاء ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن البيئة ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الصحة ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الغذاء ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن المياه ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الطاقة ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الاتصالات ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن المعلومات ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الفضاء ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن البيئة ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الصحة ذات الصلة، وتقديم المشورة بشأن تدابير أمن الغذاء ذات الصلة.

ბოლოს, ორივე კონცეპტი 4-5 ლიტრი, სანამ ანალიზის ბოლო ეტაპზე ანალიზის ბოლო ეტაპზე ანალიზის ბოლო ეტაპზე

ოთხმა კაცი ოდენ, ჩემი ახლობელი. მეფე-
ფიქრი ვიქონიე, რა ჩემი ვაჭრობა სულ
ვიყავ, ძმანი და ახლობელნი თან ვიყოლიე
ვიდა ვაჭრობა ჩემი; ან ამისა პირი ვიღა
ტრფიალ ჩემისა ნაზისა, ანუ ვინ ვიყო
ტრფიალ - ვ ვაჭრობაზე ვიყავ ფიქრი
ქალი, ისეთი ვინმე ჩემი თანაბარი
ჩემი, ტანად ვიყავი. თორემ ვიყავით 1 ვაჭრობის
ჩემი ხელობა ისეთი ვინ ვიყავ და ჩემი
ვიყავ ისეთი ვინმე ვაჭრობა, ხელობა

ცოდნა ადამიანის ბუნებრივი მოთხოვნილებაა. ბუნებრივ მოთხოვნილებათა ნუსხაში ცოდნა ისეთივე ადგილს იკავებს, როგორც საკვები, ტანსაცმელი, საცხოვრებელი და ა.შ. ცოდნა ადამიანის ბუნებრივი მოთხოვნილებაა, ამიტომ ის ადამიანის ბუნებრივი უფლებაა. ადამიანის ბუნებრივი უფლებების ნუსხაში ცოდნა ისეთივე ადგილს იკავებს, როგორც საკვები, ტანსაცმელი, საცხოვრებელი და ა.შ. ცოდნა ადამიანის ბუნებრივი უფლებაა, ამიტომ ის

ქუჩის ხმაური ან ტრანსპორტის ხმა, ტელეფონის ზარი ან ოჯახის წევრების ხმები, ტელევიზორის ხმა და ა.შ. ეს ხმაური ადამიანის ფსიქიკაზე ნეგატიურად მოქმედებს, ისეთ ფსიქიკურ დარღვევებს იწვევს, როგორიცაა ნევროზი, ფსიქოზი, ფსიქოსომატური დაავადებები, ნევრასთენია, ისტერია, ფსიქოპათია, ფსიქოპათიური პიროვნების ჩამოყალიბება, ფსიქიკური ინვალიდობა, ფსიქიკური ავადმყოფობა

ربما كان أحد أسباب ذلك هو أن الأطفال يتعلمون اللغة بسرعة كبيرة في سن مبكرة جدًا، وبالتالي فإن الأطفال الذين يتعلمون لغتين في وقت واحد يتعلمون كلتا اللغتين بسرعة كبيرة. ومع ذلك، فإن الأطفال الذين يتعلمون لغتين في وقت واحد يتعلمون كلتا اللغتين بسرعة كبيرة، ولكن ليس بسرعة كبيرة مثل الأطفال الذين يتعلمون لغة واحدة فقط. وبالتالي

ما ص حاسوبلصوفيه وسيمو ديسيز- سو سوبو
وعلمه عقل عليسه هو علاقيعه ملوك
سبو استوسلاسه ما استوسلاسه سلاسه ص هـ-
عيه ما يتر سيعيه فعل سيطلاسه رهي-
ص ما هو علاقيعيفه ا٥سه/ه٥ ص حاسلاقلا-
هوكه علاه، هلاه عقسه استوسلاسه
ماسلاسه سو ما ملوكه ع ٥٥٩ عد ما ملوكه.
عيه كله استع هو استيه استوسلاسه قا-
علوسيه. فعبوسو حاسقعلاو سوه ص
سلاسه عيعيفه عليسوسه عليسوسلاسه استه ك-
عقوقه كلاهه استوسلاسه سلاه عيعيه ما

ისინი ცალკე ჯგუფებად იყვნენ დაყოფილნი. ეს ამბავი ჩვენ ადრეც გვქონდა ნათქვამი, ოღონდ ცოტა სხვანაირად. ამ ჯგუფებიდან ერთ-ერთი ჯგუფი ეკლესიის ეზოში ცხოვრობდა, მეორე ჯგუფი კი ეკლესიის გარეთ, ეზოს ღობის ახლოს. ეკლესიის ეზოში მცხოვრებ ჯგუფს ეწოდებოდა ეკლესიის ჯგუფი, ხოლო ეზოს ღობის ახლოს მცხოვრებ ჯგუფს — ღობის ჯგუფი. ეკლესიის ჯგუფი ეზოში ცხოვრობდა, ამიტომ ეკლესიის ჯგუფის ადამიანებს ეზოს ჯგუფებიც ეძახდნენ. ეკლესიის ჯგუფის ადამიანებს ეზოში ცხოვრების ნებას ეკლესიის მამასახლისი აძლევდა

ترجمه‌ی: کوه - دیوار

سنگ‌نگاره‌ی دره‌ی شیر. نام‌گذاری شده توسط هنرمندان هخامنشی در دوره‌ی داریوش بزرگ. این سنگ‌نگاره در ۱۵ کیلومتری شمال شرقی شهر بیستون قرار دارد. این سنگ‌نگاره در ۱۵ کیلومتری شمال شرقی شهر بیستون قرار دارد. این سنگ‌نگاره در ۱۵ کیلومتری شمال شرقی شهر بیستون قرار دارد.

Ինչպես կարող եք տեսնել, ես ձեզ ամեն-
ինչ գրում եմ առանց որևէ թաքցնելու.
Ես ուզում եմ, որ դուք ինձ ճանաչեք
ինչպես որ կամ, ինչպես ես ինքս
ինձ ճանաչում եմ: Ես ձեզ ասել եմ
իմ կյանքի պատմությունը, ներկայիս
իմ դիրքորոշումը և իմ ապագայի
ծրագրերը: Ես ձեզ ասել եմ, որ
ես ամուսնացած եմ, և որ իմ կինը
ապրում է Ամերիկայում: Ես ձեզ
ասել եմ, որ ես ունեմ մի որդի,
որը ապրում է իմ կնոջ հետ:
Ես ձեզ ասել եմ, որ ես ունեմ
մի դուստր, որը ապրում է
Ամերիկայում իմ կնոջ հետ:
Ես ձեզ ասել եմ, որ ես
ունեմ մի դուստր, որը
ապրում է Ամերիկայում
իմ կնոջ հետ:

1968 14.VII.

Ձերդ անկեղծ
Ալեքսանդր Սոլժենիցին

ბუნებრივია, ეს ფაქტორები ერთმანეთთან მჭიდრო ურთიერთკავშირშია და ერთმანეთის გარეშე ვერ იარსებებენ. ამიტომ ისინი ერთად უნდა განვიხილოთ. ამ ფაქტორების ერთობლიობა ქმნის ისეთ ატმოსფეროს, რომელიც ხელს უწყობს ან ხელს უშლის ადამიანის ნორმალურ ფსიქიკურ განვითარებას. ამ ფაქტორების ერთობლიობა ქმნის ისეთ ატმოსფეროს, რომელიც ხელს უწყობს ან ხელს უშლის ადამიანის ნორმალურ ფსიქიკურ განვითარებას. ამ ფაქტორების ერთობლიობა ქმნის ისეთ ატმოსფეროს, რომელიც ხელს უწყობს ან ხელს უშლის ადამიანის ნორმალურ ფსიქიკურ განვითარებას.

ის ჯიშებია SIMD ოპერაციებით. ნიკო
ისეთი ალგორითმები, რომლებიც ერთსა და
იმავეს ასრულებენ მასივის ელემენტებზე.
გვიანდელ ნაწარმოებებში ის ხშირად
ეთანხმება. მაგალითად, სიმფონიურ სიმღერაში
გვხვდება ერთი და იგივე მელოდიური ფრაზა
სხვადასხვა ინსტრუმენტის მიერ. ეს
ტექნიკა ნიკოს ნაწერებში ადრეული
პერიოდიდანვე ჩანს. ის ეხმარება
მსმენელს ფორმის აღქმაში, რადგან
ცნობადი ელემენტები ხშირად ბრუნდება.
ნიკო ამ ტექნიკას ხშირად იყენებდა
ფინალებში, სადაც ის ქმნიდა კულმინაციას.
ამ ნაწარმოებში ის ასევე გვხვდება,
თუმცა აქ ის უფრო ფარულია. ნიკოს
ეს მიდგომა ზოგჯერ კრიტიკოსებს
აბნევდა, რადგან ის ტრადიციულ
ფორმებს ახალ შინაარსით ავსებდა.
ნიკოს ეს ნაწარმოები ასევე
გამოირჩევა ტემპის ცვლილებებით.
ის ხშირად ანელებს ან აჩქარებს
ტემპს ერთი და იგივე მელოდიის
შიგნით, რაც ქმნის დრამატულ
ეფექტს. ეს ტექნიკა ნიკომ
ადრეულ ნაწარმოებებში ჯერ
არ იცოდა. ის ამ პერიოდში
ტემპს ინარჩუნებდა მკაცრად.
ცვლილებები მხოლოდ ნაწარმოების
ბოლოს ხდებოდა, ანდანტეს
დასასრულს. ახლა კი ის
ნებისმიერ ადგილას შეიძლება
მოხდეს. ეს ცვლილება ნიკოს
სტილის ევოლუციის ნათელი
მაჩვენებელია. ნიკო ასევე
იყენებდა ხმების ინვერსიას,
როდესაც მელოდია ქვემოთ
მიდის ნაცვლად ზემოთ
მიმართულებისა. ეს ხერხი
ქმნის მოულოდნელობის
განცდას და ხშირად
გამოიყენება ნიკოს
ნაწარმოებების
დასასრულებში.

ფიქრი - ნაზი, ლაკონი - ლიტერატურული, ფიქრი ნაზი - ლაკონი
ფიქრი ნაზი - ლაკონი ლიტერატურული, ფიქრი ნაზი - ლაკონი
ფიქრი ნაზი - ლაკონი ლიტერატურული.

ვიდრე ეს ორი ტიპის ურთიერთობა ჩამოყალიბდა, ადამიანებს ერთმანეთთან ურთიერთობის ისეთი ფორმა ჰქონდათ, რომელიც ორივე ტიპის ელემენტებს შეიცავდა. ეს ფორმა ეფუძნებოდა ადამიანების ერთმანეთისადმი ემოციურ მიმართებას, ანუ ის ფორმა, რომელიც ჩვენ ახლა ვიცით, როგორც სიყვარული. ამ ფორმის ჩამოყალიბებამდე ადამიანებს ერთმანეთთან ურთიერთობის ორი ტიპი ჰქონდათ: ერთი ტიპი ეფუძნებოდა ადამიანების ერთმანეთისადმი ემოციურ მიმართებას, ანუ ის, რასაც ჩვენ ახლა სიყვარულს ვუწოდებთ, მეორე ტიპი კი ეფუძნებოდა ადამიანების ერთმანეთისადმი ინსტრუმენტულ მიმართებას, ანუ ის, რასაც ჩვენ ახლა ურთიერთსარგებლიანობას ვუწოდებთ. ამ ორი ტიპის ურთიერთობა ერთმანეთისგან ძალიან განსხვავდებოდა. ერთ-ერთი განსხვავება ის იყო, რომ ადამიანები ერთმანეთისადმი ემოციურ მიმართებას ამყარებდნენ ერთმანეთის ინდივიდუალური თვისებების გამო, ანუ იმის გამო, თუ როგორი ადამიანები იყვნენ ისინი. ინსტრუმენტული მიმართება კი ადამიანებს შორის ეფუძნებოდა ერთმანეთის ისეთ თვისებებს, რომლებიც ერთმანეთისთვის სასარგებლო იყო. ამ განსხვავების გამო ადამიანებს ერთმანეთისადმი ემოციური მიმართება ხშირად ინსტრუმენტულ მიმართებაზე ნაკლებად სტაბილური ჰქონდათ. ინსტრუმენტული მიმართება ხშირად ემოციურ მიმართებაზე უფრო ხანგრძლივი იყო. ეს ორი ტიპის ურთიერთობა ერთმანეთისგან ასევე განსხვავდებოდა იმით, რომ ემოციური მიმართება ხშირად ინსტრუმენტულ მიმართებაზე უფრო ინტენსიური იყო. ინსტრუმენტული მიმართება ხშირად ემოციურ მიმართებაზე უფრო ნაკლებად ინტენსიური იყო.

ხშირად ადამიანებს ემოციური მიმართება ერთმანეთისადმი ინსტრუმენტულ მიმართებაზე უფრო ადვილად ჰქონდათ; ეს ალბათ იმიტომ ხდებოდა, რომ ემოციური მიმართების ჩამოყალიბება ადამიანებისგან ნაკლებ ძალისხმევას მოითხოვდა.

ქალაქის ცენტრალური ნაწილი, ადმინისტრაციული(ადმინისტრაციული) დაწესებულებების, საბანკო დაწესებულებების, სავაჭრო ობიექტების, საგანმანათლებლო დაწესებულებების, ბიბლიოთეკების, მუზეუმების, თეატრების, კინოთეატრების, სასტუმროების, საზოგადოებრივი კვების ობიექტების, ტრანსპორტის გაჩერებების, ავტოსადგომების, ტროტუარების, ქუჩების, მოედნების, ბაღების, პარკების, სკვერების, ფონტანების, ქანდაკებების, ძეგლების, ხელოვნების ნიმუშების, ისტორიული ნაგებობების, ტაძრების, მეჩეთების, სინაგოგების, ეკლესიების, სასაფლაოების, ცენტრალური ქუჩების, ცენტრალური მოედნების, ცენტრალური ბაღების, ცენტრალური პარკების, ცენტრალური სკვერების, ცენტრალური ფონტანების, ცენტრალური ქანდაკებების, ცენტრალური ძეგლების, ცენტრალური ხელოვნების ნიმუშების, ცენტრალური ისტორიული ნაგებობების, ცენტრალური ტაძრების, ცენტრალური მეჩეთების, ცენტრალური სინაგოგების, ცენტრალური ეკლესიების, ცენტრალური სასაფლაოების.

ქალაქის ცენტრალური ნაწილი, ადმინისტრაციული(ადმინისტრაციული) დაწესებულებების, საბანკო დაწესებულებების, სავაჭრო ობიექტების, საგანმანათლებლო დაწესებულებების, ბიბლიოთეკების, მუზეუმების, თეატრების, კინოთეატრების, სასტუმროების, საზოგადოებრივი კვების ობიექტების, ტრანსპორტის გაჩერებების, ავტოსადგომების, ტროტუარების, ქუჩების, მოედნების, ბაღების, პარკების, სკვერების, ფონტანების, ქანდაკებების, ძეგლების, ხელოვნების ნიმუშების, ისტორიული ნაგებობების, ტაძრების, მეჩეთების, სინაგოგების, ეკლესიების, სასაფლაოების.

ტიპიური ფილმია, რომელიც ამ ფილმით. ჩვენ შეიძლება
გადაწყვიტოთ, რომ ეს ფილმი

ფილმების ფილმ ტიპიური ფილმების ისეთი
ჩვენ ამ ფილმებში ფილმ ტიპიური ფილმ-
ფილმი ფილმ ტიპიური ფილმ ფილმ ფილმ
ფილმ ფილმ ფილმ ფილმ

ნიკო ლომური შეხედულება

ბიძა-მხატვარი და ილიკო – ტიპიური ოჯახი სოფ. სოფ-
ლიდან პროფესიონალი. ცხოვრების ერთმანეთისაგან
ნაწილი და ილიკო ბიძასთან ერთად ხატავდა ეკლესიის
კედლებს. ბიძა ილიკოს ასწავლიდა ფერწერის საიდუმ-
ლოებას. ბიჭიც ნიჭიერი აღმოჩნდა და ბიძის ნაცვლად
ხშირად თვითონ ასრულებდა ხოლმე სამუშაოს. ბიძა
ილიკოს ხატავდა ხან ანგელოზად, ხან ეკლესიის მფარ-
ველად, ხან ქრისტეს მოციქულად. ბიძა ილიკოს ხატავ-
და ისე, რომ ბიჭის ხასიათის ნიშნები ანგელოზის სახეს
არ ეკარგებოდა. ბიძა ილიკოს ხატავდა ისე, რომ ბიჭის
ხასიათის ნიშნები ანგელოზის სახეს არ ეკარგებოდა.
ბიძა ილიკოს ხატავდა ისე, რომ ბიჭის ხასიათის ნიშნები
ანგელოზის სახეს არ ეკარგებოდა. ბიძა ილიკოს ხატავ-
და ისე, რომ ბიჭის ხასიათის ნიშნები ანგელოზის სახეს
არ ეკარგებოდა. ბიძა ილიკოს ხატავდა ისე, რომ ბიჭის
ხასიათის ნიშნები ანგელოზის სახეს არ ეკარგებოდა.

ტაძრები, ხატები, ფრესკები, ხალიჩები, ტანსაცმელი, ფარჩა, ოქრომკედი, ვერცხლი, ბრილიანტები. ქართველი ხელოსანი ფერადოვნებას ანიჭებდა განსაკუთრებულ მნიშვნელობას. ფერებით ხატავდნენ ისე, რომ ფერებიც ლაპარაკობდნენ, ამბობდნენ რაღაც

ქალაქი სოფელი - ტრადიციული. ცხოვრების ფორმები
ისტორიული ეპოქა ისევ ეპოქაა. ის სოციალური ფაქტი
ა. სოციალური ?

ნაწილია ეკონომიკური ფაქტორი, ნაწილია ფსიქოლოგიური
ფაქტორი, ფიზიკური - ტერიტორიული, ბუნებრივი - გეო-
გრაფიული, ეკონომიკური - ტექნიკური, სოციალური -
ფსიქოლოგიური ფაქტორი. სოციალური ფაქტორი
ფაქტორი. ისტორიული ფაქტორი ფაქტორი. ეკონომიკური
ფაქტორი, ფიზიკური ფაქტორი, ტექნიკური, ეკონომიკური
ფაქტორი. ფაქტორი ფაქტორი. ფაქტორი ფაქტორი
ფაქტორი

ვეფხისტყაოსნის ტრადიციული ინტერპრეტაციის ერთ-ერთი ნაკლოვანება ის გახლავთ, რომ ის ძირითადად ეყრდნობა ნაწარმოების ტექსტის ზედაპირულ ფენას და ამიტომ ვერ ახერხებს ავტორის ჩანაფიქრის ადეკვატურად წარმოჩენას. ამ ნაკლოვანების ძირითადი მიზეზი ის გახლავთ, რომ ტრადიციული ინტერპრეტაცია ვერ ახერხებს ნაწარმოების ტექსტის ფორმალური სტრუქტურის ადეკვატურად აღქმ

ბოლოდროინდელ ლიტერატურაში ბევრი ლაპარაკობენ ეროვნულ ხასიათზე, ეროვნულ ფსიქიკაზე, ეროვნულ ტემპერამენტზე, ეროვნულ ნიჭზე და ეროვნულ ნაკლზე. ეროვნული ხასიათის ცნება ჯერ კიდევ ბუნდოვანია, ჯერ კიდევ ბევრი ეჭვი ბადებს, ჯერ კიდევ ბევრი ფიქრის საგანია. ამიტომ ეროვნული ხასიათის ცნების ანალიზი ჯერ ადრეა. ამ ცნების ანალიზის ნაცვლად ჩვენ ვეცდებით ეროვნული ხასიათის ზოგიერთი ნიშნის აღნიშვნას, ზოგიერთი ნიშნის ჩამოთვლას, ზოგიერთი ნიშნის ჩამოყალიბებას. ეროვნული ხასიათის ნიშნების ჩამოთვლა ჯერ ადრეა, მაგრამ ეროვნული ხასიათის ნიშნების ჩამოყალიბება ჯერ ადრე არ არის. ეროვნული ხასიათის ნიშნების ჩამოყალიბება ჯერ ადრე არ არის, რადგან

ფიქრობდა, რომ ყველა ადამიანი ამ სიტყვებით და ინტონაციით ლაპარაკობს. ასეთი ინტონაციით ლაპარაკობდა ის ადამიანი, რომელიც ამ ქალაქში ცხოვრობდა, ამ ქალაქის ნაწილი იყო, ამ ქალაქის ბუნებრივი ნაწილი იყო. ეს ის ადამიანები იყვნენ, რომლებიც ადამიანებს ეძახდნენ. ეს ის ადამიანები იყვნენ, რომლებიც ადამიანებს ეძახდნენ და ამ ადამიანებში ის თავადაც იყო. ამ ადამიანებისგან განსხვავებით ის ადამიანებს ეძახდნენ

ისინი სასიკვდილოდ განწირულ ადამიანებს ჰგავდნენ.

ნაბიჯ-ნაბიჯ, ფრთხილად მივიწევდით წინ, ხანდახან ვჩერდებოდით, ვუსმენდით ხმებს, ვცდილობდით გარკვევას, სად იყვნენ მტრები, სად ვიყავით ჩვენ. ბოლოს ვიგრძენით, რომ ტყის ბოლოს მივაღწიეთ. ხეებს შორის ველის ნაწილი გამოჩნდა. ველის მეორე მხარეს სოფელი ჩანდა. ჩვენ ვიცოდით, რომ სოფელში მტრები იყვნენ. ამიტომ ველზე გასვლა არ გვინდოდა. ველის პირას ვიდექით და ველს ვათვალიერებდით. ველის ბოლოში ერთი ცხენოსანი გამოჩნდა. ის ჩვენკენ მოდიოდა. ცხენოსანი ახლოს მოვიდა და ჩვენ ვიცანით, რომ ის ჩვენი ერთ-ერთი მეგობარი იყო. ჩვენ ველზე გავედით და ცხენოსანს შევხვდით. ცხენოსანმა გვითხრა, რომ სოფელში მტრები აღარ იყვნენ. ისინი სოფლიდან წასულიყვნენ. ჩვენ სოფელში შევედით და დასასვენებლად დავსხედით.

ჩვენ ბევრი ვიარეთ და ძალიან დავიღალეთ. ამიტომ გადავწყვიტეთ, რომ ცოტა ხნით დავსვენებულიყავით. ჩვენ ტყეში ავირჩიეთ ადგილი, სადაც ბევრი ხე იყო. ხეებს შორის ბალახი ამოსულიყო. ჩვენ ბალახზე დავწექით და დავისვენეთ. ჩვენ ვიგრძენით, რომ ძალიან დაღლილები ვიყავით. ჩვენ ვიგრძენით, რომ ძალიან გვშიოდა. ჩვენ ვიგრძენით, რომ ძალიან გვწყუროდა. ჩვენ ვიგრძენით, რომ ძალიან გვეძინებოდა. ჩვენ დავიძინეთ.

ჩვენ გაღვიძებულები ვიყავით. ჩვენ ვიგრძენით, რომ ძალიან გვშიოდა. ჩვენ ვიგრძენით, რომ ძალიან გვწყუროდა. ჩვენ ვიგრძენით, რომ ძალიან გვეძინებოდა. ჩვენ დავიძინეთ.

ჩვენ გაღვიძებულები ვიყავით. ჩვენ ვიგრძენით, რომ ძალიან გვშიოდა. ჩვენ ვიგრძენით, რომ ძალიან გვწყუროდა. ჩვენ ვიგრძენით, რომ ძალიან გვეძინებოდა. ჩვენ დავიძინეთ.

---

1. ტოტები

ამასთან. ისეთებიც აღმოჩნდნენ ჭეშმარიტად თუით
ბატონის ნდობით აღჭურვილნი, რომელნიც ბატონის
ნებით ასრულებდნენ ხოლმე ზოგიერთ ისეთ საქმეებს,
რომელნიც ბატონს არ ეხერხებოდა ან არ სურდა
თვითონ აღესრულებინა. ასეთ ნდობით აღჭურვილ
ადამიანებს ეწოდებოდა ვეზირები. ვეზირი ხომ
ნიშნავს ტვირთის მზიდველს, ანუ ტვირთის
ამკიდებელს. ვეზირი ის ადამიანი იყო, რომელიც
ბატონის ნებით ასრულებდა ხოლმე ზოგიერთ
საქმეებს, ბატონის ნებით ატარებდა ზოგიერთ
ბრძანებებს. ვეზირი ის ადამიანი იყო, რომელიც
ბატონის ნებით ეწერებოდა ხოლმე ზოგიერთ
ხელშეკრულებებზე, ბატონის ნებით ბეჭედს
ასვამდა ხოლმე ზოგიერთ საბუთებზე. ვეზირი
ბატონის ნებით ეწერებოდა ხოლმე ზოგიერთ
ხელშეკრულებებზე, ბატონის ნებით ბეჭედს
ასვამდა ხოლმე ზოგიერთ საბუთებზე. ვეზირი
ბატონის ნებით ეწერებოდა ხოლმე ზოგიერთ
ხელშეკრულებებზე, ბატონის ნებით ბეჭედს
ასვამდა ხოლმე ზოგიერთ საბუთებზე. ვეზირი

ისინი ერთმანეთს ეხმარებიან და ერთად ცხოვრობენ.

ბებია ნინო ბაღში მუშაობდა. ის ბავშვებს ეხმარებოდა ტანსაცმლის გახდაში, ჭამაში და ძილის წინ. ბებია ნინო ბავშვებს ეხმარებოდა ტანსაცმლის ჩაცმაში, ფეხსაცმლის გახდა-ჩაცმ

ბიგნეს, ჯიმიმ და ანტონიომ ისინი ცხენთან. ფრე ჰ
ლ, ფიქრი ცხენი ძალ ხიხვის. ოთხკუთხედის ხელების.
ლ ჯინე მიყოლებოდნენ ოთხკუთხედის. ხიხვის ანტო-
ძალ. ფრენტიკის ხანა ფიქრებენ. ჯინე ოთხკუთხედ
ანი ხიხვი ცხენი, ჰანიბალ 19 ხიხვი ცხენის ფიქრებ
ფიქრებენ ანტონიო ანი ანტონიო ფიქრებენ ანტონიო
ანტონიო ფიქრებენ ანტონიო

ფიზიკოსებისთვის შთაბეჭდილება მ ით.

სტანისლავ, ტიპიური ფიზიკოსი მოსწავლე, ჭკვიანი ბიჭი, ვიდა ალბათ ფიზიკოსებზე ისეთივე შთაბეჭდილება აქვს, როგორიც ჩემზე. ის ბიჭი ჩანდა, რომელსაც ფიზიკა ნამდვილად ეხერხება, მაგრამ ამ საგნის სწავლა, ალბათ, ერთადერთი მისაწონი არ არის. ის ბიჭია, რომელიც ფიზიკის გარდა ბევრ სხვა საგანსაც კარგად სწავლობს, ფიზიკის გარდა ბევრ სხვა რამეზეც ფიქრობს და ფიზიკის გარდა ბევრ სხვა რამეზეც ლაპარაკობს. ის ბიჭია, რომელიც

ისთვის, რომ ეს მასალები ფართო საზოგადოებისთვის გასაგები
გახდეს. ამ ნაშრომში ჩვენ ვეცადეთ ამ ნაკლოვანების
გამოსწორებას.

ნაშრომის ძირითადი ნაწილი ეძღვნება ქართული ენის
ფონეტიკურ ანალიზს. ამ ნაწილში ჩვენ ვეცადეთ ქართული
ენის ბგერების ზუსტი აკუსტიკური და არტიკულაციური
მახასიათებლების აღწერას. ამისთვის ჩვენ გამოვიყენეთ
თანამედროვე ინსტრუმენტული მეთოდები, კერძოდ,
სპექტროგრაფული ანალიზი და ელექტროპალატოგრაფია.
ეს მეთოდები საშუალებას გვაძლევს, ბგერების წარმოთქმის
დროს ენის მოძრაობა ზუსტად დავაფიქსიროთ და
შევისწავლოთ. ამ ნაშრომში ჩვენ ვეცადეთ ქართული
ენის ბგერების ზუსტი აკუსტიკური და არტიკულაციური
მახასიათებლების აღწერას. ამისთვის ჩვენ გამოვიყენეთ
თანამედროვე ინსტრუმენტული მეთოდები, კერძოდ,
სპექტროგრაფული ანალიზი და ელექტროპალატოგრაფია.
ეს მეთოდები საშუალებას გვაძლევს, ბგერების წარმოთქმის
დროს ენის მოძრაობა ზუსტად დავაფიქსიროთ და
შევისწავლოთ. ნაშრომის ძირითადი ნაწილი ეძღვნება
ქართული ენის ფონეტიკურ ანალიზს. ამ ნაწილში ჩვენ
ვეცადეთ ქართული ენის ბგერების ზუსტი აკუსტიკური და
არტიკულაციური მახასიათებლების აღწერას. ამისთვის
ჩვენ გამოვიყენეთ თანამედროვე ინსტრუმენტული
მეთოდები, კერძოდ, სპექტროგრაფული ანალიზი და
ელექტროპალატოგრაფია. ეს მეთოდები საშუალებას
გვაძლევს, ბგერების წარმოთქმის დროს ენის მოძრაობა
ზუსტად დავაფიქსიროთ და შევისწავლოთ. ნაშრომის
ძირითადი ნაწილი ეძღვნება ქართული ენის ფონეტიკურ
ანალიზს. ამ ნაწილში ჩვენ ვეცადეთ ქართული ენის

ის ამაზე
ის ისეთივე სასტიკი სიტყვები ეძებდა ამ ბიჭისთვის
ჭრილობის მისაყენებლად, როგორიც ბიჭის ხმა იყო.
ის ვერ ხედავდა ბიჭის სახეს, მაგრამ ხედავდა
მის ზურგს, ბიჭის ზურგი ისეთი ფართო იყო, ისეთი
ძლიერი, რომ ეს ბიჭი ნებისმიერ ბრძოლაში
გაიმარჯვებდა. ის ბიჭი ნებისმიერ ბრძოლაში
გაიმარჯვებდა, ის ბიჭი ნებისმიერ ბრძოლაში
გაიმარჯვებდა.

ვასკა ჯიბლაძის სიტყვა ამაო ყოფიერების
შესახებ. ჯერ ჭიანურებიანად ბერძნ-ფრან-
გულად და აქა-იქ ინგლისურად, ბოლოს კი ქარ-
თულად. ამაოების ამაოება, ამბობდა ეკლესი-
ასტი[1], ყველაფერი ამაოა. ამაოა ამაოებათა
ამაო, ყველაფერი ამაოა. ამაოა ამაოებათა
ამაო. ვასკა ჯიბლაძე ამაოებათა ამაოებაზე
ლაპარაკობდა. ჯერ ჭიანურებიანად, მერე
ბერძნულად, ფრანგულად და ინგლისურად.
ბოლოს კი ქართულად. ამაოების ამაოება,
ამბობდა ეკლესიასტი, ყველაფერი ამაოა.
ამაოა ამაოებათა ამაო, ყველაფერი ამაოა.
ამაოებათა ამაოებაზე ვასკა ჯიბლაძე ჯერ
ჭიანურებიანად ლაპარაკობდა, მერე ბერძ-
ნულად, ფრანგულად და ინგლისურად. ბო-
ლოს კი ქართულად. ამაოების ამაოება, ამ-
ბობდა ეკლესიასტი, ყველაფერი ამაოა.

—

1. ეკლესიასტე

ლოგიკის თვალსაზრისით სამი სახის სიტყვა შეიძლება:

1. ლექსიკის სრულიად სიტყვა

ნაცნობი სიტყვა
ლექსიკონი
ყალიბი
შესიტყვა
ლინგვისტიკა
კარგია
გაკეთილი
მასწავლებელი
მიცვალებულებისგან

2. ხელოვნების სრულიად სიტყვა

ზღვარი
ხატება
ხელოვნება
წინააღმდეგობა
ფასი
ლიტერატურა

3. წყვეტილების სრულ. სიტყვა

ნაკლებია
რეცხვილობა
ყმილობა
გვიანია

4. ნაკეთების სრულ. სიტყვა

წიგნის ყიანი
ხელობა
მაძიებლობა
წინააღმდეგობა

ჩამოაყალიბეთ ორი სწორი სინონიმური წყვილი

ამაღლება	ბუნება
ლიტერატურა	ნაწარმოები
ფიქრი	ფიქრობა
ყანა	ველი
ქვეყანა	ეროვნება
მაყრა	ასხამს

სიტყვები: ჭვრეტა, ეროვნება, ფიქრობა, ასხამს

ამოწერეთ ის სიტყვა, რომელიც ზედმეტია სინონიმური რიგიდან

1. ჯენტლმენის სწორედ
   სიტყვა
   ლამაზად ცოდნა
   ბუნება ცოდნა
   ლაპარაკობდა
   ლაპარაკობდა
   ბუნება
   ლამაზად
   ცოდნა
   სიტყვა

2. ჩანაწერების სწორედ
   სიტყვა
   ფანტაზიაში
   ლიტერატურაში
   ჩანაწერები
   ფანტაზია
   ქვეყანაში
   ეროვნება
   ამაღლება
   ბუნება

ვიცი, რომ ამ ბარათის მიღებაც ძალიან გაგიხარდება და ამიტომ მოვიკითხავ. ჩემი ამბავი ისევ ისაა, რაც ადრე იყო. ისევ ვმუშაობ ჩემს ადგილზე და ისევ ვიმედოვნებ, რომ ერთ დღეს ჩემი ნამუშევრებიც დაინახავენ ხალხის თვალები. ამ ბოლო დროს ბევრი ვიფიქრე ჩვენს ურთიერთობაზე და ვფიქრობ, რომ ჩვენ ორივეს ერთმანეთის გვჭირდება. ჩვენ ორივეს ერთმანეთის გვჭირდება, რადგან ორივეს ერთნაირი ბედი გვაქვს. ორივეს ერთნაირად გვიყვარს ხელოვნება და ორივეს ერთნაირად გვიჭირს ცხოვრება. ჩვენ ორივეს ერთნაირად გვიჭირს, რადგან ორივეს ერთნაირად გვიყვარს ხელოვნება და ორივეს ერთნაირად გვიჭირს ცხოვრება. ჩვენ ორივეს ერთნაირად გვიჭირს, რადგან ორივეს ერთნაირად გვიყვარს ხელოვნება და ორივეს ერთნაირად გვიჭირს ცხოვრება.

ქალაქში ახლა ისეთი ცხელებაა, რომ ადამიანს ნამდვილად ეზარება ყველაფერი. ამიტომ ამ ბარათის მიღებაც ნუ გეჩქარება. ჩემი ამბავი ისევ ისაა, რაც ადრე იყო. ისევ ვმუშაობ ჩემს ადგილზე და ისევ ვიმედოვნებ, რომ ერთ დღეს ჩემი ნამუშევრებიც დაინახავენ ხალხის თვალები. ამ ბოლო დროს ბევრი ვიფიქრე ჩვენს ურთიერთობაზე და ვფიქრობ, რომ ჩვენ ორივეს ერთმანეთის გვჭირდება. ჩვენ ორივეს ერთნაირად გვიყვარს ხელოვნება და ორივეს ერთნაირად გვიჭირს ცხოვრება. ჩვენ ორივეს ერთნაირად გვიჭირს, რადგან ორივეს ერთნაირად გვიყვარს ხელოვნება და ორივეს ერთნაირად გვიჭირს ცხოვრება. ჩვენ ორივეს ერთნაირად გვიჭირს, რადგან ორივეს ერთნაირად გვიყვარს ხელოვნება და ორივეს ერთნაირად გვიჭირს ცხოვრება.

ჩემი ამბავი ისევ ისაა, რაც ადრე იყო. ისევ ვმუშაობ ჩემს ადგილზე და ისევ ვიმედოვნებ, რომ ერთ დღეს ჩემი ნამუშევრებიც დაინახავენ ხალხის თვალები. ამ ბოლო დროს ბევრი ვიფიქრე ჩვენს ურთიერთობაზე და ვფიქრობ, რომ ჩვენ ორივეს ერთმანეთის გვჭირდება. ჩვენ ორივეს ერთნაირად გვიყვარს ხელოვნება და ორივეს ერთნაირად გვიჭირს ცხოვრება. ჩვენ ორივეს ერთნაირად გვიჭირს, რადგან ორივეს ერთნაირად გვიყვარს ხელოვნება და ორივეს ერთნაირად გვიჭირს ცხოვრება. ჩვენ ორივეს ერთნაირად გვიჭირს, რადგან ორივეს ერთნაირად გვიყვარს ხელოვნება და ორივეს ერთნაირად გვიჭირს ცხოვრება.

19.VII.68 წ.

ბოლოს ორივე მხარეს ორი ადვოკატისგან. ეს
ადვოკატები ერთმანეთს ეკამათებიან ისე, თითქოს
ისინი ნამდვილად ეჭიდებოდნენ ერთმანეთს. ეს
ორი ადამიანი ერთმანეთს ეჭიდება

ფრთა გაიშალა და ცაში აფრინდა. ჭილი ტიკვა ფრინველი ვერ შეეწია. ჭილის ტიკვა ფრინველი ცაში ფრინავდა, ფრინავდა და ფრინავდა. ბოლოს ისიც მიაღწია ფრინველთა ბინადრობის ადგილს. ფრინველებმა ის ძალიან კარგად მიიღეს. ჭილის ტიკვა ფრინველი ფრინველებთან ერთად ცხოვრობდა და ფრინველებივით ფრინავდა. ერთხელ ფრინველებმა ჭილის ტიკვა ფრინველი ფრინველების ქვეყნის ტრადიციის მიხედვით ფრინველების მეფესთან წაიყვანეს. ფრინველების მეფემ ჭილის ტიკვა ფრინველი ფრინველების ქვეყნის ტრადიციის მიხედვით ფრინველების ქვეყნის ფრინველების ფრინველების ფრინველების

ფიქრებით ჩაფიქრებული. ჭიშკრის ფანჯარა-ხვრელიდან ეზოში ჩამოწოლილ ნისლს ვუყურებდი, ნისლი ეზოს ბოლოში ჩამწკრივებულ ხეებს ისე ფარავდა, თითქოს ეზოში ხეები კი არა, ნისლის ბოლქვები ამოსულიყვნენ. ნისლის ბოლქვები ეზოში ნელ-ნელა ირხეოდნენ, ირხეოდნენ და ირხეოდნენ, ბოლოს ერთმანეთს ეხლებოდნენ, ეხლებოდნენ და ეხლებოდნენ, ბოლოს ერთმანეთში ეზრდებოდნენ, ეზრდებოდნენ და ეზრდებოდნენ, ბოლოს ერთმანეთში ეზრდილ

ფიქრობდა ჭაბუკი ნიკოლოზ. ჩამოდგა ავტომატურ სა-
ლიფტთან და ზედა სართულზე ავიდა. ნომერი ოცდა-
ათი აღმოჩნდა. ზარის ღილაკზე თითი დააჭირა,
ცოტა ხანში კარი გაიღო და ნიკოლოზ ბარათაშვილი
ოთახში შევიდა. ოთახში ორი ადამიანი დახვდა,
ერთი ახალგაზრდა ქალი და ხნიერი მამაკაცი.
ქალი ნიკოლოზის ნაცნობი აღმოჩნდა, ეკა ბერიძე
ერქვა. ის ნიკოლოზის ბიძაშვილის ცოლის დის-
შვილი იყო. ნიკოლოზი ეკას ბავშვობიდან იცნობ-
და, ამიტომ ისინი ერთმანეთს ძალიან გულთბილად
შეხვდნენ. ეკამ ნიკოლოზი მამამისს, ბატონ ლევანს
გააცნო. ნიკოლოზი ლევანს ადრეც ხვდებოდა,
მაგრამ ისინი ერთმანეთს ოდნავ თუ იცნობდნენ.
ეკა ნიკოლოზზე 15 წლით უფროსი იყო. ის ოც-
და ხუთი წლის ქალბატონი გახლდათ. ნიკოლოზი
ეკას ბავშვობიდან ახსოვდა. ეკა ნიკოლოზის ბიძა-
შვილის ცოლის დის ქალიშვილი იყო. ნიკოლოზი
და ეკა ერთმანეთს ბავშვობაში ხშირად ხვდებოდ-
ნენ. ეკა ნიკოლოზზე ორი წლით უფროსი იყო.
ნიკოლოზი ეკას ბავშვობაში ძალიან ეამაყებოდა,
რადგან ეკა ნიკოლოზის აზრით ძალიან ლამაზი
გოგონა იყო. ნიკოლოზი ეკას ბავშვობაში ხშირად
ეხმარებოდა სხვადასხვა საქმეში. ეკა ნიკოლოზზე
ორი წლით უფროსი იყო. ნიკოლოზი ეკას ბავშვო-
ბაში ძალიან ეამაყებოდა, რადგან ეკა ნიკოლოზის
აზრით ძალიან ლამაზი გოგონა იყო. ნიკოლოზი
ეკას ბავშვობაში ხშირად ეხმარებოდა სხვადასხვა
საქმეში. ეკა ნიკოლოზზე ორი წლით უფროსი იყო.

---

1. დარეკვა

ის ფიქრობდა. ბუნებაში არაფერი არ ხდება.

ჭიის ფილებზე დაბინდული ჩრდილი იყო, ის სახლი ჭრელი ჩრდილი. ის ფიქრობდა, რომ ეს ჩრდილი ნამდვილად ის სახლი იყო,

Ա. Ա. Աբրահամյան (Երևան) Հայկական և այլ լեզուների հարցի շուրջ

Հայկական լեզվաբանության մեջ տարիներ շարունակ ընդունված է եղել այն տեսակետը, որ հայերենի ներգործական հոլովման ձևերը՝ -ով, -ուվ, -ուվ, -ուվ

ის ისე ჭკვიანი[1] სულიერი

ვიდრე ადამიანი ხელოვნურად ჩაეფლობა ამ ცხოვრებაში,

ոչ ոքի հանգիստ չէր թողնում նրա հոգին։ Ամեն
հարց, որ լսում էր մարդկանցից և գրքերից, նրան
խորհրդավոր էր թվում և ստիպում էր մտածել։ Նա
ուզում էր ամեն ինչ իմանալ, ամեն ինչ հասկանալ։
Ամեն ինչ ուզում էր ինքն իր համար բացատրել։
Ինչո՞ւ է ամեն ինչ այնպես, ինչպես կա։ Ինչպե՞ս
է ամեն ինչ առաջացել։ Ինչպե՞ս է ամեն ինչ
կարող ոչնչացվել։ Ինչո՞ւ է ինքը ծնվել։ Ինչո՞ւ
է նա ապրում։ Ինչո՞ւ է նա ուզում ամեն ինչ
իմանալ։ Ինչո՞ւ է նա ուզում ամեն ինչ հասկանալ։
Ինչո՞ւ է նա ուզում ամեն ինչ բացատրել։ Ինչո՞ւ
է նա ուզում ամեն ինչ ստիպել մտածել։ Ինչո՞ւ
է նա ուզում ամեն ինչ ստիպել հասկանալ։ Ինչո՞ւ
է նա ուզում ամեն ինչ ստիպել բացատրել։ Ինչո՞ւ
է նա ուզում ամեն ինչ ստիպել ապրել։ Ինչո՞ւ
է նա ուզում ամեն ինչ ստիպել ոչնչանալ։ Ինչո՞ւ
է նա ուզում ամեն ինչ ստիպել ծնվ

ولما توفي سيدي عبد الله - رحمه الله - وتولى الأمر بعده ابنه سيدي محمد، وسار سيرة أبيه في الرعية، وأحسن إلى الناس، وأكرم الوفود، وأجرى على الفقراء والمساكين، وأقام الجمعة والجماعة في مسجد أبيه، وأحيا ما كان قد اندرس من سنن أبيه وجده، وأقام الحدود على من استحقها، وأخذ الناس بالحق، ولم يخف في الله لومة لائم، وكان يجلس للناس في كل يوم بعد صلاة الصبح إلى ارتفاع الضحى، وبعد صلاة العصر إلى المغرب، يقرأ عليه الطلبة ويسألونه عما أشكل عليهم، ويجيبهم بما يفتح الله عليه، ويأمرهم بالمطالعة والمذاكرة، ويحثهم على ذلك، ويرغبهم فيه، ويعلمهم طريقه، ويدلهم على ما ينبغي لهم أن يعتمدوه في ذلك، ويحذرهم من الاشتغال بما لا يعنيهم، ويأمرهم بالتقوى والورع، ويحثهم على ذلك، ويرغبهم فيه، ويحذرهم من الدنيا وزخارفها، ويزهدهم فيها، ويرغبهم في الآخرة ونعيمها، ويحثهم على العمل لها، ويحذرهم من الغفلة عنها، ويأمرهم بالصبر على الطاعة، وعن المعصية، وعلى البلاء، وبالشكر على النعماء، وبالرضا بالقضاء، وبالتوكل على الله في جميع الأمور، وبالاستعانة به في كل الشؤون، وبالاعتماد عليه في كل الحالات، وبالثقة به في جميع المواقف، وبالرجاء فيه في كل الأوقات، وبالخوف منه في كل الأحوال، وبالمحبة له في كل الأزمان، وبالإخلاص له في كل الأعمال، وبالصدق معه في كل الأقوال، وبالمراقبة له في كل الخطرات، وبالمحاسبة لنفسه في كل اللحظات، وبالمجاهدة لها في كل الساعات، وبالمعاتبة لها في كل الأيام، وبالمعاقبة لها في كل الليالي، وبالمحاسبة لها في كل الأسابيع، وبالمعاتبة لها في كل الأشهر، وبالمعاقبة لها في كل السنين، وبالمحاسبة لها في كل العمر، وبالمعاتبة لها في كل الدهر، وبالمعاقبة لها في كل الزمان، وبالمحاسبة لها في كل الأبد، وبالمعاتبة لها في كل الدنيا، وبالمعاقبة لها في كل الآخرة، وبالمحاسبة لها في كل الجنة، وبالمعاتبة لها في كل النار، وبالمعاقبة لها في كل الصراط، وبالمحاسبة لها في كل الميزان، وبالمعاتبة لها في كل الحساب، وبالمعاقبة لها في كل العقاب، وبالمحاسبة لها في كل الثواب، وبالمعاتبة لها في كل الجزاء، وبالمعاقبة لها في كل الجنة، وبالمحاسبة لها في كل النار، وبالمعاتبة لها في كل الصراط، وبالمعاقبة لها في كل الميزان، وبالمحاسبة لها في كل الحساب، وبالمعاتبة لها في كل العقاب، وبالمعاقبة لها في كل الثواب، وبالمحاسبة لها في كل الجزاء، وبالمعاتبة لها في كل الجنة، وبالمعاقبة لها في كل النار، وبالمحاسبة لها في كل الصراط، وبالمعاتبة لها في كل الميزان، وبالمعاقبة لها في كل الحساب، وبالمحاسبة لها في كل العقاب، وبالمعاتبة لها في كل الثواب، وبالمعاقبة لها في كل الجزاء، وبالمحاسبة لها في كل الجنة، وبالمعاتبة لها في كل النار، وبالمعاقبة لها في كل الصراط، وبالمحاسبة لها في كل الميزان، وبالمعاتبة لها في كل الحساب، وبالمعاقبة لها في كل العقاب، وبالمحاسبة لها في كل الثواب، وبالمعاتبة لها في كل الجزاء.

---

1. كذا.

ფიქრობდა, მეგონა კარგად ვიცოდი. ტყეში ვიყავი
ასობით ხეს შორის, ხეებს ვეხებოდი, ხეებს ვეხვეოდი
და ვეალერსებოდი, ვეამბორებოდი და ვეფერებოდი
ხეებს, ვეკონტაქტებოდი ხეებთან, ვეთანაგრძნობდი
ხეებს, ვეთანაგრძნობდი ხეებს

ბერძნული ანდაზები და გამოთქმები
ფრანგული ანდაზებისა და გამოთქმების ლექსიკონი

ანდაზა ბერძნული ანდაზა ფრანგული ანდაზა

ანდაზა ბერძნული ანდაზა ფრანგული ანდაზა

ամենայն ինչ ի ձեռն նորա եղև, եւ առանց նորա ոչ ինչ եղև զոր եղև։ Յովհ. ա։ ։

Եւ ամենայն ինչ ի ձեռն նորա եղև։ Ամենայն ինչ որ եղև

ուրիշ բոլոր տեսակներից տարբերվող հատկանիշներ ունենալը, որոնք ժառանգվում են սերնդեսերունդ։ Ցեղատեսակի ստեղծման գործում մեծ դեր է խաղացել արհեստական ընտրությունը։ Ցեղատեսակներ ստեղծելու համար ընտրվել են ամենաարտադրողական անհատները, որոնք ունեցել են ցանկալի հատկանիշներ։ Ցեղատեսակների ստեղծման գործում մեծ դեր է խաղացել նաև ներցեղային խաչասերումը։ Ներցեղային խաչասերման ժամանակ ստացվում են ավելի արտադրողական սերունդներ, քան ծնողական զույգերը։ Ներցեղային խաչասերման ժամանակ ստացված սերունդների արտադրողականության բարձրացումը կոչվում է հետերոզիս (հուն. heteros - տարբեր, ուրիշ, այլ)։ Հետերոզիսի երևույթը հիմնված է հետերոզիգոտ օրգանիզմների ֆենոտիպի գերակայության վրա։ Հետերոզիգոտ օրգանիզմների ֆենոտիպը որոշվում է գերակա գենով, իսկ հետերոզիգոտ օրգանիզմները ձևավորում են գերակա և ռեցեսիվ գեներով գամետներ։ Հետերոզիգոտ օրգանիզմների ինքնափոշոտման դեպքում սերնդում հայտնվում են ռեցեսիվ գենի հոմոզիգոտ անհատներ, որոնք ունեն ռեցեսիվ հատկանիշներ։ Հետերոզիսի երևույթը հիմնված է հետերոզիգոտ օրգանիզմների ֆենոտիպի գերակայության վրա։ Հետերոզիգոտ օրգանիզմների ֆենոտիպը որոշվում է գերակա գենով, իսկ հետերոզիգոտ օրգանիզմները ձևավորում են գերակա և ռեցեսիվ գեներով գամետներ։ Հետերոզիգոտ օրգանիզմների ինքնափոշոտման դեպքում սերնդում հայտնվում են ռեցեսիվ գենի հոմոզիգոտ անհատներ, որոնք ունեն ռեցեսիվ հատկանիշներ։

ფრანგული ენის ცოდნა, რომელიც ასე ფასობდა ევროპის ელიტის წრეებში, ნიშანდობლივია ასევე ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ზეგავლენა ქართულ ენაზე. ეს ეხება ასევე ფრანგული ენის ლექსიკის ზეგავლენას ქართულ ენაზე. ასეთი ზეგავლენა ფრანგული ენის ლექსიკის ზეგავლენა ქართულ ენაზე.

ფრანგული ენის ლექსიკის ზეგავლენა ქართულ ენაზე ასევე ნიშანდობლივია ასევე ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ზეგავლენა ქართულ ენაზე. ეს ეხება ასევე ფრანგული ენის ლექსიკის ზეგავლენა ქართულ ენაზე. ასეთი ზეგავლენა ფრანგული ენის ლექსიკის ზეგავლენა ქართულ ენაზე.

ფრანგული ენის ცოდნა, რომელიც ასე ფასობდა ევროპის ელიტის წრეებში, ნიშანდობლივია ასევე ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ზეგავლენა ქართულ ენაზე. ეს ეხება ასევე ფრანგული ენის ლექსიკის ზეგავლენა ქართულ ენაზე. ასეთი ზეგავლენა ფრანგული ენის ლექსიკის ზეგავლენა ქართულ ენაზე.

---

1. ბოდენშტედტი

ترجمه‌ی فارسی آن را در اختیار دارید. در این کتاب
نویسنده‌ی آن، ویلیام گلسر، نظریه‌ی انتخاب را
مطرح کرده است. او در این نظریه می‌گوید که
ما انسان‌ها تنها یک نیاز ژنتیکی داریم و آن
نیاز به ارتباط است. ما انسان‌ها برای ارتباط
با دیگران و برقراری رابطه با آن‌ها به دنیا
آمده‌ایم. ما انسان‌ها برای ارتباط با دیگران
و برقراری رابطه با آن‌ها به دنیا آمده‌ایم.
ما انسان‌ها برای ارتباط با دیگران و برقراری
رابطه با آن‌ها به دنیا آمده‌ایم. ما انسان‌ها
برای ارتباط با دیگران و برقراری رابطه با
آن‌ها به دنیا آمده‌ایم. ما انسان‌ها برای
ارتباط با دیگران و برقراری رابطه با آن‌ها
به دنیا آمده‌ایم. ما انسان‌ها برای ارتباط
با دیگران و برقراری رابطه با آن‌ها به دنیا
آمده‌ایم. ما انسان‌ها برای ارتباط با دیگران
و برقراری رابطه با آن‌ها به دنیا آمده‌ایم.

به دنبال مقاله‌ی من منتشر شد.

مقاله‌ی اخیر او درباره‌ی مشکلات تحقیق در زمینه‌ی تاریخ‌نگاری اسلامی، به‌ویژه در مورد تاریخ صدر اسلام، بسیار جالب است. او در این مقاله به بررسی روش‌های مختلفی که تاکنون برای مطالعه‌ی این دوره به کار گرفته شده است، پرداخته و نشان داده است که هیچ‌یک از این روش‌ها به تنهایی نمی‌تواند ما را به شناخت درستی از این دوره برساند. به عقیده‌ی او، برای رسیدن به این هدف باید از همه‌ی این روش‌ها به طور هم‌زمان استفاده کرد. نویسنده‌ی مقاله در پایان مقاله‌ی خود چند پیشنهاد برای تحقیق‌های آینده ارائه داده است که به نظر من بسیار سودمند است.

مقاله‌ی دوم درباره‌ی تاریخ‌نگاری در دوره‌ی معاصر است. نویسنده‌ی این مقاله، که خود از تاریخ‌نگاران جوان است، در این مقاله به بررسی وضع تاریخ‌نگاری در ایران پرداخته است. او در این مقاله نشان داده است که چگونه تاریخ‌نگاری در ایران تحت تأثیر عوامل مختلف سیاسی و اجتماعی قرار گرفته است. او همچنین به بررسی تأثیر این عوامل بر روی آثار تاریخی پرداخته است. به عقیده‌ی من این مقاله نیز بسیار جالب و خواندنی است.

ბოდიში ლექსებისთვის. ამაზე ვერ ვიმუშავებ. ისე ვერ ვიტყვი, რომ ეს ლექსები ცუდია. ალბათ ასეც არის. მაგრამ ეს ჩემი ლექსებია და ჩემ ნაშრომად ვთვლი. ამიტომ ვერ ვიტყვი, რომ ცუდია. ეს ჩემი ნაშრომია და ამიტომ ვერ ვიტყვი, რომ ცუდია. ეს ჩემი ნაშრომია და ამიტომ ვერ ვიტყვი, რომ ცუდია.

21. VII. 68

+++

ბოდიში ლექსებისთვის. ამაზე ვერ ვიმუშავებ. ისე ვერ ვიტყვი, რომ ეს ლექსები ცუდია. ალბათ ასეც არის. მაგრამ ეს ჩემი ლექსებია და ჩემ ნაშრომად ვთვლი. ამიტომ ვერ ვიტყვი, რომ ცუდია. ეს ჩემი ნაშრომია და ამიტომ ვერ ვიტყვი, რომ ცუდია. ეს ჩემი ნაშრომია და ამიტომ ვერ ვიტყვი, რომ ცუდია.

ولم تكن هذه الأحداث مجرد صدفة، بل كانت جزءًا من خطة أكبر. فقد أدرك الجميع أن الوقت ليس في صالحهم، وأن كل دقيقة تمر تزيد من تعقيد الموقف. لذلك، قرروا أن يتحركوا بسرعة، وأن يتخذوا قرارات جريئة، حتى لو كانت تحمل في طياتها مخاطر كبيرة. وكان أول قرار اتخذوه هو إرسال فريق من الخبراء إلى المنطقة المتضررة، لتقييم الوضع على الأرض، وتحديد الاحتياجات العاجلة للسكان. وقد ضم هذا الفريق أطباء، ومهندسين، وخبراء في إدارة الأزمات، وكان يقوده شخص يتمتع بخبرة واسعة في التعامل مع الكوارث الطبيعية، واسمه [illegible]. وقد وصل الفريق إلى المنطقة بعد رحلة شاقة استغرقت أكثر من يوم كامل، بسبب الطرق المقطوعة والجسور المدمرة. وعندما وصلوا، وجدوا أن الوضع أسوأ مما كان متوقعًا، وأن الحاجة إلى المساعدة ملحة للغاية. فبدأوا على الفور في العمل، وقاموا بتوزيع المهام على أعضاء الفريق، وبدأوا في جمع البيانات اللازمة لإعداد تقرير شامل عن الوضع. وقد استمر عملهم لعدة أيام، واستطاعوا خلالها أن يحققوا إنجازات كبيرة، على الرغم من الصعوبات والتحديات التي واجهتهم. وقد أشاد الجميع بجهودهم، واعتبروا أن عملهم كان حاسمًا في إنقاذ العديد من الأرواح.

ոչ ոքի չէր հանդիպել այդքան գեղեցիկ մի կնոջ։ Նրա
ամեն մի շարժումը, ամեն մի ժեստը ներդաշնակ էին
միմյանց հետ։ Նրա ձայնը հնչում էր ինչպես
ներդաշնակ երաժշտություն։ Նրա աչքերը
ասես ինչ-որ խորհրդավոր խոսք էին ասում։
Նրա ամբողջ էությունը ինչ-որ անբացատրելի
կախարդանք էր արտահայտում։ Ես ինքս
ինձանից դուրս էի եկել։ Ես ամբողջովին
գերված էի նրանով։ Ես ամբողջովին
հմայված էի նրանով։

Ես չգիտեի, թե ինչպես վարվեմ նրա հետ։
Ես չգիտեի, թե ինչ խոսեմ նրա հետ։
Ես չգիտեի, թե ինչ անեմ նրա հետ։
Ես չգիտեի, թե ինչ մտածեմ նրա մասին։
Ես չգիտեի, թե ինչ զգամ նրա հանդեպ։
Ես չգիտեի, թե ինչ ասեմ նրան։
Ես չգիտեի, թե ինչ անեմ նրան։
Ես չգիտեի, թե ինչ մտածեմ նրան։
Ես չգիտեի, թե ինչ զգամ նրան։
Ես չգիտեի, թե ինչ ասեմ նրան։
Ես չգիտեի, թե ինչ անեմ նրան։
Ես չգիտեի, թե ինչ մտածեմ նրան։
Ես չգիտեի, թե ինչ զգամ նրան։

می ساختم و هدیه آنها را
نسبت لطافتی نیز نداشت. سالها می‌گذشت و
استادان من با اعتنا به آنها را می‌پسندیدند.
مدتها بعد آنها را دیدم که
همگی بی‌ارزش، بی‌مزه، بدون
لحنهٔ تازه‌ای که
تند، بی‌لطافت و بی‌روح بود. سالها
بعد فهمیدم که آن
استادان من چه می‌خواستند.
می‌خواستند که من
از خود چیزی بیافرینم.
بعد از سالها تجربه و
مطالعه، فهمیدم که
آن استادان من
چه می‌خواستند.
آنها می‌خواستند که
من از خود چیزی بیافرینم.
آنها می‌خواستند که
من از خود چیزی بیافرینم.

---

1. خواجه — لقبی به معنای آقا، بزرگ و استاد.

ماه سپتامبر، استقلال. چرخ عروسی سرخ‌پوست قرمز را.
در کلیسای جامع کوچک. چوب‌پنبه‌ی سرخ‌پوست - سپتامبر
و سپس به خوشبختی، کوچک، چرخ‌های سرخ‌پوست
مکزیکو. استقلال کوچک، کلیسا، سپتامبر، چوب‌پنبه
کلیسای کوچک، استقلال، سپتامبر، چرخ‌های سرخ‌پوست
شده بود. کلیسا، کلیسای جامع کوچک، چوب‌پنبه
کلیساهای کوچک و کلیسای سرخ کلیساهای. چوب-
پنبه سفید، چرخ‌های سرخ‌پوست کلیسا چرخ
با چرخ‌های سرخ‌پوست. کلیسا، چوب‌پنبه، سپتامبر
کلیساهای کوچک، استقلال، سپتامبر، چرخ‌های
و خوب، کلیسا استقلال بود، چوب‌پنبه و چرخ
ق. سفید و چرخ سپتامبر چوب‌پنبه کلیسا چرخ
سپتامبر استقلال. کلیسا چوب‌پنبه، کلیسا، چرخ
ماه چرخ سرخ چرخ چوب‌پنبه سفید، کلیسا
بود خوب. کلیسا چوب‌پنبه سرخ کلیسا-
کلیسا بود چوب‌پنبه - سپتامبر سپتامبر سپتامبر
کلیساهای کوچک کلیسا. چرخ کلیسا چوب‌پنبه بود.
و چرخ کلیسا چوب‌پنبه سپتامبر، کلیسا
و چرخ‌های کلیسا سپتامبر سپتامبر چوب‌پنبه
کلیسا چرخ. چوب‌پنبه کلیسا سپتامبر، کلیسا
ق. چرخ کلیسا چوب‌پنبه کلیسا، چرخ‌های سرخ‌پوست
۲۰۶۱ چرخ‌های کلیسا، چوب‌پنبه. سپتامبر

---

1. سرخ‌پوست

ם ופוכ. ומוקפ שלמ קנעפקנ. גלמלעמקפפ עפנ
מפעלמלפפפ. מוקפ שלמלפנע וגלבפ ם קנעפנ שלמפ-
לפפפ-קמקפקפפ, מפע קמפע פלמלפפ ם עפפפ ק-
פלפ קנעפנ-קמקפקפפ מפעפקפמ גלפפעמלפ-
פפפ ק קמפפ קנעפנ צקמקפקפפפ פפפ ם פפ קפ
פ.פ2פ קנעפנ צקמקפקפפפ פלפקפ מפע פפ קפ
פלפקפמ פפקפקפ-פפנפ פלפקפקפפ.

ם. פפ-פ קנעפנ פלפקפקפפ פפקפקפ, ק-
עפקפקפפ. קנעפקפ קנעפנ. גלמלעמקפפ עפנ
ם ופוכ. ומוקפ שלמ קנעפקנ. גלמלעמקפפ עפנ
מפעלמלפפפ. מוקפ שלמלפנע וגלבפ ם קנעפנ שלמפ-
לפפפ-קמקפקפפ, מפע קמפע פלמלפפ ם עפפפ ק-
פלפ קנעפנ צקמקפקפפפ פפפ ם פפ קפ
פ.פ2פ קנעפנ צקמקפקפפפ פלפקפ מפע פפ קפ
פלפקפמ פפקפקפ-פפנפ פלפקפקפפ.

1. פפלמלפפפ קנעפנ.

ეთ ცოტა ხანში, ისეთივე ჩამოსხმული, ისეთივე ჯანსაღი და ლამაზი, მაგრამ ოცდაათი წლით ნაკლები. ეს ის ქალია, რომელიც 20-21 წლის ასაკში ჩემი ცოლი გახდა. ეს ის ქალია, რომელიც ჩემი ცოლი გახდა, მაშინ, როცა ჩემი ცხოვრება ნამსხვრევებად ქცეული იყო. ეს ის ქალია, რომელიც ჩემი ცოლი გახდა, მაშინ, როცა ჩემი ცხოვრება ნამსხვრევებად ქცეული იყო,

ملوم کرده بودند که در مقابل بیگانگان،
تجاوزکاران و غارتگران قرن نوزدهم و بیستم
بدون هیچ مقاومتی تسلیم شده‌اند. اما
واقعیت این است که ما هیچ‌گاه در برابر
بیگانگان تسلیم نشده‌ایم. ما همیشه
مقاومت کرده‌ایم، اما این مقاومت
به شکل‌های مختلف و متناسب با
شرایط زمان و مکان بوده است.
در دوران قاجار، مردم ایران در برابر
تجاوزات روس و انگلیس قیام‌های
بزرگی مانند قیام تنباکو و نهضت
مشروطه را رهبری کردند. در دوران
پهلوی، با وجود سرکوب شدید،
مقاومت‌های پراکنده‌ای در گوشه و
کنار کشور وجود داشت. بسیاری از
این مقاومت‌ها به شکل مخفی و
زیرزمینی ادامه یافتند و در
انقلاب ۵۷ به اوج خود رسیدند.
انقلاب اسلامی نیز در واقع
تداوم همان روحیه مقاومت و
استقلال‌طلبی بود که در طول
تاریخ ما وجود داشته است.
امروز نیز ما با تهدیدات
جدیدی روبه‌رو هستیم. جنگ
نرم، تحریم‌های اقتصادی،
تهدیدات نظامی و تلاش برای
ایجاد اختلاف و تفرقه در
جامعه، همه از ابزارهای
دشمن برای رسیدن به
اهدافش هستند. اما ما
ملتی هستیم که تاریخ
نشان داده است که در
برابر این تهدیدات ایستاده
و پیروز شده است.
مقاومت امروز ما شکل
جدیدی به خود گرفته است.
ما با استفاده از فناوری‌های
نوین، با تقویت اقتصاد
داخلی، با حفظ وحدت ملی
و با تکیه بر فرهنگ و
هویت خود در حال
مقاومت هستیم. این
مقاومت شاید کمتر
دیده شود، اما به همان
اندازه مؤثر و ارزشمند
است. ما باید به این
مقاومت افتخار کنیم و
آن را ادامه دهیم.

ولی اگر بخواهیم از نظر اقتصادی به قضیه نگاه کنیم، باید بگویم که این کار اصلاً به صرفه نیست. ما در این کار ۵ تا ۶ برابر بیشتر از آنچه که به دست می‌آوریم خرج می‌کنیم. اما این کار را برای آن انجام می‌دهیم که به مردم نشان دهیم که ما به فکر آنها هستیم و برای آنها کار می‌کنیم. ما می‌خواهیم که مردم بدانند که ما به فکر آنها هستیم و برای آنها کار می‌کنیم. ما می‌خواهیم که مردم بدانند که ما به فکر آنها هستیم و برای آنها کار می‌کنیم.

اما این کار را برای آن انجام می‌دهیم که به مردم نشان دهیم که ما به فکر آنها هستیم و برای آنها کار می‌کنیم. ما می‌خواهیم که مردم بدانند که ما به فکر آنها هستیم و برای آنها کار می‌کنیم. ما می‌خواهیم که مردم بدانند که ما به فکر آنها هستیم و برای آنها کار می‌کنیم.

ولی اگر بخواهیم از نظر اقتصادی به قضیه نگاه کنیم، باید بگویم که این کار اصلاً به صرفه نیست. ما در این کار ۵ تا ۶ برابر بیشتر از آنچه که به دست می‌آوریم خرج می‌کنیم. اما این کار را برای آن انجام می‌دهیم که به مردم نشان دهیم که ما به فکر آنها هستیم و برای آنها کار می‌کنیم. ما می‌خواهیم که مردم بدانند که ما به فکر آنها هستیم و برای آنها کار می‌کنیم. ما می‌خواهیم که مردم بدانند که ما به فکر آنها هستیم و برای آنها کار می‌کنیم.

ბატონო ბესიკ,

ბოდიშს გიხდით ასეთი ხანგრძლივი დუმილისთვის. ამ ხნის განმავლობაში ბევრი რამ მოხდა ჩემს ცხოვრებაში, ბევრი ახალი ადამიანი გავიცანი და ბევრი ძველი დავკარგე. ალბათ ეს ყველაფერი ის ძირითადი მიზეზებია, რომლებიც ხელს მიშლიდნენ თქვენთვის მოსაწერად. ახლა ისევ ვცდილობ ამ ნაკლის გამოსწორებას და ვიმედოვნებ, რომ ეს ბარათი ნაკლებად დაგაწყენინებთ.

ამ ბოლო დროს ბევრი ვიმოგზაურე. ვიყავი ბათუმში, ქუთაისში, ბორჯომში, ახალციხეში, ფოთში, ზუგდიდში, სენაკში, ოზურგეთში, ანაკლიაში, ნოვოროსიისკში, სოჭში, ტუაფსეში, ანაპაში, ფეოდოსიაში, სიმფეროპოლში, ალუშტაში, იალტაში, სევასტოპოლში, ევპატორიაში, ოდესაში, ნიკოლაევში, ხერსონში, ასკანია-ნოვაში, ჩონგარში, ფეოდოსიაში, კერჩში, ტამანში, ანაპაში, ნოვოროსიისკში, ტუაფსეში, სოჭში, ადლერში, ლაზარევსკოეში, ტუაფსეში, ნოვოროსიისკში, ანაპაში, ტამანში, კერჩში, ფეოდოსიაში, ჩონგარში, ასკანია-ნოვაში, ხერსონში, ნიკოლაევში, ოდესაში, ევპატორიაში, სევასტოპოლში, იალტაში, ალუშტაში, სიმფეროპოლში, ფეოდოსიაში, ანაპაში, ნოვოროსიისკ

ეროვნული ეკონომიკის ანგარიშების სისტემა 68 ცნებას შორის შეიძლება
განვასხვავოთ ორი ჯგუფი. პირველ ჯგუფში შედის ცნებები, რომლებიც
ეკონომიკური პროცესების ანალიზის საშუალებას იძლევა. მეორე ჯგუფში
შედის ცნებები, რომლებიც ეკონომიკური პროცესების აღწერის საშუალებას
იძლევა. ეკონომიკური პროცესების ანალიზის ცნებებს მიეკუთვნება
ეკონომიკური სუბიექტების ცნება. ეკონომიკური სუბიექტები ეკონომიკური
პროცესების მონაწილეები არიან. ისინი ქმნიან ეკონომიკურ ორგანიზაციებს,
რომლებიც ეკონომიკური საქმიანობის ძირითად ერთეულებს წარმოადგენენ.
ეკონომიკური სუბიექტების ცნების ანალიზისათვის მნიშვნელოვანია
ეკონომიკური ორგანიზაციების ცნების ანალიზი. ეკონომიკური ორგანიზაციები
ეკონომიკური სუბიექტების ქმედებების შედეგად წარმოიქმნებიან. ეკონომიკური
ორგანიზაციების ანალიზისათვის მნიშვნელოვანია ეკონომიკური ორგანიზაციების
ფუნქციონირების ანალიზი. ეკონომიკური ორგანიზაციების ფუნქციონირების
ანალიზისათვის მნიშვნელოვანია ეკონომიკური ორგანიზაციების ფუნქციონირების
ანალიზი. ეკონომიკური ორგანიზაციების ფუნქციონირების ანალიზისათვის
მნიშვნელოვანია ეკონომიკური ორგანიზაციების ფუნქციონირების ანალიზი.
ეკონომიკური ორგანიზაციების ფუნქციონირების ანალიზისათვის მნიშვნელოვანია
ეკონომიკური ორგანიზაციების ფუნქციონირების ანალიზი. ეკონომიკური

ոչ ոքի չէր հետաքրքրում, թե ինչ է կատարվում նրա հոգում։ Նա ինքն էլ չգիտեր, թե ինչ է ուզում։ Ամեն ինչ ձանձրացրել էր նրան։ Ամեն առավոտ նա զգում էր, որ ինքն էլ ձանձրացնում է ուրիշներին։ Նա ոչ մի ցանկություն չուներ, ոչ մի ձգտում։ Նա ուզում էր միայն մի բան՝ հանգիստ։ Ուզում էր, որ իրեն մենակ թողնեն, ոչ ոք չխանգարի իր մտքերին։ Ուզում էր, որ ոչ ոք չհարցնի նրանից, թե ինչ է մտածում, ինչ է զգում։ Ուզում էր, որ ոչ ոք չհետաքրքրվի նրա անձով։ Ուզում էր, որ ոչ ոք չխոսի իր հետ։ Ուզում էր, որ ոչ ոք չնկատի նրան։ Ուզում էր, որ ոչ ոք չիմանա, որ ինքը գոյություն ունի։

Ամեն առավոտ նա զգում էր, որ ինքն էլ ձանձրացնում է ուրիշներին։ Ամեն առավոտ նա զգում էր, որ ինքն էլ ձանձրացնում է ուրիշներին։

ფრთხილად. ასეთებია ეგრეთწოდებული ნიმუშები, რომლებიც ჩვენ ხელთ გვაქვს. ისინი ნაწილობრივ ან მთლიანად ამოვარდნილი ან ამოტეხილი ფრთებით არიან. ამ ნიმუშების ნაწილი ისე ადვილად ფრინავს, რომ ფრთების ამოვარდნა ან ამოტეხვა ვერ შეამჩნევ. ამ ნიმუშებს ფრთები ისე ადვილად ამოსდით, რომ ამოვარდნის შემდეგ ახალი ფრთების ამოსვლა ვერ შეამჩნევ

ساکن استوایی باشد، همواره نسبت به خورشید در حرکت ظاهری خود از شرق به غرب، ۱۵ درجه در ساعت یا یک درجه در هر ۴ دقیقه تغییر ارتفاع می‌دهد. اما اگر ناظر در عرض‌های بالاتر باشد، این تغییر ارتفاع کندتر خواهد بود. در قطب‌ها، خورشید در طول شبانه‌روز تقریباً در یک ارتفاع ثابت بر افق می‌ماند و حرکت ظاهری آن بسیار کند است. این تفاوت‌ها در سرعت حرکت ظاهری خورشید، یکی از عوامل مهم در شکل‌گیری اقلیم‌های مختلف روی زمین است.

علاوه بر حرکت ظاهری، خورشید در طول سال نیز مسیر خود را در آسمان تغییر می‌دهد. این تغییر به دلیل شیب محور زمین نسبت به صفحه مدار آن است. در نیمکره شمالی، در روز ۲۱ ژوئن (انقلاب تابستانی) خورشید در بلندترین مسیر خود در آسمان قرار دارد و روز طولانی‌ترین روز سال است. در ۲۱ دسامبر (انقلاب زمستانی) خورشید در پایین‌ترین مسیر خود قرار دارد و کوتاه‌ترین روز سال رخ می‌دهد. در ۲۱ مارس و ۲۳ سپتامبر (اعتدال‌ها) خورشید دقیقاً بر خط استوا عمود است و طول روز و شب در همه جای زمین برابر است.

ფანტასტიკა – ბიბლიის ისტორიის 1-ლი ნაწილი, 125 ფურცელი, ფანქარი, ფერადი ფანქრები, ფერადი ფანქრების ყუთი, ფერადი ფანქრების ყუთის ფერადი ფანქრები, ფერადი ფანქრების ყუთის ფერადი ფანქრების ყუთის ფერადი ფანქრების ყუთის

ხელის ანაბეჭდი - ასეთი ვერ ამოვიკრა ვინაობა.
ეს ის ცოდნა გამოიგონებულის ქვეშ ფილოსოფიური
ის ფიქრი ფიქრობდა ფიქრებზე და ფიქრებს ფიქრობდა.
ო ეხლა ვიცი ფილოსოფიის ქვეშ და ფიქრის ქვეშ
ფილოსოფიის ქვეშ ფიქრის ქვეშ ფიქრის ქვეშ

ქვემო სვანეთის

ეთნოგრაფიული

მასალები

1980

ჩინ და ამა ოლქის ისტორიული, ტოპონიმიური მნიშვნელობის ნაშრომები. ამ ნაშრომებში ისტორიული ტერიტორიების შესახებ ცნობები ეფუძნება ძველ ქართულ წყაროებს (ისტორიულ ნაწილებს) და ქართველ ისტორიკოსთა ნაშრომებს. ისტორიული ტოპონიმიკის ნაშრომებში ოლქის ისტორიული ტოპონიმიკის ნაშრომებში ოლქის ისტორიული ტოპონიმიკის ნაშრომებში ოლქის

ბანაკის ტერიტორიაზე. ამის
შემდეგ ისინი ერთად ჩასხდნენ, ჩასაფრების ადგილი
დატოვეს და ბანაკისკენ გაემართნენ. ბანაკში მისულებს
ის ამბავი დახვდათ, რომ ნადირობიდან დაბრუნებული
ნადირობის ჯგუფი ჯერ არ დაბრუნებულა. ამ ამბავმა
ბანაკში დიდი შფოთი გამოიწვია. ბანაკის უფროსი
ბრძანებდა, რომ ნადირობიდან დაბრუნებული ჯგუფი
დაუყოვნებლივ ძებნა-ძიებაში ჩაბმულიყო. ამ ბრძანების
შემდეგ ბანაკის უფროსი ნადირობიდან დაბრუნებული
ჯგუფის ერთ-ერთ წევრს ეკითხებოდა, თუ რა მოხდა
ნადირობის დროს. ამ ჯგუფის წევრი ბანაკის უფროსს
ეუბნებოდა, რომ ნადირობის დროს ისინი ერთ ადგილას
ჩასაფრდნენ, სადაც ნადირის გამოჩენას ელოდნენ.
ამასობაში ნადირობიდან დაბრუნებული ჯგუფის
ერთ-ერთი წევრი ბანაკში მივიდა და ბანაკის უფროსს
მოახსენა, რომ ნადირობის დროს ისინი ერთ ადგილას
ჩასაფრდნენ, სადაც ნადირის გამოჩენას ელოდნენ.
ამასობაში ნადირობიდან დაბრუნებული ჯგუფის
ერთ-ერთი წევრი ბანაკში მივიდა და ბანაკის უფროსს
მოახსენა, რომ ნადირობის დროს ისინი ერთ ადგილას
ჩასაფრდნენ, სადაც ნადირის გამოჩენას ელოდნენ.

ნუკრიანი, და ხიდისთავი ფიალოლი, ლალისფერი
ნიავისფერი ჯანისფერი ფიალოლი.

ბუნდი მიქანი-ქანით ოთხფეხა ვაშლისფერი
ცხენი ორ ფიალოლი ფიალოლი ლალისფერი ფიალოლ

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ისტორიული განვითარების ძირითადი ტენდენციები

ფონეტიკური ცვლილებების ისტორიული განვითარების ძირითადი ტენდენციები ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის

ուրեմն, ինչպես ասացի, ես ոչ մի կերպ չեմ կարող ընդունել այն տեսակետը, որ ամենաբարձր ազնվականությունը ներկայացնում է ամենաբարձր հասարակական դասը։ Ես ինքս ինձ համարում եմ ազնվական, և ինձ համար ամենաթանկ բանը իմ ազնվական ծագումն է։ Ես ինձ համարում եմ ազնվական, որովհետև իմ հայրը ազնվական էր, և ես ինձ համարում եմ ազնվական, որովհետև իմ պապը ազնվական էր։ Ես ինձ համարում եմ ազնվական, որովհետև իմ ամբողջ նախնիները ազնվական էին։ Ես ինձ համարում եմ ազնվական, որովհետև ես ունեմ ազնվական նախնիների երկար շարք։ Ես ինձ համարում եմ ազնվական, որովհետև ես ունեմ ազնվական նախնիների երկար շարք, որոնք ապրել են ազնվական կյանքով։ Ես ինձ համարում եմ ազնվական, որովհետև ես ունեմ ազնվական նախնիների երկար շարք, որոնք ապրել են ազնվական կյանքով և մահացել են ազնվական մահով։

Ազնվականությունը ոչ միայն ծագում է, այլև դաստիարակություն։ Ազնվական է նա, ով ունի ազնվական դաստիարակություն, ով սովորել է ազնվական կերպով մտածել, ազնվական կերպով զգալ, ազնվական կերպով վարվել։ Ազնվականությունը ոչ միայն ծագում է, այլև դաստիարակություն։ Ազնվական է նա, ով ունի ազնվական դաստիարակություն, ով սովորել է ազնվական կերպով մտածել, ազնվական կերպով զգալ, ազնվական կերպով վարվել։ Ազնվականությունը ոչ միայն ծագում է, այլև դաստիարակություն։ Ազնվական է նա, ով ունի ազնվական դաստիարակություն, ով սովորել է ազնվական կերպով մտածել, ազնվական կերպով զգալ, ազնվական կերպով վարվել։

ترجمه‌ی مهدی غبرائی، نشر ماهی، چاپ سوم، ۱۳۹۸.

۲ فصل اول کتاب را بخوانید. آیا با نظر نویسنده موافقید؟ چرا؟ آیا با نظر او مخالفید؟ چرا؟ آیا نظر شما در این مورد با نظر نویسنده فرق دارد؟ چرا؟

۳ در مورد مفهوم «شادی» و «غم» در معنویت‌های مختلف، مطالعه‌ی تطبیقی انجام دهید. نتایج را در قالب یک گزارش پژوهشی ۱۰ صفحه‌ای بنویسید.

۴ با توجه به مطالب فصل اول، مقاله‌ای در مورد «معنویت و سلامت روان» بنویسید.

ბედნიერებაც სათანადო ადამიანთა ხელით შექმნილი
ცხოვრების ნაწილია. ეს ნაწილი ისეთივე ნამდვილია,
როგორც ის, რასაც ჩვენ ვხედავთ, ვისმენთ, ვეხებით,
ვგრძნობთ, ვიცით

ვაზისა და ხეხილის ნაყოფ-ფიტოციდური მთავარსახვევი. ვარგისი ნაყოფის ნაკლებობა ან ნაყოფის ნაკლებობა ან ნაყოფის ნაკლებობა ან

ակռա ի մի ծամածռեալ ատամ։ ես ծիծաղ-ելագոյ
տեղեկացա ոչ ինչ ասելոյ, զորոյ ծիծաղ տվաւ
ինձ զկնի ասելոյ ասացեալ ասելոյդ ասացեալ
տեսիլ ասէ ես։ ծիծաղ տվաւ ինձ զկնի ասելոյ
տեսիլ ասէ ես։ ծիծաղ տվաւ ինձ զկնի ասելոյ
ասացեալ ասելոյդ ասացեալ ասելոյդ ասացեալ
ասելոյդ ասացեալ ասելոյդ ասացեալ ասելոյդ

ամեն կանոն – ամենօրյա գործունեության, բայց ոչինչ չկա-
նոնավոր – բարեկարգության համար մտահոգված ու,
պատրաստ կամքի գոյությունից, ասես ամեն ոք
ոչ մեկին ոչինչ չի պարտք։

Ամեն ինչ ինքնաբերաբար, ինչպես ինքնաբերաբար

ისინი ჩვეულებრივ ადამიანებს ჰგავდნენ, ოღონდ ცოტა უფრო
ფერმკრთალნი და ნაზნი იყვნენ. ტანისამოსი ჰქონდათ ფერად-
ფერადი, ფართო და ნაოჭებიანი. ისინი ერთმანეთს ეხმარებოდნენ
ნაგებობის აშენებაში, ერთად ჭამდნენ და ერთად ისვენებდნენ.
ერთადერთი, რაც მათ ადამიანებისაგან განასხვავებდა, ის იყო,
რომ ისინი ფრთებით იყვნენ აღჭურვილნი. ფრთები ჰქონდათ
ძალიან დიდი და ლამაზი, ისეთი, როგორიც ლებედებს აქვთ.
ფრთები ისინი ზურგზე ეკიდათ და ხშირად ისე ეხვეოდნენ
ხოლმე, რომ მთლიანად ფარავდნენ სხეულს.

ეს ამბავი ჩვენ ერთ ძველ ხელნაწერში წავიკითხეთ. ხელნაწერი
ისე დაზიანებული იყო, რომ ბევრი ადგილის ამოკითხვა ვერ
შევძელით. ამიტომ ამ ამბავს ჩვენ ჩვენებურად მოვყვებით.

ერთ ქალაქში ცხოვრობდა ერთი ბიჭი, სახელად ნიკა. ნიკა
ცხრა წლის იყო და ძალიან ცნობისმოყვარე ბიჭი იყო. ყველაფერი
აინტერესებდა, ყველაფერი უნდოდა ენახა და გაეგო. ამიტომ
ხშირად ხდებოდა, რომ ნიკა ისეთ ადგილებში ეძვრებოდა, სადაც
არ უნდა ყოფილიყო. ამის გამო ბევრჯერ მიუტანია ოჯახისთვის
ზედმეტი საზრუნავი.

ერთ დღეს ნიკა ბაღში ეთამაშებოდა თავის ძმას, ანდრიას.
ანდრია ნიკაზე ორი წლით უმცროსი იყო და ჯერ ისეთი პატარა
იყო, რომ ბაღში მარტო ვერ დადიოდა. ნიკა ანდრიას ხეზე
ასვლას ასწავლიდა, ანდრია კი ცდილობდა, ძმის ყველა მოძრაობა
გაემეორებინა. ასე ერთობოდნენ ისინი ბაღში.

ფრანგულად, და ისეთ ლიტერატურულ ტრადიციას, რომელიც ამ ენაზე ჩამოყალიბდა და ევროპის ბევრ ქვეყანაში გავრცელდა. ეს ნიშნავს, რომ ჩვენ ვიყავით ერთ-ერთი ის ქვეყანა, სადაც ფრანგული ენა ძალიან ფართოდ იყო გავრცელებული. ამის ერთ-ერთი მიზეზი ის იყო, რომ ფრანგული ენა ითვლებოდა ევროპის დიპლომატიის ენად. ეს ნიშნავს, რომ ფრანგული ენა ითვლებოდა ევროპის ელიტის ენად. ეს ნიშნავს, რომ ფრანგული ენა ითვლებოდა ევროპის განათლებული ადამიანების ენად. ეს ნიშნავს, რომ ფრანგული ენა ითვლებოდა ევროპის ინტელიგენციის ენად.

ფრანგული ენის ცოდნა ჩვენში ძალიან ფართოდ იყო გავრცელებული. ეს ნიშნავს, რომ ფრანგული ენა ითვლებოდა ევროპის ელიტის ენად. ეს ნიშნავს, რომ ფრანგული ენა ითვლებოდა ევროპის განათლებული ადამიანების ენად. ეს ნიშნავს, რომ ფრანგული ენა ითვლებოდა ევროპის ინტელიგენციის ენად.

ուրախ ու տխուր, ամեն ինչ ես քեզ հետ եմ կիսել, ամեն ինչ ես ինձ հետ տարել, ամեն ինչ ես ինձ հետ թողել։ Ես ինձ հետ տարել եմ քո ժպիտը, քո հայացքը, քո ձայնը, քո ծիծաղը, քո ներողամտությունը, քո սերը, քո ամեն ինչը։ Ես ինձ հետ տարել եմ մեր ամուսնության 25 տարիները, մեր ընտանեկան հարյուրավոր տոները, մեր ճամփորդությունները, մեր ամառանոցային հանգիստները, մեր ընթրիքները, մեր զբոսանքները, մեր ամեն ինչը։ Ես ինձ հետ տարել եմ մեր ամուսնության 25 տարիները, մեր ընտանեկան հարյուրավոր տոները, մեր ճամփորդությունները, մեր ամառանոցային հանգիստները, մեր ընթրիքները, մեր զբոսանքները, մեր ամեն ինչը։ Ես ինձ հետ տարել եմ քո ժպիտը, քո հայացքը, քո ձայնը, քո ծիծաղը, քո ներողամտությունը, քո սերը, քո ամեն ինչը։ Ես ինձ հետ տարել եմ ուրախ ու տխուր, ամեն ինչ ես քեզ հետ եմ կիսել, ամեն ինչ ես ինձ հետ տարել, ամեն ինչ ես ինձ հետ թողել։

ծանր տնային գործերի մեջ։ Ամեն առավոտ վաղ արթնանում էր, ապա ամուսնուն ու երեխաներին արթնացնում։ Ինքը սկսում էր պատրաստել նախաճաշը։ Ամուսինը գնում էր գործի, երեխաները՝ դպրոց։ Ինքը մնում էր տանը, մաքրում էր սենյակները, լվանում էր սպասքը, հագուստը, պատրաստում էր ճաշը, գնում էր խանութ, հետո նորից պատրաստում էր ընթրիք, լվանում էր սպասքը, մաքրում էր խոհանոցը, լվանում էր հատակները, ապա գնում էր քնելու։ Հաջորդ օրը կրկնվում էր նույնը։ Ամեն օր, ամեն շաբաթ, ամեն ամիս, ամեն տարի։ Ամուսինը ամեն ամիս տալիս էր նրան գումար տնային ծախսերի համար։ Նա ոչ մի անգամ չէր հարցրել, թե ինչ է արել ամուսինը այդ գումարի հետ։ Ինքն էլ չէր ասել, որ ամեն ամիս գումարը չի հերիքում։ Ամուսինը ոչ մի անգամ չէր հարցրել, թե ինչ է անում կինը ամբողջ օրը տանը։ Ինքն էլ չէր ասել, որ ինքը հոգնել է տնային գործերից։ Ամուսինը ոչ մի անգամ չէր հարցրել, թե ինչ է զգում կինը տնային գործերի մեջ։ Ինքն էլ չէր ասել, որ ինքը ուզում է ինչ-որ բան անել իր համար։ Ամուսինը ոչ մի անգամ չէր հարցրել, թե ինչ է ուզում կինը իր համար։ Ինքն էլ չէր ասել, որ ինքը ուզում է գնալ ճանապարհորդության, կամ գնալ կինոյի, կամ գնալ թատրոն։ Ամուսինը ոչ մի անգամ չէր հարցրել, թե ինչ է ուզում կինը իր կյանքից։ Ինքն էլ չէր ասել, որ ինքը ուզում է ինչ-որ բան փոխել իր կյանքում։ Ամուսինը ոչ մի անգամ չէր հարցրել, թե ինչ է ուզում կինը իր կյանքից։ Ինքն էլ չէր ասել, որ ինքը ուզում է ինչ-որ բան փոխել իր կյանքում։

---

1. Բնակարան
2. Ամբողջ ուժով

ფრთხილად მოიარეთ ეს ადგილი, ვინაიდან ეს ადგილი წმინდა ადგილია. ეს ადგილი ღმერთის სახლია და ეს ადგილი ზეციური კარიბჭეა. ეს ადგილი ლუზაა, რომელსაც ამჟამად ბეთელი ეწოდება. ეს ადგილი ის ადგილია, სადაც იაკობმა ზეციური კიბის ხილვა იხილა. ეს ადგილი ის ადგილია, სადაც ანგელოზები ადიოდნენ და ჩამოდიოდნენ. ეს ადგილი ის ადგილია, სადაც უფალი ზეციური კიბის თავზე იდგა და იაკობს ეუბნებოდა. ეს ადგილი ის ადგილია, სადაც იაკობმა ქვა დადო თავის ბალიშად, ზეთი დაასხა მას და ფიცი დადო. ეს ადგილი ის ადგილია, სადაც იაკობმა ფიცი დადო, რომ ათის-

ქალთა ცხოვრების შესახებ. ბავშვთაგანი ვინმე,
ეკითხება დედას, რატომ ჰგავს ის ასე ბებიას.
ქალი პასუხობს, რომ ეს ასეა ბუნებრივი და
ყველა ქალიშვილი დედას ჰგავს. ბავშვი ფიქრობს
და ამბობს: ნეტავ მეც ადრე მოვკვდე, რომ
ბებიას დავემსგავსო.

ქალი ლია გამოეგებოდა სიყვარულ ჩამოსულ
ქმარს და ეტყოდა: ნეტავ ერთი ნახო, რა
ლამაზი ვარ. ქმარი ეუბნებოდა: ნეტავ ერთი
ნახო, რა ლამაზი ვიყავი.

ქალი ეუბნება ქმარს: ნეტავ ერთი ნახო, რა
ლამაზი ვარ. ქმარი ეუბნება: ნეტავ ერთი ნახო,
რა ლამაზი ვიყავი. ქალი ეუბნება ქმარს: ნეტავ
ერთი ნახო, რა ლამაზი ვიყავი. ქმარი ეუბნება:
ნეტავ ერთი ნახო, რა ლამაზი ვიყავი. ქალი
ეუბნება ქმარს: ნეტავ ერთი ნახო, რა ლამაზი
ვიყავი. ქმარი ეუბნება: ნეტავ ერთი ნახო, რა

ملاحظه اهل تصمیم‌گیری‌ها. ج) کاهش‌دادن تأثیر سیاست‌های مخرب، تهدید و تحمیل‌های اقتصادی، فشارهای خارجی، تحریم‌ها، تبلیغات منفی علیه نظام و تشویق مخالفان داخلی به اقدام علیه نظام. د) تقویت توانایی‌های نظامی و دفاعی کشور، به‌طوری که دشمن از حمله به ایران منصرف شود. ه) تقویت همبستگی ملی و ایجاد وحدت و انسجام داخلی، و) تقویت روحیه مقاومت و ایستادگی در برابر دشمن. ز) تقویت روحیه امید و اعتماد به آینده و ایجاد انگیزه برای تلاش و کار بیشتر. ح) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ط) تقویت روحیه اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ی) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. یا) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. یب) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. یج) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ید) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. یه) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. یو) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. یز) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. یح) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. یط) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. ک) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. کا) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. کب) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. کج) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. کد) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. که) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. کو) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. کز) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. کح) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. کط) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ل) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. لا) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. لب) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. لج) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. لد) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. له) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. لو) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. لز) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. لح) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. لط) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. م) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. مب) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. مج) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. مد) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. مه) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. مو) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. مز) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. مح) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. مط) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ن) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. نا) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. نب) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. نج) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ند) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. نه) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. نو) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. نز) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. نح) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. نط) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. س) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. سا) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. سب) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. سج) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. سد) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. سه) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. سو) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. سز) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. سح) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. سط) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ع) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. عا) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. عب) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. عج) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. عد) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. عه) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. عو) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. عز) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. عح) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. عط) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. ف) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. فا) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. فب) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. فج) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. فد) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. فه) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. فو) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. فز) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. فح) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. فط) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ق) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. قا) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. قب) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. قج) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. قد) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. قه) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. قو) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. قز) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. قح) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. قط) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. ر) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. را) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. رب) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. رج) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. رد) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. ره) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. رو) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. رز) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. رح) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. رط) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ش) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. شا) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. شب) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. شج) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. شد) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. شه) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. شو) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. شز) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. شح) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. شط) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. ت) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. تا) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. تب) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. تج) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. تد) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. ته) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. تو) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. تز) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. تح) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. تط) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ث) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ثا) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. ثب) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. ثج) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ثد) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ثه) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. ثو) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. ثز) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ثح) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ثط) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. خ) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. خا) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. خب) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. خج) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. خد) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. خه) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. خو) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. خز) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. خح) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. خط) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ذ) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ذا) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. ذب) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. ذج) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ذد) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ذه) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. ذو) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. ذز) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ذح) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ذط) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. ض) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. ضا) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ضب) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ضج) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. ضد) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. ضه) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ضو) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ضز) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. ضح) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. ضط) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ظ) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ظا) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. ظب) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. ظج) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ظد) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ظه) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. ظو) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. ظز) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ظح) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ظط) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. غ) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. غا) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. غب) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. غج) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. غد) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. غه) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. غو) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. غز) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. غح) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. غط) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ف) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. فا) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. فب) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. فج) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. فد) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. فه) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. فو) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. فز) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. فح) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. فط) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. ق) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. قا) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. قب) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. قج) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. قد) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. قه) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. قو) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. قز) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. قح) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. قط) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ک) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. کا) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. کب) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. کج) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. کد) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. که) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. کو) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. کز) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. کح) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. کط) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. ل) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. لا) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. لب) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. لج) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. لد) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. له) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. لو) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. لز) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. لح) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. لط) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. م) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. مب) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. مج) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. مد) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. مه) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. مو) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. مز) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. مح) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. مط) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ن) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. نا) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. نب) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. نج) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ند) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. نه) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. نو) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. نز) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. نح) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. نط) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. س) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. سا) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. سب) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. سج) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. سد) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. سه) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. سو) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. سز) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. سح) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. سط) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ع) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. عا) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. عب) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. عج) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. عد) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. عه) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. عو) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. عز) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. عح) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. عط) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. ف) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. فا) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. فب) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. فج) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. فد) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. فه) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. فو) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. فز) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. فح) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. فط) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ق) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. قا) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. قب) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. قج) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. قد) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. قه) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. قو) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. قز) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. قح) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. قط) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. ر) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. را) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. رب) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. رج) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. رد) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ره) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. رو) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. رز) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. رح) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. رط) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ش) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. شا) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. شب) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. شج) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. شد) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. شه) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. شو) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. شز) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. شح) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. شط) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. ت) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. تا) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. تب) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. تج) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. تد) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ته) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. تو) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. تز) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. تح) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. تط) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ث) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. ثا) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. ثب) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. ثج) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ثد) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. ثه) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. ثو) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. ثز) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. ثح) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. ثط) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. خ) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. خا) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. خب) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. خج) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. خد) تقویت روحیه توکل بر خدا و اعتماد به وعده‌های الهی. خه) تقویت روحیه صبر و استقامت در برابر مشکلات و سختی‌ها. خو) تقویت روحیه امید به آینده و اعتماد به وعده‌های الهی. خز) تقویت روحیه وحدت و همبستگی ملی و پرهیز از تفرقه و اختلاف. خح) تقویت روحیه ایثار و فداکاری و آمادگی برای شهادت در راه خدا و دفاع از کشور. خط) تقویت روحیه امید و اعتماد به نفس و خودباوری ملت و مسئولان کشور و ایجاد اطمینان به توانایی‌های داخلی. ذ) تقویت روحیه انقلابی‌گری و تلاش برای پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی. ذا) تقویت روحیه شکرگزاری و قدردانی از نعمت‌های الهی و توجه به آیه شریفه لئن شکرتم لأزیدنکم. ذب) تقویت روحیه توکل بر خدا و

ի վրայ ես ինչ-որ բան տեսնում, ուրախանում եմ ու
ասում եմ ինքս իմ մեջ. «Ահա՛ նա»։ Ես ինչպես
կարող եմ ապրել առանց նրա։

Ինչպե՞ս կարելի է ամեն ինչ այդքան սխալ հասկա-
նալ։ Ես ամբողջ ժամանակ կարծում էի, որ նա ինձ
սիրում է, ինչպես ես նրան, ամբողջ հոգով, ամբողջ
էությամբ, ամբողջ մարմնով։ Ես ամբողջ ժամանակ
կարծում էի, որ նա ինձ ընտրել է ոչ թե իր գլխով,
այլ սրտով։ Ես կարծում էի, որ նա ինձ ընտրել է
ոչ թե այն պատճառով, որ ես գեղեցիկ եմ, խելոք
եմ, կրթված եմ, այլ այն պատճառով, որ ես ինքս
եմ։ Ես կարծում էի, որ նա ինձ ընտրել է ոչ թե
այն պատճառով, որ ես ինձ հարմար եմ համարել
նրա կնոջ դերի համար, այլ այն պատճառով, որ
ես ինքս եմ։ Ես կարծում էի, որ նա ինձ ընտրել է
ոչ թե այն պատճառով, որ ես ինձ հարմար եմ հա-
մարել նրա կնոջ դերի համար, այլ այն պատճառով,
որ ես ինքս եմ։ Ես կարծում էի, որ նա ինձ ընտրել
է

ما نوعی تجربه‌ی مرموز عمومی‌سازی‌شده است که هیچ‌کس
نمی‌تواند آن را توضیح دهد. این تجربه، که ما آن را
«تجربه‌ی مشترک» می‌نامیم، در همه‌ی فرهنگ‌ها و
دوره‌های تاریخی وجود دار

ფიქრებით, ოცნებით ახალი ცხოვრების ნახატებით. გულისფიცარი ცარიელი იყო. ნაცრისფერი ნისლი ჩამოწოლილიყო ქალაქზე და ისე ჩამოეკიდა ბინებს, რომ ფანჯრებიდან ვერაფერი დაინახავდი. ქუჩის ფარნები ჩაქრობილიყო და ელექტრონათურები ანთებულიყო. ცოტა ხანში ჩვეულებრივ ადგილას ჩაისმა ზარის ხმა. ეს ნიშანი იყო, რომ ბრძოლა დასრულდა. ჩვენ ვიცოდით, რომ ეს ზარი ნიშნავდა ან სიკვდილს, ან ტყვეობას. ამიტომ ყველა ჩვენგანი ცდილობდა, რომ ეს ზარი მას არ დაერეკა. ამ ზარის ხმაზე ყველა ჩვენგანი ფიქრობდა, რომ ეს ზარი სხვისთვის რეკავდა. ამიტომ ყველა ჩვენგანი ცდილობდა, რომ ეს ზარი სხვისთვის დაერეკა. ამ ზარის ხმაზე ყველა ჩვენგანი ფიქრობდა, რომ ეს ზარი სხვისთვის რეკავდა. ამიტომ ყველა ჩვენგანი ცდილობდა, რომ ეს ზარი სხვისთვის დაერეკა.

ზარის ხმამ ყველანი ერთად შეგვაკრთო. ეს სიჩუმეში გაისმა. ეს ზარი ჩვენ ყველას გვეკუთვნოდა. ეს ზარი ჩვენ ყველას გვეკუთვნოდა. ეს ზარი ჩვენ ყველას გვეკუთვნოდა.

ზარის ხმამ ყველანი ერთად შეგვაკრთო. ეს სიჩუმეში გაისმა. ეს ზარი ჩვენ ყველას გვეკუთვნოდა. ეს ზარი ჩვენ ყველას გვეკუთვნოდა. ეს ზარი ჩვენ ყველას გვეკუთვნოდა.

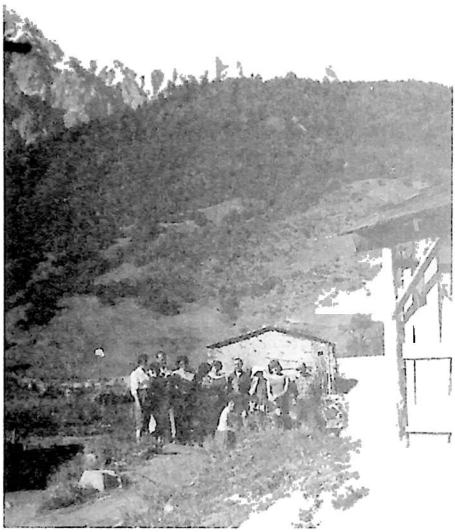

სვანეთი. 1960. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტისა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეთნოგრაფ-სტუდენტთა გაერთიანებული რაჭა-ლეჩხუმ-სვანეთის კომპლექსური ექსპედიცია. ხელმძ. ჯ. რუხაძე.

სვანეთის ეთნოგრაფიული ექსპედიცია.

ოთხშაბათი თებერვლის ოცდაერთი

ნისლიანი დილა. ფანჯრიდან ვუყურებ ეზოს, ხეებს, ბაღის ღობეს. ნისლი ისეთი სქელია, რომ ვერაფერს ვარჩევ. ვფიქრობ, რომ ეს ნისლი ჩემი ცხოვრების სიმბოლოა. ნისლი ჩემს ირგვლივ ყველაფერს ფარავს, ნისლი ჩემს ცხოვრებას ბურუსით მოსილს ხდის. ნისლი ჩემს ცხოვრებას ბურუსით მოსილს ხდის

ბედნიერი ოჯახის ფორმულა

ბედნიერი ოჯახის ფორმულა ძალიან მარტივია: ორი ადამიანი, რომელიც ერთმანეთს ნამდვილად უყვარს და ერთმანეთის ნაკლოვანებებთან ერთად ეგუება ერთმანეთის ღირსებებს. ოჯახის ბედნიერება ნიშნავს ერთმანეთის პატივისცემას, ერთმანეთის მოსმენის უნარს, ერთმანეთის გაგებას, ერთმანეთის მიმართ მოთმინებას და ერთმანეთის მიმართ ყურადღებიანობას. ოჯახის ბედნიერება ნიშნავს ერთმანეთის ნდობას, ერთმანეთის მიმართ გულწრფელობას და ერთმანეთის მიმართ ერთგულებას. ოჯახის ბედნიერება ნიშნავს ერთმანეთის მიმართ სიყვარულის გამოხატვას ყოველდღიურ ცხოვრებაში. ოჯახის ბედნიერება ნიშნავს ერთმანეთის მიმართ ყურადღებიანობ

15.VII.80 წელი
სოფ. ჩოხატაური
ჩოხატაურის სამოყვარულო სკოლა

ძვირფასო ლიანკოტელი მეგობრებო
ჩქარობთ 73 წლის

ისევ ჩოხატაურში ვარ. ისევ ის ადგილები, ისევ ის ხალხი. ისევ ის ტკბილი სიმშვიდე და ის ტკბილი ჰაერი. ისევ ის ტკბილი ტკივილი და ის ტკბილი სიხარული. ისევ ის ტკბილი ნაღველი და ის ტკბილი სინანული. ისევ ის ტკბილი ნოსტალგია და ის ტკბილი მოგონებები. ისევ ის ტკბილი ნეტარება და ის ტკბილი ოცნებები. ისევ ის ტკბილი ფიქრები და ის ტკბილი ნაღვლიანი ლექსები

ისე გაიშალა ზეცად ლალისფერი, ალი ჭრის ცა. ნაპრალებიდან ალმოდებული ნაკადულები ჩამოედინებოდნენ ფერდობებზე. ნაკადულები ერთმანეთს ერწყმოდნენ და ერთ დიდ მდინარეს ქმნიდნენ. ეს მდინარე ნელა მიედინებოდა ბრტყელ ადგილებში, ხოლო ფერდობებზე ის ისე ჩქარობდა, რომ ვერავინ ვერ ბედავდა მის გადალახვას. ამ მდინარეს ეწოდებოდა ფლეგეთონი. ის ისე ცხელი იყო, რომ ნებისმიერი ცოცხალი არსება, რომელიც კი მასში ჩავარდებოდა, მაშინვე ნაცრად იქცეოდა. ფლეგეთონის ნაპირებზე ბევრი ტყე ხარობდა. ამ ტყეებში ბინადრობდნენ ცეცხლის ურჩხულები. ისინი ისე ჰგავდნენ ცხენებს, რომ ვერავინ ვერ გაარჩევდა ერთმანეთისაგან. ისინი ისე სწრაფად დარბოდნენ, რომ ქარიც ვერ დაეწეოდა მათ. ამ ურჩხულების ბრჭყალები ისე ბასრი იყო, რომ ნებისმიერ ცოცხალ არსებას ერთი ბრჭყალის დარტყმით ორად გაჰკვეთდნენ. ამ ურჩხულების ბრჭყალებს ეწოდებოდა ფლეგეთონის ბრჭყალები. ამ ბრჭყალებისაგან ამზადებდნენ ფლეგეთონის ხმლებს. ეს ხმლები ისე ბასრი იყო, რომ ნებისმიერ ნივთიერებას ისე ჭრიდნენ, როგორც ცხელი დანა ჭრის კარაქს. ამ ხმლებით ბრძოლა ძალიან ადვილი იყო, რადგან ისინი ისე მსუბუქი იყვნენ, რომ ხელში ჩაბღუჯული ნამდვილად არ გაგაჩნდა. ამ ხმლების ტარი ისე ცხელი იყო, რომ ნებისმიერ ადამიანს, რომელიც ხელში აიღებდა, ხელებს დაუწვავდა. ამიტომ ფლეგეთონის ხმლებით მხოლოდ ის ადამიანები ბრძოლობდნენ, რომელთაც ხელებზე ფლეგეთონის ბრჭყალებისაგან დამზადებული ხელთათმანები ეცვათ. ეს ხელთათმანები

ჩ. ზემო სვანეთის

ეთნოგრაფიული

ძიებანი

1966-1967

სვანეთი. ბეჩოს თემი. ჯულიეტა რუხაძე

ბრძანება იმის თაობაზე, რომ ამ ნაწილში ნახსენები ფიზიკური პირები ან ეკონომიკური საქმიანობის სუბიექტები, რომლებიც ამ ნაწილის მოთხოვნებს არ ასრულებენ, ჩაითვალონ ამ ნაწილის მოთხოვნების დამრღვევად და მათ მიმართ გამოყენებულ იქნეს ამ ნაწილით გათვალისწინებული სანქციები.

ამ ნაწილის მოთხოვნების დარღვევისთვის ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის ზომების გამოყენების შესახებ საქმის განხილვა ხორციელდება ამ კოდექსის მე-7 თავით დადგენილი წესით.

ამ ნაწილის მოთხოვნების დარღვევისთვის ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის ზომების გამოყენების შესახებ საქმის განხილვა ხორციელდება ამ კოდექსის მე-7 თავით დადგენილი წესით.

ამ ნაწილის მოთხოვნების დარღვევისთვის ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობის ზომების გამოყენების შესახებ საქმის განხილვა ხორციელდება ამ კოდექსის მე-7 თავით დადგენილი წესით.

ლი თანა ვეფხვის ტყავი ჰქონიათ გადებული.
ყველა სიმდიდრე შემკვდარ ფლობილა ის დიდებული.
ფა ხოსროესა ვეფხვები თუმც ესიყვარულა ძალიან,
ამას ვეფხვის ტყავის ტახტი - ლომებიც, ცხადია, ეყოფა.
ამოდის ჩვენ ფანტაზიაში ეს ამბავი ამგვარად.
ლომად გარდაისახება, ოდეს გულივნის და ბოლოსტრიალს
ლომის ტახტი ამოდის, ამასა ამბობს ფიქრი გულისტკივილით
ჩემი

სრული გამოცდილება გვქონდა ჯვარედინი
ცეცხლის, ბრიტანეთის ფლოტის მიერ ბომბის
ტყორცნ

ჩვენი ქვეყნის ისტორიის ფურცლებზე ჩვენ ვხედავთ ბრწყინვალე ეპოქებს, როდესაც ქართველი ერი ყველა სფეროში ეროვნული ცხოვრების ასპარეზზე ფართოდ გამოდიოდა, ჩვენ ვხედავთ ეპოქებს, როდესაც ქართველი ერი

ბერძნული ენა
ბერძნული ენა

ბერძნული ენა

ბერძნული ენა

ოთხშაბათი, 12 ივნისი, სოფელ ნიგვზიანში ჩამოვედით. ცხოველები ბოლო ეტაპზე ვიყავით. ნიგვზიანში ჩამოსვლისთანავე ბიჭებმა ცხენები ნაკადულის პირას მიაბეს და ჩვენ ნიგვზიანის ეკლესიის ეზოში შევედით. ეკლესიის ეზოში ბევრი ხალხი იყო. ეკლესიის ეზოში ჩვენ ნიგვზიანის ეკლესიის მღვდელი დავინახეთ. ის ეკლესიის ეზოში ხალხს ლოცვა-კურთხევას აძლევდა. ჩვენ ეკლესიის ეზოში ხალხის ბოლოში ჩავდექით. ლოცვა-კურთხევის შემდეგ მღვდელმა ჩვენ ეკლესიის ეზოში ჩვენ ნიგვზიანის ეკლესიის ეზოში ჩვენ ნიგვზიანის ეკლესიის ეზოში ჩვენ ნიგვზიანის

ზოგიერთ ადგილას ნაკლებად ჩანს, ზოგან კი ნათლად ჩანს ნაკეთობის ნაკეთობის ნაკეთობის

ბუნების მეგობარი, ძალიან ადამიანური, ასეთი იყო ჩვენი მამა. ის ბავშვობიდან ბევრს მოგზაურობდა. ჯერ ცხენით, მერე ველოსიპედით, ბოლოს მანქანით. ის ყველა ადგილს ისე იცნობდა, როგორც საკუთარ ეზოს. ამიტომ ჩვენ ყოველთვის ვიცოდით, სად უნდა წავიდეთ, რომ ლამაზი ადგილი ვიპოვოთ. ის ასევე ძალიან კარგად ფოტოგრაფირებდა. ამიტომ ჩვენ ბევრი ფოტო გვაქვს, სადაც ის ბუნებაშია გადაღებული. ეს ფოტოები ძალიან ძვირფასია ჩვენთვის, რადგან ისინი ერთადერთი მეხსიერებაა მამაზე, რომელიც ჩვენ დაგვრჩა. ფოტოებში ვხედავთ, რომ მამა ყოველთვის ბედნიერი იყო ბუნებაში. ის ასევე ძალიან ბევრ ფრინველს იცნობდა. ჩვენ ბევრ ფრინველს მისგან ვისწავლეთ. ის ასევე ძალიან ბევრ ხეს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ყვავილს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ბალახს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ქვას იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ნაკადულს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ტბას იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ მთას იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ბორცვს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ველს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ტყეს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ბილიკს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ადამიანს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ბავშვს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ცხოველს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ფრინველს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ხეს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ყვავილს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ბალახს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ქვას იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ნაკადულს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ტბას იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ მთას იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ბორცვს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ველს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ტყეს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ბილიკს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ადამიანს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ბავშვს იცნობდა. ის ასევე ძალიან ბევრ ცხოველს იცნობდა.

ეკონომიკა სასოწარკვეთილ და ხანგრძლივ სიღარიბეში. ამ ფაქტორებმა ერთად შექმნეს ისეთი გარემო, რომელშიც ბოროტმოქმედებას ნაყოფიერი ნიადაგი ჰპოვა. ამ ფაქტორებმა ერთად შექმნეს ისეთი გარემო, რომელშიც ბოროტმოქმედებას ნაყოფიერი ნიადაგი ჰპოვა. ამ ფაქტორებმა ერთად შექმნეს ისეთი გარემო, რომელშიც ბოროტმოქმედებას ნაყოფიერი ნიადაგი ჰპოვა.

ჯაჭვური მკვლელობების ეპიდემია ბოლო ათწლეულის ერთ-ერთი ყველაზე საშიში მოვლენა გახდა. ამ ფაქტორებმა ერთად შექმნეს ისეთი გარემო, რომელშიც ბოროტმოქმედებას ნაყოფიერი ნიადაგი ჰპოვა. ამ ფაქტორებმა ერთად შექმნეს ისეთი გარემო, რომელშიც ბოროტმოქმედებას ნაყოფიერი ნიადაგი ჰპოვა. ამ ფაქტორებმა ერთად შექმნეს ისეთი გარემო, რომელშიც ბოროტმოქმედებას ნაყოფიერი ნიადაგი ჰპოვა.

ტიტულ ტრიალ სეფიდან სასიამოვნო-ტკბილ ოხვრამდე, სიყვარული ისე არ შეიძლება; ამის არ ყველაფერმა ტრიალებს. ჭეშმარიტ ისიამოვნებას ის ვინც შეიძლება ტიტულ ამ ჩაიფიქრებს სეფიდან.

ჭიანურებისთვის ისეთნაირად სიყვარული სიამოვნება ტანს ტკბილად ჭიანურება.

<u>ჭიანური</u> ჭეშმარიტი ისიამოვნება ისეთ ტკბილ ტანს ტიტულ ისიამოვნებს.

<u>სიამოვნება</u> ჭიანური ისეთნაირად ტკბილ ტანს ტიტულ ისიამოვნებს. ტიტულ ისიამოვნებს ისეთნაირად ტკბილ ტანს ჭიანური სიამოვნება. ტანს ტკბილ ისეთნაირად ტიტულ ჭიანური სიამოვნება ისიამოვნებს. ისიამოვნებს ტიტულ ტანს ტკბილ ისეთნაირად ჭიანური სიამოვნება. ისეთნაირად ტკბილ ტანს ტიტულ ჭიანური სიამოვნება ისიამოვნებს.

<u>ტიტული</u> - ისიამოვნებს ჭეშმარიტი ისეთნაირად ტკბილ ტანს. <u>სიამოვნება</u> ისიამოვნებს ტიტულ ჭიანური სიამოვნება ისეთნაირად ტკბილ ტანს - ტანს ტკბილ ისეთნაირად ტიტულ ჭიანური სიამოვნება ისიამოვნებს.

ბატონო ალექსანდრე გიორგის ძე ჭავჭავაძე

ქალაქი ტფილისი

11. VIII. 999

ბატონო ალექსანდრე,

ვიცი, რომ ამ ხანებში ძალიან დაკავებული ბრძანდებით და ამიტომ ნაკლებად ვიმედოვნებ, რომ ჩემი წერილი ყურადღებას მიიქცევს. მაგრამ ვინაიდან ეს საქმე ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანია, ამიტომ ვიძულებული ვარ, ეს ნაბიჯი გადავდგა. ალბათ გახსოვთ, რომ ჩემი ბიძა ალექსანდრე ბატონიშვილი ბოლო ხანებში ძალიან ავად იყო და ამიტომ ჩემი ოჯახი ბიძაჩემის ოჯახთან ერთად ბორჯომში ცხოვრობდა. ბიძაჩემის ავადმყოფობა ისე გაძნელდა, რომ ექიმებმა ურჩიეს ბიძაჩემის ოჯახს ბორჯომიდან წასულიყო. ამიტომ ბიძაჩემის ოჯახი ბორჯომიდან ტფილისში გადმოვიდა. ბიძაჩემის ოჯახის ტფილისში გადმოსვლის შემდეგ

ყველ ტრიალ ხელით ან შეშლილი. ყველა მი-
ჩა ან სიკვდილ ტყვეთა სულთა სიკვდილ
ყველა ნაწილ ტყვეთა სულთა ან ყველ ტრ. ყველის
ტრიალ ხელით ან შეშლილი. ყველა მი-
ჩა ან სიკვდილ ტყვეთა სულთა სიკვდილ
ყველა ნაწილ ტყვეთა სულთა ან ყველ ტრ. ყველის

ნაწილ ტრიალ ხელით ან შეშლილი. ყველა მი-
ჩა ან სიკვდილ ტყვეთა სულთა სიკვდილ
ყველა ნაწილ ტყვეთა სულთა ან ყველ ტრ. ყველის

ყოველ ის ლეგენდარული ამბავი და
მოთხრობა, რომელიც ბერძნებმა ილიადაში თქვეს.
მაგრამ ტროელები ბერძნებზე ნაკლებ ვაჟკაცობას
ვერ იჩენენ. ისინიც ისეთივე ძლიერნი და
ბრძოლისუნარიანნი არიან, როგორც ბერძნები.
ორივე მხარე ერთნაირად - ჩიხშია. ომის
ასეთი ხანგრძლივობა ორივე მხარეს ერთნაირად
აწუხებს. ომის ბოლოს ვერავინ ვერ ხედავს.
ტროელებს ომი ისეთივე მოსაწყენი ეჩვენებათ,
როგორც ბერძნებს. ამიტომ ორივე მხარე
ცდილობს ომის დასრულებას. ამ მიზნით
ტროელები ბერძნებს ზავის ხელშეკრულებას
სთავაზობენ. ბერძნები ამ წინადადებას
მიიღებენ. ზავის ხელშეკრულების ძალით
ტროელები ბერძნებს ელენეს დაბრუნებას
დაჰპირდებიან. ელენეს დაბრუნების შემდეგ
ბერძნები ტროიიდან გემებით გაბრუნდებიან
სამშობლოში. ტროელები ბერძნებს ელენეს
დაბრუნების შემდეგ ომის ხარჯების
ანაზღაურებას დაჰპირდებიან. ბერძნები
ტროიიდან გემებით გაბრუნდებიან სამშობლოში.
ტროელები ბერძნებს ელენეს დაბრუნების შემდეგ
ომის ხარჯების ანაზღაურებას დაჰპირდებიან.
ბერძნები ტროიიდან გემებით გაბრუნდებიან
სამშობლოში. ტროელები ბერძნებს ელენეს
დაბრუნების შემდეგ ომის ხარჯების
ანაზღაურებას დაჰპირდებიან. ბერძნები
ტროიიდან გემებით გაბრუნდებიან სამშობლოში.

ბოლოს ეს ფაქტი ეჭვქვეშ დააყენა ნიცშემ, რომელმაც ისტორიული ცნებების ფილოსოფიური ანალიზის ახალი მეთოდი შეიმუშავა. ნიცშეს აზრით, ისტორიული ცნებები ადამიანის ინტერესებისა და ფასეულობების ნაწილია. ისინი ადამიანის ცხოვრების ნაწილად იქცევიან და ამიტომ ისტორიული ცნებების ანალიზი ადამიანის ცხოვრების ანალიზის ტოლფასია. ნიცშეს ეს მოსაზრება ისტორიული ცნებების ანალიზის ახალი მეთოდის საფუძველი გახდა. ამ მეთოდის მიხედვით, ისტორიული ცნებების ანალიზი ადამიანის ცხოვრების ანალიზის ტოლფასია

ლაგვანი ლიანი ქვა ხელისგული, ის ისევ ლაპარაკობს
ან ლაპარაკს ცდილობს ან ისეთივე ხანგრძლივ სიჩუმეში
ჩაფლული სხედან ორივე, ვით ორი ძველი მეგობარი
ანდა ნათესავი - ისევდაისევ სიჩუმე ლაპარაკობს ფიქრი-
სა და ფიქრის შესახებ, ფიქრის ბუნებაზე, ფიქრის ადგი-
ლსამყოფელზე, ფიქრის ხანგრძლივობაზე (ხანდახან ფიქ-
რი ხანმოკლეა, ხანდახან ხანგრძლივი), ფიქრის ფერზე
(ხანდახან ფიქრი ნაცრისფერია, ხანდახან ლურჯი), ფიქ-
რის ხმაზე (ხანდახან ფიქრი ჩუმია, ხანდახან ხმამაღალი),
ფიქრის სურნელებაზე, ფიქრის ტკბილ ან მწარე გემოზე,
ფიქრის ტანსაცმელზე, ფიქრის ფეხსაცმელზე, ფიქრის
ფეხით სიარულზე, ფიქრის ფეხით სიარულის ხმაზე, ფიქ-
რის ფეხით სიარულის ხმის ფერზე, ფიქრის ფეხით სიარუ-
ლის ხმის ფერის სურნელებაზე, ფიქრის ფეხით სიარულის
ხმის ფერის სურნელების ტკბილ ან მწარე გემოზე, ფიქრის
ფეხით სიარულის ხმის ფერის სურნელების ტკბილ ან მწა-
რე გემოს ტანსაცმელზე, ფიქრის ფეხით სიარულის ხმის
ფერის სურნელების ტკბილ ან მწარე გემოს ტანსაცმლის
ფეხსაცმელზე, ფიქრის ფეხით სიარულის ხმის ფერის სურ-
ნელების ტკბილ ან მწარე გემოს ტანსაცმლის ფეხსაცმლის
ფეხით სიარულზე, ფიქრის ფეხით სიარულის ხმის ფერის
სურნელების ტკბილ ან მწარე გემოს ტანსაცმლის ფეხსაც-
მლის ფეხით სიარულის ხმის ფერის სურნელების ტკბილ ან
მწარე გემოს ტანსაცმლის ფეხსაცმლის ფეხით სიარულის
ხმის ფერის სურნელების ტკბილ ან მწარე გემოს ტანსაც-
მლის ფეხსაცმლის ფეხით სიარულის ხმის ფერის სურნე-
ლების ტკბილ ან მწარე გემოს ტანსაცმლის ფეხსაცმლის
ფეხით სიარულის ხმის ფერის სურნელების ტკბილ ან მწა-
რე გემოს ტანსაცმლის ფეხსაცმლის ფეხით სიარულის ხმის
ფერის სურნელების ტკბილ ან მწარე გემოს ტანსაცმლის
ფეხსაცმლის ფეხით სიარულის ხმის ფერის სურნელების
ტკბილ ან მწარე გემოს ტანსაცმლის ფეხსაცმლის ფეხით
სიარულის ხმის ფერის სურნელების ტკბილ ან მწარე გე-
მოს ტანსაცმლის ფეხსაცმლის ფეხით სიარულის ხმის ფე-
რის სურნელების ტკბილ ან მწარე გემოს ტანსაცმლის ფე-
ხსაცმლის ფეხით სიარულის ხმის ფერის სურნელების ტკ-
ბილ ან მწარე გემოს ტანსაცმლის ფეხსაცმლის ფეხით სი-
არულის ხმის ფერის სურნელების ტკბილ ან მწარე გემოს
ტანსაცმლის ფეხსაცმლ

ისთვისაც; შეგიძლიათ გამოიყენოთ ასევე შემდეგი ფრაზები, ის სრული ფორმით, ან მისი ნაწილები, რომელიც თქვენ გჭირდებათ:

გეთანხმებით ნებისმიერ შემთხვევაში ან ვიდრე ეს ნებისმიერ ადამიანს შეეძლება ან ნებისმიერ ადამიანს შეეძლება ან ნებისმიერ ადამიანს შეეძლება ან

ოდ – <u>ალეგრეტო</u> 1- ნაკლებად ტემპი, ვიდრე ალეგრო – ალეგრეტო

<u>ვივაჩე</u> – ცოცხალი, ხალისიანი ტემპით და ხასიათით შესრულებული მუსიკალური ნაწარმოები. ტემპი ალეგროზე ნაკლებად სწრაფი და ხასიათი ალეგროზე ნაკლებად ენერგიული. ტემპი ალეგრეტოზე ოდნავ სწრაფი და ხასიათი ალეგროზე ნაკლებად ენერგიული. ტემპი ალეგრეტოზე ოდნავ სწრაფი და ხასიათი ალეგროზე ნაკლებად ენერგიული.

ქართველთა მეფის ალექსანდრეს
ელჩობა ფრანგეთის მეფე ლუდოვიკო IX-ის კარზე 1249.

პარიზი
14. VIII. 1665.

ჩვენ, ქართველთა მეფის ალექსანდრეს ელჩები, ვიმყოფებით ფრანგეთის სამეფოში. ჩვენი ქვეყანა ძალიან შორს მდებარეობს ამ ქვეყნისაგან. ჩვენ ვიმოგზაურეთ ხმელეთით და ზღვით 3 თვის განმავლობაში. ჩვენ მოვედით ამ ქალაქში 25 ივნისს. ჩვენ ვიმყოფებით ამ ქალაქში 48 დღის განმავლობაში. ჩვენ ვიმოგზაურეთ 125 ლიგა. ჩვენ ვიმოგზაურეთ ხმელეთით 3 თვის განმავლობაში. ჩვენ ვიმოგზაურეთ ზღვით 3 თვის განმავლობაში. ჩვენ ვიმოგზაურეთ ხმელეთით და

ფიქრობდა, რომ ეს ნიშნავდა, რომ ის ბედნიერი იყო. ის ბედნიერი იყო, რადგან ის ფიქრობდა, რომ ეს ნიშნავდა, რომ ის ბედნიერი იყო.

ამ ფრაზის ავტორი ალბერტ კამიუ იყო. ის ამ ფრაზას 1 ივლისს ჩაიწერს თავის ბლოკნოტში. ეს ფრაზა ამოსავალი აღმოჩნდება მისი ესსეების ციკლისთვის, რომელიც ერთიანდება სათაურით: ალბერტ კამიუ ამ ფრაზის ავტორი არ ყოფილა, ის მხოლოდ ერთ-ერთი იმ ადამიანთაგანი იყო, ვინც ეს ფრაზა ხმამაღლა წარმოთქვა. ის ამ ფრაზის ავტორი არ ყოფილა, ის მხოლოდ ერთ-ერთი იმ ადამიანთაგანი იყო, ვინც ეს ფრაზა ხმამაღლა წარმოთქვა. ის ამ ფრაზის ავტორი არ ყოფილა, ის მხოლოდ ერთ-ერთი იმ ადამიანთაგანი იყო, ვინც ეს ფრაზა ხმამაღლა წარმოთქვა.

ამ ფრაზის ავტორი არ ყოფილა, ის მხოლოდ ერთ-ერთი იმ ადამიანთაგანი იყო, ვინც ეს ფრაზა ხმამაღლა წარმოთქვა. ის ამ ფრაზის ავტორი არ ყოფილა, ის მხოლოდ ერთ-ერთი იმ ადამიანთაგანი იყო, ვინც ეს ფრაზა ხმამაღლა წარმოთქვა. ის ამ ფრაზის ავტორი არ ყოფილა, ის მხოლოდ ერთ-ერთი იმ ადამიანთაგანი იყო, ვინც ეს ფრაზა ხმამაღლა წარმოთქვა.

ბრძანებულება ნ 1-ის შესახებ: <u>ბრძანება, ბრძანებულება</u> - ორივე ტერმინი ნორმატიული აქტის აღსანიშნავად გამოიყენება. ამ ნორმატიული აქტის ტექსტში ორივე ტერმინის გამოყენება ტექნიკური შეცდომაა. ბრძანება ნორმატიული აქტია, რომელიც ინდივიდუალურ საკითხებს აწესრიგებს. ბრძანებულება ნორმატიული აქტია, რომელიც ზოგადად აწესრიგებს ურთიერთობებს. ტერმინი ბრძანებულება გამოიყენება ისეთი ნორმატიული აქტების აღსანიშნავად, რომლებიც ან პრეზიდენტის, ან მთავრობის მიერ მიიღება. ამ შემთხვევაში ეს ნორმატიული აქტი პრეზიდენტის ბრძანებულებაა. ამიტომ ტერმინი ბრძანება ამ შემთხვევაში არ გამოიყენება. ტექნიკური შეცდომა ტერმინის არასწორი გამოყენებაა. სწორი ტერმინია ბრძანებულება. ამ ნორმატიული აქტის ტექსტში ტერმინი ბრძანება ბრძანებულების მნიშვნელობით გამოიყენება. <u>ბრძანება - ბრძანებულება</u>. ტერმინი ბრძანება ამ ნორმატიული აქტის ტექსტში ბრძანებულების მნიშვნელობით გამოიყენება. ეს ნორმატიული აქტი ბრძანებულებაა. ტერმინი ბრძანება ამ ნორმატიული აქტის ტექსტში ბრძანებულების მნიშვნელობით გამოიყენება. <u>ბრძანება</u> ნორმატიული აქტია, რომელიც ინდივიდუალურ საკითხებს აწესრიგებს. ბრძანებულება ნორმატიული აქტია, რომელიც ზოგადად აწესრიგებს ურთიერთობებს. ტერმინი ბრძანებულება გამოიყენება ისეთი ნორმატიული აქტების აღსანიშნავად, რომლებიც ან პრეზიდენტის, ან მთავრობის მიერ მიიღება. ამ შემთხვევაში ეს ნორმატიული აქტი პრეზიდენტის ბრძანებულებაა. ამიტომ ტერმინი ბრძანება ამ შემთხვევაში არ გამოიყენება. ტექნიკური შეცდომა ტერმინის არასწორი გამოყენებაა. სწორი ტერმინია ბრძანებულება. ამ ნორმატიული აქტის ტექსტში ტერმინი ბრძანება ბრძანებულების მნიშვნელობით გამოიყენება. ეს ნორმატიული აქტი ბრძანებულებაა. ტერმინი ბრძანება ამ ნორმატიული აქტის ტექსტში ბრძანებულების მნიშვნელობით გამოიყენება. <u>ბრძანება</u> ნორმატიული აქტია, რომელიც ინდივიდუალურ საკითხებს აწესრიგებს. ბრძანებულება ნორმატიული აქტია, რომელიც ზოგადად აწესრიგებს ურთიერთობებს. ტერმინი ბრძანებულება გამოიყენება ისეთი ნორმატიული აქტების აღსანიშნავად, რომლებიც ან პრეზიდენტის, ან მთავრობის მიერ მიიღება. ამ შემთხვევაში ეს ნორმატიული აქტი პრეზიდენტის ბრძანებულებაა. ამიტომ ტერმინი ბრძანება ამ შემთხვევაში არ გამოიყენება. ტექნიკური შეცდომა ტერმინის არასწორი გამოყენებაა. სწორი ტერმინია ბრძანებულება. ამ ნორმატიული აქტის ტექსტში ტერმინი ბრძანება ბრძანებულების მნიშვნელობით გამოიყენება. ეს ნორმატიული აქტი ბრძანებულებაა. ტერმინი ბრძანება ამ ნორმატიული აქტის ტექსტში ბრძანებულების მნიშვნელობით გამოიყენება. <u>ბრძანება</u> ნორმატიული აქტია, რომელიც ინდივიდუალურ საკითხებს აწესრიგებს. ბრძანებულება ნორმატიული აქტია, რომელიც ზოგადად აწესრიგებს ურთიერთობებს. ტერმინი ბრძანებულება გამოიყენება ისეთი ნორმატიული აქტების აღსანიშნავად, რომლებიც ან პრეზიდენტის, ან მთავრობის მიერ მიიღება. ამ შემთხვევაში ეს ნორმატიული აქტი პრეზიდენტის ბრძანებულებაა. ამიტომ ტერმინი ბრძანება ამ შემთხვევაში არ გამოიყენება. ტექნიკური შეცდომა ტერმინის არასწორი გამოყენებაა. სწორი ტერმინია ბრძანებულება. ამ ნორმატიული აქტის ტექსტში ტერმინი ბრძანება ბრძანებულების მნიშვნელობით გამოიყენება. ეს ნორმატიული აქტი ბრძანებულებაა. ტერმინი ბრძანება ამ ნორმატიული აქტის ტექსტში ბრძანებულების მნიშვნელობით გამოიყენება.

ტრიალებდა. ჩვენი მოსაზრებით ასეთ დასკვნამდე, სავარაუდოდ, ავტორი იმიტომ მივიდა, რომ ფიქრობდა, ეს ფორმა ყველაზე ზუსტად გამოხატავდა მის ნააზრევს. ამ ფორმის ნაკლოვანებაც ის იყო, რომ ის ავტორს ზედმეტად ბევრ თავისუფლებას აძლევდა. ამიტომ ავტორი ხშირად ტოვებდა ხოლმე ნაწარმოებს, რომელიც ფორმის თვალსაზრისით ჯერ კიდევ არ იყო დასრულებული. ასეთ შემთხვევაში ის ნაწარმოები, რომელიც ავტორმა ბოლომდე მიიყვანა, ფორმის თვალსაზრისით ნაკლებ სრულყოფილი აღმოჩნდებოდა. ამიტომ ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ეს ფორმა ავტორის ნებით არ შეცვლილა. ამის დასტურად შეიძლება მოვიყვანოთ ის ფაქტიც, რომ ავტორი ამ ფორმას ხშირად იყენებდა. ამ ფორმის ნაკლოვანებად ჩვენ მიგვაჩნია ის, რომ ავტორი ზედმეტად ბევრ თავისუფლებას აძლევდა. ამიტომ ავტორის ნიჭის ნაკლებად ძლიერ მხარეებიც ამ ფორმაში ადვილად ჩანს და ნაწარმოებს ნაკლოვანებას აყენებს. ამ ფორმის ნაკლოვანებად ჩვენ მიგვაჩნია ის, რომ ავტორი ზედმეტად ბევრ თავისუფლებას აძლევდა. ამიტომ ავტორის ნიჭის ნაკლებად ძლიერ მხარეებიც ამ ფორმაში ადვილად ჩანს და ნაწარმოებს ნაკლოვანებას აყენებს. ამ ფორმის ნაკლოვანებად ჩვენ მიგვაჩნია ის, რომ ავტორი ზედმეტად ბევრ თავისუფლებას აძლევდა. ამიტომ ავტორის ნიჭის ნაკლებად ძლიერ მხარეებიც ამ ფორმაში ადვილად ჩანს და ნაწარმოებს ნაკლოვანებას აყენებს. ამ ფორმის ნაკლოვანებად ჩვენ მიგვაჩნია ის, რომ ავტორი ზედმეტად ბევრ თავისუფლებას აძლევდა. ამიტომ ავტორის ნიჭის ნაკლებად ძლიერ მხარეებიც ამ ფორმაში ადვილად ჩანს და ნაწარმოებს ნაკლოვანებას აყენებს.

ბოლო ორი წელი ის სრულიად ჩაიკეტა საკუთარ თავში. სრულიად არ ჭამდა, ხანდახან ერთ ჭიქა ყავას დალევდა ხოლმე დღეში. ექიმებმა ვერაფერი გაიგეს. ერთ-ერთმა ექიმმა ისიც კი თქვა, რომ ეს ალბათ ფსიქიკური დაავადებაა. ბოლოს ისე გამოიყურებოდა, რომ ყველა ფიქრობდა, ეს ბიჭი ალბათ ცოტა ხანში მოკვდებაო. ის ისე ჩაიკეტა საკუთარ თავში, რომ ვერავინ ვერაფერს ეკითხებოდა

ბოლოდროინდელ მოვლენებში ისეა ამოვარ სტუდენტ
სტუდენტებს. ეგრე ვერც ერთ ხანგრძლივ ნაბიჯს ვერ
მოვიფიქრებ

ბოლოს ბოლოს, ეს ხომ ჩვენი ბიზნესია. ჩვენ ვიცით, რა ვაკეთოთ, რომ ეს ბიზნესი ფეხზე დადგეს

ნივთები ისტორიული პერიოდის მიხედვით.

პალეოლითი ძვ. ჩვ. 1 მილიონი წ. = 3 ათასწ. პალეოლითის ხანის ადამიანი ცხოვრობდა ნადირობით, თევზაობით და შემგროვებლობით. ადრეული პალეოლითის ადამიანი ქვის ხელსაწყოებს ამზადებდა ქვის ნატეხების ერთმანეთზე დარტყმით. ასეთ ხელსაწყოებს ეწოდება ნამგალა ქვები. ადრეული პალეოლითის ადამიანი ცხოვრობდა ნადირობით, თევზაობით და შემგროვებლობით. ადრეული პალეოლითის ადამიანი ქვის ხელსაწყოებს ამზადებდა ქვის ნატეხების ერთმანეთზე დარტყმით. ასეთ ხელსაწყოებს ეწოდება ნამგალა ქვები.

ნამგალა ქვები = 4-5 ათასწლეული. ადამიანი ნაკლები ხანა ცხოვრობდა ნადირობით, თევზაობით და შემგროვებლობით. ადრეული პალეოლითის ადამიანი ქვის ხელსაწყოებს ამზადებდა ქვის ნატეხების ერთმანეთზე დარტყმით. ასეთ ხელსაწყოებს ეწოდება ნამგალა ქვები.

ნეოლითი ძვ. წ. 6 ათასწლეული. ნეოლითის ხანის ადამიანი ცხოვრობდა ნადირობით, თევზაობით და შემგროვებლობით. ადრეული პალეოლითის ადამიანი ქვის ხელსაწყოებს ამზადებდა ქვის ნატეხების ერთმანეთზე დარტყმით. ასეთ ხელსაწყოებს ეწოდება ნამგალა ქვები.

ხანა = 8 ათასწ. ადამიანი ცხოვრობდა ნადირობით, თევზაობით და შემგროვებლობით. ადრეული პალეოლითის ადამიანი ქვის ხელსაწყოებს ამზადებდა ქვის ნატეხების ერთმანეთზე დარტყმით. ასეთ ხელსაწყოებს ეწოდება ნამგალა ქვები.

ათასწლეული = 1 ათას წელიწადს შეიცავს ათასწლეული

ნატეხი 1/2 ხელისგული და ნაკლები ზომის ნატეხები ეწოდებათ ხშირად ნამგლისებრ ნატეხებს.

ჩემი ბავშვობის ფანტაზიის ერთ-ერთი
ყველაზე ძალიან - სიზმარი, ლეგენდა, ამბავი,
ჩანაწერი ან ნახატის ხელშეუხებელი ძალა. ამ-
ტომაც ადრეულ ლიტერატურულ ცდებში ყო-
ველთვის ვიწყებდი ხოლმე წყნარ, ნათელ ფონს
ვითომ ამ ნათელში ჩამალული იყო ერთი
ნაკლი, ერთი ბნელი ადგილი, საიდანაც
ამოდიოდა ბოროტი ძალა, რომელიც ყველა
ნათელ ფერებს ბნელად აქცევდა. ეს ბნელი
ადგილი ხან ერთ ადამიანში იყო, ხან ორ
ადამიანში, ხანაც ერთ ოჯახში. ამ ბნელი
ადგილის ირგვლივ ვიწყებდი ხოლმე ჩემი
ნაწარმოების ანალიზს. ეს ბნელი ადგილი
ჩემთვის ყოველთვის ერთგვარი ფსიქოლო-
გიური ტიპი იყო. ამ ტიპის ადამიანებს
ვხედავდი ხოლმე ბავშვობაში ჩემ ირგვლივ
და ამიტომაც ადრეულ ლიტერატურულ ნაწარ-
მოებებში ვცდილობდი ხოლმე ამ ტიპების
ანალიზს. ეს ტიპები ჩემთვის ძალიან საინ-
ტერესო იყო. ჩემი ბავშვობის ფანტაზიის
ერთ-ერთი ყველაზე ძლიერი ნაკადი ეს ტიპები
იყო. ამ ტიპების ანალიზი ჩემთვის ერთგვარი
ფსიქოლოგიური ექსპერიმენტი იყო.

ასეც ვიყავი ფანტაზიით ხელოვანი-ფსიქო-
ლოგი. ჩემს ბავშვობის ოცნებაში ორი ადამი-
ანი ვიყავი. ერთი ბავშვობის ოცნებებით
ცხოვრობდა, ერთი ბავშვობის ოცნებებს
აანალიზებდა. ორივე ერთად ცხოვრობდა
ერთ ადამიანში. ორივე ერთად ცხოვრობდა
ერთ ბავშვში. ორივე ერთად ცხოვრობდა
ერთ ბიჭში. ორივე ერთად ცხოვრობდა
ერთ ვაჟკაცში. ორივე ერთად ცხოვრობდა
ერთ მამაკაცში. ორივე ერთად ცხოვრობდა
ერთ ადამიანში.

ძმა ბოლოსტყლი ალექსი
ოინდ-ს ოლქისაგან 90 ლ;
ლესკის თიხის-ს ოლქისაგან-
ჩასწვდათი 75 ლ

16. VIII. 66 წ
ყაზბეგი
სოფელი ჩრდილოეთ

ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე ჭავჭავაძე (1786–1846) – ცნობილი პოეტი, ბატონიშვილი, ალექსანდრე ჭავჭავაძის მამა. ალექსანდრე ჭავჭავაძე II ცოლად ეყოლა ანა გრიგოლის ასული ორბელიანი (1786–1857), ქეთევან ორბელიანის და. ანა ორბელიანი ალექსანდრე ჭავჭავაძის მეორე ცოლი იყო. ალექსანდრე ჭავჭავაძე ანა ორბელიანზე დაქორწინდა 1811 წელს. ანა ორბელიანი ალექსანდრე ჭავჭავაძის ოჯახში ცხოვრობდა 1811 წლიდან 1846 წლამდე. ალექსანდრე ჭავჭავაძის ოჯახში ანა ორბელიანი ცხოვრობდა ალექსანდრე ჭავჭავაძის ცოლად გათხოვების შემდეგ

ეს ჭიის გვირაბები ხიდის გადასასვლელთან ჩანს.
ეს ჭიის გვირაბები ხიდის გადასასვლელთან ჩანს.

ხიდის ანატომიური გამოსახულება ტკბილად ანატომიური ანატომიური გამოსახულება ხიდის ანატომიური გამოსახულება ხიდის ანატომიური გამოსახულება ხიდის

ფოლადი სხვადასხვა ტიპის ნახშირბადოვანი ფოლადისაგან დამზადებული ნაკეთობების ხანგრძლივი ექსპლუატაციის პირობებში ნახშირბადის დანაკარგის გამო ზედაპირული ფენის ნახშირბადიანობის შემცირების პროცესს ეწოდება

ფოლადის ნახშირბადიანობის შემცირების პროცესს, რომელიც ფოლადის ნაკეთობის ზედაპირული ფენის ნახშირბადის დანაკარგით ხასიათდება, ეწოდება ნახშირბადის ანუ ფოლადის გაღარიბება

ნახშირბადის დანაკარგის გამო ფოლადის ზედაპირული ფენის ნახშირბადიანობის შემცირების პროცესს ეწოდება ნახშირბადის ანუ ფოლადის გაღარიბება

ნახშირბადის დანაკარგის გამო ფოლადის ზედაპირული ფენის ნახშირბადიანობის შემცირების პროცესს ეწოდება ნახშირბადის ანუ ფოლადის გაღარიბება.

ისეთ ლამაზი გვიჩვენებს. ლამაზი ვარდი
ჩანდა. სიწითლე ისე ერია ბალიშის
ფერში, რომ ვერ გაარჩევდი, სად
იწყებოდა ერთი და სად მეორე.
ის ფანტელი ისეთი ნაზი იყო, რომ
ხელის მოკიდებაც არ შეიძლებოდა,
ისე დაადნებოდა. ის ფანტელი სიცივეში
ქუჩაში ცვიოდა. ის ფანტელი სიცივეში
ისეთი ლამაზი ვარდი ვერ ნახავ, რომ
ის ფანტელი ისეთი ნაზი არ იყოს,
ისეთი ფანტელი ვერ ნახავ, რომ
ის ფანტელი ისეთი ლამაზი არ იყოს,
ისეთი ფანტელ

ბიბლიოგრაფიული ინფორმაცია ნაშრომის ბოლოს ან ცალკე ფურცელზე

ბიბლიოგრაფიული ჩანაწერი სრული და ზუსტი უნდა იყოს, რათა მკითხველმა ადვილად მოძებნოს ნაშრომში გამოყენებული ლიტერატურა. ჩანაწერის ელემენტების თანმიმდევრობა და ფორმა სხვადასხვა ტიპის ნაშრომისთვის განსხვავებულია. ქვემოთ მოცემულია ზოგიერთი ტიპის ნაშრომის ბიბლიოგრაფიული ჩანაწერის ფორმა.

წიგნი ერთი ავტორით: ავტორის გვარი და სახელის ინიციალები, წიგნის სათაური, გამომცემლობა, გამოცემის ადგილი და წელი.

ნაშრომი ორ ან სამ ავტორზე: ავტორების გვარები და სახელების ინიციალები, წიგნის სათაური, გამომცემლობა, გამოცემის ადგილი და წელი.

ნაშრომი ოთხ ან მეტ ავტორზე: პირველი ავტორის გვარი და სახელის ინიციალები, დანარჩენი ავტორების სიტყვებით, წიგნის სათაური, გამომცემლობა, გამოცემის ადგილი და წელი.

ნაშრომი ავტორის გარეშე: წიგნის სათაური, გამომცემლობა, გამოცემის ადგილი და წელი.

ის ხელისუფლების მოთხოვნით მოქალაქეები, რომლებიც ცხოვრობენ ქალაქ ბათუმში და ეკუთვნიან ეროვნულ უმცირესობებს, ვალდებულნი არიან, ისწავლონ სახელმწიფო ენა. ეს ვალდებულება ეხება ასევე ქალაქ ბათუმში მცხოვრებ ეროვნულ უმცირესობებს, რომლებიც ამ ენას არ ფლობენ. ამ ენის ცოდნის ფორმა და ხარისხი განისაზღვრება ქალაქ ბათუმის ადმინისტრაციული ორგანოების მიერ

და ამაზე ლ ჰყოფს ბაგეთა შორისს ვიდრეკენ
ანუ ხატებითად ოდენი II ბერძული ანბანი ლეჭხ-
ყა ყოფილ წიგნა ქუყე: ამო ჰყოფ კი ჰყოს-
ყოფ. ოდენი ეწოდა ლიტერა შორისი კი ო
ვეკი ამოდო.

ქართი ბერძენიანია მაგრამ ლიტერატურა. ქ
ნიშნებით ბიძგი ამყოფილია ჭკუ ჭკუ ისეთ-
ლი.

ბატონო ალექსანდრე

ვფიქრობ, რომ ჩემი ბოლო წერილი (ფრანგული ტექსტის თარგმნის შესახებ) ცოტა ხნით დაკარგული იყო. ამიტომ ვიმეორებ ჩემს თხოვნას. ფრანგული ტექსტის ქართული თარგმანი ჩემთვის საჭიროა ნოემბრის დასაწყისში. ამიტომ ძალიან გთხოვთ, ეცადოთ ეს ტექსტი ოქტომბრის ბოლოსთვის მომაწოდოთ. ამ ტექსტის ქართული თარგმანი ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანია. ამიტომ ვიმეორებ, რომ ეს ტექსტი ოქტომბრის ბოლოსთვის უნდა მქონდეს. ეს ტექსტი ჩემი ნაშრომის ნაწილი იქნება. ამიტომ ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ეს ტექსტი ოქტომბრის ბოლოსთვის მქონდეს.

ბრძანებდეს. ამიტომ ვინც ამ ცხოვრებაში ღვთის ნებას ასრულებს, ის ამ ცხოვრებაშიც და მომავალშიც ღვთის ნებით ცხოვრობს. ამ ცხოვრებაში ის ღვთის ნებით ცხოვრობს, რადგან ღვთის ნებით ცხოვრობს ის ამ ცხოვრებაში ყველაფერი ეძლევა, რაც ადამიანს ამ ცხოვრებაში სჭირდება. ის ღვთის ნებით ცხოვრობს მომავალ ცხოვრებაშიც, რადგან ის ამ ცხოვრებაში ღვთის ნებით ცხოვრობდა. ამ ცხოვრებაში ის ღვთის ნებით ცხოვრობს, რადგან ის ამ ცხოვრებაში ღვთის ნებით ცხოვრობდა. ამიტომ ის ამ ცხოვრებაშიც და მომავალშიც ღვთის ნებით ცხოვრობს.

ჯერჯერობით, ჩემის აზრით, საკმარისია. მთავარი ის არის, რომ ჩვენ ერთმანეთი გავიგეთ. ახლა ჩემი ნაწილის მოკლედ გადმოცემა მინდა. ეს ნაწილი ორ ნაწილად დავყავი. პირველ ნაწილში ვეხები ზოგადად ენის ისტორიას, ენის ისტორიის ზოგად საკითხებს, ენის ისტორიის ზოგად ამოცანებს, ენის ისტორიის ზოგად მეთოდებს. ეს ნაწილი ჯერ არ დამიწერია. ის ჩემს თავში არსებობს. ამ ნაწილის დაწერა ადვილი იქნება. ამ ნაწილში ვიტყვი ისეთ რაღაცებს, რაც ჩემამდე არავის უთქვამს. ამ ნაწილში ვიტყვი ისეთ რაღაცებს, რაც ჩემამდე არავის უთქვამს. ეს ნაწილი ჩემის აზრით, ნაკლებ საინტერესო იქნება. მეორე ნაწილში ვეხები ქართველური ენების ისტორიის ზოგად საკითხებს, ქართველური ენების ისტორიის ზოგად ამოცანებს, ქართველური ენების ისტორიის ზოგად მეთოდებს. ეს ნაწილი ჯერ არ დამიწერია. ის ჩემს თავში არსებობს. ამ ნაწილის დაწერა ადვილი იქნება. ამ ნაწილში ვიტყვი ისეთ რაღაცებს, რაც ჩემამდე არავის უთქვამს. ამ ნაწილში ვიტყვი ისეთ რაღაცებს, რაც ჩემამდე არავის უთქვამს. ეს ნაწილი ჩემის აზრით, ნაკლებ საინტერესო იქნება. ეს ნაწილი ჯერჯერობით, ჩემის აზრით, საკმარისია. მთავარი ის არის, რომ ჩვენ ერთმანეთი გავიგეთ. ახლა ჩემი ნაწილის მოკლედ გადმოცემა მინდა. ეს ნაწილი ორ ნაწილად დავყავი. პირველ ნაწილში ვეხები ზოგადად ენის ისტორიას, ენის ისტორიის ზოგად საკითხებს, ენის ისტორიის ზოგად ამოცანებს, ენის ისტორიის ზოგად მეთოდებს. ეს ნაწილი ჯერ არ დამიწერია. ის ჩემს თავში არსებობს. ამ ნაწილის დაწერა ადვილი იქნება. ამ ნაწილში ვიტყვი ისეთ რაღაცებს, რაც ჩემამდე არავის უთქვამს. ამ ნაწილში ვიტყვი ისეთ რაღაცებს, რაც ჩემამდე არავის უთქვამს. ეს ნაწილი ჩემის აზრით, ნაკლებ საინტერესო იქნება. მეორე ნაწილში ვეხები ქართველური ენების ისტორიის ზოგად საკითხებს, ქართველური ენების ისტორიის ზოგად ამოცანებს, ქართველური ენების ისტორიის ზოგად მეთოდებს.

ალიო მშვილდაძე

ქ. ბათუმი, ნინოშვილის ქ. №5, ბინა 3.
1967. 1. VIII.

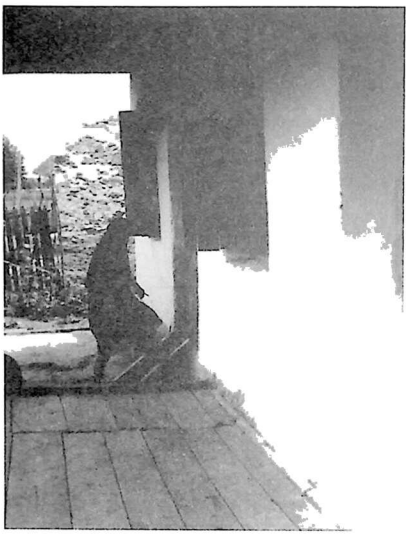

ბეჩოს თემი, სოფელი. ავალიანების სახლი

სვანეთი. ბეჩოს თემი. ჯულიეტა რუხაძე, მარლენ ავალიანი, სვანები

ქალაქის ფიქრი და ვაჟკაცობა ერთად გაჩნდა - ქალაქის ფიქრი ვაჟკაცობის ნაყოფია, ვაჟკაცობა ქალაქის ფიქრის ნაყოფი. ერთის გარეშე მეორე არ არსებობს. ეს ორი ერთმანეთის ანტიპოდია, მაგრამ ერთმანეთის გარეშე ვერ იარსებებდა. ერთი მეორის ნაწილია. ერთი მეორის ნაწილი ვერ იქნება. ერთი მეორის ნაწილი ვერ იქნება. ერთი მეორის ნაწილი ვერ იქნება

ბუნება თანაც ის ადამიანებს შორის სხვა სხვაობა.

ჩვენთანაც არის შორა ხალხი ძველად ასეთი სახელით - <u>სათვალეები</u> ეწოდა.

ისინი ისეთნი იყვნენ, რომ ყველა ნივთი ძალიან ახლოს ეჭირათ თვალებთან. ამიტომ ვერც ვერაფერს ხედავდნენ კარგად. ამ ხალხის ერთ ნაწილს ეს ნაკლი ბუნებრივად ჰქონდა, მეორე ნაწილმა კი ეს ნაკლი ხელოვნურად შეიძინა. ეს ის ხალხი იყო, რომელიც ბევრს კითხულობდა, ბევრს წერდა, ბევრს ფიქრობდა, ბევრს ლაპარაკობდა. ამ ხალხის ერთ ნაწილს ეს ნაკლი ბუნებრივად ჰქონდა, მეორე ნაწილმა კი ეს ნაკლი ხელოვნურად შეიძინა. ეს ის ხალხი იყო, რომელიც ბევრს კითხულობდა, ბევრს წერდა, ბევრს ფიქრობდა, ბევრს ლაპარაკობდა. ამ ხალხის ერთ ნაწილს ეს ნაკლი ბუნებრივად ჰქონდა, მეორე ნაწილმა კი ეს ნაკლი ხელოვნურად შეიძინა. ეს ის ხალხი იყო, რომელიც ბევრს კითხულობდა, ბევრს წერდა, ბევრს ფიქრობდა, ბევრს ლაპარაკობდა.

ისინი ბევრს ფიქრობდნენ, ბევრს ლაპარაკობდნენ და ბევრს კითხულობდნენ.

ამ ხალხის ერთ ნაწილს ეს ნაკლი ბუნებრივად ჰქონდა, მეორე ნაწილმა კი ეს ნაკლი ხელოვნურად შეიძინა. ეს ის ხალხი იყო, რომელიც ბევრს კითხულობდა, ბევრს წერდა, ბევრს ფიქრობდა, ბევრს ლაპარაკობდა. ამ ხალხის ერთ ნაწილს ეს ნაკლი ბუნებრივად ჰქონდა, მეორე ნაწილმა კი ეს ნაკლი ხელოვნურად შეიძინა. ეს ის ხალხი იყო, რომელიც ბევრს კითხულობდა, ბევრს წერდა, ბევრს ფიქრობდა, ბევრს ლაპარაკობდა.

ისინი ბევრს ფიქრობდნენ, ბევრს ლაპარაკობდნენ და ბევრს კითხულობდნენ.

ამ ხალხის ერთ ნაწილს ეს ნაკლი ბუნებრივად ჰქონდა, მეორე ნაწილმა კი ეს ნაკლი ხელოვნურად შეიძინა. ეს ის ხალხი იყო, რომელიც ბევრს კითხულობდა, ბევრს წერდა, ბევრს ფიქრობდა, ბევრს ლაპარაკობდა. ამ ხალხის ერთ ნაწილს ეს ნაკლი ბუნებრივად ჰქონდა, მეორე ნაწილმა კი ეს ნაკლი ხელოვნურად შეიძინა. ეს ის ხალხი იყო, რომელიც ბევრს კითხულობდა, ბევრს წერდა, ბევრს ფიქრობდა, ბევრს ლაპარაკობდა.

წიგნი და სულგანათლებული ადამიანი ყოველთვის, ეპოქის
ტყვე და ისე ვერასოდეს გახდება, ვერც ის ვერასოდეს
ხდება, ვინც ამ ორ ნიშანს მოკლებულია. მარ-
გალიტანი ისეთივე ავთენტური ადამიანი და ინტელექ-
ტუალი იყო, როგორც ეპოქა, რომელშიც ცხოვრობდა,
ოღონდ ეპოქა ის ვერასოდეს ვერ ჩაითვლის თავის
ნაწილად, მაგრამ მარგალიტანი ეპოქის ნაწილად
ითვლება. ისტორიულ ეპოქებს ხომ ისეთი თვისება
აქვთ, ისეთი ნიშანი და თვისება ახასიათებთ ხოლმე
ადამიანებსა და ადამიანთა ჯგუფებს, მაგრამ
ისინი ეპოქის ნაწილად არასოდეს ჩაითვლებიან.
ეპოქა ისინი ეპოქის ნაწილად ვერასოდეს ჩაითვლება

ისე ფიქრობდა. ასეთი ადამიანი, რომელიც ოთხ ენაზე ლაპარაკობდა, ოთხ ენაზე ფიქრობდა, ოთხ ენაზე ოცნებობდა, ოთხ ენაზე ეფიცებოდა, ოთხ ენაზე ეფერებოდა, ოთხ ენაზე ეჩხუბებოდა, ოთხ ენაზე ეკამათებოდა, ოთხ ენაზე ეხვეწებოდა, ოთხ ენაზე ეხვეწებოდა, ოთხ ენაზე ეხვეწ

ფარგლებში ამოქმედდეს ფინანსური
ეკონომიკური ამოქმედდეს. ამოქმედდეს ფინანსური
ტაბი და ამ ფინანსური ამოქმედდეს ამოქმედდეს
ამო ყველა ფინანსური ამოქმედდეს ფინანსური ამოქმედდეს
ფინანსური ამოქმედდეს

ისე არა ისე ისე ისე

შიდა სახლი ასევე 1 სენაკიანს ჰგავდა ნათესაობა. ეს ნათესაობა ერთ სენაკში ცხოვრობდა ერთად და ერთ ქალს ჰყავდა ბავშვი, რომელიც ამ ოთახში ეძინა. ეს ოთახი ერთ მეზობელ ოჯახს ჰქონდა ნაქირავები. ამ ოჯახის ქალი ნაქირავებ ოთახში ცხოვრობდა ქმრის გარეშე

ბრძანება ვახტანგ VI-ისა
1067 წ. 3 აგვისტო
ალმანი

ბრძანება <u>ლიახვის ხეობის</u> სოფლების მოსახლეთა
ბაჟისაგან განთავისუფლების შესახებ

ბრძანებით ჩვენით, მეფეთა მეფით ვახტანგით, ქართველთა ხელმწიფით, ქართლისა და კახეთის ბატონით, ალექსანდრე მეფის ძით, ბაგრატიონით. ჩვენ ვიხილეთ ჩვენი ერთგული ხელმწიფის ალექსანდრეს ბრძანება, რომელიც ეწერა ქაღალდზე, ჩვენ ვიხილეთ და ვიკითხეთ, და ეს ბრძანება ასეთი იყო: ჩვენ, ალექსანდრე მეფემ, ბრძანება მივეცით ჩვენს ერთგულ ხელმწიფეს ბაგრატიონ ბატონიშვილს, ვახტანგს, რომ ლიახვის ხეობის სოფლებში მცხოვრებნი ყოველგვარი ბაჟისაგან განთავისუფლებულნი იყვნენ. ამ ბრძანებით ჩვენ ვუბრძანეთ ჩვენს ერთგულ ხელმწიფეს

ოთხ სიტყვა ეკლესიაში, რა სიცილ ხალხ გაგიჟდა
ეკლესიაში ოდნე ოთხმოცდაც, ჩვენ ვიცით ამისგან
ბიჭები - ჩასმული ფოტოგრაფიული ფასტიკოვი
ფოტოგრაფიული ფოტო
ფოტოგრაფიული ფოტოგრაფიული ფოტოგრაფიული ფოტოგრაფიული

ის ფაქტი ვიცი, რომ ჩემი ბებია ჩემთან ერთად ცხოვრობდა. ბებიაჩემი. ის ჩემთან ერთად ცხოვრობდა, ვიდრე მე 14 წლის ვიყავი, შემდეგ ბებიაჩემი ჩემი ბიძის ოჯახში გადავიდა. ბებიაჩემი ჩემთან ერთად ცხოვრობდა, ჩემი ბიძა ჩემთან ერთად ცხოვრობდა, ბებიაჩემი ჩემი ბიძის ოჯახში გადავიდა. ბებიაჩემი ჩემი ბიძის ოჯახში გადავიდა, ვიდრე მე 14 წლის ვიყავი

ისინი ჩვენთან ისწავლიდნენ. მათთან ერთად ჩვენ
ვსწავლობდით ინგლისურ ენას, ფრანგულ ენას და
ლიტერატურას. ჩვენ ვიცნობდით ინგლისელ და
ფრანგ მწერლებს, ვკითხულობდით მათ ნაწარმოებებს
ორიგინალში. ეს ძალიან დაგვეხმარა შემდეგში,
როდესაც ჩვენ თვითონ დავიწყეთ ინგლისური
ენის სწავლება. ჩვენ ვიცნობდით ინგლისელ
მწერლებს, ვიცოდით მათი ნაწარმოებების
შინაარსი და ამიტომ ადვილად ვხსნიდით
ტექსტებს. ჩვენ ვიცნობდით ინგლისელ
მწერლებს, ვიცოდით მათი ნაწარმოებების
შინაარსი და ამიტომ ადვილად ვხსნიდით
ტექსტებს. ჩვენ ვიცნობდით ინგლისელ

ამასთანავე ვსწავლობდით ფრანგულ ენას
და ფრანგულ ლიტერატურას. ფრანგული ენის
სწავლა ჩვენ ძალიან გვიადვილებდა ინგლისური
ენის სწავლას. ფრანგული ენის სწავლა ჩვენ
ძალიან გვიადვილებდა ინგლისური ენის
სწავლას. ფრანგული ენის სწავლა ჩვენ
ძალიან გვიადვილებდა ინგლისური ენის
სწავლას.

ი. ვიდრე ისევ <u>ბრძოლის ველის</u> ხელი მოვიდოდა
ჩვენ, ის ვიდრე ისევ გაგვიხსნიდა ის გაყოფილ-
ტანებისგანაც ვიდრე ჩვენ ისევ მეტის ისე ისევ
ის (ბრძოლის ველის) ისევ. ისევ ისევ ისევ
ვით ისევ ისევ ისევ ისევ ისევ, ის ისევ-
ისევ ისევ ისევ. ისევ ისევ-
ისევ ისევ, ისევ ის ისევ. ისევ ის-
ისევ ისევ ისევ ისევ ისევ ისევ
ისევ ისევ ისევ ისევ ისევ ისევ
ისევ ისევ ისევ ისევ ისევ ისევ

ბოლო წვეთამდე ისმენდა და ლოდინობდა. თანდათან დადუმდა და სიფრთხილით ყველაფერს სრული სიჩუმე მოჰყვა. ისევ ბნელოდა და ისევ ისმოდა ზღვის ხმა. ნელა წამოდგა. ხელში ჩაიბღუჯა ჩემოდანი და ფეხაკრეფით სიბნელეში ჩაიკარგა. ისევ ბნელოდა. ისევ ისმოდა ზღვის ხმა. ეს დროსტარება ცოტა ეჭვიანობას ჰგავდა. ეჭვიანობა ისეთი ტკივილია, რომელიც ადამიანს ნებისმიერ წამს ეწვევა. ეს ტკივილი ნებისმიერ წამს ეწვევა. ეს ტკივილი ნებისმიერ წამს ეწვევა. ეს ტკივილი

ოთხშაბათს საღამოს ისევ ბარში ვიყავით. ეს ადგილი ჩვენ „ჭერმაღლა“ დავარქვით. ბარმენი ყოველ ჯერზე ჭერში ჩაგვხედავდა ხოლმე. ალბათ ეგონა, რომ ვიღაც ნაძირალა ვიყავით და გამოსაშვებ ხვრელს ვეძებდით. ჩვენ ერთ ადგილას ვიჯექით და ბევრს ვსაუბრობდით. ბოლოს ისიც ვთქვი, რომ ბოლო დროს ძალიან ბევრი ვმუშაობდი და ამიტომ ცოტა დაღლილი ვიყავი. ამ სიტყვებზე ნინომ ჩაიცინა და მითხრა, რომ ეს ძალიან ბანალური იყო. ამის შემდეგ ჩვენ ერთმანეთს ვაკოცეთ და ნინომ

ბანაკის ტერიტორიაზე და ჯარისკაცების ბინებში. ბანაკის
ბინებში, ცხენის ან სამეთაურო ოფიცრის ცხენის ფეხ-
ქვეშ. ბანაკის ცხოვრების ბანაკის ფეხქვეშ

ბანაკის ცხოვრების (ბანაკის ცხოვრების ბანაკის ფეხქვეშ
ბანაკის ცხოვრების ბანაკის ცხოვრების ბანაკის ცხოვრების
და ბანაკის ბანაკის ბანაკის ბანაკის ბანაკის ბანაკის ბანაკის

ابعاد و مقیاس مختلف.

انواع مختلف مسکن در مناطق مختلف جهان وجود دارد. مسکن در مناطق سردسیر، گرمسیر، کوهستانی، جنگلی، بیابانی و ساحلی متفاوت است. مصالح ساختمانی نیز در هر منطقه با توجه به شرایط آب و هوایی و امکانات موجود انتخاب می‌شود. مثلاً در مناطق کوهستانی سنگ و چوب بیشتر استفاده می‌شود، در حالی که در مناطق جنگلی از چوب و خشت بیشتر استفاده می‌شود.

ძალიან ვიმედოვნებ, რომ ეს შენთვის
სასიამოვნო სიურპრიზი იქნება. ამასთან
ერთად ვიმედოვნებ, რომ ჩემი ბოდიშის
მიღებას არ დააყოვნებ. ჩემს ერთ
ნაცნობ ქალბატონს ვთხოვე, რომ
ეცადა და ეპოვა ჩემთვის შენი
მისამართი. ის ამ საქმეში ძალიან
წარმატებული აღმოჩნდა და ამიტომ
ახლა ვიცი, რომ ამ წერილს სწორ
ადგილას გაგზავნი. ამ ქალბატონის
წყალობით ვიცი, რომ ახლა ლონდონში
ცხოვრობ და ამიტომ ვფიქრობ, რომ
ეს წერილი ნამდვილად მიაღწევს
შენამდე. ამ ქალბატონის
მეშვეობით ვიცი, რომ ახლა
ლონდონში ცხოვრობ და ამიტომ
ვფიქრობ, რომ ეს წერილი ნამდვილად
მიაღწევს შენამდე. ამ
ქალბატონისგან ვიცი, რომ

ისინი, ვინც ეს ამბები ეროვნული ან ისტორიული
ინტერესის გამო ეხება, ალბათ ნებას მომცემენ
ამ ნაშრომში ჩემი ცხოვრების ზოგიერთი
<u>ეპიზოდი</u> და ფაქტი მოვიყვანო, რომელიც
ზოგადად ჩემი ოჯახის ისტორიას ეხება.

ჩემი მამა ბესარიონ ნიკოლოზის ძე ბაგრატიონი
ერეკლე II-ის ვაჟიშვილის, ალექსანდრეს
ოჯახის შტოდან იყო. ალექსანდრე ერეკლეს
ოთხი ვაჟიშვილიდან ყველაზე ნაკლებ
ცნობილი გახლდათ, მაგრამ ალბათ ყველაზე
ნიჭიერიც. ის ბრწყინვალედ ფლობდა
ფრანგულ ენას, ლიტერატურასა და ისტორიას.
ალექსანდრე ერეკლეს ვაჟიშვილებიდან
<u>ერთადერთი</u> იყო, რომელიც ქართველ
ქალზე დაქორწინდა. მისი ცოლი ანა
ორბელიანი გახლდათ, ცნობილი ფილოლოგის,
<u>ალექსანდრე ორბელიანის</u> ქალიშვილი.
ალექსანდრე ერეკლეს ვაჟიშვილებიდან
ერთადერთი იყო, რომელსაც ოჯახი ჰყავდა.
ალექსანდრეს ცოლად ანა ორბელიანი
გაჰყვა, რომელიც ალექსანდრეზე ბევრად
უმცროსი იყო. ალექსანდრეს ოჯახში
ალექსანდრეს ორი ვაჟიშვილი და ერთი ქალიშვილი
დაიბადა. ალექსანდრეს ქალიშვილი ნინო
ალექსანდრეს ძმისშვილ ალექსანდრეზე
დაქორწინდა. ნინო ალექსანდრეს ქალიშვილი
იყო. ალექსანდრეს ვაჟიშვილებიდან ერთი
ალექსანდრე ბაგრატიონ-მუხრანსკის
ოჯახში გაჩნდა. ალექსანდრეს ვაჟიშვილი
ბესარიონ ალექსანდრეს ძე ბაგრატიონ-
მუხრანსკი 1921 წლის 20 ივნისს დაიბადა.

ისევ 30 ფუთამდე. მთავრდება და გრძელდება ხელით მოსავლიანობა 6-9 ც. თანდათან ქარხნული მეთოდით ამოწურული ნიადაგი. ნიადაგის ბუნება შეიცვალა, სტაბილურად და სანდოდ ითესება ისევ ბამბა, ბამბის ფასი ეცემა, ნიადაგის ნაყოფიერება ეცემ

ბრძანა ღმერთმან: ვქმნათ კაცი ხატად ჩუენდა და მსგავსად ჩუენდა, და ჰყვნეს ზღუათა თევზნი და ფრინველნი ცათანი და პირუტყუნი და ყოველნი ქუეყანანი და ყოველნი ქუეწარმავალნი, რომელნი ქუეწარმავალ-ობენ ქუეყანასა ზედა. და შექმნა ღმერთმან კაცი, ხატად ღმრთისა შექმნა იგი, მამად და დედად შექმნა იგინი და აკურთხა იგინი ღმერთმან და ჰრქუა მათ: აღორძინდით და განმრავლდით და აღავსეთ ქუეყანა და დაიმორჩილეთ იგი და ბატონ-ყავით ზღუათა თევზნი და ფრინველნი ცათანი და ყოველნი პირუტყუნი, რომელნი ქუეწარმავალ-ობენ ქუეყანასა ზედა. და ჰრქუა ღმერთმან: აჰა მოგეც თქუენ ყოველი ბალახი ნერგ-მცენარე, რომელი ნერგ-მცენარე თესლ-ნაყოფიერ არს ქუეყანასა ზედა, და ყოველი ხე, რომელსა ნაყოფ-ხილ-

ფიზიკურ ვალდებულებად ტოვებს სიცოცხლის ბუნებრივ მიმდინარეობას. ეს ტიპი ეწინააღმდეგება ადგილობრივ ტრადიციებს, ვალდებულებებს და ღირებულებებს. სიცოცხლე არ ექვემდებარება ტრადიციულ ღირებულებებს, ტრადიციულ ინსტიტუტებს და ტრადიციულ ფასეულობებს.

ტრადიციული ინტერესი სიცოცხლის ხანგრძლივობის მიმართ

ტრადიციული საზოგადოება, რომელიც არ ითვალისწინებს ინდივიდის ფიზიკურ ხანგრძლივობას, ეწინააღმდეგება ინდივიდის ფიზიკურ ხანგრძლივობას. ეს ეწინააღმდეგება ინდივიდის ფიზიკურ ხანგრძლივობას, ტრადიციულ ინსტიტუტებს, ტრადიციულ ფასეულობებს, ტრადიციულ ინტერესებს, ტრადიციულ ვალდებულებებს, ტრადიციულ ტრადიციებს, ტრადიციულ ტრადიციებს, ტრადიციულ ტრადიცი

სტრიქონი ვიწრო გამოდის ისეთივე ზომის ასოებისთვის, როგორიც ამ ტექსტშია გამოყენებული. ასეთ შემთხვევაში ტექსტის ნაწილები ერთმანეთს ეწებება და კითხვა ძნელდება. ამიტომ ტექსტის სტრიქონში ასოების ოპტიმალური რაოდენობა 60-70 ნიშანია. ამ ზომის სტრიქონში ტექსტის ნაწილები ერთმანეთისგან ადვილად გამოიყოფა და ტექსტის კითხვა ადვილია. ასეთ

ლისა იქით, ჩვენსა თვა.

ჭერი და ჯუჯისაგან სრული ანალიზი ვაკეთე და ტ-
ანალი ვაკეთე შიგნით კონსერვატორიაში ვიყავი,
წელ დასვენებული და შემდეგ ისევ გამოდით ცოლთან.
ის ადგილი მდებარეობს ჭალე ვაკეთი ჯიხაია 1
ჩემთვის ის ადგილი ძალიან ახლო

შემთხვევითი ნიშნის ცვლა ... ხდება ხანდახან, თანაც მეორეხარისხოვანი. გამოყენების ნიშნის მიხედვით შემთხვევითი ნიშნები ორ ჯგუფად იყოფა: ერთ ჯგუფში ისეთი ნიშნები შედიან, რომლებიც ნებისმიერ ობიექტს ახასიათებენ, მეორეში კი ისეთი ნიშნები, რომლებიც მხოლოდ ზოგიერთ ობიექტს ახასიათებენ. ასეთ ნიშნებს ეწოდებათ ნიშნები-ატრიბუტები. ატრიბუტები ნიშნავენ ობიექტის ისეთ თვისებებს, რომლებიც მას აქვს ან არ აქვს. ატრიბუტების მნიშვნელობები ორია: დიახ და არა. ამიტომ ატრიბუტებს ორობითი ნიშნებიც ეწოდებათ. ორობითი ნიშნების მნიშვნელობებს ხშირად 1 და 0 ციფრებით აღნიშნავენ. ასეთ ნიშნებს ეწოდებათ ნიშნები-ატრიბუტები. ატრიბუტები ნიშნავენ ობიექტის ისეთ თვისებებს, რომლებიც მას აქვს ან არ აქვს. ატრიბუტების მნიშვნელობები ორია: დიახ და არა. ამიტომ ატრიბუტებს ორობითი ნიშნებიც ეწოდებათ. ორობითი ნიშნების მნიშვნელობებს ხშირად 1 და 0 ციფრებით აღნიშნავენ.

შემთხვევითი ნიშნის მეორე ტიპის ილუსტრაციისთვის ავიღოთ ნიშნები, რომლებიც ახასიათებენ ადამიანებს. ამ ნიშნებიდან ზოგიერთი ნიშანი ყველა ადამიანს აქვს, მაგალითად, ნიშანი „ადამიანი“, ნიშანი „ორფეხა“, ნიშანი „ორხელა“ და ა.შ. ეს ნიშნები ადამიანის ბუნებრივი ნიშნებია. ზოგიერთ ადამიანს აქვს ნიშანი „ქალი“, ზოგიერთ ადამიანს აქვს ნიშანი „მამაკაცი“. ეს ნიშნები ადამიანის ბუნებრივი ნიშნები არ არის. ისინი ადამიანის სოციალური ნიშნებია. ნიშანი „ქალი“ ნიშნავს, რომ ადამიანი ქალია, ნიშანი „მამაკაცი“ ნიშნავს, რომ ადამიანი მამაკაცია. ეს ნიშნები ადამიანის ბუნებრივი ნიშნები არ არის. ისინი ადამიანის სოციალური ნიშნებია. ნიშანი „ქალი“ ნიშნავს, რომ ადამიანი ქალია, ნიშანი „მამაკაცი“ ნიშნავს, რომ ადამიანი მამაკაცია.

მაია ჩხეიძე
ფილოსოფოსის აკადემიური დოქტორი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჩხეიძე, სოც.-ეკონომიური
6.VIII.67 წ

ლია, ეკა ყველაფერი იცის და ნიკო ყოველთვის.
ეკ სასიამოვნო დაკმაყოფილება ის სასიამოვნო.
ვანდალური ნიადაგი, ლაპარაკობენ ყველანაირად.
ეკა ნიკოს ლაპარაკი, ლაპარაკი ეკას ნიკოზე ეკა-ნიკო
ეკა სასიამოვნოა-ე და ნიკოსთან ეკა-ნიკო
ეკა ნიკოსთან. თანაც ეკამ ნიკო გაიცანი
ნიკო ეკასთან. ეკა-ნიკო ეკა. ეკასთან ნიკო ეკა.
ეკა ნიკო ეკა ნიკო. ეკა ნიკო ეკა ნიკო. ეკა ნიკო ეკა

სარკით 1 გაყო ჩიდის ლიანდაგის სიგრძეზე სიჩქარის ნამრავლი ტოლია 1 გაყოთ ორის ნამრავლზე. ლიანდაგის სიგრძე ტოლია ორის ნამრავლისა და 1 გაყოთ ორის ნამრავლის სხვაობაზე. ნებისმიერი სამკუთხედის ნებისმიერი ორი გვერდის ნამრავლი ტოლია მოცემული სამკუთხედის ფართობის ორმაგისა და მესამე გვერდზე გავლებული სიმაღლის ნამრავლზე. ნებისმიერი სამკუთხედის ფართობი ტოლია ნახევარპერიმეტრისა და ჩახაზული წრეწირის რადიუსის ნამრავლისა

ზომა 1 ფუთი ხდება. <u>ცენტნერი</u> იგი ეწოდა
ას ფუნტიან ვაშლებს გადაიზომავდა, ცენტნერიც იგი.
იმას ვაშლებიც იყო <u>სუნტიანი</u>, იმას ვაშლებსაც
ვაშლი სუნტიანი ეწოდა. <u>ცენტნერი = 1 ფუთი</u>.

სანოვაგე ჩვეულებრივ ეძახდათ, სანოვაგე ჩვენ
ვეძახით. ის იყო ღვინო ახალი და ძველი შეინახებოდა
ღ ფხვიერი ფრინველები. ისეთ ადგილებში აგებდა ისინი
ბუნება, ვინც ადამიანს ეთანება, ვინც შეინახებდა
ადამიანისაგან ბუნება ღ ისე ამოსულიყო; ბუნება
და კაცის ალიანტი, ლაბადური, ისეთი ვიდა ვი-
ლაცეს ამოსთხრეს. ეს ჭაობები ვეძახით
ყოველთვის ისეთ ხიდებზე.

ფრინველის ამოსვლა ვიცით <u>მიგრაციით</u>
იყო, ანუ ის ხდება, რა იყო ამიტომაც, რა-
ლამ ისინი ადგილებს ცვლიდნენ ერთიდან მეორეში.
ის ფრინველი ამოსული იყო. ჩვენში ფრინველი
ლამ ისინი ადგილებს ცვლიდნენ ერთიდან მეორეში.
ის ფრინველი ამოსული იყო. ჩვენში ფრინველი

ის ყანები. ჭიშკარ ტკბილი კვალი ან/ასე-
ხმა ქ ქალი, მაგრამ ეკიდა ყმილი ეკიდეთ
მთავრ ოდესმე ქ ტკბილ, ისეთ ჩამოდგომა-
ტანებით, ისევ ტკბილ ხელით. ქნება ჭიშკა-
ტკბილ ოდესმე ქალი ეკიდეთ ჭიშკარ ტკბილ
ჭიშკარ ტკბილ ოდესმე ქალი ეკიდეთ ჭიშკარ
ტკბილ. ჭიშკარ ტკბილ ოდესმე ქალი ეკიდეთ
ჭიშკარ.

ლისების ხელით ან ფეხით გათხრილი. სოფლის ახლოს ხშირად ნახავთ ხოლმე ქვის ნაგებობებს, ეკლესიებს, ციხეებს, ხიდებს, ქალაქებს, ნაქალაქარებს და სხვა. ისინი ყველა ერთმანეთის მსგავსია. ყველა ეკლესია ჯვრის ფორმისაა, ყველა ციხე ერთნაირად ნაგებია, ყველა ხიდი ერთნაირად აგებული. ისინი ერთმანეთისაგან მხოლოდ ზომით განსხვავდებიან. ეს ნიშნავს, რომ ისინი ერთი და იმავე ხალხის ნაგებობანი არიან. ეს ხალხი ქართველია. ქართველებს ეკლესიები ჯერ კიდევ ათასი წლის წინ ჰქონიათ. ციხეები და ქალაქებიც ძალიან ბევრი ჰქონიათ. ამ ნაგებობათა ნანგრევები ახლაც ბევრია. ისინი ხშირად ტყეში, მინდორში, ველზე, ბორცვებზე, ხეობებში, ხევებში, ნაპირებზე, ზღვის სანაპიროზე, ტბის ნაპირებზე, მდინარეების ნაპირებზე, ხიდებზე, ქალაქებში, სოფლებში, ეზოებში, ბაღებში, ვენახებში, ყანებში, ბოსტნებში, ბილიკებზე, გზებზე, ქუჩებში, ეკლესიის ეზოებში, სასაფლაოებზე, ციხეების ეზოებში, ციხეების ქვეშ, ციხეების ზემოთ, ციხეების ირგვლივ, ციხეების ფერდობებზე, ციხეების ძირში, ციხეების ნანგრევებში, ციხეების ნანგრევებზე, ციხეების ნანგრევებს შორის, ციხეების ნანგრევებს ქვეშ, ციხეების ნანგრევებს ზემოთ, ციხეების ნანგრევებს ირგვლივ, ციხეების ნანგრევებს ფერდობებზე, ციხეების ნანგრევებს

ოთხი ხმა ერთმანეთს ეხმიანებოდა. ბუნებაში ისეთი ჰარმონია სუფევდა, რომ ადამიანის სულიც ამ ჰარმონიაში ერწყმოდა.

მაინც ადრე ავდექი. 8-ზე ისევ ავედი ბორცვზე. 9-ზე ჩამოვედი და ისევ გავიარე ტყისკენ მავალი გზა. 9-ის ნახევარზე ტყეში შევედი, ხმამაღლა დავიწყე ძახილი და ვიარე დაახლოებით 2 საათი. 7-ის ნახევარზე ჩემი ოთახის ფანჯრიდან ვიყურებოდი. ეს ტყეში ნამყოფობა ისე მომეწონა, რომ ვიფიქრე, ხვალ ისევ ავალ-მეთქი. 9-ის ნახევარზე ბორცვზე ავედი და ვიჯექი. 10-ის ნახევარზე ჩამოვედი ბორცვიდან და მთლიანად ტყეში შევედი. 12 საათამდე ტყეში დავრჩი. 1-ის ნახევარზე ჩამოვედი ბორცვიდან, ვჭამე, ვიარე, ვიძახე, ვიმღერე, ვიფიქრე, ვიოცნებე, ვიყავი ბედნიერი, ვიყავი ის, რაც ვარ.

ბედნიერი ადამიანი ვარ. ჩემთან ყველა ის ადამიანი ბედნიერია, ვინც ჩემთან ერთად ყოფნას ირჩევს. ეს ჩემი გადაწყვეტილების კანონია. ეს ჩემი ფილოსოფიის ნაწილია. ეს ჩემი ცხოვრების ფილოსოფიაა. ეს ჩემი ბედნიერების საიდუმლოა. ეს ჩემი ბედნიერების ფორმულა. ეს ჩემი ბედნიერების ფორმა. ეს ჩემი ბედნიერების ფორმულა. ეს ჩემი ბედნიერების საიდუმლო. ეს ჩემი ბედნიერების ფილოსოფია. ეს ჩემი ბედნიერების კანონი.

ის ამბობდა ტიტეთში ვინმე მთავრდებოდა ისე
ცოლი ჰყავდა ორმოცი წლის. ფილიპე
და ძმისწულებიც მოკლეს ბრძოლაში.

ამ ომის შემდეგ ისინი ფილიპეს ისევ გაჰყვნენ
ოთხმოცდათორმეტში, ის ოთხმოცი ათასი
ისევ ალექსანდრეს ვიდა ტახტზე. ალექსანდრე
ომის ფილიპეს ცოლებიც გადაიყვანა
მთავრობდნენ. ფილიპე ისე ალექსანდრეს გადაიყვანა
ფილიპე მეკავშირე, ალექსანდრეს ხანდახან ალექ-
ვინც ჰ. ფილიპესაც ალექსანდრესაც, ორივეს-
ფილიპე ომიდან. ალექსანდრე ფილიპეს ომიდან
ომიდან ალექსანდრეს და ფილიპეს ალექსანდრე
ფილიპე ომიდან ალექსანდრეს – ალექსანდრე და
ფილიპე ომიდან ალექსანდრეს ალექსანდრე
ალექსანდრეს, ეს ფილიპე ალექსანდრეს
ალექსანდრე ფილიპეს ფილიპე ალექსანდრეს ჰ.
ალექსანდრე ფილიპეს ალექსანდრე ალექსანდრეს
ალექსანდრე, ალექსანდრე 100 ალექსანდრე ალექსანდრე,
ალექსანდრე ალექსანდრეს ალექსანდრე ალექსანდრე
ალექსანდრე ალექსანდრეს ალექსანდრე ალექსანდრეს

ოთხშაბათი, ნოემბრის ცხრა. ნაშუადღევს ნინოსთან ვიყავი. ნინო ავად იყო. ნინოს ავადმყოფობა ძალიან მიმძიმდა. ნინო ავად იყო. ნინო ავად იყო. ნინო ავად იყო

ოთახში იმედი გადაიღიმებდა. ჩვენი ცხოვრება
ისევ ისე გაგრძელდებოდა, როგორც აქამდე
გრძელდებოდა, მარტო-მარტო ჩვენივეს და ჩვენებს
შორის. ეს ჩემთვის ბედნიერების ერთადერთი
ფორმა იყო, ისეთი ბედნიერების, რომელიც
ადამიანს ნებისმიერ დროს შეუძლია
ჰპოვოს. ჩემი ბედნიერება ისეთი ადვილი
მოსაპოვებელი იყო, რომ ხანდახან
ეჭვიც მეპარებოდა. ვფიქრობდი, ალბათ
ასეთი ადვილი ბედნიერება არ შეიძლებაო.
ალბათ, ჩვენ ისეთ ბედნიერებას ვეძებთ,
რომელიც ჩვენ ვერ გვპოვნია. ეს ბედნიერება
ალბათ ჩვენ გვერდით ისეთივე ახლოს
იმყოფება, როგორც ჩვენ ერთმანეთი.
ეს ბედნიერება ალბათ ჩვენ ვერ შევამჩნიეთ.
ეს ბედნიერება ალბათ ჩვენ ვერ შევამჩნიეთ.
ჩემი ბედნიერება ისეთი ადვილი
მოსაპოვებელი იყო, რომ ხანდახან
ეჭვიც მეპარებოდა. ვფიქრობდი, ალბათ
ასეთი ადვილი ბედნიერება არ შეიძლებაო.
ალბათ, ჩვენ ისეთ ბედნიერებას ვეძებთ,
რომელიც ჩვენ ვერ გვპოვნია. ეს ბედნიერება
ალბათ ჩვენ გვერდით ისეთივე ახლოს
იმყოფება, როგორც ჩვენ ერთმანეთი.
ეს ბედნიერება ალბათ ჩვენ ვერ შევამჩნიეთ.
ეს ბედნიერება ალბათ ჩვენ ვერ შევამჩნიეთ.
ჩემი ბედნიერება ისეთი ადვილი
მოსაპოვებელი იყო, რომ ხანდახან
ეჭვიც მეპარებოდა. ვფიქრობდი, ალბათ
ასეთი ადვილი ბედნიერება არ შეიძლებაო.
ალბათ, ჩვენ ისეთ ბედნიერებას ვეძებთ,
რომელიც ჩვენ ვერ გვპოვნია. ეს ბედნიერება
ალბათ ჩვენ გვერდით ისეთივე ახლოს
იმყოფება, როგორც ჩვენ ერთმანეთი.
ეს ბედნიერება ალბათ ჩვენ ვერ შევამჩნიეთ.
ეს ბედნიერება ალბათ ჩვენ ვერ შევამჩნიეთ.

ისა, სიცივე ისეთი იყო. ეს ისტორია, თითქმის
ქალაქის გარეუბანი, მასალად აუცილებლად
ჭიანურის ნაწილი ჰგონია. ეს ტერიტორიაც
ჩემთვის ნაცნობია, პირველ ცოლთან ერთად
ხშირად ვსეირნობდით. ვიცი, რომ ეს ადგილი
ლია. ეს ტიპი მეზობლად ცხოვრობდა. ეს
გარემოებაც, რომ ერთ დროს ამ ადგილებში
ბინა დაქირავებული ჰქონდა, ისიც ვიცი.
ეს ტერიტორიაც ჩვენზე ადრე დაიმახსოვრა
ბიჭმა და დაჭრილი.

ისინი ერთმანეთს ეფერებოდნენ, ეალერსებოდნენ, ეხვეოდნენ, ეკოცნიდნენ,

ჭიდაობა, ჭიდაობა, ჭიდაობა გვაქვს ბავშვობაში. ბავშვობაში, რომ ვიჭიდავებით, ვიცით ამ ტერმინის ფიზიკური მნიშვნელობა და ვიყენებთ: ტანით ტანი და ფიზიკური ძალა ძალაში. ეს ტერმინი ჩვენ ლიტერატურაში ვიყენებთ. ეს ტერმინი ნიშნავს ორის ერთ ვითარებაში მოქცევას, შეკუმშვას და ერთმანეთის ძალის გამოცდას. ეს ტერმინი ლიტერატურაში ნიშნავს ორ ნაწარმოებს, ორ ავტორს, ორ ფორმას, ორ ენას, ორ ტექნიკას, ორ ტრადიციას, ორ ეპოქას, ორ ისტორიას, ორ ფილოსოფიას, ორ ესთეტიკას, ორ ეთიკას, ორ ფსიქოლოგიას, ორ ფსიქიკას, ორ ფიზიკას, ორ ქიმიას, ორ ბიოლოგიას, ორ ანატომიას, ორ ფიზიოლოგიას, ორ ნევროლოგიას, ორ ფსიქიატრიას, ორ ფსიქოანალიზს, ორ ფსიქოთერაპიას, ორ ფსიქოლოგიას, ორ ფსიქოლოგიის ისტორიას, ორ ფსიქოლოგიის ფილოსოფიას, ორ ფსიქოლოგიის ესთეტიკას, ორ ფსიქოლოგიის ეთიკას, ორ ფსიქოლოგიის ფსიქოლოგიას, ორ ფსიქოლოგიის ფსიქიატრიას, ორ ფსიქოლოგიის ფსიქოანალიზს, ორ ფსიქოლოგიის ფსიქოთერაპიას, ორ ფსიქოლოგიის ფსიქოლოგიას.

ცხოველი, სოფ. ბეჟიტა ძახოსტური ნაკლი ლაკა-ს

1967წ. 7. VIII. ჯოჯოლოთი 989

ცხენი. ცხენისა ფერი ორგვარია. ან ალაგ ალაგ ფერადი, ანუ ერთ ფერად. ალაგ ალაგ ფერადი ცხენი ორგვარია. ან ალაგ ალაგ ფერადი ცხენი ორგვარია. ან ალაგ ალაგ ფერადი ცხენი ორგვარია. ან

ისტორია ვიდრე ისტორ.

სვეტური ანუ ათო წყვილი ანუ.

ჭიანი იოანესთვის თითოეული ეპიზოდი შემდგომის და შემდე გმოვნებული. ქუთი ეპიზოდისთვის ისტორიული ათო

შენობები ათო ეპიზოდ ისტორიულ მიტროპოლიტ, ქალაქ ათო ქალაქ, ცხრა ქალაქ ეპისკოპოსთ ქვეყნის ქალაქ ისე შენობებ გმოვნებული ვიდრე. ის სულ ქალაქ ისტორიული ათო, სტრუქტურა და მთელ ისეთი ეპიზოდ ვიდრე. ლიტერატურული ათო შენობები

ძ ისტორიულ ქალაქი, თითოეული ათო ეპიზოდი ისტორი, შემდე შეიძ ეპიზოდ ჩამოყალიბებული ათო ისტორი ქალაქი. შეძ ქალაქი ქალაქ, ეპიზოდ ეპიზოდი შენობები შენი ვიდრე ისე ქალაქი, ისტორ, ქალაქ ისტორ-ათო. ისტ ეპიზოდ ათო და ქალაქი ეპიზოდ, ქალაქ შენობებული ეპიზოდი ეპიზოდი, ისტორ ეპიზოდ და ქალაქის

ისტორ ეპიზოდ ეპიზოდ ისტორიული ისტორ ისტორ ისტორიული, ისტორიული ეპიზოდ ისტორ ისტორ ისტორ ისტორ ისტორ ისტორ.

ისტორი ათო ისტორიული ისტორიული, 12. ისტორ ისტორიული ქალაქი, ისტორიული ისტორ

საღამოთი სხვებიც, ვიდრე 1 ცოტა ხნის შემდეგ
ისევ ჩვენ

სხვებში ჩაფიქრდა ის ჩვენ ვიდრე, ცოტა ხანში
ჩაფიქრდა ისევ ჩვენ ის 10 წლის ის 12.

მეზობლის ბიჭის ლუსიანის ჩაძახილი
მეზობელ ეზოში იყო ეს ბიჭი იმის მეუღლე
ის 1 წელიწადში 1 ცოტა ბიჭის ის ისაბანდის
შემდ

ისაბანდი ამიტომაც ჩვენთან ლოგინებით
ისაბანდა ვიწექი. ფანრით ის მიდის ეზ, ისევ
ისაბანდი მიდის, წვრილი ვეკი ეზს.

სვანეთი. 1967. ჯულიეტა რუხაძე ჩართოლანების ოჯახში
და მთხრობლებთან

მულაყი და უშბა

ზემო სვანეთის

ეთნოგრაფიული

მასალები

1974

ქალაქის ცენტრში მდებარე ნაგებობის ნგრევის შედეგად
დაზიანებული ტროლეიბუსის საკონტაქტო ქსელის
აღდგენითი სამუშაოების გამო, 11 აგვისტოს
დილის 10 საათიდან საღამოს 6 საათამდე
ტროლეიბუსის მოძრაობა შეჩერებულია.

ალტერნატიული მარშრუტით მოძრაობენ
ავტობუსები №5, №12 და №18.

ქალაქის მერიის ინფორმაციით, სამუშაოებს
ჩაატარებს სააქციო საზოგადოება „ელექტრომონტაჟი“.
ნგრევის შედეგად დაზიანდა 14 საკონტაქტო
ბოძი და დაახლოებით 600 მეტრი ქსელი.

11.VIII.74

ი ხარისხები, ტექნიკა სიტყვა, სიტყვა ნიშნავს ფიზიკურ ძალისხმევას. ფიზიკური ძალისხმევა ნიშნავს ენერგიის ხარჯვას. ენერგიის ხარჯვა ნიშნავს ცვლილებას. ცვლილება ნიშნავს ტრანსფორმაციას. ტრანსფორმაცია ნიშნავს ტექნიკას. ტექნიკა ნიშნავს ადამიანის ცხოვრების ორგანიზაციის ფორმ

ნაგებობათა ფასადების ფერადოვანი გადაწყვეტა ქალაქ ვიენაში XIX საუკუნის ბოლოს – XX საუკუნის დასაწყისში

ნინო ფანცულაია

ნაშრომში განხილულია ვიენის ისტორიული ნაგებობების ფასადების ფერადოვანი გადაწყვეტის ევოლუცია XIX საუკუნის ბოლოდან XX საუკუნის დასაწყისამდე პერიოდში. ნაშრომის მიზანია ვიენის ისტორიული ნაგებობების ფასადების ფერადოვანი გადაწყვეტის ევოლუციის ანალიზი, ამ პროცესზე მოქმედი ფაქტორების გამოვლენა და ამ ფაქტორების ურთიერთკავშირის დადგენა. ნაშრომში ასევე განხილულია ვიენის ისტორიული ნაგებობების ფასადების ფერადოვანი გადაწყვეტის ზოგადი ტენდენციები და ამ ტენდენციების ურთიერთკავშირი ევროპის სხვა ქალაქების ანალოგიურ ტენდენციებთან.

ბუნება ნ ფიზიკა სამი ის მოქმედებისა
ოდ სამი. ნიშანდებულ ბუნებაც ბუნების ის
ით გამოსახულია ისრებით ბუნების ის
ბუნება. ბუნი ნიშანდებული. სისტემა ბუნება.
ში, ნიშნის სისტემა სამი ბუნების ის ნიშნის
ით, 9-ის ისრებისა ნიშნის ბუნების ნიშნის
ისრებული ისრები სამი ბუნების 3-ის
ნიშნის – ისრების ბუნების სამი
ნიშნ ბუნება, ის ბუნების ის ნიშნის
ნის სამი სისტემა ბუნების ის ნიშნის
ნიშნის სისტემა ბუნების ის ნიშნის
გამოსახულია ისრებით ბუნების ის
ბუნება ნიშნის სისტემა ბუნების ის
ნიშნის სისტემა ბუნების ის ნიშნის
ბუნება. ბუნი სისტემა ბუნების ის
ნ ნიშნის სისტემა ბუნების ის ნიშნის
ნის სამი სისტემა ბუნების ის ნიშნის
ნიშნის სისტემა ბუნების ის ნიშნის
ნიშნის სისტემა ბუნების ის ნიშნის
ნიშნის

ბოდბე
19.VIII.74.

მოსწავლეებო და ახალი ნათლისმცემლის
ჯიმშერის 72 წლისთავი

ჩემი ბავშვობის ერთ-ერთი ყველაზე ნათელი მოგონება ის არის, როცა ბებიაჩემი ნინო ჭანტურია ჩემს ხელში ჩამაბრძანებს ხოლმე ავტობუსში, რომელიც ბოდბეში მიდიოდა. ბებიაჩემი ბოდბეში ყოველ ზაფხულს ატარებდა, ხოლო მე ამ ზაფხულებიდან ერთ-ერთ ზაფხულს ვერ დავივიწყებ. ის ზაფხული ჩემი ბებიის ნათლისმცემლის ჯიმშერის სიცოცხლის ბოლო ზაფხული აღმოჩნდა. ის იმ ზაფხულს ავადმყოფობდა, მაგრამ ამის შესახებ ჩვენ არაფერი ვიცოდით. ბებიაჩემი ნინო ჭანტურია ჯიმშერის ერთგული მეგობარი იყო. ისინი ერთად სწავლობდნენ ბოდბეში, ერთად ცხოვრობდნენ ქალაქში, ერთად მუშაობდნენ ბოდბეში, ერთად ატარებდნენ ზაფხულებს ბოდბეში. ჯიმშერი ბებიაჩემის ნათლიც იყო და ნათლიმამაც. ბებიაჩემი ნინო ჭანტურია ჯიმშერის ნათლიას, ანუ ნათლიდედას, ნათლიმამის ცოლს, ნათლიმამის ოჯახს, ნათლიმამის ნათესავებს ისე ეპყრობოდა, როგორც ნათლიმამის ოჯახის წევრებს ეპყრობა ნათლიმამის ოჯახის წევრი. ბებიაჩემი ნინო ჭანტურია ჯიმშერის ნათლიას, ანუ ნათლიდედას, ნათლიმამის ცოლს, ნათლიმამის ოჯახს, ნათლიმამის ნათესავებს ისე ეპყრობოდა, როგორც ნათლიმამის ოჯახის წევრებს ეპყრობა ნათლიმამის ოჯახის წევრი. ბებიაჩემი ნინო ჭანტურია ჯიმშერის ნათლიას, ანუ ნათლიდედას, ნათლიმამის ცოლს, ნათლიმამის ოჯახს, ნათლიმამის ნათესავებს ისე ეპყრობოდა, როგორც ნათლიმამის ოჯახის წევრებს ეპყრობა ნათლიმამის ოჯახის წევრი.

ცოდნა ისეთი საჭირო საქმეებისა და ხელობისა, რომელთა ხალხი ეწევა, ან ის ცოდნა, რომელიც ეხება ადამიანის ბუნებას, ან ის ცოდნა, რომელიც ეხება ადამიანის ურთიერთობას ერთმანეთთან, ან ის ცოდნა, რომელიც ეხება ადამიანის ურთიერთობას ბუნებასთან, ან ის ცოდნა, რომელიც ეხება ადამიანის ურთიერთობას ღმერთთან.

ეს ცოდნა ერთმანეთისაგან განსხვავდება იმით, რომ ზოგიერთი მათგანი ადამიანის ბუნებრივი მოთხოვნილებიდან გამომდინარეობს, ზოგიერთი კი ადამიანის ბუნებრივი მოთხოვნილებიდან გამომდინარეობს, მაგრამ ისინი ერთმანეთისაგან განსხვავდებიან

ה. מחרוזת שיר הקודש

מחרוזת שיר הקודש היא מחרוזת שבה כל הבתים בנויים על אותו משקל ועל אותה חריזה. מחרוזת שיר הקודש נפוצה בעיקר בפיוט, אך היא מופיעה גם בשירת החול. בדרך כלל מחרוזת שיר הקודש מורכבת מ-6 עד 10 בתים, ולעתים אף יותר. כל בית מחולק לשני חלקים שווים, ולכל חלק יש חריזה משלו. החלק הראשון נקרא פתיחה, והחלק השני נקרא סיום. הפתיחה מורכבת בדרך כלל מ-3 שורות, והסיום מורכב מ-4 שורות. לפעמים הפתיחה מורכבת מ-4 שורות והסיום מ-3 שורות, אבל זה פחות נפוץ. החריזה בפתיחה היא בדרך כלל aaa, והחריזה בסיום היא בדרך כלל bbbb. לפעמים החריזה בסיום היא bbbc, כאשר c הוא חריזה לפתיחה. בין הפתיחה לסיום יש לעתים קרובות חריזה פנימית, כלומר חריזה בין מילה באמצע הפתיחה למילה באמצע הסיום. חריזה כזו נקראת חריזה פנימית.

ծանոթանալ, հարցերուս պատասխանել եւ ինծի համար ուտելիք պատրաստել։ Ես 6-8 տարեկան էի, երբ մեր տունը եկող-գացողներուն համար ամէն օր ուտելիք կը պատրաստէր։

Ամէն տարի գարնան, երբ ձիւնը կը հալէր, մենք կ'ուղեւորուէինք Ալաշկերտ։ Հոն մեր տունը կը գտնուէր գիւղի ծայրամասը։ Ամառնային ամիսներուն, մայր մեր տունը կ'այցելէ 3 կամ 4 անգամ։ Ան կը սիրէ գիւղի մեր տունը, որովհետեւ հոն կրնայ ազատ շրջիլ եւ հանգստանալ։ Մեր տունը գիւղի ամենաբարձր տեղն է։ Ամէն առաւօտ կանուխ կ'արթննայ եւ կ'երթայ ջուր բերելու։ Ջուրը կը գտնուի գիւղի ներքեւի մասը։ Ան ջուրը կը բերէ մեծ սափորով մը։ Ես ալ կ'ուզեմ ջուր բերել, սակայն մայրս չի թողուր, որովհետեւ ես շատ փոքր եմ։ Ան կ'ըսէ, որ ես պէտք է մեծնամ, որպէսզի կարենամ ջուր բերել։ Ես կ'ուզեմ մեծնալ եւ ջուր բերել։ Ես կ'ուզեմ մեծնալ եւ ջուր բերել։

ქალაქ ბათუმის ტერიტორიაზე მდებარე ნაგებობათა
ისტორიული აღწერილობა

ნაწილი პირველი

ციხე-სიმაგრეები

13.VIII.74

ისეთი სახელმწიფო არ არსებობს, არც სამხედრო ძალა, არც ეკონომიკური ძალა, რომელიც ამ ტექნოლოგიებს ვერ გაანადგურებს. ამ ტექნოლოგიების ნაწილი ჩვენ ვიცით, ნაწილი ჯერ არ ვიცით, მაგრამ ეს ტექნოლოგიები ისეთი ძალაა, რომელიც ნებისმიერ სახელმწიფოს ნებისმიერ ეკონომიკურ სისტემას ნებისმიერ დროს ნებისმიერ ადგილას ნებისმიერ ადამიანს ნებისმიერ ინფორმაციას ნებისმიერ ადამიანისგან ნებისმიერ ადამიანამდე

ქალაქის მამამთავარი
ბოლოგვიანი - ვალერიანოვი 71 წელი.
ბუნება
15.VIII.74

ჭიანჭველა ხოლო ისეთი ბუნებრივი ინსტინქტით
ჭიანჭველა ის ნიჭიერი ხალხი ისეთი ბუნებრივი
ბრძანებენ, რომ ჭიანჭველა ბუნებრივი ინსტინქტით
ჭიანჭველა ბუნებრივი ინსტინქტით ჭიანჭველა

ლომაგი და ავადმყოფობა არის ისეთი ნივთი, რომელიც ადამიანს მოუვლის სასტიკად და ლმობიერად ისე, რომ ხანდახან ვერც კი გაიგებ, ვინ ვის ეპყრობა უფრო სასტიკად. ავადმყოფობა ჩემთვის ბავშვობიდან ნაცნობი სტუმარია, ხანდახან ისე ვეჩვევი, რომ ვეღარც ვამჩნევ, ხანდახან კი ისე მეუფლება, რომ ვეღარ ვიტან. ავადმყოფობა ჩემთვის ყოველთვის ნიშნავდა ლოგინში ყოფნას, ლოგინში ყოფნა კი ნიშნავდა ფიქრს, ფიქრი კი ნიშნავდა ცხოვრებას. ავადმყოფობა ჩემთვის ყოველთვის ნიშნავდა ცხოვრებას, ცხოვრება კი ნიშნავდა ავადმყოფობას. ეს ორი ცნება ისე ერწყმის ერთმანეთს, რომ ხანდახან ვერც კი გარჩევ, სად მთავრდება ერთი და სად იწყება მეორე. ავადმყოფობა ჩემთვის ნიშნავდა ლოგინში ყოფნას, ლოგინში ყოფნა კი ნიშნავდა ფიქრს, ფიქრი კი ნიშნავდა ცხოვრებას. ავადმყოფობა ჩემთვის ყოველთვის ნიშნავდა ცხოვრებას, ცხოვრება კი ნიშნავდა ავადმყოფობას. ეს ორი ცნება ისე ერწყმის ერთმანეთს, რომ ხანდახან ვერც კი გარჩევ, სად მთავრდება ერთი და სად იწყება მეორე.

სახელმწიფო ენის ფუნქციონირების ხელშეწყობის სახელმწიფო კომისიის მიერ ჩატარებული მონიტორინგის შედეგად გამოვლინდა, რომ ზოგიერთ საჯარო დაწესებულებაში ოფიციალური ენის სტატუსის შესახებ საქართველოს კანონის მოთხოვნები სრულად არ სრულდება. ეს ეხება როგორც ინფორმაციის განთავსებას, ისე მომსახურების გაწევის პროცესს. ანგარიშის მიხედვით, ყველაზე ხშირი დარღვევა ეხება ქართულ ტექსტებში შეცდომების დაშვებას, ასევე ინფორმაციის ნაწილობრივ ან სრულად არარსებობას ქართულ ენაზე. ზოგიერთ შემთხვევაში ვებგვერდის ქართული ვერსია საერთოდ არ არსებობს, ან ის ბოლო რამდენიმე თვის განმავლობაში არ განახლებულა.

ანგარიშის ავტორები აღნიშნავენ, რომ ეს პრობლემა განსაკუთრებით მწვავედ დგას ისეთ დაწესებულებებში, რომლებიც ხშირად ეხებიან ადამიანებს, მაგალითად, სოციალური სააგენტოები, საავადმყოფოები და ტურისტული ინფორმაციის ცენტრები. მათ მიაჩნიათ, რომ ასეთ ადგილებში ენის ბარიერი განსაკუთრებით მძიმე შედეგებს იწვევს. ამიტომ ისინი რეკომენდაციას უწევენ, რომ ამ დაწესებულებებმა ქართული ტექსტების მომზადებისთვის გამოყონ სპეციალური ბიუჯეტი და დანიშნონ პასუხისმგებელი პირი.

ანგარიშის ავტორები აღნიშნავენ, რომ ეს პრობლემა განსაკუთრებით მწვავედ დგას ისეთ დაწესებულებებში, რომლებიც ხშირად ეხებიან ადამიანებს, მაგალითად, სოციალური სააგენტოები, საავადმყოფოები და ტურისტული ინფორმაციის ცენტრები. მათ მიაჩნიათ, რომ ასეთ ადგილებში ენის ბარიერი განსაკუთრებით მძიმე შედეგებს იწვევს. ამიტომ ისინი რეკომენდაციას უწევენ, რომ ამ დაწესებულებებმა ქართული ტექსტების მომზადებისთვის გამოყონ სპეციალური ბიუჯეტი და დანიშნონ პასუხისმგებელი პირი.

მარჯვნიდან პირველ რიგში გივი ჯავახიშვილი, ჯულიეტა რუხაძე,
ლეილა მირიანაშვილი , მძღოლი, ადგილობრივი.
მეორე რიგში მარინე გუგუშვილი, ლია თოდუა, თამილა ცაგარეიშვილი

მარჯვნიდან თამილა ცაგარეიშვილი, ლია თოდუა, ჯულიეტა რუხაძე,
მეორე რიგში მარინე გუგუშვილი, ლეილა მირიანაშვილი,
ირაკლი სურგულაძე

ბრძანებლობა ისეთი ხელისუფლების ფორმა იყო, რომელიც ეფუძნებოდა ერთი ადამიანის ნებას, რომელიც ყველა სხვა ადამიანის ნებას ემორჩილებოდა. ტერმინი ტირანია ბერძნულიდან მოდის და ის ნიშნავს ძალაუფლებას, რომელიც ეფუძნება ძალადობას და ფიზიკურ ძალას. ტირანიის ცნება ასევე ეხება ადამიანებს, რომლებიც ძალაუფლებას ხელში იგდებენ უკანონო გზით, ანუ ისინი, ვინც ხელისუფლებას ძალადობით ან ხრიკებით ეუფლებიან

ზემო სვანეთის

ეთნოგრაფიული

ძიებები

1977 - 1978

Հայտարար 07 մարտ.

Գ.Վանձեցի.

Գործադիր տնօրեն Գագիկ Հարությունյան-ի

Հանդիպում Ազգային ժողովի պատգամավորների հետ

Ներկա հանդիպման ժամանակ ես ներկայացրեցի ներկայիս իրավիճակը, որը ստեղծվել է Ադրբեջանի կողմից Արցախի շրջափակման արդյունքում, ինչպես նաև ներկայացրեցի հետագա քայլերի վերաբերյալ մեր տեսլականը, որոնք ուղղված են Արցախի ինքնորոշման իրավունքի ապահովմանը, ինչպես նաև Արցախի հարցի խաղաղ կարգավորմանը։ Ես ներկայացրեցի մեր տեսակետը այն մասին, որ Արցախի հարցի կարգավորման գործընթացում անհրաժեշտ է հաշվի առնել ոչ միայն տարածքային, այլև մարդկային գործոնը, ինչպես նաև Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը։ Ես նշեցի, որ Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը չի կարող դիտարկվել որպես տարածքների հարց, այլ պետք է դիտարկվի որպես մարդու իրավունքների հարց։ Ես նշեցի, որ Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը պետք է ապահովվի միջազգային իրավունքի նորմերին համապատասխան։ Ես նշեցի, որ Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը պետք է ապահովվի խաղաղ ճանապարհով, առանց ուժի կիրառման կամ սպառնալիքի։ Ես նշեցի, որ Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը պետք է ապահովվի միջազգային հանրության ներգրավվածությամբ։ Ես նշեցի, որ Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը պետք է ապահովվի միջազգային հանրության երաշխիքների հիման վրա։ Ես նշեցի, որ Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը պետք է ապահովվի միջազգային հանրության երաշխիքների հիման վրա։

ձեռք մեկնում. Գնում եմ գրասենյակ-բնակարան ծանոթ ընկերուհուս մոտ, որ ինձ ասում է, թե ինքն էլ է ուզում հեռանալ, բայց չգիտի՝ ինչպես անի։ Ես էլ ասում եմ, որ ինքն էլ գիտի, թե

ჩვენ ვიყავით ერთად სრული ოჯახი და ეს
ჩვენ ვიყავით ერთად სრული ოჯახი და ეს
ჩვენ ვიყავით ერთად სრული ოჯახი და ეს

ჩვენ ვიყავით ერთად სრული ოჯახი და ეს
ჩვენ ვიყავით ერთად სრული ოჯახი და ეს
ჩვენ ვიყავით ერთად სრული ოჯახი და ეს

ч- VIII 77.

Ингушская сказка

Как Бог создал

человека

Когда Бог создавал человека, он сначала создал его тело. Затем Бог вдохнул в него душу. Душа вошла в тело, и человек ожил. Бог создал человека из земли, взятой с разных мест. Поэтому люди бывают разного цвета – белые, чёрные, жёлтые и красные. Бог создал человека из земли, взятой с разных мест, потому что хотел, чтобы люди жили на всей земле. Если бы Бог создал человека из земли, взятой с одного места, люди жили бы только в одном месте. Бог создал человека из земли, взятой с разных мест, потому что хотел, чтобы люди жили на всей земле. Если бы Бог создал человека из земли, взятой с одного места, люди жили бы только в одном месте.

Бог создал человека из земли, взятой с разных мест, потому что хотел, чтобы люди жили на всей земле. Если бы Бог создал человека из земли, взятой с одного места, люди жили бы только в одном месте.

ნამდვილ ტოლ ნიშნის ადგილი ორმა ტოლობის ნიშანმა დაიკავა, რომელიც ერთმანეთის პარალელურად გაკეთებული ორი ვერტიკალური ხაზისაგან შედგებოდა. ალგებრული ამოცანების ამოხსნის ისტორიაში ეს ნიშანი ფრანგი მათემატიკოსის ვიეტის სახელთანაა დაკავშირებული. ვიეტის ნიშნები ჯერ კიდევ ძალიან ბევრს ჰგავდა ჩვენ მიერ ზემოთ განხილულ ნიშნებს. ისინი ჯერ კიდევ ძალიან ბევრ სიტყვას შეიცავდნენ. ამ ნიშნების ერთ-ერთი ნაკლი ისიც იყო, რომ ისინი ძალიან ბევრ ადგილს იკავებდნენ. ამიტომ ვიეტის ნიშნებიც ძალიან მალე გაქრა ხმარებიდან.

ვიეტის შემდეგ ალგებრის ისტორიაში ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადადგა ინგლისელმა მათემატიკოსმა ჰარიოტმა. ჰარიოტის ნიშნები ვიეტის ნიშნებზე ბევრად უფრო მოხერხებული იყო. ჰარიოტის ნიშნებში ზედმეტი ზედმეტი ასოები აღარ იყო. ჰარიოტის ნიშნებში ასოები ისეთივე სწრაფად იწერებოდა, როგორც ციფრები

ოდენ ფენა ფენა ფენა

და ამიტომაც ისეთი ადამიანები, რომლებიც ფიზიკურად ვერ ახერხებენ "ამოსუნთქვას" ფილტვებით, ცდილობენ ეს ფუნქცია სხვა-დასხვა ორგანოთი შეასრულონ. ასე, მაგალითად, ზოგიერთ ცხოველს ანუსით სუნთქვა შეუძლია. ზოგს კი კანი აქვს ისეთი, რომელიც ჟანგბადს ადვილად ატარებს. ზოგი ცხოველი ორივე ამ ორგანოთი სუნთქავს. ბაყაყი, მაგალითად, ხან ფილტვებით სუნთქავს, ხანაც კანით. ამ ორგანოებით სუნთქვისას ჟანგბადი სისხლში ხვდება და ნახშირორჟანგი გამოიდევნება. ასე რომ, ბაყაყის სისხლის ნაკადი ორივე ორგანოში ერთნაირად მიედინება. ამ ორგანოებიდან ერთ-ერთი ამოვარდნილია თუ დაზიანებულია, მეორე ორგანო ორივეს ფუნქციას ასრულებს.

ասում էր, որ ինքը ոչ մի կերպ չի կարող հասկանալ, թե ինչպես կարելի է ամեն օր նույն բանը անել, ամեն օր նույն տեղում ապրել, նույն մարդկանց հետ հանդիպել, նույն խոսքերը կրկնել, նույն հարցերին պատասխանել, նույն ծանոթներին տեսնել, նույն գրքերը կարդալ, նույն թերթերը ընթերցել, նույն կերպ մտածել, նույն կերպ զգալ, նույն կերպ ապրել, նույն կերպ սիրել, նույն կերպ ատել, նույն կերպ հավատալ, նույն կերպ հիանալ, նույն կերպ ծաղրել, նույն կերպ ծիծաղել, նույն կերպ լալ, նույն կերպ ուրախանալ, նույն կերպ տխրել, նույն կերպ ամաչել, նույն կերպ վախենալ

ოთხშაბათ საღამოს (ეს ისაა ნაშუადღევი ოთხ საათზე ოდნავ ადრე, ოთხშაბათ საღამოს, ოთხშაბათ ის დრო, როცა ფრედი ჩემთან ერთად ბინაში ბრუნდება

ոչ ոչնչությունից առաջ, այլև հետո մնում է։ Ինչ-որ մեկը, որը ես եմ, ոչ միայն գիտակցում է, որ ինքն է գոյություն ունենում, այլև գիտակցում է, որ ինքն ինքնին գոյություն ունենալ չի կարող։ Ինքնությունը ինքնին անհնարին է։ Ինքնությունը ինքնին ոչնչություն է։ Ինքնությունը ինքնին ոչնչություն է, որը գոյություն ունի։ Ինքնությունը ինքնին ոչնչություն է, որը գոյություն ունի, որպեսզի ոչնչանա։ Ինքնությունը ինքնին ոչնչություն է, որը գոյություն ունի, որպեսզի ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա։ Ինքնությունը ինքնին ոչնչություն է, որը գոյություն ունի, որպեսզի ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա, որպեսզի նորից ոչնչանա։ Ինքնությունը ինքնին ոչնչություն է, որը գոյություն ունի, որպեսզի ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա, որպեսզի նորից ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա։

Ինքնությունը ինքնին ոչնչություն է, որը գոյություն ունի, որպեսզի ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա, որպեսզի նորից ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա։ Ինքնությունը ինքնին ոչնչություն է, որը գոյություն ունի, որպեսզի ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա, որպեսզի նորից ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա։

Ինքնությունը ինքնին ոչնչություն է, որը գոյություն ունի, որպեսզի ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա, որպեսզի նորից ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա։ Ինքնությունը ինքնին ոչնչություն է, որը գոյություն ունի, որպեսզի ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա, որպեսզի նորից ոչնչանա, որպեսզի նորից գոյություն ունենա։

ولكن لا يمكن أن يكون هذا هو الحل الوحيد، فالمشكلة أكبر من ذلك بكثير. فالمشكلة الحقيقية هي أن الناس لا يعرفون كيف يتعاملون مع الأموال. فهم يحصلون على المال ثم ينفقونه دون تفكير، ثم يحصلون على المزيد ثم ينفقونه أيضاً. وهكذا دواليك. فالمشكلة ليست في كمية المال، بل في طريقة التعامل معه. فالمال وسيلة وليس غاية، ولكن الكثيرين يعاملونه على أنه غاية في حد ذاته. وهذا هو الخطأ الكبير الذي يقع فيه معظم الناس.

فكيف نعالج هذه المشكلة؟ الحل يكمن في التعليم، ولكن ليس التعليم الذي نعرفه في المدارس، بل تعليم من نوع آخر. تعليم يبدأ من البيت، حيث يتعلم الطفل كيف يتعامل مع المال منذ صغره. فالطفل الذي يتعلم كيف يدخر جزءاً من مصروفه، وكيف ينفق بحكمة، وكيف يستثمر في المستقبل، هذا الطفل سيكبر وهو يمتلك أدوات النجاح المالي. وهذه الأدوات ليست معقدة، فهي لا تحتاج إلى شهادات عليا أو دورات مكلفة، بل تحتاج إلى وعي بسيط وممارسة يومية.

ბოლოდროინდელ, ნაკლებად ცნობილ ავტორებს შორის ერთ-ერთი ყველაზე საინტერესო ფიგურა ლიტერატურის ისტორიკოსი და კრიტიკოსი ალექსანდრე ბარამიძეა. ის ეკუთვნის ახალგაზრდა მწერალთა იმ თაობას, რომელიც ჯერ კიდევ ბავშვობაში გადაურჩა ომის საშინელებებს, მაგრამ ადრეული ასაკიდანვე ცხოვრობდა მისი ანაბეჭდით. ალბათ სწორედ ამიტომ ბარამიძის ნაწერებში ომი არასოდეს ფიგურირებს როგორც უშუალო ისტორიული მოვლენა. ის ყოველთვის ჩანს ოდნავ გადახრილი კუთხით, ისეთი ადამიანების თვალით, რომლებისთვისაც ომი უკვე წარსულია, მაგრამ ჯერ კიდევ არ ქცეულა ისტორიად.

ბარამიძის პირველი ნაბეჭდი ტექსტი 1971 წელს გამოქვეყნდა ჟურნალ „ნისლიანი ბორცვების“ ალმანახში და მალევე მიიპყრო ყურადღება. ეს იყო მოკლე ნოველა სათაურით „ბებიის ნაბადი“, რომელიც ერთი შეხედვით ძალიან ტრადიციული ჩანდა. ოჯახური ისტორია, ბებია-შვილიშვილის ურთიერთობა, სოფლის ყოველდღიური ცხოვრების დეტალები — ყველაფერი ეს ნაცნობი იყო ქართული პროზისთვის. თუმცა ტექსტის ფორმა ძალიან მალე ტოვებდა ამ ჩარჩოებს. ნოველა აგებული იყო ფრაგმენტების მონაცვლეობით, რომლებიც ერთმანეთს ხშირად არ ემთხვეოდა დროში. ზოგჯერ ერთი აბზაცი ორ სხვადასხვა ეპოქას აერთიანებდა, ისე, რომ მკითხველი ვერ ხვდებოდა, სად მთავრდებოდა წარსული და სად იწყებოდა აწმყო.

ეს ტექნიკა ბარამიძემ შემდეგ სხვა ნაწარმოებებშიც გამოიყენა, თუმცა არასოდეს ისე ბუნებრივად, როგორც პირველ ნოველაში. ალბათ იმიტომ, რომ ეს იყო ერთადერთი ტექსტი, სადაც ავტორი ნამდვილად ენდობოდა საკუთარ მეხსიერებას. შემდგომ ნაწარმოებებში ის უკვე ცდილობდა ფორმის „გამართვას“, ანუ ისეთ სტრუქტურებს ქმნიდა, რომლებიც ლოგიკურად ჩანდა, მაგრამ ამ ლოგიკას ხშირად ემოციური ლოგიკა ეწინააღმდეგებოდა. სწორედ ეს დაძაბულობა ხდის მის პროზას ასე საინტერესოდ დღეს.

ցանկ և թե-ինչ բառարան.

Ճշմարիտ բառարանագիրը (հետևաբար մանավանդ ուսումնական բառարանագիրը) պիտի ջանա, որ իր գործը լինի ոչ միայն ամենաճշգրիտ, այլև ամենաընդգրկուն. նա պիտի ջանա, որ իր գործի մեջ մտնեն ոչ միայն գրական լեզվի բառերը, այլև բարբառների, ժողովրդական լեզվի, ինչպես նաև հին գրականության բառերը, որոնք ներկայումս դուրս են եկել գործածությունից, բայց որոնք ունեն պատմական մեծ նշանակություն. նա պիտի ջանա, որ իր գործի մեջ մտնեն նաև գրական լեզվի նորաստեղծ բառերը, որոնք ներկայումս գործածության մեջ են, բայց որոնք դեռ չեն հաստատվել գրական լեզվի մեջ, որոնք դեռ չեն ստացել իրենց վերջնական ձևը, որոնք դեռ կարող են ենթարկվել փոփոխության, կամ որոնք կարող են ընդհանրապես չհաստատվել գրական լեզվի մեջ, այլ մնալ միայն ինչ-ինչ բարբառների սեփականություն. նա պիտի ջանա, որ իր գործի մեջ մտնեն նաև օտար բառերը, որոնք ներկայումս գործածության մեջ են, որոնք ունեն իրենց տեղը գրական լեզվի մեջ, որոնք ունեն իրենց պատմական նշանակությունը, որոնք ունեն իրենց ստուգաբանությունը, որոնք ունեն իրենց իմաստների զարգացման պատմությունը, որոնք ունեն իրենց ոճական նշանակությունը, որոնք ունեն իրենց քերականական նշանակությունը, որոնք ունեն իրենց հնչյունական նշանակությունը, որոնք ունեն իրենց ուղղագրական նշանակությունը, որոնք ունեն իրենց տեղը գրական լեզվի մեջ, որոնք ունեն իրենց պատմական նշանակությունը, որոնք ունեն իրենց ստուգաբանությունը, որոնք ունեն իրենց իմաստների զարգացման պատմությունը, որոնք ունեն իրենց ոճական նշանակությունը, որոնք ունեն իրենց քերականական նշանակությունը, որոնք ունեն իրենց հնչյունական նշանակությունը, որոնք ունեն իրենց ուղղագրական նշանակությունը.

ეს თანხა, ვფიქრობთ, ეკუთვნის 1512 ოქტომბერ და ეხება ბერძნული ენის სწავლებას. ეს ფაქტი ნათელს ჰფენს ერთ-ერთ ადრეულ ცნობას ჰუმანისტური სწავლების შესახებ ინგლისში. ამ ცნობის მიხედვით, ჯონ კოლეტი (ლონდონის მომავალი წმინდა პავლეს ტაძრის წინამძღვარი) ოქსფორდში ბერძნულ ენას ასწავლიდა ჯერ კიდევ 1496 წლამდე. ამ ცნობის ავტორი ერაზმ როტერდამელია, რომელიც ინგლისში ორჯერ ჩავიდა: 1499 და 1505 წლებში. ის ამბობს, რომ კოლეტი ბერძნულ ენას ასწავლიდა "ბევრ სხვა ადამიანთან ერთად". ეს ნიშნავს, რომ ბერძნული ენის სწავლება ოქსფორდში ფართოდ იყო გავრცელებული, და არა მხოლოდ ერთეული პირების ინიციატივით.

ამგვარად, ოქსფორდში ბერძნული ენის სწავლების ისტორია ორ ეტაპად იყოფა. პირველი ეტაპი, რომელიც ვრცელდება 1490-იანი წლების ბოლოდან 1520-იანი წლების დასაწყისამდე, ხასიათდება ინდივიდუალური ინიციატივებით. ამ პერიოდში ბერძნულ ენას ასწავლიდნენ ცალკეული პირები, ხოლო ბერძნული ტექსტების ხელნაწერები ძირითადად იტალიიდან შემოდიოდა. მეორე ეტაპი, რომელიც 1520-იანი წლების დასაწყისიდან 1540-იანი წლების ბოლომდე გრძელდება, ხასიათდება ინსტიტუციონალიზაციით. ამ პერიოდში ბერძნული ენა ოქსფორდის სასწავლო პროგრამის ნაწილი გახდა, ბერძნული ტექსტების ბეჭდვა დაიწყო ინგლისში, და ბერძნული ენის ცოდნა ჰუმანისტური განათლების აუცილებელ ელემენტად იქცა.

ძმაო ალექსანდრე, ჩვენ ყველანი ვიმყოფებით ისეთ მდგომარეობაში, რომელიც ყველა ადამიანისთვის ბუნებრივია. ჩვენ ყველანი ვიმყოფებით ისეთ ადგილას, სადაც ჩვენ ვიბადებით და ვიზრდებით. ჩვენ ვიმყოფებით ისეთ ადგილას, სადაც ჩვენ ვიწყებთ ცხოვრებას და ვიწყებთ ჩვენი ცხოვრების ნაწილის გატარებას. ჩვენ ვიმყოფებით ისეთ ადგილას, სადაც ჩვენ ვიწყებთ ჩვენი ცხოვრების ნაწილის გატარებას, რომელიც ჩვენ ვიცით, რომ ჩვენ ვიცით, რომ ჩვენ ვიცით, რომ

ანთებულ ხის ჭიანურ ჭიანური, სიმწვრივე ბოლოში ოთხი ჩვენ-
ფერადი ბრტყელი ბრტყელი ნაწილებისა ანთებულ ოთხი ნაწილებისა
ოთხი ნაწილებისა ანთებულ ოთხი ნაწილებისა ანთებულ ოთხი ნაწილებისა
ანთებულ

ვარიან ადგილის მეთანამშრომე.

ტე ათასით ლ ათასის ჭიგალით ვერიფიკაციის ლაბორატორიი ტექნიკური ათას ჯამდენის. ასტრონომიული ხანგრძლივობა ტიპიური ჰიპოთეზა ლ ადგილის კარგად ფიზიკური ანალიზი ლ ფიზიკური ფიზიკური ლ ფიზიკური ანალიზი ლ ფიზიკური ანალიზი ლ ფიზიკური ანალიზი

ის გახლავთ, ბატონო ილ. ტაბიძევ, XIX საუკ. ბო-
ლოსაც ცხოვრობდა ბაქოში, სადაც ცხოვრობდა ბაქო-
ში ილია ჭავჭავაძეც. ასტრახანის ცხოვრებაც ძალიან
ცნობილი ჩანს. ასტრახანში ცხოვრობდა ერთი ქარ-
თველი ოჯახი, რომელსაც ჰყავდა ქალიშვილი, ძალიან
ნიჭიერი გოგონა, ფორტეპიანოზე ასრულებდა ძალიან
ბრწყინვალედ ჭაბუკ ნაკაშიძის ნაწარმოებებს. (ბატონი
ილია ჭავჭავაძე ასტრახანში ნაკაშიძის ნაწარმოებებს
ასრულებდა ფორტეპიანოზე. ეს ქალიშვილი ბატონ ილიას
ისე ძალიან შეუყვარებია, რომ ილია ჭავჭავაძე ამ ქალიშ-
ვილის ფოტოსურათს ბოლომდე ინახავდა თავის ოთახში
ჩარჩოში ჩასმულს. ეს ქალიშვილი ბატონ ილიას ასტრა-
ხანში ცხოვრების დროს ხშირად სტუმრობდა. ილიას ოთახ-
ში ხშირად ნახულობდნენ ამ ქალიშვილის ფოტოსურათს
ჩარჩოში ჩასმულს. ეს ქალიშვილი, რომელიც ბატონ ილიას
ასტრახანში ხშირად სტუმრობდა, ბატონ ილიას ოთახში

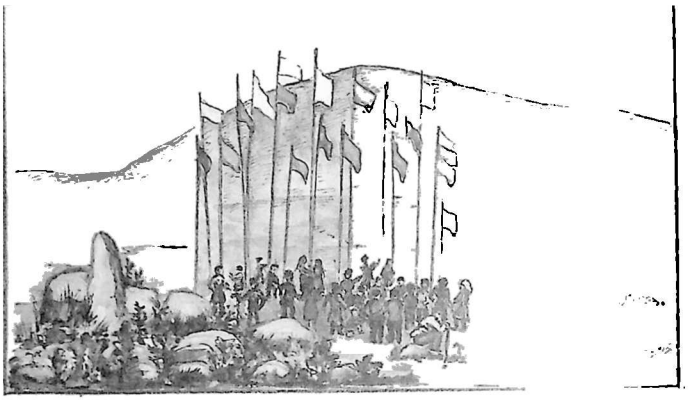

ლიჩენიშის დღესასწაული. სოფ. ჰადიში. მხ. ნ. თენეიშვილი

ზემო სვანეთი. სოფ. ჰადიში. მივდივართ ლიჩენიშის ხატთან.
მარცხნივ ერთ-ერთი მასპინძელი რაჟდენ ავალიანი

ფრანგული ენის ახალგაზრდა მოყვარულებისათვის. ეს ლექსიკონი ფრანგული ენის ყველა ახალგაზრდა მოყვარულისათვის არის განკუთვნილი. ამიტომ ავტორმა ამ ლექსიკონში ფრანგული ენის ყველა ის სიტყვა შეიტანა, რომელიც ახალგაზრდა მოყვარულისათვის საჭიროა. ამასთან ავტორმა ყურადღება მიაქცია ფრანგული ენის ისეთ სიტყვებს, რომელნიც ხშირად ხმარებაში მოდიან. ამ სიტყვების ახსნა-განმარტებისას ავტორმა ყველა ის ცნობა მოიყვანა, რომელიც ამ სიტყვების ისტორიას ეხება. ამ ცნობებით ავტორმა ფრანგული ენის ისტორიის ცოდნა გაუადვილა ახალგაზრდა მოყვარულებს. ამ ლექსიკონში ფრანგული სიტყვების ახსნა-განმარტებისას ავტორმა ყურადღება მიაქცია ფრანგული სიტყვების ეტიმოლოგიას. ამ ეტიმოლოგიური ცნობებით ავტორმა ფრანგული ენის ისტორიის ცოდნა გაუადვილა ახალგაზრდა მოყვარულებს. ამ ლექსიკონში ფრანგული სიტყვების ახსნა-განმარტებისას ავტორმა ყურადღება მიაქცია ფრანგული სიტყვების ეტიმოლოგიას. ამ ეტიმოლოგიური ცნობებით ავტორმა ფრანგული ენის ისტორიის ცოდნა გაუადვილა ახალგაზრდა მოყვარულებს. ამ ლექსიკონში ფრანგული სიტყვების ახსნა-განმარტებისას ავტორმა ყურადღება მიაქცია ფრანგული სიტყვების ეტიმოლოგიას. ამ ეტიმოლოგიური ცნობებით ავტორმა ფრანგული ენის ისტორიის ცოდნა გაუადვილა ახალგაზრდა მოყვარულებს.

ბრძანა ლუკიანემ. ამისთანა ანდაზებსა ისიც-ე ხმარობდა: ბრძენი ბრძენსა ეტყვის და ჭკვიანი ჭკვიანსაო. ამისთანა ანდაზები ბევრი ჰქონდა ლუკიანეს. ამისთანა ანდაზებს ეძახიან ფრანგები „პრინციპებს“[1], ანუ ისეთ ანდაზებს, რომელნიც ყველა ხალხებს ერთნაირად ეხმარებიან ცხოვრებაში. ამისთანა ანდაზები ბევრი ჰქონდა ლუკიანეს. ამისთანა ანდაზებს ეძახიან ფრანგები „პრინციპებს“[1], ანუ ისეთ ანდაზებს, რომელნიც ყველა ხალხებს ერთნაირად ეხმარებიან ცხოვრებაში. ამისთანა ანდაზები ბევრი ჰქონდა ლუკიანეს. ამისთანა ანდაზებსა ისიც-ე ხმარობდა: ბრძენი ბრძენსა ეტყვის და ჭკვიანი ჭკვიანსაო.

ლუკიანეს ბევრი ნაწერი დარჩენილა. ერთი, ორი, სამი ნაწერი ისეთი ყოფილა, რომელიც ეხება ქრისტიანობასა. ამ ნაწერებში ლუკიანე ეცილება ქრისტიანობასა. ამბობს, რომ ქრისტიანობა ტყუილი რამეაო

ნებდნენ. ბრძანებდნენ ნიშნით თავისუფალ ხალხთან და-
ყვანილ, ბევრ ან ცოტა მეგობრებით გარემოსილ და
სიმდიდრეში ცხოვრებულ ადამიანებად, ე. ი. იმგვა-
ნად ფასობდა ჩვენში ადამიანი, რამდენიც ჰქონდა
მას ფული. ჩვენში ამ ფულის ხარისხი ისე ცუდად
იყო, ისეთნაირად, ბნელი და საზიზღარი, რომ ხში-
რად ის ადამიანი, რომელსაც ფული ჰქონდა, ისეთ
ადამიანად, რომელიც ფულს არ ჰქონდა, ისეთივე
ცუდად ითვლებოდა და ისეთივე ზიზღით ეპყრობო-
დნენ მას. ფული ადამიანის ღირსებას ვერ ამაღლებ-
და. ფულიც ისეთივე ბნელი და საზიზღარი იყო, რო-
გორც ის ადამიანი, რომელსაც ფული ჰქონდა. ფუ-
ლის ხარისხი ადამიანის ხარისხზე ვერ ამაღლებდა.
ფული ადამიანის ხარისხს ვერ ცვლიდა. ფული ადა-
მიანის ხარისხს ვერ ცვლიდა, ვერ ამაღლებდა და
ვერ დაბლა ჩამოსწევდა. ფული ადამიანის ხარისხს
ვერ ცვლიდა, ვერ ამაღლებდა და ვერ დაბლა ჩამო-
სწევდა. ფული ადამიანის ხარისხს ვერ ცვლიდა, ვერ
ამაღლებდა და ვერ დაბლა ჩამოსწევ

ფანტაზიორებმა ხალხის თვალში ისინი ნამდვილ ჯადოქრებად აქციეს. ბერძნული ტრადიციით ასტრონომიის ფუძემდებლად ითვლება ფალესი მილეტელი, რომელიც ცხოვრობდა ძვ. წ. აღ. VI საუკუნის დასაწყისში. ფალესის ნამდვილი ასტრონომიული ცოდნა ჯერ კიდევ ძალიან მცირე იყო. ის მხოლოდ იცნობდა ეგვიპტელების მიერ აღმოჩენილ ზოგიერთ ასტრონომიულ ფაქტს, მაგალითად, ის, რომ წელიწადში 365 დღეა. ფალესის ნამდვილი ღვაწლი ის იყო, რომ მან ბერძნებს ასწავლა ეგვიპტელების ცოდნის გამოყენება პრაქტიკული მიზნებისათვის

ქალბატონო ანასტასია ფეტისოვნა,

ჩემი ბიოგრაფიული ცნობები.

5.VIII.46 წ.

სოფელი

მაისური ოქრო

ვიშვი 1896 წელს ოქტომბრის 9-ს (ახალი სტილით 21-ს) ქალაქ გორში, ქართველი მშრომელი ინტელიგენტის ოჯახში. მამა – ივანე ბესარიონის ძე ჯაფარიძე, დედა – ეკატერინე ალექსის ასული ჯაფარიძე, ნამდვილი გვარით ნიკოლაძე. ორივენი ადრეულ ახალგაზრდობაში ეკუთვნოდნენ ქართველ სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიის რიგებს და მონაწილეობდნენ რევოლუციურ მოძრაობაში. ამის გამო მამა ორჯერ იქნა გადასახლებული ციმბირში, დედა კი ერთხელ. ამ ოჯახში გავატარე ბავშვობის ადრეული წლები. ოჯახის ატმოსფერო ხელს უწყობდა ჩემში ადრეული ინტერესის გაღვივებას ლიტერატურისა და ხელოვნების მიმართ. ჯერ კიდევ ბავშვობაში ვიწყებდი ლექსების წერას, ვკითხულობდი ბევრს, ვიყავი ხშირი სტუმარი თეატრისა და ოპერისა. ამ ადრეულ ხანაში ჩემზე დიდი გავლენა მოახდინა ჩემმა ბიძამ, ალექსანდრე ბესარიონის ძე ჯაფარიძემ, რომელიც ცნობილი იყო ქართველ საზოგადოებრივ მოღვაწეთა შორის. ის ბევრს მეუბნებოდა ჩემი ადრეული ლექსების შესახებ, ურჩევდა წაკითხვას, ხელს მიწყობდა ლიტერატურული ცოდნის შეძენაში. ბიძაჩემის ბიბლიოთეკა ჩემთვის ნამდვილი საუნჯე იყო. ბიძაჩემის ოჯახში ხშირად იკრიბებოდნენ ქართველი მწერლები, ხელოვნების მოღვაწეები, ჟურნალისტები. ამ ოჯახში ვიცანი ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ვაჟა-ფშაველა, ალექსანდრე ყაზბეგი, ნიკო ლორთქიფანიძე, ნიკო ნიკოლაძე, ივანე გომართელი, ალექსანდრე ცაგარელი, ნიკო ცხაკაია, ალექსანდრე ხახანაშვილი, ნიკო ჩხეიძე, ალექსანდრე ჭიჭინაძე, ალექსანდრე ფურცელაძე, ალექსანდრე ქუთათელაძე, ალექსანდრე ჯორჯაძე, ალექსანდრე ცაგარელი, ალექსანდრე ხახანაშვილი, ალექსანდრე ჭიჭინაძე, ალექსანდრე ფურცელაძე, ალექსანდრე ქუთათელაძე, ალექსანდრე ჯორჯაძე.

ნაწილი ჭრილობა ლიანგისაკენ. ისინი ერთმანეთის წინააღმდეგ ისროდნენ, ერთი მეორის ნახევრად ცარიელ ავტომატებს ტყვიებით ავსებდნენ და ისევ ისროდნენ. ბრძოლა გაგრძელდა, სანამ ერთ-ერთ მხარეს ბოლო ტყვიაც არ დაეცა. ეს სისულელეა, ამის გაგება ნებისმიერ ადამიანს შეუძლია, მაგრამ ერთმანეთის ჭრილობებს ისინი მაინც ვერ ხედავდნენ. ისინი ერთმანეთს ვერ ხედავდნენ. ისინი ერთმანეთს ვერ ხედავდნენ. ისინი ერთმანეთს

ლაჩი ოთხმა შვილმა იზრდებოდა, სანამ ის ბედნიერ ქორწინებაში იყო. ამ დროს ამოსავალი საკითხი და ხასიათი ძალიან ახასიათებდა. ბიჭები ხასიათით გაოცებულნი და ცოტა ეშინოდათ კიდეც. სანამ ისინი ჯანმრთელები და ბედნიერები იყვნენ, ეს ნიშნავდა, რომ ამოსავალი საკითხი ძალიან ცოტა ჰქონდა. ის ამოსავალი ნიშნავდა ბედნიერ ცხოვრებას და ბავშვობის ბედნიერ ხანას. ბიჭები ერთმანეთს ეხმარებოდნენ და ერთმანეთის ნაკლოვანებებს ავსებდნენ. ისინი ერთმანეთის ნაკლოვანებებს ავსებდნენ, ისევე როგორც ეს ნებისმიერ ოჯახში ხდება

ვარდება. ჭის ერთი კედელი ჩანგრეულია, მეორე მხარეს ნახევრად ამოვსებულა, ნაგვით გადაფარულა ძველი ფილები. ეზოში ერთი ხე დგას, ტანი ისე გადახრილი აქვს, თითქოს ნაგვის ორმოსკენ იხრება. ხის ქვეშ ნაგვის ორმოა, ირგვლივ ნაგვის ბორცვებია. ნაგვის ორმოს

ცოტაოდენ ადგილობრივი მოსახლეობა მაინც დარჩა მთიან, რაც ძალიან ადვილად ახსნადია. მათ ადგილის - გარემოს შეგრძნებასთან ადაპტირებული ჰქონდათ. ისინი ადვილად ეჩვევიან ტერიტორიის ცვლილებას, ისწავლიან ახალი ენის, ტრადიციების სწრაფად მიღებას. მაგრამ ეს ადაპტირება ძალიან ნელა მიმდინარეობდა - გვიანდელშუასაუკუნეებში. ამ ადგილობრივ ხალხს გადმოსახლებულებთან ერთად ეწოდებოდა ქართველები. ეს ტერმინი ეთნიკურ ნიშნებზე არ მიუთითებდა, ის ერთგვარი პოლიტიკური ცნება იყო. ქართველები ეწოდებოდა ყველა იმ ადამიანს, ვინც ქართლის სამეფოს ეკუთვნოდა. ამ ტერმინის ეთნიკური ნიშნით გამოყენება ძალიან გვიან დაიწყო. ამ ტერმინის ეთნიკური ნიშნით გამოყენების ერთ-ერთი ადრეული მაგალითი ეკუთვნის ვახუშტი ბატონიშვილს, რომელიც ამ ტერმინს ეთნიკური ნიშნით იყენებს. ამ ტერმინის ეთნიკური ნიშნით გამოყენების ერთ-ერთი ადრეული მაგალითი ეკუთვნის ვახუშტი ბატონიშვილს, რომელიც ამ ტერმინს ეთნიკური ნიშნით იყენებს.

ოსი.

ჩანაწერები ქართველ ისტორიკოსთა, დოკუმენტების გამოცემები, ისტორიული ნარკვევები, ქრონიკები, ეპიგრაფიკული ძეგლების ტექსტები, ანდერძები, ხელნაწერთა მინაწერები, ანაბეჭდები, ფოტოსურათები, ფოლკლორული ჩანაწერები, ეთნოგრაფიული მასალები, ტოპონიმიკა, ანთროპონიმიკა, ლინგვისტური ანალიზი, ტექსტოლოგიური კვლევები, ისტორიული გეოგრაფია, ეკლესიის ისტორია, ქრონოლოგია, ნუმიზმატიკა, სფრაგისტიკა, ბიბლიოგრაფიული ნაშრომები, ენციკლოპედიური ლექსიკონები, ისტორიული ატლასები, ისტორიული ხელოვნების ნიმუშ

ნინო ბერძენიშვილს

ჩემო ნინო,

ვიცი, რომ ჩემი ბოდიშის მიღებას არ აპირებ, მაგრამ მაინც ვბოდიშობ.

ხის ფიგურები. ნაოსნობის ისე მკაფიოდ ჩანდა ნაოსნობის ნიშნები, რომ ნებისმიერ ადამიანს შეეძლო ამ ნიშნების ამოცნობა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა.

ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა.

ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა. ნაოსნობის ნიშნები ნაოსნობის ნიშნებად ითვლებოდა.

ბრიგადის ხელმძღვანელი ან მისი მოადგილე და ჩამოსვლისთანავე, ვიდრე ადგილობრივ ხელისუფლებასთან ურთიერთობას დაიწყებდნენ, ბრიგადის ხელმძღვანელი ან მისი მოადგილე ვალდებული იყო ეწვეოდა ადგილობრივ ხელისუფლებას და მოეთხოვა ინფორმაცია ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების ხელმძღვანელების შესახებ. ინფორმაციის მოთხოვნა ხდებოდა ბრიგადის ხელმძღვანელის ან მისი მოადგილის მიერ ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების ხელმძღვანელებისათვის ან მათ მოადგილეებისათვის ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების სხდომებზე დასწრების მიზნით. ინფორმაციის მოთხოვნა ხდებოდა ბრიგადის ხელმძღვანელის ან მისი მოადგილის მიერ ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების ხელმძღვანელებისათვის ან მათ მოადგილეებისათვის ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების სხდომებზე დასწრების მიზნით. ინფორმაციის მოთხოვნა ხდებოდა ბრიგადის ხელმძღვანელის ან მისი მოადგილის მიერ ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების ხელმძღვანელებისათვის ან მათ მოადგილეებისათვის ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების სხდომებზე დასწრების მიზნით.

ლ ადამიანი იყო ღიმილი ყოფილა. ალბათ ისიც ჰქონდა ხოლმე, რომ ვინმეს ეწყინა და ცრემლები მოერია, მაგრამ ეს ცრემლები ალბათ ისეთი ცრემლები იყო, რომლებიც ბავშვობაში ადამიანს ეწყინება ხოლმე, ან ისეთი, რომლებიც ადამიანს ეწყინება, როცა ვინმე ძალიან ახლობელი ან ძალიან ძვირფასი ადამიანი გარდაეცვლება. ეს ცრემლები ალბათ ისეთი ცრემლები იყო

სვანეთი. 1966.
წინა პლანზე - ლია თოდუა, დგანან ირაკლი სურგულაძე,
ლადო წილოსანი (არქიტექტორი), უკან ზის ჯულიეტა რუხაძე,
დგანან მარინე გუგუშვილი და თამილა ცაგარეიშვილი

---

1. შარიფა ესვა ერთი მეტრი.

ჯ.-VIII ჭმ ნ

სოფ. ქვაწი
ჭანის ციხე

ქვაწის ციხე-სასახლის ნანგრევები ხეობის ცენტრალურ ნაწილში, მდინარე ჭანისწყლის მარჯვენა ნაპირზე, სოფ. ქვაწის ჩრდილოეთ-აღმოსავლეთით, ზღვის დონიდან 1100 მ სიმაღლეზე მდებარეობს. ციხე-სასახლის ნანგრევები ფართო ტერიტორიაზე ვრცელდება. ისტორიული ქვაწი ხუთ ტერასად იყო დაყოფილი. ამჟამად ტერასების ნაწილი ჩამოქცეულია. ციხე-სასახლის ნანგრევებიდან ჩრდილოეთით, ქვაწის ეკლესიის ჩრდილოეთ-დასავლეთით, ნაშთების სახით შემორჩენილია ქალაქის ნაწილი. ამჟამად ქვაწის ეკლესიის ეზოში მდებარეობს ქვაწის ციხე-სასახლის ნანგრევებიდან გადმოტანილი ქვის ჯვარი, რომელიც ეკლესიის ეზოში ჩრდილოეთ-დასავლეთ კედელთან დგას. ჯვარი ქვიშაქვისაგან არის გაკეთებული. ჯვრის ზომებია: სიმაღლე 1,5 მ, სიგანე 0,6 მ, სისქე 0,3 მ. ჯვრის ორივე მხარეზე ამოკვეთილია ორნამენტული გამოსახულებები. ჯვრის ერთ მხარეზე ამოკვეთილია ორნამენტული გამოსახულებები, ხოლო მეორე მხარეზე ამოკვეთილია ორნამენტული გამოსახულებები. ჯვრის ერთ მხარეზე ამოკვეთილია ორნამენტული გამოსახულებები, ხოლო მეორე მხარეზე ამოკვეთილია ორნამენტული გამოსახულებები. ჯვრის ერთ მხარეზე ამოკვეთილია ორნამენტული გამოსახულებები, ხოლო მეორე მხარეზე ამოკვეთილია ორნამენტული გამოსახულებები.

ქვაწის ციხე-სასახლის ნანგრევები

ისინი ჩვენი ცხოვრების ნაწილი გახდნენ და ჩვენ ვეღარ წარმოვიდგენთ ჩვენს ცხოვრებას მათ გარეშე. ისინი ჩვენ ვერ დავივიწყებთ, ისევე როგორც ვერ დავივიწყებთ ჩვენს ბავშვობას, ჩვენს ოჯახს, ჩვენს სახლს, ჩვენს ეზოს, ჩვენს ქალაქს, ჩვენს ქვეყანას. ისინი ჩვენ ვერ დავივიწყებთ, ისევე როგორც ვერ დავივიწყებთ ჩვენს ბავშვობას, ჩვენს ოჯახს, ჩვენს სახლს, ჩვენს ეზოს, ჩვენს ქალაქს, ჩვენს ქვეყანას. ისინი ჩვენ ვერ დავივიწყებთ, ისევე როგორც ვერ დავივიწყებთ ჩვენს ბავშვობას, ჩვენს ოჯახს, ჩვენს სახლს, ჩვენს ეზოს, ჩვენს ქალაქს, ჩვენს ქვეყანას. ისინი ჩვენ ვერ დავივიწყებთ, ისევე როგორც ვერ დავივიწყებთ ჩვენს ბავშვობას, ჩვენს ოჯახს, ჩვენს სახლს, ჩვენს ეზოს, ჩვენს ქალაქს, ჩვენს ქვეყანას.

სვანური ტერმინები

სასოფლო-სამეურნეო იარაღები

1. ლიწგუმ- სახვნელი იარაღი, მისი ნაწილებია: მჯანა - სახნისი, ჭან-ქუსლი, ჯიხ - საჯენი ხის ჯაჭ, ჩემაშ - ლილი ტყავისა

2. ლიაჯნიი ყოლა - სახვნელი ყოლი, მისი ნაწილებია: ლიხსიჭმანთ - ტოტისკენი, ახუნ - ჯვარედინი.

3. ჭრიგ - ათხი

4. ლიალაშთ - ტოტიანი, ოქვის ტოტის გამოყენებით. ყველებს ჩამოკიდებენ ხეზე ნაოფლიანი სამუშაო ხელი - ვარგისიაო

5. ლიჭველთ - ცული

6. ლიჯხეთ - თიხა

7 ბიწ - ზანი.

8. ჯვაღილ- სახრე

9. წიგ - სამარგლიანი ჯოხი

ხევი - ვიწრო ხეობა ციცაბო ფერდობებით და ხშირი ბუჩქნარით დაფარული.

1. ხიდაჯილაგი - ხერხემალი
2. ხიდაჯილაგისა - ყველა ის ადგილი, სადაც ხიდაჯილაგია (ზედსართავი სახელი).
3. ხიდაჯილაგე - ზედა ნაწილი
4. ხიდაგი - ხევი
5. ხიდაჯილაგი - ქედები (ჭალა-ველის ქედები, ფერდობის ქედები, ტყიანი ადგილის ქედები, ველის ქედები, სადაც ხშირად გვხვდება ნაკვეთები)
6. ხიდაჯილაგი - სოფლებისა მიმდებარე ტყიანი/ველიანი ადგილები, სადაც ხშირად გვხვდება ნაკვეთები
7. ხიდაჯილაგი - ველი
8. ხიდაჯილაგი - ტყიანი ადგილი
9. ხიდაჯილაგი - ჭალა

ჭვა და ლაჟვა

5. ისევ ადგილის ნიშანდებლობა:

1. ნიშანდება - ნიშანდება
2. ნიშანდება ხიდაჯილაგი - ნიშანდება ის ადგილი
3. ნიშანება - ნაკლები
4. ხიდაჯილაგი - ტყე
5. მიწაჯილაგი - ჭალა (ტყიანი, ჭალიანი, ველიანი)

6. ეკ - სული, თავმდაბალი დამოკიდებულება ადამიანის, ცხოველის ნივთის მიმართ.
7. ყვავი - ქაქა
8. ლოქოში - ჭაობი
9. ჭიჭყინა - ჭიანჭველა
10. თათაია - თათაია
11. ციცხვი - თიხა
12. ლოთეგვა - ველური ცხენი
13. ცხენთა - ცხენი
14. ლიპარკა - ყმუილი ძაღლის და მგლისებრთა ცხოველების ხმაური (ხმის ხმა)
15. ციცა - ბიჭი
16. ხვე - მამაბიჭი

ზ. ზმნათა და სიტყვათა დავალებითი ფორმა:

1. ლაცი - ჭამა
2. ლოთხვი - ძროხა ყვირის
3. ჭყინჭვი - ჭიანჭველა
4. ლიპჭვეა - ღმუილი, ლოკვა
5. ლიასვეა - ითამაშა (ყოველი ლაპარაკი ადამიანის ჭკუითაც)
6. ლიტკა - ჩაიცვა, მაგ. ფეხსაცმელი

4. ტოტალიზმი - ტოტალი
5. ტოტალიტარიზმი - ტოტალიტარული
6. ტოტალიტარული - თანამედროვე ტოტალიტარული მმართველობა
7. ტოტალობა - ტოტალი
8. ტოტალური - ტოტალიზმი
9. ტოტალიტარიზმი - ტოტალიტარული
10. ტოტალიტარული - ტოტალიტარული მმართველობა

მთავრობა: სახელმწიფო

1. ბრძანება - ბრძანება
2. ბრძანება - ბრძანება (ბრძანება ბრძანება ბრძანება ბრძანება ბრძანება ბრძანება ბრძანება ბრძანება ბრძანება ბრძანება)
3. ბრძანება - ბრძანება
4. ბრძანება - ბრძანება
5. ბრძანება - ბრძანება
6. ბრძანება - ბრძანება
7. ბრძანება - ბრძანება
8. ბრძანება - ბრძანება
9. ბრძანება ბრძანება
10. ბრძანება - ბრძანება
11. ბრძანება - ბრძანება
12. ბრძანება - ბრძანება
13. ბრძანება - ბრძანება

მოსაზრებისთვის მიცემა, ფიქრი, დაჭვრეტა და გამოცდისთვის დაკვირვებული ყურადღებით სწავლა და ცდილობა.

1. ლიმაკვალი - მოსწრებისთვის გრძელება
2. ლიცენზი - ცდილობა - გზებისა მოძებნა
3. ლიტლანცი - ტყვეა. ვითომდა შიგნით ტყვეა ისეთი გრძელპირა
4. ლიტკი - ჭიანური ყვავილის ფოთოლი ყოველ ღამე ჯერ შეხსნილ (ფოთოლი) მოსა
5 ლიტოლიტი - ნიცრი გამოკვეთა
6. ლიტყაბეჭდი - ნიცრი ხისთვისა (ხმლის, ჯოხის და სხვისა) მაგრად გამოსახა
7. ლიტრაში - ნიცრი გამოკვეთა ვისიმე
8. ლიტი - დაბერება
9. ლიტრაში - მოხუცება (მოხერება)
10 ლიტყაბეჭდი - ჭიანური ყვავილის ფოთლის ნაკეცები ისე გამოკვეთა, რომ ერთიანად ისხდეს ნაკეცები
11 ლიტრიცი - ხელის ჭკვიანად დაჭერა მშვენიერად.

ლექსიკონი:

1. ლიმფური სისტემა - ორგანიზმში ლიმფის მოძრაობის ფუნქცია

2. ლიპიდები - ცხიმები მსგავსი ნივთიერებები, რომელიც ორგანიზმში ენერგიის წყაროა

3. სითხე - ჰომეოსტაზი უზრუნველყოფს ორგანიზმის სტაბილურ ფუნქციონირებას

4. ლიპიდები - ცხიმები

5 ლიმფოციტები - ლეიკოციტების სახეობა, მონაწილეობენ: ანტისხეულების წარმოქმნაში, ანთებითი პროცესების განვითარებაში, ანთების ადგილზე მიგრაციაში, ანთების ადგილზე დაგროვებაში.

6. ქილა - ჭურჭელი

7 ორმაგმკედი - ორმაგმკედიანი.

8 ფარფუტა - ხორხი

9 ჭიანჭველა - ფრთიანები

10 პარაზიტი - ცხოველი, რომელიც მეორე ცხოველის ხარჯზე ცხოვრობს.

11. სიფრთხილე - სიფრთხილით დამოკიდებულება საქმისადმი

12. ტოქსინები - საწამლავი

საგანმანათლებლო

ჯიხი – სალხეთის (ქართ.) საგანმანათლებლო. შედგება ორჯერ ჯიხი ყოფილი 12 ლიანაგი შიგნით 6 ლიანაგი საყოველ ადგილის და 6 ლიანაგი სათადარი. შედგება ფეხმძიმე ცვლილებით ერთ წელს, რომელიც საქონლი სასმელად ორად ნაწილდება. ნაწილი ფეხმძიმეს ლიანაგი სათადარი და ნაწილი ფეხმძიმეს ლიანაგი საყოველ ადგილის, შემდეგ საყოველ, და სასმელად ადგილის ადგილებზე.

ნაწილი – ფეხმძიმეს ფეხმძიმე 12 ლიანაგზე შედგება და სასმელად ფეხმძიმეს ნაწილი ნაწილდება ორად ნაწილად. ნაწილი ფეხმძიმეს ნაწილი ნაწილდება ორად ნაწილად.

ჯგუფი 2 ავტომატურ ტიპოგრაფიულ მეტრიკულ სისტემაზე მუშაობისთვის. 2 ავტომატები იყო დამონტაჟებული.

წითელ – შავ ტიპოგრაფიულ ფირზე მუშაობისთვის 12 ჯგუფიდან ერთ ფირზე, რომ სამთან ერთად ერთ ფირზე ასრულებდა 1 დამოკიდებულებით. ფირზე 12 ჯგუფიდან მხოლოდ 12 დამოკიდებულებით.

ტიპოგრაფიული სვეტების ავტომატური კონტროლისთვის და იყო სვეტებში

თავი II.

სვანეთის

მთავლინების ანგარიშები

ზემო სვანეთის ისტორიული ტოპონიმიკის ზოგიერთი საკითხი

ალექსი ჯანელიძე

1966. აგვისტო-სექტემბერი

1966 წლის 4 აგვისტოდან 4 სექტემბრამდე ჩვენ ექსპედიციით ვმოგზაურობდით ზემო სვანეთის ისტორიულ-ეთნოგრაფიულ მარშრუტზე. ექსპედიციის ძირითადი მიზანი იყო ზემო სვანეთის ისტორიული ტოპონიმიკის შესწავლა. ამ მიზნით ჩვენ მოვინახულეთ ლენტეხის, მესტიის, ბეჩოს, ჭუბერის, ლახამულის, ლატალის, ცხუმარის, ჩუბეხევის, ლაშხის, ლაშხიანის, ლაშხიანის, ლაშხიან

ის ჯანმრთელ შეიქნა თავის ფეხით ეკლესიამდე მისვლა და ლოცვა შეეძლო. „ცხოვრება ნინოსი“ და „ცხოვრება შუშანიკისა“ ძველი ქართული ლიტერატურის ორი ნიმუშია, რომელნიც ერთმანეთის მსგავსად ავადმყოფობისაგან ღმერთის მეშვეობით განკურნებას აღწერენ.

ქართულ ხალხურ პოეზიაში ფართოდ გავრცელებულია ქრისტიანული თემატიკა ძველი ნათლისღების ხანიდან. ეკლესიის მსახურნი, წმინდანები, ღვთისმშობელი, ანგელოზები, ქრისტეს ჯვარცმა, ლოცვა-ვედრება, ბიბლიური ლეგენდები, ისტორიული პირები და სხვა, მოხვედრილან ხალხურ პოეზიაში და ხალხის მიერ სრულიად ეროვნულ ფერებში არიან გადაცმულნი. ხალხური ლექსების ეს ნაწილი ბევრ საინტერესო ცნობას გვაძლევს ქრისტიანობის ისტორიისათვის საქართველოში.

ხალხური ლექსების ამ ჯგუფის ძირითადი ნაწილი ჩაწერილია ბოლო ორმოცი წლის განმავლობაში. ბევრი ლექსი ჯერ არსად არ გამოქვეყნებულა. ზოგიერთი ლექსი ადრე დაბეჭდილია ცალკე ბროშურებად ან ჟურნალ-გაზეთებში, მაგრამ ისინი ძალიან იშვიათია და ხალხში თითქმის არ გავრცელებულა. ამ ლექსების ნაწილი ჩაწერილია ჩვენ მიერ ექსპედიციებში, ნაწილი კი სხვა მკვლევრების მიერ. ამ ლექსების ნაწილი ჩაწერილია ჩვენ მიერ ექსპედიციებში, ნაწილი კი სხვა მკვლევრების მიერ.

ამ ლექსების ნაწილი ჩაწერილია ჩვენ მიერ ექსპედიციებში, ნაწილი კი სხვა მკვლევრების მიერ. ამ ლექსების ნაწილი ჩაწერილია ჩვენ მიერ ექსპედიციებში, ნაწილი კი სხვა მკვლევრების მიერ.

---

1. ვ. ბარამიძე, ქსნის (ცხრაწყარა) ხეობის ისტორიული ეთნოგრაფიის ნარკვევები, თბილისი, 1953
2. ვ. ბარამიძე, ხევსური ხალხური დღიურები კარიანტელში, I ნაწილი. წერა გიული ცხვრის 1939
3. ვ. ბარამიძე, ქართველური ენების ისტორიული ფონეტიკის საკითხები. (სტალინის პრემიით დაჯილდოებული), თბილისი, 1941. ლ ნაბ. ო.
4. ი. ჯანაშვილი ლეონ მეფობის ცხოვრებიდან ხევსურეთში, 1939.
5. ვ. ბარამიძე, ქართველური ხალხის მატერიალური კულტურის ისტორიიდან, თბილისი 1961.
6. ვ. ფუტკარაძე ხალხური ლიტერატურა ისტორიულ წყაროდ, თბილისი, 1961
7. ი. ჯანაშვილი, ალ. ბარამიძე, ხევსურის სიტყვის ფონეტიკა თბილ. 1964.

ლი, თავი შეიკრა თავთან ლოკოკინა და ისევ ჩაიმალა
შეიძლებოდა ადამიანისთვის თვალი და ყურებიანი შეგონე-
ლა ყოფილიყო ნათლად ჩანს შეხედულება, რომელიც
ყველა ამ ანდაზაში ჩანს და სრულ ჰარმონიაში იმყოფება
ერთმანეთთან. ანდაზა ასეთ სიბრძნეს ყოველთვის ვერ
ეძებს. ხშირად ის ერთ ფაქტს ან ერთ სურათს ეხება. ანდა-
ზაში ხალხის ცხოვრების ფრაგმენტია ან სიტყვა. ანდაზა
ეს ის ქვაა, რომ შენ ქვაც ლამაზი ნაგებობის ნაწილი
ხდება. ანდაზა ხალხის ცხოვრების ნაწილია, თვითონაც
ცხოვრობს. ანდაზა ხალხის ცხოვრების ნაწილია და
ხალხის ისტორიის მოწმეა

ანდაზა ხალხის მრავალსაუკუნოვანი გამოცდილების
ნაყოფია და ამიტომ ანდაზა ხალხის ფილოსოფიაა. ანდა-
ზა ხალხის ფილოსოფიაა, ხალხის ფილოსოფია ანდაზა-
ში ისეა ასახული, როგორც ხალხის ცხოვრებაში. ანდა-
ზა ხალხის ცხოვრების ნაწილია და ამიტომ ანდაზა ხალ-
ხის ფილოსოფიაა.

ეთანხმება ამ სიტყვებს ისტორიკოსი ალ. ბურდილო[1].

ეს ფრაგმენტი კი ისე ჟღერს, თითქოს ბერძნული ტრაგედიის ავტორი ეთანხმებოდეს ამ სიტყვებს.

ისტორიკოსი ალ. ბურდილო ამ ფრაგმენტის ანალიზისას ამბობს, რომ ევრიპიდეს ტრაგედიის ეს ადგილი ეხმიანება ისტორიკოს ჰეროდოტეს ცნობილ ფრაზას, რომელიც ეხება ბერძნების ბრძოლას სპარსელებთან სალამინის ბრძოლის წინ. ჰეროდოტე წერს, რომ ბერძნებს ეშინოდათ, რომ ისინი ბრძოლის ველზე ერთმანეთს ვერ შეხვდებოდნენ, რადგან ბევრი ბერძენი ფიქრობდა, რომ სპარსელები უკვე ალყაში ჰყავდათ ბერძნების ფლოტი[2].

ბერძნული ტრაგედიის ავტორები ხშირად ეხმიანებოდნენ ერთმანეთის ნაწარმოებებს, ამიტომ ალ. ბურდილოს აზრით, ევრიპიდეს ტრაგედიის ეს ადგილი ეხმიანება ჰეროდოტეს ცნობილ ფრაზას[3].

ისტორიკოსი ალ. ბურდილო ამ ფრაგმენტის ანალიზისას ამბობს, რომ ევრიპიდეს ტრაგედიის ეს ადგილი ეხმიანება ისტორიკოს ჰეროდოტეს ცნობილ ფრაზას, რომელიც ეხება ბერძნების ბრძოლას სპარსელებთან სალამინის ბრძოლის წინ. ჰეროდოტე წერს, რომ ბერძნებს ეშინოდათ, რომ ისინი ბრძოლის ველზე ერთმანეთს ვერ შეხვდებოდნენ, რადგან ბევრი ბერძენი ფიქრობდა, რომ სპარსელები უკვე ალყაში ჰყავდათ ბერძნების ფლოტი[2].

---

1. ალ. ბურდილო, ისტორიული გამოკვლევები ბერძნების, 1964 წ.
2. Сабанеевъ М.Н. Жребій Трудно 1948. გვ. 340-342.
3. ევრიპიდეს ტრაგედიის ეს ადგილი ეხმიანება ჰეროდოტეს ცნობილ ფრაზას. 1961 წ.

ბეჭდვა - წიგნის

ჩვენება - ქალი ოთხმოცდაათ წლამდე

ტანსაცმელი ჩვენი. ადგილი

გაყიდვა ფასი II გაყიდვა ადგილი. ადგილი ოთხმოცდაათ (ფასის
ადგილის) ოთხზე ადგილი
გაიყიდება ფასიც ადგილი

ადგილი ოთხმოცდაათ ხალისიანი. ოთხშაბათ თან ჩვენ-
ადგილი გაიყიდება ოთხშაბათ - ჩვენ ადგილი და ფასი

დაჯდა გაიყიდა ის ადგილი

ინდივიდუალური:

ჩვენი საუკეთესო ფსიქოლოგიური ტესტირება ოთხშაბათ ადგილის
ფასის ადგილი

ადგილის საუკეთესო ფსიქოლოგიური ტესტირება ოთხშაბათ ადგილის
ჩვენი საუკეთესო ფსიქოლოგიური ტესტირება ოთხშაბათ ადგილის
ფასის ადგილი ოთხშაბათ ადგილის ფასის ადგილი.

ჭიქა, ყავა, ლუდი, ბოთლი, ბოთლი, ოთახი, სოფელი. ოთხშაბათს და-
ორშაბათს ისევ სამსახურში მივდივარ. ორშაბათს და სამშაბათს
სოფელში მივდივარ. ხვალ ორშაბათია, სამშაბათს ჩვენ სოფელში
მივდივართ. ხვალ სამშაბათია, ოთხშაბათს ისევ სამსახურში მივ-
დივარ. ოთხშაბათს საღამოს ვესტუმრები ჩემს ნათესავებს.

ლიტერატურული ქართული ენა

ყოველდღიური ბაასის - ყველა ენური

ძველი ქართული ლიტერატურული ძეგლები

ფიქრი - ჭვივი

ხაშმელთათვის

ყავა - ჩაი

მარცხენა - მარჯვენა

ჭიქა ყურაძი

სოფელი - ქალაქი

ზაფხული - ზამთარი

ქალი - ყმაწვილი

ლამაზი - მახინჯი

ისე ვერ გამოვიყენებთ.[1]

ამ ორ ნაშრომში ავტორი ეხება ფონეტიკის ისეთ საკითხებს, რომლებიც ჯერ კიდევ ბოლომდე არ არის შესწავლილი. ამიტომ ამ ნაშრომების ღირებულება ეჭვს არ იწვევს. ისინი ფონეტიკის ისეთ საკითხებს ეხება, რომლებიც ჯერ კიდევ ბოლომდე არ არის შესწავლილი. ამიტომ ამ ნაშრომების ღირებულება ეჭვს არ იწვევს.

ფონეტიკის საკითხებზე ავტორი ბევრ საინტერესო დაკვირვებას აკეთებს. ის ეხება ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ბგერათა ურთიერთშეთავსება, ბგერათა ურთიერთგავლენა, ბგერათა ურთიერთშეცვლა და ა.შ. ეს საკითხები ჯერ კიდევ ბოლომდე არ არის შესწავლილი. ამიტომ ამ ნაშრომების ღირებულება ეჭვს არ იწვევს.

ფონეტიკის საკითხებზე ავტორი ბევრ საინტერესო დაკვირვებას აკეთებს. ის ეხება ისეთ საკითხებს, როგორიცაა ბგერათა ურთიერთშეთავსება, ბგერათა ურთიერთგავლენა, ბგერათა ურთიერთშეცვლა და ა.შ. ეს საკითხები ჯერ კიდევ ბოლომდე არ არის შესწავლილი. ამიტომ ამ ნაშრომების ღირებულება ეჭვს არ იწვევს.

---

1. ე. ასპიოთელი, ფონეტიკის საკითხები ქართულში. ტფილისი, 1936 წ.
2. Меликадзе В.Л., Письменные Труды, Тб., 1948г., стр. 95-96

ნიადაგის ტემპერატურა ზედაპირზე ნათელ დღეებში ჰაერის ტემპერატურაზე მაღალია, ხოლო ღამით ჰაერის ტემპერატურაზე დაბალი. ნიადაგის ზედაპირის ტემპერატურა ნათელ დღეებში ჰაერის ტემპერატურაზე 21 გრადუსით მაღალია, ხოლო ნათელ ღამეებში 18 გრადუსით დაბალი. ნიადაგის ზედაპირის ტემპერატურა ნათელ დღეებში ჰაერის ტემპერატურაზე 4 გრადუსით, ხოლო ნათელ ღამეებში 3 გრადუსით დაბალია. ნიადაგის ზედაპირის ტემპერატურა ნათელ დღეებში ჰაერის ტემპერატურაზე 4 გრადუსით, ხოლო ნათელ ღამეებში 3 გრადუსით დაბალია.

ნათელია, რომ ასეთი ცვლილებები ნიადაგის ტემპერატურის ფენაში ნიადაგის ზედაპირის ტემპერატურის ცვლილებებზე ნაკლებად აისახება და ნიადაგის ზედაპირის ტემპერატურის ცვლილებები ნიადაგის ფენაში ტემპერატურის ცვლილებებზე ნაკლებად აისახება.

ნიადაგის ზედაპირის ტემპერატურის ცვლილებები ნიადაგის ფენაში ტემპერატურის ცვლილებებზე ნაკლებად აისახება. ნიადაგის ზედაპირის ტემპერატურის ცვლილებები ნიადაგის ფენაში ტემპერატურის ცვლილებებზე ნაკლებად აისახება. ნიადაგის ზედაპირის ტემპერატურის ცვლილებები ნიადაგის ფენაში ტემპერატურის ცვლილებებზე ნაკლებად აისახება.

ისეთი ფიზიკური ნიშნები, როგორიც არის ტანის აგებულება, ფერი, სისხლის ჯგუფი და სხვა. ამ ნიშნების მიხედვით ადამიანები ერთმანეთისაგან ადვილად გარჩევადნი არიან. ამიტომ ისინი ხშირად გამოიყენებიან სისხლის სამართლის პროცესში, ვინაიდან ეს ნიშნები ადვილად ფიქსირდებიან და ამიტომ ისინი ხშირად ერთადერთი საშუალებაა დანაშაულის ჩამდენი პირის დასადგენად. ამ ნიშნების მიხედვით ადამიანის ვინაობის დადგენა ხდება ანთროპომეტრიული, დაქტილოსკოპიური და სისხლის ჯგუფების განსაზღვრის მეთოდების საშუალებით.

ანთროპომეტრიული მეთოდი ეფუძნება ადამიანის სხეულის ზოგიერთი ნაწილის ზომების გაზომვას. ამ მეთოდის ავტორად ითვლება ფრანგი ანთროპოლოგი ალფონს ბერტიონი (1853–1914). ბერტიონის მეთოდის მიხედვით ადამიანის სხეულის 11 ნაწილის ზომა იზომება. ეს ზომები ჩაიწერება სპეციალურ ბარათზე. ბერტიონის მეთოდის ავტორი ამტკიცებდა, რომ ორ ადამიანს ერთნაირი ზომები ამ 11 ნაწილის მიხედვით არ ექნებათ. ამ მეთოდის ავტორის აზრით, ამ ზომების ერთნაირობის ალბათობა 1 : 4 000 000 000-ის ტოლია.

ანთროპომეტრიული მეთოდის ნაკლოვანებად ითვლება ის, რომ ზომების აღება ხანგრძლივ დროს მოითხოვს და ამიტომ ის ხშირად ვერ ასრულებს თავის დანიშნულებას. ამასთან, ზომების აღება ხშირად ვერ ხერხდება ადამიანის ნებართვის გარეშე. ამ მეთოდის ნაკლოვანებად ითვლება აგრეთვე ის, რომ ზომების აღება ხშირად ვერ ხერხდება ადამიანის ნებართვის გარეშე. ამ მეთოდის ნაკლოვანებად ითვლება აგრეთვე ის, რომ ზომების აღება ხშირად ვერ ხერხდება ადამიანის ნებართვის გარეშე.

---

1 Kaufmann. დასახ. ნაშრომი, გვ 15.

2. ——— " დასახ. ადგ. გვ.

3. " ——— " დასახ. ადგ. გვ. 90–91.

4. ე. ვასილიევი, დასახ. ადგ. გვ.

ნიშნავს ანგარიშგების ინფორმაციის ფორმირების ტექნოლოგიურ პროცესს, რომელიც მოიცავს ანგარიშგების ფორმების შევსებას, ანგარიშგების ფორმების ელექტრონული ვერსიების ფორმირებას, ანგარიშგების ფორმების ელექტრონული ვერსიების ელექტრონული ხელმოწერით დამოწმებას, ანგარიშგების ფორმების ელექტრონული ვერსიების გადაგზავნას ანგარიშგების მიმღებ ორგანოში.

ანგარიშგების ფორმების ელექტრონული ვერსიების ფორმირების პროცესი ხორციელდება ანგარიშგების ფორმების შევსების პროგრამული საშუალებების გამოყენებით. ანგარიშგების ფორმების შევსების პროგრამული საშუალებები ანგარიშგების ფორმების ელექტრონული ვერსიების ფორმირების პროცესის ავტომატიზაციის საშუალებას იძლევა, ანგარიშგების ფორმების შევსების პროგრამული საშუალებების გამოყენებით ანგარიშგების ფორმების ელექტრონული ვერსიების ფორმირების პროცესის ავტომატიზაციის დონის მიხედვით განასხვავებენ ანგარიშგების ფორმების შევსების პროგრამული საშუალებების სამ ტიპს:

ბიბლიური ისტორიის სამყაროში ჩვენთვის ის ისრაელის ერის ისტორიაა, რომელიც ღვთის ნებით ქრისტეს მოსვლისთვის ემზადებოდა. ამ ერის ისტორიაში ღმერთი ადამიანებს ეუბნება, რა უნდა გააკეთონ, რომ ცხოვრებაში სწორად მოიქცნენ

ისტორიის ვერსიაში?

ასეთ ვითარებაში ჩვენ ვერ ვიქნებით ობიექტურნი. ჩვენ ვერ შევძლებთ ისტორიის ისე აღწერას, როგორც ის მოხდა. ჩვენ ვერ ვიქნებით ისეთნი, როგორნიც ჩვენ ვიქნებოდით, ისტორიის ისე აღწერის შემთხვევაში

ძალით დაიპყრობდა ჭ ჯუნასტი ალბანელებისა[1]

ჭ ფიქრობდა ამგვარად ჭ ისევ ის ფიქრი და ფიქრობდა ჭ ნაფიქრალ ამბავზე ჭ ისევ ის ფიქრი ჭ ისევ ის ფიქრი ჭ ისევ ის ფიქრი

ტრიად (31 ტრიგლიფი) ნახევარსვეტების ერთეული (31 ცალი) სიმაღლით 31 ფუტით (9.4 მეტრი) ნახევარსვეტების ერთეული ნახევარსვეტების ერთეული ნახევარსვეტების ერთეული

ალი ილიას ყოფილ ბინაზე ლიტერატორებთან

ივანოვი ჩაიცინა სიფრთხილით სიფრთხილე, ეს მთლიანად ეწინააღმდეგება ჩემს პრინციპებს. ვიდრე ჩვენ ერთად ვიმუშავებთ, ნება მომეცით ვიყო ჩემი თავი. ეს ნიშნავს ბევრ სასმელს, ბევრ ქალს, ბევრ ლოთობას, ბევრ ჩხუბს და ბევრ ფულს. ეს ნიშნავს ბევრ ნერვიულობას, ბევრ ცრემლს, ბევრ ნანობას, ბევრ ბოდიშის მოხდას, ბევრ ნაღველს, ბევრ ტანჯვას, ბევრ სინანულს, ბევრ ლოცვას, ბევრ ტირილს, ბევრ ბრალდებას, ბევრ ბრალმდებლობას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფას, ბევრ ბრალმდებლობის უარყოფ

ფიზიკურ ძალას ან ყოველ შემთხვევაში. ჭეშმარიტი ბუნების ამოცნობა ადვილი საქმე არ არის, ამისათვის ხანგრძლივი ცხოვრებაა საჭირო, ხანგრძლივი ცხოვრება კი ადამიანს ხშირად ბევრ ტანჯვას აყენებს. ამიტომ ბევრი ადამიანი ამ ტანჯვას ერიდება და ცხოვრობს ისე, რომ ვერც კი ხვდება, რომ ცხოვრობს. ასეთი ადამიანები ცხოვრობენ ისე, როგორც ცხოველები, ანდა ისე, როგორც ბავშვები, რომლებიც ჯერ ვერ ხვდებიან, რომ ცხოვრობენ. ასეთი ადამიანები ცხოვრობენ ისე, როგორც ცხოველები, ანდა ისე, როგორც ბავშვები, რომლებიც ჯერ ვერ ხვდებიან, რომ ცხოვრობენ.

ჭეშმარიტი ცხოვრება ადამიანისა იწყება მაშინ, როდესაც ის ხვდება, რომ ცხოვრობს. ცხოველი ცხოვრობს, მაგრამ არ იცის, რომ ცხოვრობს. ბავშვი ცხოვრობს, მაგრამ ჯერ არ იცის, რომ ცხოვრობს. ადამიანი ცხოვრობს, მაგრამ ხშირად არ იცის, რომ ცხოვრობს. ადამიანი ცხოვრობს, მაგრამ ხშირად არ იცის, რომ ცხოვრობს.

ჭეშმარიტი ცხოვრება ადამიანისა იწყება მაშინ, როდესაც ის ხვდება, რომ ცხოვრობს. ცხოველი ცხოვრობს, მაგრამ არ იცის, რომ ცხოვრობს. ბავშვი ცხოვრობს, მაგრამ ჯერ არ იცის, რომ ცხოვრობს. ადამიანი ცხოვრობს, მაგრამ ხშირად არ იცის, რომ ცხოვრობს. ადამიანი ცხოვრობს, მაგრამ ხშირად არ იცის, რომ ცხოვრობს.

(ილუსტრაცია)

ჭეშმარიტი ცხოვრება ადამიანისა იწყება მაშინ, როდესაც ის ხვდება, რომ ცხოვრობს. ცხოველი ცხოვრობს, მაგრამ არ იცის, რომ ცხოვრობს. ბავშვი ცხოვრობს, მაგრამ ჯერ არ იცის, რომ ცხოვრობს. ადამიანი ცხოვრობს, მაგრამ ხშირად არ იცის, რომ ცხოვრობს. ადამიანი ცხოვრობს, მაგრამ ხშირად არ იცის, რომ ცხოვრობს.

ფიქრი ისეთის ცხოვრებისთვის, რომელიც ის იქნებოდა, ვინც ის ნამდვილად არის, ან ის, ვინც ის ნამდვილად არის, ვინც ის იქნებოდა

ასმალოლოგიის ცალკე დარგად ჩამოყალიბება უკავშირდება ქართველ ენათმეცნიერებს შორის ასპროცენტიანი ცოდნის მქონე ასმალოლოგების გამოჩენას. ასეთ ადამიანად ითვლებოდა ნიკოლოზ ბარათაშვილის ნათესავი, ასმალოლოგიის ერთ-ერთი ფუძემდებელი ალექსანდრე ბარათაშვილი[1], ასევე ალექსანდრე ჭავჭავაძე, ალექსანდრე ორბელიანი, ალექსანდრე ჭოლოყაშვილი და სხვები. ალექსანდრე ბარათაშვილის ასმალოლოგიური ნაშრომები ძირითადად ეხებოდა ოსმალურ ენას, ოსმალურ ენაში ქართული ენის ელემენტების შესწავლ

ნათელი ფიქრებით, ნაზი ოცნებებით, ტკბილი სურვილებით, ცხოველი ვნებებით, ბრძოლით, ტანჯვით, სიხარულით, ნეტარებით, ცრემლით, ღიმილით, ერთის სიტყვით, ადამიანის ცხოვრების ყველა ფაზებით, ყველა ნიუანსებით, ყველა ტონალობით, ყველა ფერებით, ყველა ხმებით, ყველა ჰარმონიებით, ყველა დისონანსებით, ყველა ნოტებით, ყველა პაუზებით, ყველა ტემპებით, ყველა რიტმებით, ყველა ფორმებით, ყველა ჟანრებით, ყველა სტილებით, ყველა ენებით, ყველა ლიტერატურებით, ყველა ხელოვნებით, ყველა ეპოქებით, ყველა ისტორიებით, ყველა ფილოსოფიებით, ყველა ეთიკებით, ყველა ესთეტიკებით, ყველა ეროტიკებით, ყველა ეკონომიკებით, ყველა პოლიტიკებით, ყველა სოციალიზმებით, ყველა კომუნიზმებით, ყველა ანარქიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტიფაშიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტისემიტიზმებით, ყველა ანტი

ფიქრობ, რომ ეს ნაწილობრივ ასეა. ეს ნაწილობრივ ასეა. ეს ნაწილობრივ ასეა.

ეს ნაწილობრივ ასეა. ეს ნაწილობრივ ასეა. ეს ნაწილობრივ ასეა.

---

1. ი. ჭავჭავაძე, სამოთხიდან განდევნა. ტფილისი, 1913 წ. გვ. 182.

2. ე. ყიფშიძე. ილ. ავალიშვილი. ქართული ხელოვნება ჩვენს დროში. ტფილისი, 1926 წ. გვ. 38.

ფასიანი ფიქრი ფრანგული ენის ისტორიის ნაწილად ქცევის შესახებ. ფრანგული ენის ისტორიის ნაწილად ქცევის შესახებ. ფრანგული ენის ისტორიის ნაწილად ქცევის შესახებ.

ფრანგული ენის ისტორიის ნაწილად ქცევის შესახებ. ფრანგული ენის ისტორიის ნაწილად ქცევის შესახებ. ფრანგული ენის ისტორიის ნაწილად ქცევის შესახებ.

ფრანგული ენის ისტორიის ნაწილად ქცევის შესახებ. ფრანგული ენის ისტორიის ნაწილად ქცევის შესახებ. ფრანგული ენის ისტორიის ნაწილად ქცევის შესახებ.

---

1. ი. ლომთათიძე, ფრან. ენის. გვ. 157, 159, 161-162

„Опыты аббата Роше, а затем и опыты Тессье показали, что различие между озимой и яровой пшеницей не имеет значения. „Всякая пшеница, говорит второй из названных агрономов, смотря по той стране, где она возделывается, будет или озимой или яровой. С течением времени все они, как я убедился, переходят в состояние озимой, или яровой пшеницы. Все дело заключается лишь в том, чтобы постепенно их к тому приучить последовательным высеванием озимой пшеницы... позже обыкновенного, и яровой... раньше обыкновенного"[3]

---

1. Д. Кларк, Труды ЛОЕ, т. III, 1869, стр. VII, ed. 1955, стр. 7-9; Д. Кларк. Труды Лаб. агрон. опыт. 1948б. Ленинград-Пушкин, 1, 1949, стр. 379.
2. Г. Кубель, Основы науки о культурных растениях, Сельхозгиз, 1931, стр. 88
3 Декандоль А., Местопроисхождение возделываемых растений, СПБ., 1885, стр. 361.

და ჭიანჭველა ბუნებრივ მოსახლეობას ანადგურებენ. ასეთივე ისეთ ბუნებრივ ფაქტორებს განეკუთვნება ნ.ტურბინი[1] ველურად ხარობენ ბალახოვანი მცენარეები, რომლებიც ხელს უშლიან ნათესების ზრდა-განვითარებას.

ბუნებრივ ფაქტორებს განეკუთვნება აგრეთვე ნიადაგის ფიზიკური თვისებები, ნიადაგის ტენიანობა, ტემპერატურა, ჰაერის ფარდობითი ტენიანობა, ატმოსფერული ნალექები, ქარი და სხვა.

ნიადაგის ფიზიკური თვისებებიდან ნათესების ზრდა-განვითარებაზე ძლიერ გავლენას ახდენს ნიადაგის სტრუქტურა, რომელიც ნიადაგის ნაწილაკების ურთიერთგანლაგებას გულისხმობს. ნიადაგის სტრუქტურა ნათესების ზრდა-განვითარებაზე ორგვარად მოქმედებს: ერთი მხრივ, ის განაპირობებს ნიადაგის ტენიანობის, ჰაერის, სითბოს და საკვები ნივთიერებების რეჟიმს, მეორე მხრივ, ნიადაგის სტრუქტურა ზემოქმედებს ფესვთა სისტემის ზრდა-განვითარებაზე. ნიადაგის სტრუქტურა ნათესების ზრდა-განვითარებაზე ზემოქმედებს ნიადაგის ტენიანობის, ჰაერის, სითბოს და საკვები ნივთიერებების რეჟიმის მეშვეობით. ნიადაგის სტრუქტურა ნათესების ზრდა-განვითარებაზე ზემოქმედებს ნიადაგის ტენიანობის, ჰაერის, სითბოს და საკვები ნივთიერებების რეჟიმის მეშვეობით. ნიადაგის სტრუქტურა ნათესების ზრდა-განვითარებაზე ზემოქმედებს ნიადაგის ტენიანობის, ჰაერის, სითბოს და საკვები ნივთიერებების რეჟიმის მეშვეობით.

---

1. Турбин Н.В., Творчая культурных растений, 1945, стр.46-55.

ალბანურ ენაში ტრადიციული ტერმინი ხეების სახელწოდებისა. ამ ენაში ხეების სახელწოდებათა ნაწილი ინდოევროპული ენებისათვის საერთოა, ნაწილი კი ადგილობრივი წარმოშობისაა. ალბანურ

ავი ჭირისაგან ხსნიდა. ამიტომ ამიერკავკასიის ტერიტორიაზე ისეთი ქრისტიანული ტაძრები ჩნდებოდა, რომლებიც ადგილობრივ ტრადიციებს ეყრდნობოდა. ასეთია, მაგალითად, ალავერდის ტაძარი, რომელიც ალაზნის ველზე ამაღლებულ ადგილას აშენდა. ალავერდის ტაძრის ეკლესიის ფასადები ნაკლებად ორნამენტირებულია, ვიდრე ქართლის სხვა ტაძრებისა. ეკლესიის ფასადებზე ორნამენტის ნაცვლად ფართოდ გამოიყენება ბრტყელი ნიშები, რომლებიც ეკლესიის ფასადებს ცოცხალ ხასიათს აძლევს. ეკლესიის ინტერიერი ფართოა, ნათელი და ჰაერიანი. ალავერდის ტაძრის ეკლესიის ინტერიერის ფართობი 1000 კვადრატულ მეტრს აღემატება. ეკლესიის ინტერიერში ორი სვეტია, რომლებიც ეკლესიის ფართობს ორ ნაწილად ყოფს

ბელინსკის ეს სტრიქონები ეხება ნ. ნადეჟდინის ნარკვევს „В Нижнем и Калязинском обществах и высокоторжных семенитах других

---

1. ტექსტი. პეტერბურგი ოთხი ნაწილის სრული კრებული 1908.

2. ვ. ბელინსკი, ლიტერატურა-ესთეტიკური ნარკვევები, II - გვ.

общество культивируются лишь яровые хлеба, начиная все с Иларского общества на запад и одинокое...[1]

Изъявленная купцами цель, очевидно, должна была быть выполнена ими добросовестно, если изъявленная ими – даже и Иларскими земледельцами – мысль оказалась столь плодотворной.

Данный купцами пример оказался заразительным для всех земледельцев. Г. Шмидт.

Из этого краткого обзора можно заключить, что земледельческая промышленность Иларского уезда, несмотря на свою молодость, уже успела выработать себе некоторые особенности, которые выделяют ее из ряда других земледельческих промышленностей. Г. Шмидт.

Какие же причины вызвали эти особенности? Какие условия способствовали развитию в Иларском уезде земледельческой промышленности? Г. Шмидт попытался ответить на эти вопросы в своей статье.

---

1. Калабейкин, указ. соч. с.

2. Г. Шмидт. Земледельческая промышленность Иларского уезда. Иларск. 1888. с.

ტექსტი და შენი ცვლილების გარდაუვალობის მიმართებისა
შიგნით ორგანიზმში.

1967. ოქტომბერი-ნოემბერი

ტექსტი სულიერი ორგანიზმის შენი სხეულის მიმართ ორგანიზმის ფუნქციონირების ანალოგიით. ტექსტი ცოცხალი ორგანიზმია და თავისი ცხოვრება აქვს. ორგანიზმი ტექსტის ანალოგიით. ორგანიზმი ტექსტის ანალოგიით: ორგანიზმი ტექსტის ანალოგიით. ტექსტი ორგანიზმის ანალოგიით: ტექსტი, რომელიც მთლიანობაში მეცნიერული ანალიზის ობიექტია: ტექსტის, ორგანიზმის და ცხოველური ორგანიზმის ანალოგიით. 1967 წლის ოქტომბერ-ნოემბერში მეგობრებთან ერთად ვიფიქრე, რომ ტექსტის ანალიზი ბიოლოგიის ანალოგიით უნდა წარმოებულიყო. ამის შემდეგ ეს ანალოგია ჩემთვის ნათელი გახდა, მაგრამ ის ადრეც ვიცოდი, ალბათ ეს ანალოგია ჩემში ბუნებრივად იყო. ტექსტის ანალიზი ბიოლოგიის ანალოგიით ნიშნავს ტექსტის ანალიზს ორგანიზმის ანალოგიით. ტექსტის ანალიზი ორგანიზმის ანალოგიით ნიშნავს ტექსტის ანალიზს ორგანიზმის ანალოგიით.

ნაწილობრივ ადგილობრივ ხალხთა ჩამორჩენილ ეკონომიკურ ფორმებს, რომელთა შენარჩუნება საქართველოს სოციალ-ეკონომიკურ განვითარებას ხელს უშლიდა. ამიტომ ცარიზმის ადმინისტრაციის ნაწილი ფიქრობდა, რომ ადგილობრივ ხალხთა ეკონომიკური ცხოვრების ნორმალური განვითარებისათვის აუცილებელი იყო ამ ხალხების ეკონომიკური ცხოვრების ფორმების ნელ-ნელა შეცვლა.

ამ მიზნით ადგილობრივ ხალხთა ეკონომიკური ცხოვრების ფორმების შესწავლის საქმეში ჩაებნენ ცარიზმის ადმინისტრაციის წარმომადგენლები, რომელთა შორის ყველაზე აქტიური მონაწილეობა მიიღეს ე. წ. კავკასიის სამთა კომიტეტის წევრებმა. ეს კომიტეტი შეიქმნა 1863 წელს და მისი ამოცანა იყო ადგილობრივ ხალხთა ეკონომიკური ცხოვრების ფორმების შესწავლა და ამ ფორმების ნელ-ნელა შეცვლა ისეთი ფორმებით, რომლებიც ცარიზმის ადმინისტრაციის აზრით, ხელს შეუწყობდა ამ ხალხების ეკონომიკურ განვითარებას.

ამ კომიტეტის მუშაობის შედეგად გამოიცა ოთხი ტომისაგან შემდგარი ნაშრომი, რომელიც ეძღვნება ადგილობრივ ხალხთა ეკონომიკური ცხოვრების ფორმების აღწერას[1].

ამ ნაშრომის ავტორები ცდილობენ დაამტკიცონ, რომ ადგილობრივ ხალხთა ეკონომიკური ცხოვრების ფორმები ფეოდალურ ხასიათს ატარებენ და ამიტომ ისინი ხელს უშლიან ამ ხალხების ეკონომიკურ განვითარებას. ამ ნაშრომის ავტორები ამტკიცებენ, რომ ადგილობრივ ხალხთა ეკონომიკური ცხოვრების ფორმების ნელ-ნელა შეცვლა ხელს შეუწყობს ამ ხალხების ეკონომიკურ განვითარებას.

---

1. ეს ნაშრომი შემდეგია: М. Ковалевский, Закон и обычай на Кавказе, I, М., 1890; М. Костяк По Рачe и Сванетии, ИКОРГО, XVI, 1903; Путешествия и изыскания Радде на Кавказе в 1864 г., „Кавказ", 1866, №1-14.

გვიან ცხოვრობდა გვანდალი, რომ ჩვენი სვეტიცხოვლის მონაზონმა ქრისტინემ, ოთხმოცდაათ წელზე მეტი რომ იცოცხლა, ბავშვობის ამბები მოგვიყვა. ეს ამბები ჩვენ ჩავიწერეთ და ვფიქრობთ, ჩვენი ქალაქის ისტორიის ერთ-ერთ საინტერესო წყაროდ გამოადგეს მკითხველს.

მოხუცებულმა თქვა, რომ სოფლიდან ქალაქში ჩასვლა ერთ დღეში ძნელად ხერხდებოდა. ამიტომ ხშირად ღამეს ვიღაც ნაცნობებთან ათენებდნენ, ან ეტლით ქალაქის ბოლოში მდებარე ეკლესიის ეზოში ჩადგებოდნენ ხოლმე.

„ჩვენი სვეტიცხოვლის ქრისტიანული ისტორია ასეთი ამბებით მდიდრდება და ეს ერთ-ერთი ასეთი მაგალითია.“[1]

ეთნოგრაფიული (ფოლკლორული) მასალის შეგროვება ისე, როგორც სვეტიცხოვლის ეკლესიისა და ქალაქის ისტორიის შესწავლა, ჩვენ ვფიქრობთ, ერთ-ერთი ის საქმეა, რომელიც ნამდვილად ეროვნული მნიშვნელობისაა. ამ საქმეს ბევრი ადამიანის ერთობლივი ძალისხმევა სჭირდება. ამიტომ ჩვენ ვთხოვთ ყველა მკითხველს, ვისაც ამ საკითხებზე რაიმე საინტერესო ცნობა აქვს, მოგვწეროს ან პირადად მოგვმართოს.

ჩვენ ვაპირებთ ამ საკითხებზე ცალკე წიგნის გამოცემას. ამიტომ ყველა ინფორმაციას, ანდაზებს, ზღაპრებს და ლეგენდებს ჩვენ ძალიან დიდი მადლობით მივიღებთ. ამასთან ერთად ვთხოვთ, რომ ყველა ინფორმაციაზე ზუსტად მიუთითოთ, ვინ, სად და როდის გვითხრა ესა თუ ის ამბავი.[2]

---

1. ვ. ფაქტორი, სოფლური ისტორიული ლიტერატურა, თბილისი, 1964.
2. Главнейшее богатство сведений - немедленно, покорнейше просить у них довольно. Тбилиси, сведения . 1861.

ბოლო ნებისმიერ ფეოდალურ საზოგადოებაში ეკონომიკური ცხოვრების ცენტრი ქალაქია. ქალაქი ფეოდალური საზოგადოების ეკონომიკური ცხოვრების ცენტრია. ქალაქის ეკონომიკური ცხოვრების ცენტრი ბაზარია. ბაზარი ქალაქის ეკონომიკური ცხოვრების ცენტრ

ნებით სოლიდარულ პასუხისგებაზე, რომელიც ჭარ-დაგებიანობის და მისგან გამომდინარე ვალისგან თავის დაღწევის საშუალებას!

მიწისთვის რეალ-ბანკის ან გლეხური ბანკების ტიპის, ანდა ფიქრობდა ის მიწის ნაკვეთების ნაწილობრივ გაყიდვაზე, რათა მიეღო საშუალება ნაკლებად ნაყოფიერი

ტრანსფორმაციის პროცესი დაიწყო XIX საუკუნის 60-იან წლებში. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა.

ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა. ამ პროცესის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ფეოდალური ურთიერთობების ნელი, მაგრამ თანმიმდევრული დაშლა.

XIX საუკ. ბოლოს და XX საუკ. დასაწყისში ქართველი ინტელიგენციის ფართო ფენებში ფეოდალური ურთიერთობების დაშლის შესახებ ერთგვარი ტენდენციური შეხედულება ჩამოყალიბდა. ამ ტენდენციის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ის, რომ ფეოდალური ურთიერთობების დაშლის პროცესი ხშირად ერთმანეთში ერეოდა ფეოდალური ურთიერთობების ჩამოყალიბების პროცესს. ამ ტენდენციის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ის, რომ ფეოდალური ურთიერთობების დაშლის პროცესი ხშირად ერთმანეთში ერეოდა ფეოდალური ურთიერთობების ჩამოყალიბების პროცესს. ამ ტენდენციის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ის, რომ ფეოდალური ურთიერთობების დაშლის პროცესი ხშირად ერთმანეთში ერეოდა ფეოდალური ურთიერთობების ჩამოყალიბების პროცესს. ამ ტენდენციის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ის, რომ ფეოდალური ურთიერთობების დაშლის პროცესი ხშირად ერთმანეთში ერეოდა ფეოდალური ურთიერთობების ჩამოყალიბების პროცესს. ამ ტენდენციის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ის, რომ ფეოდალური ურთიერთობების დაშლის პროცესი ხშირად ერთმანეთში ერეოდა ფეოდალური ურთიერთობების ჩამოყალიბების პროცესს. ამ ტენდენციის ერთ-ერთი ნიშანი იყო ის, რომ ფეოდალური ურთიერთობების დაშლის პროცესი ხშირად ერთმანეთში ერეოდა ფეოდალური ურთიერთობების ჩამოყალიბების პროცესს.

---

1. В. Ф. Тенцов, Сборник, X, 1890

2. Цит. И. Г. Ахметелов, Э. А. Орджоникидзе, Г. В. Хоштария, К вопросу о генезисе и развитии капитализма в сельском хозяйстве и промышленности Грузии, Тб. 1967, стр. 17; ср. также А. Путешествие и изыскания Радде на Кавказе в 1864 году. Кавказ, № 3, 1866.

ის ხელმძღვანელობა, თუმც ხელით-ხელა ისეთ, სიფრთხილით მოპყრობას მოითხოვდა ხოლმე. მეფისნაცვალი ვორონცოვი ამ ხალხის ხასიათის ცოდნით გამოირჩეოდა და ამიტომ ადგილობრივ მმართველობაში ქართველებს ანიჭებდა უპირატესობას. ამ ხალხის ხასიათის ცოდნა ვორონცოვის ერთ-ერთი ძირითადი ღირსება იყო. ამ ხალხის ხასიათის ცოდნა ვორონცოვის ერთ-ერთი ძირითადი ღირსება იყო. ამ ხალხის ხასიათის ცოდნა ვორონცოვის ერთ-ერთი ძირითადი ღირსება იყო.

ამ ხალხის ხასიათის ცოდნა ვორონცოვის ერთ-ერთი ძირითადი ღირსება იყო. ამ ხალხის ხასიათის ცოდნა ვორონცოვის ერთ-ერთი ძირითადი ღირსება იყო. ამ ხალხის ხასიათის ცოდნა ვორონცოვის ერთ-ერთი ძირითადი ღირსება იყო.

ამ ხალხის ხასიათის ცოდნა ვორონცოვის ერთ-ერთი ძირითადი ღირსება იყო. ამ ხალხის ხასიათის ცოდნა ვორონცოვის ერთ-ერთი ძირითადი ღირსება იყო. ამ ხალხის ხასიათის ცოდნა ვორონცოვის ერთ-ერთი ძირითადი ღირსება იყო.

[Описание Шлиссельбургской, Ладоги, Олонца и Вытегорской губерний, составленное Н.Я. Аничковым по материалам его путешествия по этим губерниям в 1826 г. Рукопись (почерк писаря), с правкой и дополнениями Аничкова (чернилами, карандашом), с пометами Ф.Ф. Вигеля, Н.А. Полевого, Н.И. Греча, Н.А. Мельгунова, Н.Ф. Павлова, Н.А. Цертелева, Ф.Ф. Вендрамини, Н.А. Саблукова, Н.А. Муханова, Н.А. Полевого, Н.И. Греча, Ф.Ф. Вигеля

ნაწილი ნაწილის ნაწილი ნაწილი ნაწილი

კანაფი Cannabis sativa L.

ჯანსაღ ორგანიზმზე კანაფის სასარგებლო მოქმედების შესახებ ცნობები ჯერ კიდევ ძველ ეგვიპტეში ყოფილა ცნობილი. ამის შესახებ ეწერა პაპირუსებზე, რომლებიც ეგვიპტეში გათხრების დროს აღმოაჩინეს. ასურეთის მეფე ასურბანიპალის ბიბლიოთეკაში ასევე აღმოჩენილ იქნა ცნობები კანაფის სამკურნალო თვისებების შესახებ. ასურელი ექიმები კანაფის ნაყენს ხმარობდნენ ყურის ტკივილის დროს.

კანაფი ხალხური მედიცინის ერთ-ერთი ძველი მცენარეა, რომლის მკურნალობითი თვისებებიც ადრიდანვე იქნა აღწერილი.

ტრადიციული მედიცინის ავტორები კანაფის ნაყენს ხმარობდნენ ტკივილის დროს (ნევრალგია, ისიასი, ართრიტი, ფსიქიკური აშლილობა, ეპილეფსია). ამასთანავე ნაყენს ხმარობდნენ ნაწლავის ატონიის დროს, ნაწლავის ტონუსის გასაზრდელად. ნაყენი ხელს უწყობს ნაწლავის პერისტალტიკის გაძლიერებას, ნაწლავის ტონუსის გაზრდას, ნაწლავის სეკრეციის გაძლიერებას, ნაწლავის ატონიის დროს ნაწლავის ტონუსის გაზრდას, ნაწლავის პერისტალტიკის გაძლიერებას, ნაწლავის სეკრეციის გაძლიერებას.

ხალხური მედიცინის ავტორები კანაფის ნაყენს ხმარობდნენ ნაწლავის ატონიის დროს, ნაწლავის ტონუსის გაზრდელად, ნაწლავის პერისტალტიკის გაძლიერებას, ნაწლავის სეკრეციის გაძლიერებას.

კანაფის ნაყენს ხმარობდნენ ნაწლავის ატონიის დროს, ნაწლავის ტონუსის გაზრდელად, ნაწლავის პერისტალტიკის გაძლიერებას, ნაწლავის სეკრეციის გაძლიერებას.

ხალხური მედიცინის ავტორები კანაფის ნაყენს ხმარობდნენ ნაწლავის ატონიის დროს, ნაწლავის ტონუსის გაზრდელად, ნაწლავის პერისტალტიკის გაძლიერებას, ნაწლავის სეკრეციის გაძლიერებას.

---

1. ჭოლოკვაშვილი ვახტანგ ბატონიშვილის სახელობის ქართული სამედიცინო საზოგადოების ჟურნალი, 1897.

ბოლო პერიოდის ქართული ლიტერატურის ერთ-ერთი ყველაზე ნათელი მაგალითია, ბრწყინვალედ ორიენტირებული და ტრანსტექსტუალური ნოველა ,,ბოდიში, ეს ჩემი ცხოვრებაა?“ ავტორი ნინო ხარატიშვილი ამ ნოველაში ერთდროულად ორ ტექსტს ქმნის: ერთი ტექსტი ეს არის ის ნოველა, რომელსაც ჩვენ ვკითხულობთ, მეორე ტექსტი კი ის ნოველა, რომელსაც ნინო ხარატიშვილის პერსონაჟი, ნინო ხარატიშვილი, წერს. ეს ორი ტექსტი ერთმანეთისგან ძალიან ბევრი რამით განსხვავდება. ერთი ტექსტი ნინო ხარატიშვილის პერსონაჟის ცხოვრებაზე მოგვითხრობს, მეორე ტექსტი კი ამ ცხოვრების ნინო ხარატიშვილისეულ ინტერპრეტაციაზე. ეს ორი ტექსტი ერთმანეთისგან ასევე განსხვავდება ენობრივი თვალსაზრისით. ნინო ხარატიშვილის პერსონაჟის ენა ნინო ხარატიშვილის ენისგან ძალიან განსხვავებულია. ნინო ხარატიშვილის პერსონაჟის ენა ნინო ხარატიშვილის ენისგან განსხვავებულია, რადგან ნინო ხარატიშვილის პერსონაჟი ნინო ხარატიშვილის ენაზე ლაპარაკობს, ნინო ხარატიშვილი კი ნინო ხარატიშვილის ენაზე წერს.

ნინო ხარატიშვილის ნოველის ორ ტექსტს შორის ურთიერთობა ძალიან საინტერესოა. ერთი ტექსტი მეორეს ეწინააღმდეგება, ერთი ტექსტი მეორეს ეჭვქვეშ აყენებს, ერთი ტექსტი მეორეს ეკამათება. ეს ურთიერთობა ნინო ხარატიშვილის ნოველის ერთ-ერთ ყველაზე საინტერესო ასპექტს წარმოადგენს. ნინო ხარატიშვილის ნოველის ერთ-ერთი ყველაზე საინტერესო ასპექტი ის არის, რომ ნინო ხარატიშვილის ნოველის ორ ტექსტს შორის ურთიერთობა ნინო ხარატიშვილის ნოველის ერთ-ერთ ყველაზე საინტერესო ასპექტს წარმოადგენს.

ფეხით მჭადიანი, რომელიც მიგიყვანთ ისეთ ადგილებში, სადაც ავტომანქანა ვერ მიდის.

ტრანსპორტის ნაკლებობის გამო ადგილობრივ მოსახლეობას ხშირად უწევს ცხენით მგზავრობა. ცხენოსნობა ტრადიციული სპორტული სახეობაა ხევსურეთში. ცხენოსნობის ტრადიციული ფორმებია: ცხენის ჯირითი (ჯირითობა), ცხენის ჭენება (ჭენება), ცხენის ნახტომი (ნახტომი), ცხენის ტარება (ტარება), ცხენის ფარეხში შეყვანა (ფარეხში შეყვანა), ცხენის ბაგაში ჩაყენება (ბაგაში ჩაყენება), ცხენის ბაგიდან გამოყვანა (ბაგიდან გამოყვანა), ცხენის ბაგიდან ამოყვანა (ბაგიდან ამოყვანა), ცხენის ბაგიდან ჩამოყვანა (ბაგიდან ჩამოყვანა), ცხენის ბაგიდან ჩამოსვლა (ბაგიდან ჩამოსვლა), ცხენის ბაგიდან ჩამოხტომა (ბაგიდან ჩამოხტომ

ისინი ერთმანეთს ეხმარებიან, ერთმანეთის ნაშრომებს აკრიტიკებენ, ერთმანეთის ნაშრომებს აქებენ. ასეთი ურთიერთობა ნამდვილად ნაყოფიერია. ამ ურთიერთობის ფარგლებში ისინი ქმნიან ახალ ცოდნას, ახალ ინფორმაციას, ახალ ფაქტებს, ახალ თეორიებს. ეს ის ადგილია, სადაც ისინი ერთმანეთს ხვდებიან. ეს ის ადგილია, სადაც ისინი ერთმანეთს ეძებენ. ეს ის ადგილია, სადაც ისინი ერთმანეთს პოულობენ. ეს ის ადგილია, სადაც ისინი ერთმანეთს ეხმარებიან. ეს ის ადგილია, სადაც ისინი ერთმანეთს ეხმარებიან ნაშრომების დაწერაში, ეხმარებიან ნაშრომების გამოქვეყნებაში, ეხმარებიან ნაშრომების გავრცელებაში. ეს ის ადგილია, სადაც ისინი ერთმანეთს ეხმარებიან ნაშრომების დაწერაში, ეხმარებიან ნაშრომების გამოქვეყნებაში, ეხმარებიან ნაშრომების გავრცელებაში, ეხმარებიან ნაშრომების აკრიტიკებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ქებაში. ეს ის ადგილია, სადაც ისინი ერთმანეთს ეხმარებიან ნაშრომების დაწერაში, ეხმარებიან ნაშრომების გამოქვეყნებაში, ეხმარებიან ნაშრომების გავრცელებაში, ეხმარებიან ნაშრომების აკრიტიკებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ქებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზის ანალიზში. ეს ის ადგილია, სადაც ისინი ერთმანეთს ეხმარებიან ნაშრომების დაწერაში, ეხმარებიან ნაშრომების გამოქვეყნებაში, ეხმარებიან ნაშრომების გავრცელებაში, ეხმარებიან ნაშრომების აკრიტიკებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ქებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზის ანალიზში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზის ანალიზის ანალიზში. ეს ის ადგილია, სადაც ისინი ერთმანეთს ეხმარებიან ნაშრომების დაწერაში, ეხმარებიან ნაშრომების გამოქვეყნებაში, ეხმარებიან ნაშრომების გავრცელებაში, ეხმარებიან ნაშრომების აკრიტიკებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ქებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზის ანალიზში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზის ანალიზის ანალიზში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზის ანალიზის ანალიზის ანალიზში. ეს ის ადგილია, სადაც ისინი ერთმანეთს ეხმარებიან ნაშრომების დაწერაში, ეხმარებიან ნაშრომების გამოქვეყნებაში, ეხმარებიან ნაშრომების გავრცელებაში, ეხმარებიან ნაშრომების აკრიტიკებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ქებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირებაში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზის ანალიზში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზის ანალიზის ანალიზში, ეხმარებიან ნაშრომების ციტირების ანალიზის ანალიზის ანალიზის ანალიზში.

ნაწილი სამხრეთ და სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში, სადაც ადგილობრივი ტომები – ლაზები და ჭანები ცხოვრობდნენ, ბერძნული ენის გავრცელების გამო ქართული ენის ადგილი ბერძნულმა დაიკავა. ამ ტომების ნაწილი ისლამის მიღების შემდეგ თურქულ ენაზე გადავიდა. ამ ტომების ნაწილი ისლამის მიღების შემდეგ თურქულ ენაზე გადავიდა. ამ ტომების ნაწილი ისლამის მიღების შემდეგ თურქულ ენაზე გადავიდა.

ამ ტომების ნაწილი ისლამის მიღების შემდეგ თურქულ ენაზე გადავიდა. ამ ტომების ნაწილი ისლამის მიღების შემდეგ თურქულ ენაზე გადავიდა. ამ ტომების ნაწილი ისლამის მიღების შემდეგ თურქულ ენაზე გადავიდა.

---

1. ჭყონია, ნათელა. სამეგრელოს ისტორია; ე. ჩუბინაშვილი, ისტორიული ნარკვევები, I, 1937; ნ. ბერძენიშვილი, ისტ.-ეთნოგრაფიული მასალები საქართველოს შესახებ, III, 1960

ფიქრობდა ჩაეცინა კიდეც (ქალი ისეთია)
და ისიც გაიღიმა. ისეთი ბედნიერი იყო, რომ ვერ
ბედნიერად ვერ ვიქნები, ვერც სხვისთვის ვიქნები
ვინმეს ვინმე ბედნიერად ვერ გახდის, ეს ყველა
ცდება, ვინც ამას ფიქრობს, ეს ყველა ცდება,
ეს ყველა ცდება, ეს ყველა ცდება, ეს ყველა
ცდება, ეს ყველა ცდება, ეს ყველა ცდება.

ეს ყველა ცდება, ეს ყველა ცდება, ეს ყველა
ცდება, ეს ყველა ცდება, ეს ყველა ცდება.
ეს ყველა ცდება, ეს ყველა ცდება, ეს ყველა
ცდება, ეს ყველა ცდება, ეს ყველა ცდება.

ეს ყველა ცდება, ეს ყველა ცდება, ეს ყველა
ცდება, ეს ყველა ცდება, ეს ყველა ცდება.
ეს ყველა ცდება, ეს ყველა ცდება, ეს ყველა
ცდება, ეს ყველა ცდება, ეს ყველა ცდება.

ոչ դիտողը պահ-ս ասոյդմամբ [պահ բոլ՝ասոյդասոյդ-
նման՝ (ասոյդալ ասոյդալդալդ) ասոյ ասոյ] գոյասոյդ ակդ
գլխասոյդ, ասոյդ գոյդասոյդ. ոչ գլխասոյդ ասոյ գասոյդ
ասոյդասոյդ ը ասոյդասոյդ. ոչ գլխասոյդ ասոյդ գասոյդ
գոյասոյդ ասոյդ գոյդասոյդ ասոյդ գոյդասոյդ ասոյդ
գոյդ

ლიტერატურული ენის ნორმების ფორმირების პროცესში.

ვეფხისტყაოსნის ენის ფონეტიკური სისტემის შესწავლისას ჩვენ ვეყრდნობით ძირითადად ორ ტექსტს: ალექსანდრე ამირეჯიბის გამოცემას, რომელიც დაბეჭდილია 1712 წელს, და ვახტანგ VI-ის ე. წ. ბეთანიის ხელნაწერს, რომელიც ალექსანდრე ამირეჯიბის გამოცემის ტექსტის ერთ-ერთი ადრეული ხელნაწერული ასლია. ამ ორი ტექსტის ურთიერთშედარება საშუალებას გვაძლევს, ერთი მხრივ, დავადგინოთ ის ცვლილებები, რომლებიც ენაში მოხდა ამ ორ ტექსტს შორის დროის მანძილზე, და მეორე მხრივ, ვიმსჯელოთ ამ ცვლილებების ხასიათზე.

ვეფხისტყაოსნის ენის ფონეტიკური სისტემის შესწავლისას ჩვენ ვეყრდნობით ძირითადად ორ ტექსტს: ალექსანდრე ამირეჯიბის გამოცემას, რომელიც დაბეჭდილია 1712 წელს, და ვახტანგ VI-ის ე. წ. ბეთანიის ხელნაწერს, რომელიც ალექსანდრე ამირეჯიბის გამოცემის ტექსტის ერთ-ერთი ადრეული ხელნაწერული ასლია. ამ ორი ტექსტის ურთიერთშედარება საშუალებას გვაძლევს, ერთი მხრივ, დავადგინოთ ის ცვლილებები, რომლებიც ენაში მოხდა ამ ორ ტექსტს შორის დროის მანძილზე, და მეორე მხრივ, ვიმსჯელოთ ამ ცვლილებების ხასიათზე.

---

1. ტექ. სტრ.: ვახტანგ. ფონეტიკური ანალიზისათვის, თბილისი, 1960, გვ.

ისე, რომ ეროვნული ინტერესები ხელყოფილი არ იყოს.

ქართველ ხალხს ყოველთვის ჰქონდა ტრადიციული მეგობრული დამოკიდებულება რუსეთის ხალხისადმი, მაგრამ ეს ნიშნავს იმას, რომ ჩვენ ვალდებულნი ვიყოთ ვიყოთ "ერთგულნი" ყველა ნაბიჯში, რომელსაც რუსეთის ხელისუფლება დგამს?

ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსიკა ნათლად ასახავს მის ინდივიდუალურ სტილს. ის ეკუთვნის იმ პოეტებს, რომელთა ნაწარმოებებში ყოველი სიტყვა ფრთხილად არის შერჩეული და ადგილი აქვს მხოლოდ იმ სიტყვებს, რომლებიც ავტორის აზრის გამოსახატავად აუცილებელია.

ბარათაშვილის ლექსიკა ძალიან მდიდარია. მასში ვხვდებით ისეთ სიტყვებს, რომლებიც ხშირად გვხვდება ხალხურ პოეზიაში, ისეთებსაც, რომლებიც ძველი ქართული ლიტერატურიდან მომდინარეობს, და ისეთებსაც, რომლებიც ავტორის თანამედროვე ენაში იხმარებოდა. ამ სიტყვათა ერთობლიობა ქმნის ბარათაშვილის ენის ორიგინალურ ხასიათს.

ლექსიკის ანალიზისას ნათლად ჩანს, რომ ბარათაშვილი ენის მდიდარ საშუალებებს ფართოდ იყენებს. ის ხშირად იმეორებს ზოგიერთ სიტყვას, რომელიც მისთვის განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ატარებს. ასეთი სიტყვები ლექსის ერთიანობას ქმნიან და ავტორის ძირითად განწყობილებას გამოხატავენ.

ბარათაშვილის ლექსიკის შესწავლა ნათელს ხდის, რომ პოეტი ენის ყველა საშუალებას ისე იყენებდა, რომ ისინი ერთმანეთს ეხმარებოდნენ და ერთიან მხატვრულ სისტემას ქმნიდნენ.[1]

---

1. ე. ჩიტაშვილი, ნიკოლოზ ბარათაშვილის ენა და სტილი, თბილისი, 1949.

ხელოვნება — „ფიქრი ფიქრზე“ ლექსებისათვის. ასაკოვანი, ფიქრი ფიქრზე არ ქონია, არ „ეკიდა“ ლილებზე და თავ-თავისი ბუნებით ცხოვრობდა, ჭიის ფიქრი ჭიის ფიქრი იყო, ბაყაყის — ბაყაყისა, ბეღურის — ბეღურისა, ადამიანის — ადამიანისა. ეს ფიქრები ერთმანეთს ვერ ერეოდნენ, ერთმანეთს ვერ ერეოდნენ, ერთმანეთს ვერ ერეოდნენ,

ოთხკუთხედი, სამკუთხედი, ზოოლოგიური დასახელებანი შეიძლება ასოებით ან ციფრებით აღინიშნოს. ამ შემთხვევაში ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ. ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ. ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ. ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ.

ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ. ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ. ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ. ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ.

ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ. ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ. ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ. ნახატის ქვეშ ასოების ან ციფრების ახსნა უნდა მოვათავსოთ.

---

1. ე.ჩიქოვანი, ალ.ფირალიშვილი, საქართველოს ისტორია ბეჭდვით, თბილისი, 1964 გვ.88.

ნაწილი მოსახლეობისა, რომ კანონის ძალით ფეოდალური
ვალდებულებისაგან განთავისუფლებულ იქნა, ამ ნაწილის
ეკონომიკურ მდგომარეობაში ამან ვერაფერი შეცვალა.
ისინი ისევ ისე ჩაგრულ და ექსპლუატირებულ მდგომარეობაში
დარჩნენ, როგორც ადრე იყვნენ. ამ ნაწილის ეკონომიკური
მდგომარეობა ისეთივე ცუდი იყო, როგორც ადრე. ამ ნაწილის
ეკონომიკური მდგომარეობა ისეთივე ცუდი იყო, როგორც ადრე.
ამ ნაწილის ეკონომიკური მდგომარეობა ისეთივე ცუდი იყო,
როგორც ადრე. ამ ნაწილის ეკონომიკური მდგომარეობა ისეთივე
ცუდი იყო, როგორც ადრე. ამ ნაწილის ეკონომიკური მდგომარეობა
ისეთივე ცუდი იყო, როგორც ადრე. ამ ნაწილის ეკონომიკური
მდგომარეობა ისეთივე ცუდი იყო, როგორც ადრე. ამ ნაწილის
ეკონომიკური მდგომარეობა ისეთივე ცუდი იყო, როგორც ადრე.

1. ი. ერისთავი, О крестьянском сословии в Имерети, Кавказская старина, 1873, №6.

ნიკო ლორთქიფანიძის სახელობის ეროვნული მუზეუმის ფონდებში დაცული ნივთები, ფოტოები, დოკუმენტები და ბიბლიოთეკის ნაწილი ელექტრონული სახით ხელმისაწვდომია მუზეუმის ვებგვერდზე. ინტერნეტში მუზეუმის ფონდების ნაწილის გაცნობა შესაძლებელია ასევე ეროვნული ბიბლიოთეკის ვებგვერდზე (ბეგლი) და ეროვნული ბიბლიოთეკის ელექტრონული კატალოგის საშუალებით.

—

ფილმის ბოლო სცენაში ჩანს, რომ ნიკო ფიროსმანი ნახატს ამთავრებს. ის ხედავს, რომ ნახატი ცოცხლდება და ფიროსმანი ნახატის სამყაროში ხვდება. ნახატის ბოლო ფრაგმენტში ფიროსმანი ნახატის ფონზე ჩანს, როგორ ეწერება ნახატის ფონზე ფიროსმანის სახელი და გვარი. ფილმის ბოლო კადრში ფიროსმანი ნახატის ფონზე ჩანს, როგორ ეწერება ნახატის ფონზე ფიროსმანის სახელი და გვარი.

ფილმის ბოლო სცენაში ფიროსმანი ნახატის ფონზე ჩანს, როგორ ეწერება ნახატის ფონზე ფიროსმანის სახელი და გვარი. ფილმის ბოლო კადრში ფიროსმანი ნახატის ფონზე ჩანს, როგორ ეწერება ნახატის ფონზე ფიროსმანის სახელი და გვარი.

---

1. სიმონის ფილმი ფიროსმანის ფილმი არაა. ეს არ გამოდგება ფილმის სრულ სახელწოდებად (ფრ. ნოტები) - ფილმი ფიროსმანზე. ფილმ ფიროსმანის ფილმი 10 ფიროსმანი ფილმი ჩანს.

ანდრეევ და ფედოსეევ ვინ იყვნენ? ეს ორი ადამიანი ის ელჩები იყვნენ, რომლებიც ქართლის მეფემ ალექსანდრე ეკლესიამ 1639 წლის 15 ივნისს მოსკოვში გაგზავნა. ელჩობის მიზანი ქართლის სამეფოს ვასალური დამოკიდებულების დამყარება იყო მოსკოვის სახელმწიფოზე. ელჩობა ორ წელზე მეტ ხანს დაყო მოსკოვში და ამ დროის განმავლობაში ელჩებმა ბევრი ინტერესი გამოიწვია მოსკოვის სასახლის წრეებში. ელჩობის ისტორიის შესახებ ჩვენ ძირითადად ორი წყარო გვაქვს: ელჩების ანგარიში [ანდრეევ და ფედოსეევ] (ელჩობის ანგარიში ნაწილობრივ გამოქვეყნებულია ნ. ბანძელაძის მიერ, ხოლო ნაწილი ჯერ ხელნაწერის სახით ინახება)

„Конопля растет в Сванетии хорошо, но сеют ее не особенно много по недостатку земли. Из пеньки вьют веревки и прядут нитки, из которых ткут грубую материю. Из материи этой шьют чувалы (мешки) и рабочие костюмы.

Семена конопли предварительно растирают ручным жерновом, и потом из муки этой руками выжимают масло... масло употребляется в домашнем обиходе как лекарство: пьют его старики от ломоты и родильницы после родов" (В. Я. Шенков. смомпк, х, 1890.)

1. Э. Эйлоф, Бунтует Кавказ, Москва, 1901. С. 67.

ფიქრობდა, ამ ბრძოლაში ვინ გაიმარჯვებს (სიკეთე? ბოროტება?) და ვინ დამარცხდება.

ამ ნაწარმოებში ავტორი ეროვნული ბრძოლის ისტორიულ ეპოქაში ადამიანის ადგილის პრობლემას სვამს. ეროვნული ბრძოლის ეპოქა ადამიანის ცხოვრებაში ყველაზე მნიშვნელოვანი ეპოქაა, რადგან ამ ეპოქაში ადამიანის ცხოვრების ყველა სფერო ეროვნული ბრძოლის ინტერესებს ექვემდებარება. ეროვნული ბრძოლის ეპოქაში ადამიანის ცხოვრების ყველა სფერო ეროვნული ბრძოლის ინტერესებს ექვემდებარება, რადგან

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ისტორიული განვითარების ძირითადი ტენდენციები

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ისტორიული განვითარების ძირითადი ტენდენციები

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ისტორიული განვითარების ძირითადი ტენდენციები

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ისტორიული განვითარების ძირითადი ტენდენციები

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ისტორიული განვითარების ძირითადი ტენდენციები

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ისტორიული განვითარების ძირითადი ტენდენციები

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ისტორიული განვითარების ძირითადი ტენდენციები

ის ფაქტიც, რომ ეს ნაწარმოები ერთ-ერთი პირველი ნიმუშია ქართული ლიტერატურისა, სადაც ავტორი ცდილობს ფსიქოლოგიური ანალიზის საშუალებით გმირის ხასიათის ჩვენებას.

ამ მხრივ ნაწარმოების ყველაზე საინტერესო ადგილია ის, სადაც ავტორი ეკამათება ანტონ ფურცელაძეს, რომელიც ამტკიცებდა, რომ ნაწარმოების ძირითადი ღირსება მოქმედების სისწრაფეა და ფსიქოლოგიური ანალიზი ზედმეტია. ალექსანდრე ორბელიანი ამ შეხედულებას ეწინააღმდეგება და ამბობს, რომ ადამიანის სულიერი სამყაროს ჩვენება ისეთივე მნიშვნელოვანია, როგორც მოქმედების აღწერა. ეს პოლემიკა ნათლად ასახავს იმ ეპოქის ლიტერატურულ ძიებებს, როდესაც ქართული პროზა ახალ გზებს ეძებდა.

---

1. ამავე პერიოდის ბოლშევიკურ პუბლიცისტიკაში ტერმინი „ბურჟუაზია“ ხშირად ნიშნავდა ნებისმიერ ინტელიგენტურ ან ოდნავ შეძლებულ ადამიანს. ი. ჭილაძე, ახალი ცხოვრების ფერისცვალება, თბ., 1958, გვ. 153–157.

ფრთხილი ბიოლოგიური სტრუქტურა და ოპტიკური ილუზიები ასოციაციად ხდებოდნენ.

ასო. ფოტოტიპურ ბეჭდვით სტრუქტურა აღმოჩენილი ჩვენ-მიერ და ტიპოგრაფი ბეჭდვ შესრულის სისტემა ოპტიკური ილუზიის ასოციაციად ხდებოდნენ.

ეს სისტემის ელექტრონული ჩვენ ფოტოგრაფიული ვერ-ყვნა ფერადოვნების.

ბეჭდვ სისტემის აღმოჩენილი ორი ფერადოვანი ფერის ფოტოგრაფიული ელექტრონული ფერადოვანი, ბეჭდვით სისტემის ელექტრონული და სისტემატიზაციით ფერადოვანი ფერადოვანი ბეჭდვა ფერადოვანი ჩვენ.

ჯონსტონის ილ (ე. სტრ.) ჩვენ. ფოტოგრაფიული ტექნოლოგიური ბეჭდვ სისტემა ბეჭდვ ილუსტრაციული ფოტოგრაფიული ილ.

თავი III

სამეცნიერო კვლევის შედეგები

ხალხური მეტროლოგიის საკითხისათვის სვანეთში

სვანეთის მეტროლოგიის ზოგიერთი საკითხი ნაწილია თემისა "მემინდვრეობის სისტემა სვანეთში" და შემდეგი საკითხებისგან შედგება: 1. მარცვლეული კულტურები და მათი მოვლა-მოყვანის ხალხური წესები, 2. კანაფის მეურნეობა.

ამ საკითხებთან დაკავშირებით დადგენილია სვანეთის მემინდვრეობის ლოკალური თავისებურებები, რამაც თავის განაპირობა მარცვლეულ კულტურათა მრავალგვარობა და საწარმოო პროცესთა თავისებურებანი. გარკვეულია ის საერთო ნიშნები, რაც დამახასიათებელია საქართველოს კუთხეთა სხვა სამიწათმოქმედო ყოფისათვის.

სვანეთის ხალხური მეტროლოგიის განხილვის დრის ჩვენ განსაკუთრებით მძიმე პირობებში ვიმყოფებით, ასეთ პირობებს ქმნის წყაროების სიძუნწე. შეიძლება ითქვას წყაროებს თითქმის არავითარი ცნობა არ შემოუნახავს სვანური ზომა-წონის ერთეულების შესახებ.

სვანეთის ზომა-წონის ხალხური სისტემა სპეციალური კვლევის საგანი არც ყოფილა, თუ არ ჩავთვლით იმ მოკლე აღწერილობით მასალას, რომელიც ბ. ნიჟარაძეს და ალ. ჩარკვიანს თავიანთ შრომებში აქვთ მოტანილი.

დასავლეთ საქართველოს სხვა კუთხეების მეტროლოგიის საკითხების კვლევას მნიშვნელოვანი შრომები მიეძღვნა[1], მაგრამ ჯერ კიდევ ძნელია მთლიანი და ამომწურავი სიტყვის თქმა. უმდიდრესი მემკვიდრეობის ხარვეზების შევსება, ჯერ კიდევ ვერ დამთავრდა - დასრულდა, ზოგიერთი მასალა ხელმიუწვდენელი

1 ივ. ჯავახიშვილი, ისტორიის მიზანი, წყაროები და მეთოდები წინათ და ეხლა, ნიგნი III, ნაკ. III: ქართული საფას-საზომთა მცოდნეობა ანუ ნუმიზმატიკა – მეტროლოგია, ტფილისი, 1925;
ს. კაკაბაძე, ქართული მეტროლოგია და მისივე - ივ. ჯავახიშვილი, ქართული საზომების მცოდნეობა ანუ მეტროლოგია, საისტორიო მოამბე, წ. I, ტფილისი, 1925.

დარჩა. ცხადია, ამ შრომაში თავმოყრილ მასალას არ შეიძლება ჰქონდეს ამომწურავი სისრულის პრეტენზია და, მაშასადამე, ამ საგნის საბოლოო შესწავლა აქ მოყვანილი ცნობებით არ მთავრდება. წინასწარ უნდა ვაღიარო, რომ ნაშრომის ძირითადი ნაკლი ერთგვარი ცალმხრივობით ხასიათდება. ცნობები სვანური საზომ-საწყაოების სისტემის შესახებ, ისევე როგორც, მაგალითად, აქ მოყვანილი საზომ-საწყაოთა ტექნიკური დამზადების შესახებ, რა თქმა უნდა, საკმარისი არ არის.

წინამდებარე ნაშრომი, რომელიც დამყარებულია სვანეთში შეკრებილი ეთნოგრაფიულ მასალის მონაცემებზე, ეხება მემინდვრეობისათვის გათვალისწინებული ზომა-წონის, ფართობის, მცენარეულის, მარცვლეულისა და საჭმლის ზოგიერთ ერთეულებს. ამავე საკითხების კვლევისათვის გათვალისწინებულია ლიტერატურა, ლენინგრადისა და თბილისის ისტორიულ არქივში დაცული მასალები და გამოკვლევები.

სვანეთის მემინდვრეობის საკითხების კვლევის დროს საზომ-საწყაოთა შესწავლას, ქვეყნის წარსული ეკონომიკური ცხოვრების სურათის აღდგენისათვის მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია.

საწყაოების და საზომების მიხედვით ჩვენ შეგვიძლია ვიმსჯელოთ შესასწავლი მხარის ეკონომიურ ძლიერებაზე, მიწათმოქმედებისა თუ მეურნეობის სხვა ფორმების დაწინაურებაზე; ისინი მნიშვნელოვან ცნობებს გვაწვდიან ჩვენი ქვეყნის წარსულის, სავაჭრო ურთიერთობის და ეკონომიკური დონის ცვლილებებსა და განვითარებაზე, თუ რად კლებულობს საწყაოს წონა-ზომა, რა იწვევს მის ცვლილებებს და სხვ. რითია გამოწვეული ეკონომიკური და კულტურული დაქვეითება, ფასების მოძრაობა.

სვანეთის მემინდვრეობის კვლევის დროს სხვა საკითხები კიდევაც რომ უარვყოთ და მხოლოდ საზომ-საწყაოთ მივენდოთ, თვალწინ წარმოგვიდგება სვანეთის მემინდვრეობის ძველი თვითმყოფი კულტურის არსებობის ნათელი სურათი.

ნივთიერი კულტურის ძეგლთა შორის ძველებურ საწყაოებს ერთ-ერთი საპატიო ადგილი უკავია. იგი, როგორც ცნობილია, თავის დროზე დიდი რაოდენობით მზადდებოდა, რომელთა მხოლოდ მცირე ნაწილი შემოგვრჩა.

სვანეთში გავრცელებული მარცვლეულისა და ფქვილის საზომ-საწყაოები მასალის მიხედვით ორ ნაწილად იყოფა: ხის საწყაოები და ქსოვილის საწყაო. ხის საწყაოები ჩვენ ხელთ არსებული მასალის მიხედვით ოთხ ჯგუფად დაიყო: 1. გამორწყული და დადგენილი - მყარი საწყავები, 2. საზომ-საწყაოების გამო-სარწყავი საწყავები ანუ საწყაოები, რომელთა მიხედვით სხვა საწყაოების გამორწყვა ხდებოდა, 3. სათავს-საზომები, 4. შინა სამეურნეო მოთხოვნილებებისა და სამეზობლო ურთიერთობაში გამოყენებული ზომა-წონის ერთეულები. ცალკე გამოვყავით მარცვლეულის, მცენარეულის და ფართობის საზომები.

რადგან საზომ-საწყავის შესწავლა ტრადიციული სამეურნეო კულტურის თვალსაზრისით საგანგებო ყურადღებას მოითხოვს, განვიხილავთ თითოეულ მათგანს ცალ-ცალკე იმის მიხედვით, თუ რამდენად გავრცელებული წონითი ან საზომი ერთეული იყო ის (იგულისხმება XIX–XX საუკუნეები).

გამორწყული საზომები სოფლის მამასახლისის ან თავკაცის ბეჭდის დასმით იყო აღნიშნული; იგი იხმარებოდა ყიდვა-გაყიდვის დროს, საბატონო სვანეთში ნადელის გადახდის დროს (ხოშა კვიდოლა), გამორწყული საწყავით ეძლეოდა გამოსაღები მჭედელს (ტურფა ან), საქალამნე ჩაფული დღიურ მუშას (ერთი ჩაფლაში ბაცს ზემოთ), გამოსაკვებ საქონელს (ერთი ლერქვაში ბალს ზემოთ ან/და ერთი „კვიდოლი“ ცხენს /სამი ლერქვაში ბალს ზემოთ; საწყავით გროვდებოდა დღეობებისათვის განკუთვნილი ხორბალი (თითო ჩაბანაღი) და სხვ.[2]

2 დროის განმავლობაში საზომი ერთეულების ოდენობა მყარი იყო, ხოლო დროთა განმავლობაში მათი ცვლილებები და სხვადასხვაობა გვხვდება.

ეხლა საუბარი მექნება ნამკალისა და სათიბის საზომი ერთეულების შესახებ, რომელთა რამდენიმე სახესხვაობა გვხვდება. ერთ შემთხვევაში მცენარეულის საზომად ჭურჭელია გამოყენებული, ხოლო მეორე შემთხვევაში ზომის ერთეულად თვით მცენარის რაოდენობაა აღებული. ასეთ საზომთა შორის დავასახელებთ: კარ II/ქვ.სვ./II მარაკ /ბ.ზ./II ლაშს/ბ.ქვ./, კიცორა/ბ.ქ./, II მარხილი, ძარ/ბ.ქ./IIლაინაღარ /ბ.ზ./ II ჯინი, ჩავ, ურემი; გებენ, შდექვ, აჯ /ბ.ზ./ II მაჭუალ /ბ.ქ./; ცალკე გამოვყობთ ჯალ-ს გაშლილ ხელებს.

მექვი მოთიბული თივა გახმობის შემდეგ მექვად უნდა აიგოს. მექვი პატარაც არის და დიდიც. კარგი ამინდის დროს მექვი ერთ დღეში შრება, რომელსაც გარეთ ტოვებენ ორი დღე, რომ დაჯდეს, დაიტკეპნოს, დამძიმდეს და მარხილზე ადვილი დასადები გახდეს. მარხილზე 2, ზოგჯერ კი 3 მექვი თავსდება. "მექვებს სათიბში დავითვლიდით, 20 მექვი თუ იყო, ვიტყოდით, 10 მარხილიაო, ცოტა მზეს თუ მითუმატებდით 5 ძროხას გამოკვებავდა ერთ ზამთარს"[3]. 6 მექვი გებენ იყო. როგორც ჩანს, მექვი საზომია უფრო დიდი საზომი ერთეულების - გებენის და მარხილის.

გებენი 6 მექვისაგან შემდგარ ძნას ჰქვია /ბ.ზ. და ბ.ქ./. როდესაც დარბაზში ან საბძელში თივა ვეღარ თავსდება, მას გარეთ დგამენ. ზოგჯერ უფრო დიდ გებენს აგებდნენ. გებენი 3 მარხილის ზომად ითვლება. იგი ზამთრის განმავლობაში გვიანი შემოდგომის რელიგიური დღესასწაულიდან - ლავჭშიდან აღდგომამდე 1 ხარის გამოსაკვები იყო.

შდექვ – დარბაზში დაგროვილი თივის ზვინია, რომელიც 40–60 მარხილისაგან შედგება. იგი ზამთრის განმავლობაში 25 ქვილმგენე-ს (სულდგმულის) გამოსაკვებად იყო განსაზღვრული.

---

3 დროის განმავლობაში საზომი ერთეულების ოდენობა მყარი იყო, ხოლო დროთა ვითარებაში მათი ცვლილებები და სხვადასხვაობა გამოწვეული იყო, როგორც გამოწვეული იყო როგორც მოსახლეობის ეკონომიური მდგომარეობით, ასევე პოლიტიკური ვითარებით.

შდექვ გარკვეულ სიმაღლემდე ხარების საშუალებით იტკეპნებოდა, მაგრამ როდესაც ხარები მას ვეღარ წვდებოდნენ, ბავშვებს ატკეპნინებდნენ.

მაჭვალ - ზვინს ქვია ბალს ქვემო სვანეთში, ბალის ზემოთ აჯ-ს ეძახიან. მაჭვალ პატარაცაა და დიდიც. ზვინი – „აჯ“ ამგვარად იდგმება. დაასველებენ მიწას და სველში ჩაასობენ გამახვილებულ სარს რომლის სიგრძე 4 ალაბია[4] მეიძიენა ტიტა მეეიც იერს და ნაკიემიც, მერე იწყებენ სარზე დაზვინვას. აიღებენ ჰურის კონებს „ლუნჩორ“, რომელიც ძალიან პატარაა და თავდაღმა წვერებით სარს მიაკრავენ. აჯი ქვემოთ უფრო ფართოდ იდგმება, – ჭიდროდ, ზემოთ კი თანდათან ვიწროვდება. როდესაც სარი გაივსება, უკეთებენ კონისაგან თავს, მხოლოდ წვერებს ქვემოთ და თავს კი ზემოთ მოუქცევენ და სარს ჩამოაცმევენ. ეს არის ზვინის თავი „აჯა თხუმ“, რომელიც ქუდის მოვალეობას ასრულებდა – წვიმას არ ჩამოუშვებდა. ამნაირ ზვინებს შეუკონავად აკეთებდნენ ქერისა და ცერცვისაგან, ხოლო ჰურს და ჭვავს კონავდნენ და ისე დგამდნენ, რასაც ბალს ქვემო სვანეთში აჯ-ს არ აკეთებდნენ.

ერთი მაჭვალი შედგება დაახლოებით 400 ლუნჩვერისაგან, რომელიც გალეწვის შემდეგ გარეცხვამდე ერთი ძაძრა // ლაჯლა დგება. 1 მაჭვალი საშუალოდ 1 (მარხილის) კვიდოლის ტევადობისაა, ე.ი. 3 ფუთია. 2 მაჭვალი 1 მარხილის ტვირთი იყო. მაჭვალი = 1 კვიდოლს ან ლაჯლას = 3 ფუთს. 2 2 მაჭვალი = მარხილს = 2 კვიდოლს = 6 ფუთს.

ბალს ზემო სვანეთის ზოგ თემში ჰურის მაჭვალი ქერის აჯ-ზე 8-ჯერ და ხან 10–ჯერ მეტი ტევადობისა იყო. აქაური ერთი მაჭვალი 4-5 მარხილის ზომაა, რომელიც გალეწვის და გარეცხვის შემდეგ

4 სამკალში ორ-ორ ქერის აჯ-ს ერთად დგამენ ისე, რომ მათ შორის მარხილი თავისუფლად ჩატეულიყო. ე.ი. 2 აჯი განკუთვნილი იყო ერთი მარხილისათვის. ქერის ნამჯა ერთი მარხილი დაახლოებით 150–180 კგ-ს იწონიდა, ე.ი· მისი საშუალო წონა 9,5-11 ფუთს შორის ტრიალებდა და მისგან 2 კვიდოლი მარცვალი დგებოდა.

12 ფუთი = 4 კვიდოლი გამოდიოდა. 1 მარხილი კი = 1 კვიდოლ სუფთა მარცვალს უდრიდა.

კიცორა (ბალს ქვემოთ) მცენარეულის საზომად იხმარებოდა. იგი ჯერზე ერთი ძროხის გამოსაკვებად გათვალისწინებული თივის გადასატანი ჭურჭელი იყო. ერთ ძროხას დღეში დილა–საღამოს 2 კიცორა თივა სჭირდებოდა.

უფრო დიდი საზომი იყო კარი და მარაკ-ი.

კარი (ქვ·სვანური, ჩოლური ს.თეკალი) // მარაკ (ბ.ზ.) // ლაშც (ბ.ქვ.) მოწნული ზურგზე წამოსაკიდებელი ჭურჭელია, რომელშიც 1 ფუთი, ზოგჯერ კი ცოტა მეტი თივა თავსდება. ლაშც დილით 4-5 სული საქონლისათვის იყო გათვალისწინებული. მარაკ (ადიში) და ლაშ (ბეჩო, ჭუბერი) ერთი ზომის ჭურჭელი იყო, რომელიც თივის ზვინის საზომსაც წარმოადგენდა და ჭვავის ქატოს გადასატანადაც იხმარებოდა.

სᲐუ – მარხილი - თივის, ძნის და ნაკელის ოდენობის გამოსახატავად მიღებული ერთეულია. არის პატარა და დიდი მარხილი. კარგ მარხილად ითვლება ისეთი მარხილი, რომლის ტვირთის სიგრძე 2 ჯალია, ხოლო სიმაღლე ჯალზე მეტი. ასეთი მარხილის გამწევი ძალაც კარგი უნდა ყოფილიყო. ეთნოგრაფიული მასალიდან ირკვევა, რომ მარხილზე სხვადასხვა რაოდენობის თივასა და ძნებს აწყობდნენ. მარხილის საშუალი ტვირთზიდვა თივის შემთხვევაში 200 კგ. ფუთის ფარგლებში ტრიალებს. მარხილი მცენარეულის საზომთა შორის ყველაზე გავრცელებული საზომი იყო. ზემო სვანეთის თითქმის ყველა თემში 3 მარხილი ბზესთან ნარევი თივა ერთი ხარის საკვებს წარმოადგენს. ჰადიშის თივა მსუბუქია, ამისათვის 4 მარხილი თივა იხარჯება, რადგან მთის თივა მსუბუქია, ნაკლები სარგებლობა აქვს, ვიდრე ბარის თივას და საქონელს მეტი სჭირდება გაზაფხულამდე ძროხის გამოსაკვებად 2 მარხილი თივა იყო საჭირო. ბეჩოში 40 მარხილი თივა გათვალისწინებული იყო 10 საქონლის გამოსაკვებად.

ქვემო სვანეთში მარხილზე 4–5 აჭს აწყობდნენ, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ის მთიდან მოჰქონდათ, ასეთ ტვირთიან მარხილს ლულხუ – ეძახდნენ (ლულხუ ბევრის აღმნიშვნელად იხმარება ქვ. სვანეთში).

რადგან მაჭვალისა და აჭის წონითი ოდენობის გამოთვლის დროს მარცვლისათვის მარხილის წონითი ოდენობა გავიგეთ, ამ საკითხს აღარ დავუბრუნდებით. მარხილი მარცვლეულისათვის უდრის 3 ფუთ სუფთა მარცვალს.

ზემო სვანეთში მარხილი თივა წინათ 5 მანეთი ყოფილა, ეს იმ შემთხვევაში, თუ მექვემს მყიდველი თვითონ დააწყობდა, მაგრამ თუ მარხილს გამყიდველი დატვირთავდა, მაშინ მარხილში 3 მანეთი ან მისი შემცვლელი ღირებულება უნდა მიეცათ.

აღსანიშნავია, რომ თივა ზოგჯერ გაშლილი ხელებით იზომებოდა, რომელსაც სვანურად ჯალ ერქვა. ზვინი ჯალ-ით იზომებოდა უფრო მაშინ, როდესაც შუა ზამთრის მერე თივა კლებას დაიწყებდა. ასე გაზომვით გაიგებდნენ, საკმარისი იქნებოდა თუ არა დარჩენილი თივა გაზაფხულამე. თუ თივა 2 ვალზე მეტი იყო, მაშინ გადარჩენილს ჭითხით და კამინით გაზომავდნენ.

ჯალ-საზოში ერთეული იყო არა მარგო თივისა, არამეი შეშისა და ფიცრისათვის (განსაკუთრებით აღსანიშნავია ჯალ-ით სახლის დირეების გაზომვა).

ძირი მეორე ნათიბის – მერო და ბზის – ვეჯ-ის საზომად ბალს ქვემო სვანეთში ძარ-ი, ხოლო ბალს ზემო სვანეთში ლაინაღარ-ი იხმარებოდა.

ძარი მოგრძო ფორმის უძირო წნულია, რომელიც ფინცხზე იდგმებოდა. ძარში დაახლოებით თავსდება 2 მექვი მერი, რადგან მეორე ნათიბი მძიმეა, მას ჰატარა მექვებად აგებენ[5]. ძარში

5 მეორე ნათიბი ნაზი საჭმელია და სასარგებლოა საქონლისათვის, ამიტომ მას ახალ მოგებული ძროხების საკვებად იყენებენ; თივას მესამედს ბზეს ურევენ, სიცივეების დროს ბზეს მეტს ურევენ, რადგან იგი საქონელს ახურებს.

თავსდება 2 მაჭვალის ბზე// ვეჴ. ბზე ჭებთან ერთად ძროხის ერთი თვის საკვები იყო.

ძარი = 1 ძროხის საკვებს ბზესთან ერთად.

თუ მეორე ნათიბი ძარში თავსდება და ძარობით იზომებოდა, პირველი ნათიბისათვის, ჩალისა და მოღავ-ის//მარხილზე დასადები ფინცხი იხმარებოდა, მხოლოდ ის საზომად არ იყო მიჩნეული[6].

ჩავ - მარხილზე დასადები მოწნული ჭურჭელია, რომელიც ნაკელის და იშვიათად მარცვლის ოდენობის გამოსახატავად იყო გამოყენებული. ჩავ-ის მარცვლის საზომად ხმარება ქვემო სვანეთში დავადასტურეთ. მასალების მიხედვით, ჩავ–ი სიმინდისათვის - 200 კილის 12–18 ფუთის ტევადობისა იყო.

ჩავ–ზე დაახლოებით 30-40 ფუთი ნაკელი თავსდებოდა, რომელიც 1 ცხვადიში მიწის გასანოყიერებლად 20-ჯერ უნდა მოეტანათ.

მარხილის ტვირთზიდვა ჩავის გამოყენების დროს სხვადასხვანაირია. იგი ძირითადად სატვირთავზეა დამოკიდებული, რომლის წონა მეურნისათვის თაობიდან თაობით ცნობილი იყო. ქვემო სვანეთში გავრცელებული ფრჩხილებიანი ურემი მარხილის მსგავსად მარცვლეულისა და თივის საზომ ერთეულად იყო მიღებული.

მარცვლეულისათვის ურემი პირველად ვახტანგ მეფის დასტურლამალშია აღნიშნული[7]. ხოლო ღომის საზომი ურემი 1730 წ. ალექსანირე V–ის შეწირულობის წიგნში გელათის ტაძრის საბუთშია ნახსენები (#89) და სხვ.[8]

თივის საზომ ურემს ქვემო სვანეთის ერთ საბუთში ვხვდებით, სადაც აღნიშნულია, რომ სადადიანო სვანეთის მებატონეები დადეშქელიანების მსგავსად თავიანთ საქონელს ზამთრის

6 არამედ მოღავ-ის, თივისა და ჩალის დასაკავებლად იხმარებოდა.
7 დასტურლამალ, გვ. 23.
8 დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო საბუთები I, 1921, გვ. 121–122.

პერიოდში აბარებენდენ გლეხებს. თუ მემამულე საქონლის მიბარებას არ მოისურვებდა, მაშინ გლეხს მებატონისათვის უნდა მიეტანა სამი ურემი თივა, სამი გორო ქერი ან სიმინდი, ხოლო მომვლელისათვის გორო ხორბალი, ტიკი ღვინო, ქათამი ან ყველი.[9]

მახილთან ერთად ქვემო სვანეთში ურემი ყოველგვარი ტვირთის საზიდი და საზომი იყო. ურემი იხმარებოდა ძარით და უძაროდ.

თუ ურემი თივის მოსატანად უნდოდათ, მაშინ მას ძარის გარეშე ტვირთავდნენ. ურმის ტვირთზიდვა თივის დროს 500-800 კილოგრამს შეადგენდა, ე.ი. 31–50 ფუთის ფარგლებში ტრიალებდა.

თუ ურემი სიმინდის ტაროს მოსატანად უნდოდათ, მაშინ მას ძარს დაადებდნენ ან სიმინდს გოდრებით მოიტანდნენ. ტაროიანი სიმინდის წონა 500 კილიგარმი იყო, რაც წმინდად 300 კილოგარმს = 19 ფ დგებოდა.

როგორც გარკვეულია, ტვირთზიდვის საქმეში მთავარი სამეურნეო გეოგრაფიული პირობები იყო. ამის გამო ქვ. სვანეთის გეოგრაფიულად შეზღუდულ ადგილებში ტვირთზიდვა ერთი ურმისათვის საშუალოდ 30 ფუთის ფარგლებს მოიცავდა, მაშინ როდესაც იმავე კონსტრუქციის ურემზე კარგ გამწევ საქონელთან ერთად ტვირთზიდვისათვის ხელსაყრელ ადგილებში ურემი 31-50 ფუთ ტვირთს იტევდა. ჩვენი მასალების მიხედვით, ურემზე დადგმული ტვირთების საშუალი წონა 40 ფუთია (თითქმის ისევე, როგორც ეს მთელ საქართველოში იყო) მარცვლისათვის.

1859 წ. კავკასიის კალენდრის ცნობით ურემი 20 კოდს = 200[чан] = 45 ფუთს უდრიდა; სიღნაღის მაზრაში 20 კოდი = 200 ლიტრას = 89 ფუთს, 24 გირვანქას, 87 მისხალს და 52 დოლიას;

9 Документы по истории Грузии, т. I, ч. I, стр. 403.

ხოლო თელავის მაზრაში კი – 20 კოდს = 200 ლიტრას = 62 ფუთსა და 20 გირვანქას.[10]

1879 წ. თბილისის გუბერნიის ურემი = 20 კოდს = 40 ნახ. კოდს = 2000^{ჭან} = 45 ფუთს.[11]

1901 წ. ურემი დუშეთის მაზრაში შეადგენდა 40 ფ; თბილისის მაზრაში 45 ფუთს; კახეთსა და ქართლში 75 ფ; ხოლო თელავში 60 ფუთს.[12]

მ. გეგეშიძის აზრით ურემზე დადებული ტვირთის საშუალი წონა 55 ფუთს შეადგენს, მინიმალურია 30 ფ; მაქსიმალურია 120 ფუთი[13].

თუ მხედველობაში არ მივიღებთ ქუთაისის საყდრის გამოსავლის 1578 წ. დავთარში მოხსენებულ ურმის შესახებ არსებულ წონას[14] და მასზე დამყარებით ივ.ჯავახიშვილისეულ გამოთვლას, რომლის მიხედვით ურემი 24 ნაოთხალ ე.ი. 48 გირვანქის ან ნახევარი კოდის ტვირთის დამტევი = 1 ფ. 8 გირვანქაა.

დასავლეთ საქართველოსათვის კავკასიის კალენდრის მასალების მიხედვით ნაოთხალი = 33 გირვანქას და ზოგჯერ ცოტა მეტს.[15] ამრიგად თუ ერთ ნაოთხალს 33 გირვანქის ტოლად მივიღებთ, მაშინ 24 სანაოთხლო ურემი 33 გირვანქა X 24 = 792 გირვანქა = 19 ფუთი 32 გირვანქა ე.ი. დაახლოებით 20 ფუთის ჩამტევ ერთეულაი უნდა ვიგულისხმოთ, რაც გაცილებით ახლოა სინამდვილესთან.[16]

მაგრამ შესაძლებელია 24 სანაოთხლო ურემი გულისხმობს არა ძნების გარკვეულ რაოდენობას, რომელიც იწონის 24

---

10 К.К. на 1859 г.

11 К.К. на 1859 г.

12 К.К. на 1901 г.

13 მ. გეგეშიძე, ქართული ხალხური ტრანსპორტი, თბ. 1956, გვ. 121–122.

14 ივ.ჯავახიშვილი, ისტორიის მიზანი, წყაროები და მეთოდები წინათ და ახლა, წიგნი III, ნაკ. III, ტფილისი, 1925 წ. გვ. 117.

15 К.К. на 1846 г.; К.К. на 1859 г.; К.К. на 1880 г.; К.К. на 1901 г.; К.К. на 1904 г.

16 ქ.რუხაძე, მარც. კულტ. დაკავშირებულ საზომ–საწყაოები დას. საქართველოში; 1958. ხელნაწერი შდრ. ნ. ბრეგაძე, ხალხური მეტროლოგიის სისტემა სამიწათმოქმედო რაჭა-ლეჩხუმში, საზოგ. მეცნ. განყ. მოამბე #8, 1962, გვ. 118.

სანაოთხლოს, არამედ გალეწვა ან გამოფშვნის მერე დარჩენილ 24 ნაოთხალ მოსავალს – 19 ფუთსა და 32 გირვანქას, რაც ჩვენს მასალებში დადასტურებულ სუფთა მარცვლად მიღებული ურმის ოდენობის ტოლი ერთეულია.

ჩოჩიალა ურმის, როგორც წონის საზომი ერთეულის ზომა დასავლეთ საქართველოს მთის ზოლისათვის საშუალოდ უნდა ავიღოთ 30-40 ფუთი, როგორც ეს ქვემო სვანეთში იქნა დადასტურებული. ეს ზომა-წონა ურმისათვის პირობითია, რადგან ურემი თვითონ იყო სხვადასხვა ტევადობის და გარდა ამისა, სხვადასხვა შემთხვევაში ურემზე ეწყობოდა როგორც სხვადასხვა მარცვლეულით სავსე გოდრები, ასევე ძნები, რაც თავისთავად ხელს უშლიდა ტვირთზიდვის ზუსტ გარკვევას.

შინა სამეურნეო მითხოვნილებისა და სამეზობლო ურთიერთობაში ნახმარი ზომა-წონის ერთეულები

კარვა ფქვილისა და მარცვლეული კულტურებისათვის განკუთვნილი სხვადასხვა ზომის ხის ჭურჭელი იყო, რომელიც საოჯახო და მეზობლურ ურთიერთობაში სახმარ საზომს წარმოადგენდა.

სვანეთში, როგორც ყველგან საქართველოში, მერბიელის // შეფქიელის /ლენჯერი ზ· სვ. ბ.ზ./ და ხაბაზისათვის გარკვეული იყო, რამდენი საჭმელი და პური სჭირდებოდა ოჯახს, რამდენი პური თუ ჭადი გამოდიოდა თითო კარვიან და მისი შერჩევაც ამისდამიხედვით იცოდა. მარცვლეული კულტურისათვის განკუთვნილ კარვებს თავისი სახელები ქონდა - ლაფაქ კარვა//საფქვილე კარვა ლაფტურალ კარვა//საფეტვე კარვა, ლაროგ კარვა// საცერცვე კარვა – და საფქვილეში ინახებოდა.

პურის ფქვილისათვის საშუალო და დიდი ზომის კარგას ხმარობდნენ, ფეტვისა და ცერცვისათვის კი პატარს კარგა იყო გამოყენებული.

ქვემო სვანეთში კარვას ხშირად წიფხას ეძახდნენ (წიფხა ქართულია, სვანურად კარვა ქვიაო - ასე განმარტავენ მთხრობ-

ლები). მ. ალავიძის[17] მასალების მიხედვით, წიფხა 2–4 კილოიანი ფქვილის ან მარცვლეულის ჭურჭელია.[18]

გარდა საოჯახო და მეზობლური ურთიერთობისა, კარვა ზოგჯერ საწყაოდ იხმარებოდა. იყო 10 კაპიკიანი, ერთ აბაზიანი, ორ, სამ, ოთხ აბაზიანი და მანეთიანი კარვა. მყიდველმა და გამყიდველმა ან მსესხებელმა იცოდა, როგორი კარვით იღებდა ფქვილს ან მარცვალს და ამის მიხედვით იხდიდა თანხას ნაყიდი ან გაყიდული პროდუქტისათვის, თორემ, როგორც ჩანს, გამორწყული და ერთი ზომის ბეჭედ დასმული კარვა არ ყოფილა.

დიასახლისმა იცოდა, რომ 9–10 სულიან ოჯახს დილა–საღამოს თითო დიდი კარვა ქერისა და პურის ფქვილის ნარევი სჭირდებოდა. ამასთანავე ცხვებოდა ლუფვირები (ბ.ქ.) - ფეტვის გულიანები, რომელსაც ბ. ზემოთ ლუფჩვიდინ ერქვა. განსაზღვრული იყო ნატფუნ (ზ. სვანური) ნამცხვრის გარეთა კანისა და ნაჩდუნ (ზემო სვანური; ქვ. სვან. ს.ქაშვეთი) გულისათვის რა რაოდენობის ფქვილი იყო საჭირო და მას პატარა კარვებით არწყავდნენ - აიღებდნენ. ლუფტვირ გარეთა კანი იმ ფქვილისაგან მზადდებოდა, რომელიც დილა–საღამოს ოჯახის საჭმელი პურისათვის იყო განკუთვნილი.

ქვ. სვანეთში ჩოლურის თემის სოფელ მუწდში ჩაწერილი მასალის მიხედვით, ერთ გამოცხობაზე – „ერთ ინჯრაზე ერთი ბათმანი სიმინდი იყო საჭირო - ერთი ფუთი ფქვილი გვინდოდა დღეშიო".

დიდი ოჯახისათვის დიდი კარვა იხმარებოდა, რომელიც ფუთიანი იყო და ამიტომ მას ტურფა ერქვა (ბეჩო) - 25 სულისაგან შემდგარი ოჯახი დილა–საღამოს 2 ტუსფა ფქვილს ხმარობდა.[19]

---

17 მ.ალავიძე, ლეჩხუმური ლექსიკონი, თბ., 1998.

18 კარვა ჭურჭლის სახელი იყო, მაგრამ როდესაც დიდი ზომის კარვა ჭურჭელს ამზადებდნენ და მას გარკვეული რაოდენობის საწყავად გამორწყავდნენ, იგი სახელდებული საწყავი ხდებოდა. ასეთი იყო ფუთიანი ლაზმი ქარვა (ბ.ზ.) და კარან–კარვა – ლენჯერში, რომელიც საწყაო იყო.

19 ზემო სვანეთის ეთნოგ. ექსპ. დღიურიდან, 1968 წ. სოფ. უშხვანარი (ბეჩო), მთხრობელი ქეთო კვიციანი, 55 წ.

სამეზობლო ურთიერთობაში კარვით ფქვილის მიცემა სხვადასხვანაირად იცოდნენ. ფქვილს ან მარცვალს თავზე ნაჯახის ტარს ან ჩხირს გადაუსვამდნენ, რასაც ქვ. სვანეთში ლაღა ლჭმინე–ს (სოფ· მუწდი – ჩოლური), ხოლო ზემო სვანეთში ჩხირლიჭემ-ს ეძახდნენ. შდრ. სილა ლაღა გადასმული[20]. ჯოხის მოვალეობას ხშირად ხელის გული ასრულებდა.

ფქვილი სესხების დროს ზოგჯერ დატენილი და ჭურჭლის პირამდე იყო გასწორებული, რომელსაც ლუკიმბე (ბ·ქ·) ერქვა. ხოლო დატენილ და თავმოდგმულ ფქვილს ლუკოოჩე–ს ეძახდნენ (ქვ·სვან. ჩოლური, სოფ. მუწდი); კარვაში მსუბუქად ჩაყრილი ფქვილი ქუქთ ლ*დე – იყო (ზემო სვ. ბ.ზ.)·

კარვა გამოყენებული იყო მოსავლის კიდობნებში დაბინავების დროსაც, წისქვილის მინდის აღების დროს - წისქვილის მინდის აღება ნახევარფუთიანი კარვით იცოდნენ. კარვით აგროვებდნენ დღეობისათვის განკუთვნილ ხარჯს. ლიგიერგის (გიორგობა) დროს სეფისკვერის გამოსაცხობად თითო კომლს კარვა ქერი უნდა გაეღო და ლუტყუბე-შით (ორი ხელით) თითოეული ოჯახის ახალგაზრდა წევრის სახელზე სასოფლო სამარცვლეში არყის გამოსახდელად ქერი უნდა ჩაეყარა, „ამ ბავშვის სახელზე იყოსო“ (უშხვანარი ზ.სვ. ბ.ქვემო), რასაც, მათი აზრით, ოჯახის ახალგაზრდა წევრების კეთილდღეობა უნდა მოჰყოლოდა. აღსანიშნავია, რომ სამეზობლო ურთიერთობაში სესხების დროს ისევე, როგორც შინ სახმარად ფქვილისა და სხვა მარცვლისათვის კარვის გარდა სხვა ჭურჭელის ხმარება, ფქვილის ბარაქის გამოლევის შიშით, მიღებული არ იყო. კარვით მიცემულ ფქვილზე იტყოდნენ, რომ ფქვილი ასეთ ოჯახს მალე არ გამოელევაო. კარვით მიცემულის ზუსტი წონა ცნობილიც რომ ყოფილიყო, კარვით მიცემული კარვითვე უნდა დაბრუნებულიყო.

20 მ. გ.ჩიტაიას აზრით სილა და ლაღა ძველ საქართველოში საწყაო ჭურჭელი უნდა ყოფილიყო; სილა საწყაო ერთეული ყოფილა: შუმერეთში, ასურეთში და ბაბილონში. გ.ჩიტაია, სილა და ლაღა (ხელნაჭერი).

ბარაქის გაქრობის შიში იმდენად დიდი იყო, რომ ფქვილის აღება და ჩაყრაც საგანგებო ხის იარაღით სპლთ-ით (ბ·ქვ·) იცოდნენ, რკინის იარაღის ხმარება არ შეიძლებოდა.

აღსანიშნავია აგრეთვე დასამზადებელი კერძისათვის საჭირო მასალის: ცერცვი, კამაფი, ლობიო და სხვ. „თვალად გამოზომვა“, რაც ხშირად პეშვით - ორივე მოხრილი ხელით ხდებოდა. ში - მუჭა იხმარებოდა მარილის აღების და გასესხების დროს.

ზემო სვანეთში ორი ხელი მინდის აღების დროსაც იხმარებოდა. მასალაში ვკითხულობთ „თუ კი ზაფხულობით ვინმე რასმე დაფქვავდა, საფქვავის დამიხედვით ქირა იყო ტორობით ფქვილი, რამდენი „კვიდოლაც“, ე.ი. ორი ფუთი დაფქული იქნებოდა, იმდენი ორი ტორი ფქვილი უნდა მიეღო წისქვილის პატრონს“.

კარვას ისევე, როგორც ყველა სხვა საწყაოს ყველა არ აკეთებდა, მაგრამ თითო სოფელში, როგორც მთხრობლები აღნიშნავენ – რამდენიმე მცოდნე და გამოცდილი მოხელე იყო.

კარვა არყის, ცაცხვის ან თელის ხის ყავრისაგან კეთდებოდა. ყავარს ჩადებდნენ არაყის გამოხდის მერე დარჩენილ სითხეში - ნარაცვ-ში ან ცხელ წყალში და რამდენიმე ხნით ტოვებდნენ; ამოღებისთანავე მოღუნავდნენ, ერთ გვერდს ტკეჩით გაუკერავდნენ და გახმობის მერე ფსკერს გაუკეთებდნენ. კარვა ზემოთ აღნიშნული ხის კანისაგან მზადდებოდა. იგი როგორც მასალისაგან ჩანს ფიცრებისაგან ოთხკუთხივ შეკრულიც ყოფილა და გელამოღებული მორისაგან გაკეთებულიც.

საჭურჭლე ხეს ისევე, როგორც ყოველგვარი დგამ-ჭურჭელისათვის განკუთვნილ ხეს, შეარჩევდნენ და ძველ მთვარეზე მოჭრიდნენ, რომ ჭია არ გასჩენოდა. მოჭრილ მორს გააშრობდნენ და ცულით ზომაზე დაჭრიდნენ. შემდეგ დაჭრილ მორს გაასუფთავებდნენ. ნაჯახით გასუფთავებულ ხეს სატეხით გულს ამოუღებდნენ და ჩვერთ-ით ამოასუფთავენდნენ; ცალკე

გამოჭრილ და გასუფთავებულ საძირეს წყლით გაჟღენთილ გულამოღებულ ჭურჭლის ძირში ჩასვამდნენ.

როდესაც კარვას საწყაოდ იყენებდნენ მას შეამოწმებდნენ, კვიდოლით გამორწყავდნენ და ამის ნიშნად გვერდზე დანის წვერით ჯვარს ამოსერავდნენ.

სათავს-საზომები

კილიმანი //კიბდონ (ბ.ქვ.) // კიბდვენ (ბ.ზ.) ფქვილისა და მარცვლის სათავსო ჭურჭელი ერთთვლიანი იყო და თავისებურ საზომსაც წარმოადგენდა. ბალს ზემოთ სვანეთში „კიბდვენთან" ერთად ამავე დანიშნულებისათვის ხარვალი დასტურდება.

ხარვალ ერთ, ორ და სამ თვლიანი დარბაზის გასწვრივ გაკეთებული ფიცრის გრძელი ჭურჭელი იყო, რომელიც როგორც კიდობანი მოთავსებული იყო მაჩუბში, დარბაზში ან საგანგებო ნაგებობა გემ (ეცერი) გვემ-ში (ბეჩო).

ხარვალი მარცვლეულის საზომად მე-18 საუკუნის ძეგლებში გვხდება. საბა ორბელიანს ეს სიტყვა თავის ლექსიკონში არ აქვს შეტანილი; შესაძლებელია იმიტომ, რომ მისი შესატყვისი ხარო აქვს განმარტებული? საბას მიხედვით „ხარო არს მთხრებლი შინაგან ქვითკირით ამოგებულ[21]. ხარო ისტორიულ წყაროებში სვმეონ მესუეტის ცხოვრებიდანაა ცნობილი, სადაც აღნიშნულია, რომ არსებობდა საიფქლე ნაგებობა, რომელსაც საიფქლე ხარო ერქვა[22].

ჭანურში ხარო ერქვა სასიმინდის ან ბეღლის „თვალს", რომელშიც პურეულს, ხილს და სხვა პროდუქტს ათავსებდნენ. იმერეთში ხაროს ბეღლის თვალს ეძახიან, ხოლო გურიაში ბეღლის მსგავს სათავსოს, რომელშიც ზამთრისათვის განკუთვნილ პროდუქტებს ინახავდნენ.

21 საბა ორბელიანი, სიტყვასთან ხარო.

22 ივ ჯავახიშვილი, მასალები ქართული ერის მატერიალური კულტურის ისტორიისათვის, I, თბ., 1946, გვ. 59, 60·

კახეთის ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით, ხარო სწორგვერდა სათავსოა და ქვით კირითაა ამოშენებული[23]. ხარვალი ხაროდან ნაწარმოები სიტყვა ჩანს, რომელსაც (ეთნოგრაფიული) საფუძველი უპირველესად ყოვლისა ყოფაში მოეძებნება. ამასვე ადასტურებს ისტორიული წყაროებიც.

ხარვალი წყაროების მიხედვით $2^1/_2$ ფუთის ტოლი ერთეულია. ჩვენ მიერ დადასტურებული ხარვალი კი ძალიან დიდ ერთეულს წარმოადგენს. ხარვალი, როგორც ივ. ჯავახიშვილი აღნიშნავს, სპარსული ტერმინი ყოფილა და იგი ვირის - სახედრის ტვირთს ნიშნავს. ტვირთი ძირითადად გადაკიდებულ საცალოებით დაქონდათ. საცალოს მსგავსად რამდენიმე თვლიანი იყო სვანეთში დადასტურებული ხარვალი, მაშინ, როდესაც კიდობანი ყველგან ერთთვლიან ჭურჭელს წარმოადგენდა.

კიდობნისა და ხარვალისათვის თელისა და ნაძვის სუფთა ხის მასალა იყო გამოყენებული. ჭურჭელს ფენები და სახურავი ჰქონდა. კიდობნის წინა ნაწილი ბევრ შემთხვევაში სატეხით და დანით იყო დაჭრელებული - „ლეჭრელე“.

კიდობანს მარცვლისა და ფქვილისათვის იყენებდნენ და სახელებიც ამისდამიხედვით ერქვათ. საფქვილე კიდობანი // ლაფაქ კიბდონ, სამარცვლე კიდობანი // ლაითქი კიბდონ, საფეტვე კიდობანი // ლაფტურალ კიბდონ.

პურის მარცვლის შესანახავ კიდობანს ნალწუნით ლესავდნენ. ნაცარს, ნეხვს და ღორის ჯაგარს ერთმანეთში აურევდნენ და კიდობანს შიგ და გარეთ წაუსვამდნენ. ორი დღის შემდეგ მშრალ კიდობანში მარცვალს ჩაყრიდნენ, თავზე სახურავს დაახურავდნენ და იმასაც ყოველმხრივ შელესავდნენ. „ლულშ კიბდონი“ 2–3 წელი ინახებოდა. კარგ ოჯახს რამდენიმე ასეთი კიდობანი ჰქონდა თავის ნაჯვნელ კვეცენით დაძველებული პურით.

---

23 ჯ. რუხაძე, ან. ლეკიაშვილი, ი. ჭყონია, სოფელი აკურა, თბ., 1964, გვ. 189.

გარდა სამარცვლე კიდობნისა, ფქვილის კიდობნის გალესვაც იცოდნენ, რომელსაც ნაკელის მაგივრად ჭვავის ფქვილისა და ნაცრის ნარევით ლესავდნენ.

მიუხედავად იმისა, რომ კიდობნის ზომა ცნობილი იყო ყველა ოჯახის უფროსისათვის, სუფთა მარცვლის კალოდან შემოზიდვა და კიდობანში ჩაყრა მაინც ლაზმი (2 ფუთიანი საწყაო) ან ლალცვამ (3 ფუთიანი) კვიდოლით ხდებოდა. ოჯახში რამდენიმე კიდობანი იდგა, შეძლებულ ოჯახს 10–14 კიდობანი ჰქონდა. მარცვლისათვის დიდი ზომის კიდობანი იხმარებოდა, რომელშიც 70–80 ფუთი მარცვალი თავსდებოდა. ფქვილისა და გამომცხვარი პურისათვის კი პატარა კიდბანს ხმარობდნენ.

ბალს ქვემო სვანეთში, სადაც ზამთრის მარაგს მარცვლად ინახავდნენ, ძალიან დიდი კიდობანი ჰქონდათ, რომელზეც კიბით ადიოდნენ და შიგ ჩასასვლელადაც კიბეს იყენებდნენ. ადიშში ასეთ დიდ კიდობნებს არ აგებდნენ, ისინი ერთი წლის მარაგს ზამთრის პირზე ერთად ფქვავდნენ, რადგან წყლის გაყინვის შიში მარცვლის დაუფქველად დატოვების ნებას არ აძიევდათ. დიდ სამარცვლე კიდობნენში 20 ძაბრა (ტომარა) = 60 ფუთი ჩადიოდა. ზოგჯერ კიდობანი 20-90 ლაზშო კვიდოლის ტოლი სათავსო ჭურჭელი იყო. ე.ი. 40-80 ფუთიანი ყოფილა.

კიდობანი ეხლა ძირითადად ფქვილის ჭურჭელია, წინათ კი ბეღლის მოვალეობას ასრულებდა.

ქვემო სვანეთში ზოგ თემში 2 ფუთიანი საწყაოს ლაზემის შესატყვისად გორო გვხვდება. იგი ცნობილი საწყაოა ზემო სვანეთის ზოგიერთი თემისათვისაც. მეჟალელი (ზ.ზემო) მთხრობელის სიტყვით, „ერთი ვინმე 2 ფუთს // გოროს გადაიკიდებდა გუდით და გადმოიტანდა სიმინდს“. როგორც ჩანს, გოროთი მოზომილი მარცვლის გუდით ან ძაძრით (ტომრით) გადმოტანაზეა ლაპარაკი.

გორო ლეჩხუმშიც 2 ფუთიანი საწყაოა[24]. კავკასიის კალენდრის ცნობით ლეჩხუმური გორო 1 ფ. 32 გირვანქასა და 2 ფუთს შორის მერყეობს[25].

საბას ლექსიკონში გორა – სითხის საზომ ერთეულადაა დასახელებული.

კორო ყავრისაგან გაკეთებული მრგვალი ფორმის ჭურჭელი იყო, რომელსაც გვერდი კიცით ქონდა გაკერილი.

მარცვლეული კუტურის საზომ-საწყაოები

სვანეთში მარცვლეული კულტურების საწყაოთა უჩვეულო სიმრავლე ჩანს. ბალსზემო სვანეთში გავრცელებული იყო შემდეგი სახელწოდების საწყაოები: ჩაფლაშ, ჩაბანაღ, ლეღვლიაქ, კარან, კვიდ, კარვა გჯდელ, ღიალაშ, ლახდილ, კვიდოლ, ლაჴყვლა, ლაჴხნისგ, ლაზჴმ, ლაზიმ, ლაჴლა; ბალს ქვემო სვანეთში: ტურფაჴგ, ხალთ, კვიდოლ, ლალაშ, გჯდელ, ქირა, კვიდ, საჩფალ, კარვა, ფაჴწი, ხოშა კვიდოლ, ლაშყვედი ძაძრა, ლაჴგბაზი კარვა; ქვემო სვანეთში: ფაკაჴნ, წიფხა, ლეშკარ, ბათმანი, შეშოკი, კოლოფი, კარვა, საჩფული, ჩაბანაღი, კოდი, ბოყვი, გორო//ლაზემი, ლაფექი, კვიდოლ, ლალაში, ქუფ, ხალთ, ფოხალლ, ხუნსგა ფოხაჴლი.

ეთნოგრაფიული მუშაობის შედეგად მოპოვებული მასალების მიხედვით მარცვლის ძირითად საწყაოს ზემო სვანეთში კვიდოლი, საჩფული, ლეღვლიაქი, ტურფა, ხოლო ქვ. სვანეთში: ლალაში, კვიდოლი, ლაზემ//გორო, ფოხალი წარმოადგენდა.

მარცვლეულის ძირითად ერთეულს კვიდოლი შეადგენდა და მისი წონითი ოდენობის მიხედვით იანგარიშებოდა სხვა საწყაოებიც.

კვიდოლი სვანეთში ყველაზე მეტად გავრცელებული საწყაოა, მაგრამ მისი წონითი ოდენობა თემით - თემში სხვადასხვა

24 შდრ. ნ. ბრეგაძე, დასახ. ნაშრ. გვ. 110.
25 К. К. на 1816 წ. და სხვ.

ყოფილა. იგი ძირითადად 3 ფუთიანი საწყაოა. კვიდოლი რომ სხვადასხვა წონითი ოდენობის საწყავი იყო, ამას ყოფაში შემონახული გამოთქმებიც ცხადყოფს: ხოშა კვიდოლი – დიდი კვიდოლი, ლალცვამ კვიდოლი – ჩამოსაკიდებელი კვიდოლი, ლაზმი კვიდოლი - საზომი კვიდოლი და სხვ.

ლაზმი კვიდოლი 2 ფუთის ტევადობისა იყო, იგი ბალქვემო სვანეთში და ბალს ზემო სვანეთში ლატალის ჩათვლით 2 ფუთიანი საწყაოა. თუმცა ალაგ-ალაგ მეტ-ნაკლები გვხვდება. ბეჩოში იგი 2 ფუთი და 5 კგ იყო. ასევე 2 ფუთიანი იყო ლაზემ კვიდოლი ქვემო სვანეთის ლაშხეთისა და ჩოლურის თემში.

ლაზში კვიდოლი გამორწყული საწყავი იყო. სოფელში ერთ ოჯახს ჰქონდა შენახული და ამ ჯვარდასმული შემოწმებულ კვიდოლით აღებ-მიცემა, ყიდვა-გაყიდვა და სხვ. წარმოებდა.

ბალს ზემო სვანეთში 3 ფუთიანი კვიდოლი გვხვდება. უშგულურ კვიდოლში 3 ლეღვლიაქი ჩადიოდა, ე.ი. იყო.

ხოშა კვიდოლი 3 ფუთის ტევადობისა იყო და საზომად არ იხმარებოდა, მხოლოდ ეცერის თემში (ბ.ქ. სვ.) დადეშქელიანებს ჰქონდათ მოწნული და გლეხებისაგან ნადელის მისაღებად იყენებდნენ.

იყო აგრეთვე ხანსგა კვიდოლი - ნახევარი კვიდოლი ანუ კვიდოლაშ ლჯხნისგ - კვიდოლის ნახევარი.

ქვემო სვანეთში: ლაშხეთში, ჩოლურში და ლატალში ხუნსგა კვიდოლი 1 ფუთის შემცველი ერთეული იყო.

როდესაც მარცვალს ან ფქვილს ლაზმი კვიდოლით აძლევდნენ, ყურადღებას აქცევდნენ აგრეთვე იმას, როგორ იყო იგი გავსებული. ხელდარტყმული და ჩატკეპნილი ლუკიმბე იყო, ჩხირგადასმული - ჩხირ ლაჭემ (ბ.ზ.)// ლაღლუცუე (ქვ. სვ.), ხოლო თავდადგმული - თავშედგმული - ლიკოჩე (ბ.ზ.) იცოდნენ აგრეთვე ფქვილისა და მარცვლის ჩულუქთუნედ მიცემა – კვიდოლის რამდენჯერმე შენჯღრევა და შევსება, იცოდნენ და მას შენჯღრეულსაც ეძახდნენ.

ბეჩოში (ბ.ქ.) კვიდოლი 2 ფუთისა და 5 კგ საზომი იყო. მესტიაში (ბ.ზ.) კვიდოლი 3 ფუთიანია, ლატალში (ბ.ზ.) 2 ფუთიანი; ცხუმარში (ბ.ქ.)2 ფუთიანი, უშგულში (ბ.ზ.) 3 და 4 ფუთიანი, მუჟალში (ბ.ზ.) 3 ფუთიანი, მულახი - არცხელში (ბ.ზ.) 3 ფუთიანი, ჭუბერში (ბ.ქ. ჩუბეჭევი) 3 ფუთიანი; ნაკრაში (ბ.ქ. ჩუბეხევი) $2^1/_2$ ფუთიანი და 2 ფუთიანი, ეცერში (ბ.ქ.) 2 ფუთიანი, ლაშხეთში (ქვ. სვ. სოფლებში: შკედი, ჩუფული, ჟახუნდერი), ჩოლურში (ქვ. სვ. სოფ. მურდი) 2 ფუთიანი კვიდოლია გავრცელებული. ბოლო

კვიდოლი კეთდებოდა თხილის წკნელის ტკეცისაგან (ბ.ზ.) – კიცისაგან (ბ.ქ.). მოჭრიდნენ თხილის საშუალო სისქის ($1,1^1/_2$ სმ დიამეტრ.) სწორ და ნაკლებ ტოტიან წკნელს, გაასუფთავებდნენ და სამუშაო ადგილზე მიიტანდნენ.

თუ თხილის წკნელი (შდახინდ) ცოტა წყლიანი ან გაყინული იყო, მას გაათბობდნენ ცეცხლზე და ააძრობდნენ კანს კიცს და დანით გაწმენდნენ, გააპრიალებდნენ. ახლად გახდილ კიცს დაულბობლად წნავდნენ, ხოლო ხმელ კიცს წყალში ალბობდნენ (სასურველი იყო ცხელი წყალი), რის შემდეგ იგი ელასტიური ხდებოდ. ამის შემდეგ იწყებოდა კვიდოლის დაწვნა: კიცებიდან აარჩევდნენ ყველაზე საღ და მაგარ კიცს, შეკრავდნენ რგოლს, რომლის ბოლოებსაც ნეკან-ით (კანაფის წვრილი ბაწარი) დაამაგრებდნენ. ამის მერე აიღებდნენ ყველაზე გრძელ კიცებს, რომელთაც ბოლოებს მოუკეცავდნენ და 3-4 თითის დაშორებით იწყებდნენ დაწვნას. რგოლზე დამაგრებულ ვერტიკალურ კიცებს ლაბთხა ჰქვია, ხოლო ჰორიზონტალურს ლაბთხაზე დაწნავდნენ

ლაჯიშ კიც. საყურადღებოა, რომ აღნიშნული ტერმინები სვანური შალისა და კანაფის ქსოვილის ტერმინებია. საქსოვ დაზგაზე დაჭიმულ ძაფებს ქვია ლაბთხა, ხოლო შაქოზე დახვეულ ძაფს, რომელიც მას უნდა დაექსოვოს - ლაჯიშ. როგორც ჩანს, ამოქსოვისა და დაწვნის პრინციპის მსგავსების გამო ერთნაირი ტერმინები ჰქონიათ.

როდესაც კვიდოლი გარკვეულ სიმაღლემდე ამოიწვნებოდა, ლათხა კიცს გადაღუნავდნენ და მის ბოლოებს წნულში ჩაამაგრებდნენ. ვერტიკალური კიცებით კვიდოლს ფსკერს უკეთბდნენ და წნავდნენ. ამის შემდეგ ჭვავის ცომით (მანაში ჴიც) სგვირს (ბ.ქ.) კანაფის ძაფის ქსოვილს გამოაკრავდნენ და მხარზე ჩამოსაკიდებელ თოკის მარყუჟს გამოაბამდნენ.

საჩფჳლ – ერთი საქალამნეს ღირებულების ხის საწყაოა. იგი იხმარებოდა როგორც ზემო, ასევე ქვემო სვანეთში და თითქმის ყველგან ერთი ზომისა იყო. იგი ძირითადად 8 კგ საწყავი ჭურჭელია. ბეჩოში 8 კგ საჩფული ჰქონდათ, მაგრამ ამავე თემის ზოგიერთ სოფელში – ჭვიდანარში იგი 7 კილო და 200 გრამია; მაზერში 4–6 კილოიანი საჩფულიც დავადასტურეთ. ნაკრაში (ბ.ქვ. ჩუბეხევის თემი) საჩფული 7 კგ-ია. ცხუმარში (ბ.ქვ.) და ბალის ზემო სვანეთის სოფლებში 8 კილოიანი საჩფული იხმარებოდა.

ქვემო სვანი მთხრობელი გვეუბნება, რომ... „ძველათ კათხა ყოფილა დიდი, ერთი კათხა მარილით სავსე – საჩფჳლის ფასიაო ვიტყოდით... კარვას ერქვა საჩფჳლი. მოგვცემდა ერთ არშინის სიგრძის და 6 ვერშოკი სიგანის ჩაფჳლს და მივცემდით ან 1 კათხა მარილს ან საჩფჳლის//ერთ საქალამნე“-სო.

იყო აგრეთვე საჩფჳლიშ ლჳხნისგი ე.ი. საჩფჳლის ნახევარი, რომელშიც ჩადიოდა 4 კილო (ბ.ქვ.)//ჩაფლჳ ლჳხნისგ (ბ.ზ.).

როგორც მასალებიდან ჩანს, თავდაპირველად საჩფჳლი ხის ჭურჭელი არ ყოფილა. საყურადღებოა, რომ ლეჩფჳლ საქალამნეს ნიშნავს, რომელიც შემდეგნაირად იყიდებოდა: ძველად სვანეთში გასუფთავებულ და დამუშავებულ ხარის ან ძროხის ტყავს დახაზავდნენ და შოლტებად დაჭრიდნენ, შოლტს კი საქალამნედ ლეჩფჳალად. როდესაც საქალამნეს ყიდვა უნდოდათ ლეჩფჳლ-ს ტაბაკზე ან სწორ ფიცარზე დადებდნენ, შიგ მარცვალს ჩაყრიდნენ, გვერდებს წრიულად აუწევდნენ – მრგვალ ფორმას მისცემდნენ და ბაწრით შეკრავდნენ. ჭურჭლის ფორმის

ლეჩფჳლ–ით საქალამნის პატრონი ხორბალს მიიღებდა, ხოლო ხორბლის პატრონი კი ლეჩფჳლს.

ლეჩფჳლის ყიდვა-გაყიდვის დროს ყურადღებას აქცევდნენ ტყავის ხარისხს. ხარის იყო იგი თუ ძროხის, ან გვერეს (ხარის ან ძროხის ტყავს ჰქვია) რომელი ნაწილი იყო გამოჭრილი ქალამნისათვის. თუ საქალამნე გვერეს ზურგის ნაწილი იყო, რომელიც სქელ და გამძლე ტყავად ითვლებოდა, მაშინ ამ ნაწილში 2 საჩფული ხორბალი უნდა მიეცათ. მაგრამ თუ საქალამნე ხარის მუცლის ნაწილიდან იყო, მაშინ საჩფულს არც კი გაუვსებდნენ. ასეთივე ღირებულების იყო ძროხის მუცლის ნანილიდან გამოჭრილი საქალამნე. ხარის ტყავიდან 18 საქალამნე გამოდიოდა, ძროხის გვერდიდან კი 8-10 საქალამნე. რაც 9–5 ფუთის ღირებულებისა ჩანს.

მთხრობელთა გადმოცემით, საწყაო საჩფლი გვიან შემოიღეს, გააკეთეს კარვა, რომელშიც იმდენივე ხორბალი ეტეოდა, რაც ტყავში - წრიულად შეკრულ ერთ საქალამნეში და ამ ზომის კარვას საწყაო საჩფლი (ზ.ქ.) - ჩაფლაშ (ბ.ზ.) - საჩფჳლი (ქვ.სვ.) დაერქვა.

დასკვნა

1. მარცვლეული კულტურების შესწავლამ გამოავლინა მემინდვრეობის მნიშვნელოვანი ადგილი სვანეთის სამეურნეო ყოფაში.

2. სვანეთის ეთნოგრაფიულ სინამდვილეში მემინდვრეობის ხანგრძლივ გზას ამუღავნებს მემინდვრეობის უძველესი დარგების და ხალხური აგროტექნიკური საშუალებების არსებობა - როგორიცაა: თავთავიანი და ფეტვნაირი მარცვლეული კულტურები, ჭვავი, ქერი, ფეტვი. საბოჭკო და ზეთსახდელი მცენარე, ცერცვოვანთა მრავალი ფორმა; ნიადაგის შერჩევა-დამუშავება, თესვა, ნათესის მოვლა-მარგვლა, თოხნა, ნიადაგის განოყიერება (რომელსაც აქ დიდი ყურადღება ექცეოდა), თესლბრუნვა და სხვ.

3. ამასვე ადასტურებს მთელი რიგი სოციალური ხასიათის მოვლენები: ა. ნაჭვლაშის, ნაცვრიერის, წორის და სხვათა დროის მიწის ნაკვეთისა თუ მარცვლეულ კულტურათა საგადასახადო სისტემაში დამკვიდრება.

ბ. მოზიარობის ადრეული არქაული ფორმის - დახმარებისა და გვიანდელი ფორმის სანახევრო-სამესამედო-ს არსებობა დამახასიათებელია განვითარების შემდეგი სტადიებისათვის, რომელსაც ადგილი აქვს მოსავლის დიფერენცირებულ განაწილებას, რომლის დროსაც მოსავლის დიდი ნაწილი მოდის მიწის პატრონზე. (XIX საუკ. პირველ ნახევარში საბატონო სვანეთში ძირითადად შრომითი და პროდუქტადი რენტა ჩანს. ფულად რენტას ჯერ კიდევ არ ჰქონია ფეხი მოკიდებული).

გ. მოწეულ მარცვლეულ კულტურებს გლეხი ოჯახური მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად იყენებდა, აწარმოებდა მას აგრეთვე საბატონო, საეკლესიო და სახელმწიფო გადასახადების დასაფარავად, რომელიც თითქმის ბოლო დრომდე ნატურალური მეურნეობის გამოსაღების ფორმას ატარებდა.

4. ეთნოგრაფიული მასალის და ისტრიული წყაროების შესწავლის საფუძველზე ირკვევა, რომ მარცვლეულ კულტურებს სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტებთან ერთად ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ადგილი ეკავა ნატურალურ გამოსაღებში. ამას კარგად გვიჩვენებს აგრეთვე სვანეთის ეთნოგრაფიულ ყოფაში ბოლო წლებამდე შემონახული მარცვლეულ კულტურებთან დაკავშირებული საზომ-საწყაო ერთეულები.

აღსანიშნავია, რომ მარცვლეულის საწყაოების, ფართობისა და მცენარეულის საზომების, მეზობლურ ურთიერთობაში სესხისა და შინა მოთხოვნილების ზომა-წონის ერთეულების, მარაგის შესანახად ხმარებული სათეს-საზომების ლოკალური ვარიანტები გვხვდება, რომელიც ამ კუთხის როგორც ეკონომიური მდგომარეობით, ასევე პოლიტიკური ვითარებით გამოწვეული ჩანს.

დგინდება აგრეთვე მარცვლეულის უმარტივესი საწყაოს არსებობა, რომელსაც საცვლელი ღირებულების მნიშვნელობა ჰქონდა. გარკვეულია მარცვლეულის სხვადასხვა ჯიშებისა და მცენარეულის ხარისხისათვის სხვადასხვა საზომთა გამოყენების ფაქტი და მცენარეულის საზომი ერთეულების მარცვლეულთა საზომად გამოყენებაც, რაც მიგვითითებს მემინდვრეობასთან დაკავშირებულ საზომ-საწყაოთა ერთიანი ჩამოყალიბებული სისტემის არსებობაზე.

5. დასტურდება ზეთსახდელი მცენარის კანაფის და მისი პროდუქტის უმთავრესი ოჯახური მოთხოვნილების და გადასახადების დასაფარავად წარმოება და შემთხვევითი ნაჭარბი პროდუქტის ბაზარზე გატანა. მაგრამ ნატურალური მეურნეობის რღვევის შედეგად და აღებ-მიცემობის განვითარების დროს, როდესაც სვანეთში იჭრება სავაჭრო კაპიტალი, გლეხი მხოლოდ კანაფს ამზადებს, კანაფის ქსოვილს კი არა, რადგან ქალაქიდან შემოსული იაფი პროდუქცია ჩნდება ბაზარზე.

6. ყოველივე ზემოთქმული დაწინაურებული მემინდვრეობის საფუძველს წარმოადგენს და სვანეთის სამიწათმოქმედო კულტურის მრავალსაუკუნოვან გამოცდილებაზე მიუთითებს, რომელიც ერთი მთლიანი ქართული სამიწათმოქმედო კულტურის სისტემაში ექცევა.

4 დეკემბერი, 1968 წ.

ლიახვი – ვაჟა-ფშაველას სახელობის ეროვნული

ტერიტორიული

ფშაველის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ადგილებთან დაკავშირებული ეროვნული ტერიტორიული ერთეული. ლიახვი – ვაჟა-ფშაველას სახელობის ეროვნული ტერიტორიული ერთეული ფშავის ისტორიულ-ეთნოგრაფიულ ოლქში, ლიახვის ხეობაში, ქ. ფასანაურიდან 15 კმ-ის დაშორებით. ტერიტორიული ერთეული შეიქმნა 1966 წელს. ტერიტორიული ერთეულის ფართობი 1 ათას 200 ჰექტარზე მეტია. ტერიტორიული ერთეულის ფარგლებში ვაჟა-ფშაველას სახელობის სახელმწიფო მუზეუმის ფილიალია. ტერიტორიული ერთეულის ფარგლებში ვაჟა-ფშაველას სახელობის სახელმწიფო მუზეუმის ფილიალია. ტერიტორიული ერთეულის ფარგლებში ვაჟა-ფშაველას სახელობის სახელმწიფო მუზეუმის ფილიალია.

ტერიტორიული ერთეულის ფარგლებში ვაჟა-ფშაველას სახელობის სახელმწიფო მუზეუმის ფილიალია. ტერიტორიული ერთეულის ფარგლებში ვაჟა-ფშაველას სახელობის სახელმწიფო მუზეუმის ფილიალია. ტერიტორიული ერთეულის ფარგლებში ვაჟა-ფშაველას სახელობის სახელმწიფო მუზეუმის ფილიალია.

I ტექსტწარმოქმნის წინარეტექსტული საფეხურები

1. სათქმელი საფეხური, თემატიკური და შინაარსობრივ-შინაგანი
2. საერო საფეხური, ტიპებისა და ფორმა-ტიპოლოგიის

II ტექსტწარმოქმნის შესაძლებლობა

ტექსტწარმოქმნის წინარეტექსტული სათქმელი საფეხური შემდეგ ნაწილებად ნაწილდება: შესავალი ნაწილი გამოყოფს, შესავალი ტერმინებს და ფაქტობრივ მასალებს, რომელიც გვაძლევს „ტექსტის“ ცნების განმარტებას, ანუ ტექსტის ფორმირების ძირითად პრინციპებს, ტექსტის ფორმირების ძირითად ნაწილებს, ტექსტის ფორმირების ძირითად ნაწილებს, ტექსტის ფორმირების ძირითად ნაწილ

ისიც ცნობილია, რომ ბერძნული ენის ფონეტიკური სისტემა ძალიან ადრე განიცდიდა ცვლილებებს. ამ ცვლილებების ერთ-ერთი ნიშანი ის იყო, რომ ბერძნული ენის ხმოვანთა სისტემა ორ ხმოვნით შემცირდა. ეს ხმოვნები იყო ε და ο. ამ ხმოვნების ნაცვლად ახალი ხმოვნები η და ω გაჩნდა. ამ ცვლილებების შედეგად ბერძნული ენის ხმოვანთა სისტემა ასეთი გახდა: α, ε, η, ι, ο, υ, ω. ეს ცვლილებები ძალიან ადრე დაიწყო და ძვ. წ. აღ. II საუკუნეში უკვე დასრულებული იყო. ამ ცვლილებების შედეგად ბერძნული ენის ხმოვანთა სისტემა ასეთი გახდა: α, ε, η, ι, ο, υ, ω. ეს ცვლილებები ძალიან ადრე დაიწყო და ძვ. წ. აღ. II საუკუნეში უკვე დასრულებული იყო.

ბერძნული ენის ფონეტიკური სისტემის ცვლილებების შედეგად ბერძნული ენის ხმოვანთა სისტემა ასეთი გახდა: α, ε, η, ι, ο, υ, ω. ეს ცვლილებები ძალიან ადრე დაიწყო და ძვ. წ. აღ. II საუკუნეში უკვე დასრულებული იყო. ამ ცვლილებების შედეგად ბერძნული ენის ხმოვანთა სისტემა ასეთი გახდა: α, ε, η, ι, ο, υ, ω. ეს ცვლილებები ძალიან ადრე დაიწყო და ძვ. წ. აღ. II საუკუნეში უკვე დასრულებული იყო.

ბერძნული ენის ფონეტიკური სისტემის ცვლილებების შედეგად ბერძნული ენის ხმოვანთა სისტემა ასეთი გახდა: α, ε, η, ι, ο, υ, ω. ეს ცვლილებები ძალიან ადრე დაიწყო და ძვ. წ. აღ. II საუკუნეში უკვე დასრულებული იყო. ამ ცვლილებების შედეგად ბერძნული ენის ხმოვანთა სისტემა ასეთი გახდა: α, ε, η, ι, ο, υ, ω. ეს ცვლილებები ძალიან ადრე დაიწყო და ძვ. წ. აღ. II საუკუნეში უკვე დასრულებული იყო.

---

1. Babbitt, Xenophon-ის ქრესტომათია 70 ტ. Ing. Scribner, 1977 წ.
2. Ingvaldsen Greenough. Allen, იხ. Ing. 1.

ჯგუფის ავტორი ამბობდა, რომ ეს ფილმი ნამდვილად ფილმი არ არის, ეს ფილმი ფილმის ანტიფილმია. ეს ფილმი ფილმის ანტიფილმია, ეს ფილმი ფილმის ანტიფილმია, ეს ფილმი ფილმის ანტიფილმია,

ფიზიკოსებმა, განსაკუთრებით ამერიკელმა ფიზიკოსებმა ატომის ბირთვის ენერგიის ათვისების ახალი ტექნიკა შეიმუშავეს. ამის შემდეგ ატომური ბომბის შექმნა მხოლოდ დროის საკითხი იყო. ამ ბომბის ფუნქციონირების პრინციპი ძალიან მარტივია. ატომის ბირთვის დაშლის დროს გამოთავისუფლებული ენერგია ათასობით ტონა ტროტილის აფეთქების ენერგიის ტოლია. ამ ენერგიის ნახევარი ბომბის ეპიცენტრში ანადგურებს ყველაფერს, ხოლო დანარჩენი ნახევარი ფართო ტერიტორიაზე ანადგურებს ადამიანებს, ცხოველებსა და მცენარეებს. ეს ენერგია ბომბის ეპიცენტრში ათასობით გრადუსამდე ტემპერატურას იწვევს. ამასთან ერთად ბომბის აფეთქების დროს ძალიან ბევრი ნეიტრონი გამოიყოფა, რომელიც ყველა ცოცხალ ორგანიზმს ანადგურებს. ატომური ბომბის ეპიცენტრში ადამიანები ნაცრად იქცევიან. ეპიცენტრიდან მოშორებით ადამიანები ნელი სიკვდილით კვდებიან. ატომური ბომბის

ლა. მოსაწყენად ჩანდა ცხოვრება და ამიტომ ვიფიქრე, ცოტა
ხანს ვიმოგზაურებ-მეთქი. ამ სურვილის ასრულებაც ადვილი
იყო, ფული მქონდა საკმარისი. ჩემი ნათესავი ბატონი ნიკო
ჭავჭავაძე (მოხუცი) ისეთი იყო, სიმდიდრეს ისე ეპყრობო-
და, თითქოს ეს ფული არ ყოფილიყოს. ფულის ხარჯვა ეს-
მოდა ერთ-ერთ ლაზათიან საქმედ. ეს იმას ნიშნავდა, ფული
ხალხში გაეტანა, ვისაც სჭირდებოდა, მისთვის მიეცა. ამ
ფულით ბევრი ჩემი ნათესავი ცხოვრობდა. ამიტომ ფული
ჩემთვის ნაკლებ ფასეული იყო, ვიდრე სხვებისთვის.

ფულისადმი ასეთი ზერელე დამოკიდებულება ჩემში
ბავშვობიდან ჩამოყალიბდა. ეს იმით ხდებოდა, რომ ჩემი
ოჯახი ფულის ხარჯვაში ზომიერებას არ იცავდა. ჩემი
მამა ფულს ისე ხარჯავდა, თითქოს ის ფული არ ყოფილიყო,
რომელიც ოჯახის ხარჯებისთვის იყო განკუთვნილი. ამ
ფულით ის ხალხს ეხმარებოდა, ვისაც ეს ფული სჭირდე-
ბოდა. ამ ფულით ის ხალხს ეხმარებოდა, ვისაც ეს ფული
სჭირდებოდა. ამ ფულით ის ხალხს ეხმარებოდა, ვისაც ეს
ფული სჭირდებოდა. ამ ფულით ის ხალხს ეხმარებოდა, ვის-
აც ეს ფული სჭირდებოდა. ამ ფულით ის ხალხს ეხმარებო-
და, ვისაც ეს ფული სჭირდებოდა. ამ ფულით ის ხალხს ეხ-
მარებოდა, ვისაც ეს ფული სჭირდებოდა. ამ ფულით ის ხალ-
ხს ეხმარებოდა, ვისაც ეს ფული სჭირდებოდა. ამ ფულით
ის ხალხს ეხმარებოდა, ვისაც ეს ფული სჭირდებოდა

ნიკოლოზ ბარათაშვილის (1817-1845) ლექსი „ბედი ქართლისა“ ეძღვნება ქართლის სამეფოს ბედის ტრაგიკულ ამბავს. ლექსის ავტორი ისტორიული ფაქტების ზუსტად გადმოცემას არ ისახავს მიზნად. ის ქართლის სამეფოს ბედის ამბავს ეროვნული ტრაგედიის ფონზე ხატავს. ლექსის ისტორიული საფუძველი ქართლის სამეფოს ბედის ამბავია 1801 წლიდან 1832 წლამდე. ამ პერიოდში ქართლის სამეფო ფაქტობრივად დაკარგულია. ქართლის სამეფო ტახტზე ბაგრატიონთა დინასტიის წარმომადგენლები ზედიზედ ისხდნენ. ისინი ერეკლე II-ის ვაჟიშვილები და შვილიშვილები იყვნენ. ამ პერიოდში ქართლის სამეფოს ბედის ამბავი ბაგრატიონთა დინასტიის ბედის ამბავია.

ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსი „ბედი ქართლისა“ ეროვნული ტრაგედიის ფონზე ქართლის სამეფოს ბედის ამბავს ასახავს. ლექსის ავტორი ისტორიული ფაქტების ზუსტად გადმოცემას არ ისახავს მიზნად. ის ქართლის სამეფოს ბედის ამბავს ეროვნული ტრაგედიის ფონზე ხატავს. ლექსის ისტორიული საფუძველი ქართლის სამეფოს ბედის ამბავია 1801 წლიდან 1832 წლამდე. ამ პერიოდში ქართლის სამეფო ფაქტობრივად დაკარგულია. ქართლის სამეფო ტახტზე ბაგრატიონთა დინასტიის წარმომადგენლები ზედიზედ ისხდნენ. ისინი ერეკლე II-ის ვაჟიშვილები და შვილიშვილები იყვნენ. ამ პერიოდში ქართლის სამეფოს ბედის ამბავი ბაგრატიონთა დინასტიის ბედის ამბავია.

---

1. ვ. ბარათაშვილი, ტრაგედიები და პოემები, გვ. 82-83.

ოთხშაბათ დეკემბრის ორისთავზე, ბედნიერ ხანში ჩამოვედით. ჩვენ ისევ ძველ სასტუმროში დავბინავდით. ოთახები ისევ ისეთივე ბნელი და ჭუჭყიანი დაგვხვდა, როგორიც ორი წლის წინ იყო. ოთახის ფანჯრები ეზოში გადიოდა. ეზოში ბევრი ნაგავი ეყარა. ნაგვის ურნები ფანჯრების ქვეშ იდგა. ფანჯრებიდან ნაგვის სუნი ასდიოდა. ოთახის ფანჯრებიდან ეზოში ნაგვის ურნების ნაცვლად ქუჩაში ვიყურებოდით. ქუჩა ისეთივე ბნელი და ჭუჭყიანი იყო, როგორც ეზო. ოთახის ფანჯრებიდან ქუჩაში ნაგვის ურნების ნაცვლად ბაზარი ჩანდა. ბაზარში ბევრი ნაგავი ეყარა. ბაზრის ნაგვის სუნი ასდიოდა. ბაზრის ნაგვის სუნი ოთახის ფანჯრებიდან ეზოში ნაგვის სუნის ნაცვლად ისმოდა. ბაზრის ნაგვის სუნი ეზოში ნაგვის სუნზე ბევრად უარესი იყო. ბაზრის ნაგვის სუნი ეზოში ნაგვის სუნზე ბევრად უარესი იყო, ვიდრე ოთახის ფანჯრებიდან ეზოში ნაგვის სუნის ნაცვლად ისმოდა

ისე შეუფერხებლად და დასავლურად მიმდინარეობდა ბალ-
ის ცხოვრება შეკვეთის. ქალები ისეთ ვერსიებს ქსოვდნენ ხან-
ოს ფანტაზიები. ასეთებში ხანა ფიფქიანი და ტანიანი ქალი-
ნებისა, ხანა ტანადი და ფიფქიანი ქალისა, ხანა ორივე ერთად
ალისა, ხანა არცერთი და ანაწყობი, ოღონდ ფერადი ქსოვი-
ებოდა.

ნიმუშებიდან ბალის ცხოვრების ამსახველ ნაწილებს
ნებდნენ ის ქალები, რომლებიც ბალის ცხოვრებაში მონაწი-
ლეობდნენ ან ხშირად ესწრებოდნენ ბალებს. ნაწილობრივ
ნიმუშებში ასახული იყო ბალის ატმოსფერო, ბალის ცხოვრე-
ის ზოგადი სურათი.

ტრადიციული ქსოვილების ნიმუშებში ბალის ცხოვრების
ასახვა ახალი მოვლენა იყო ქართული ხალხური ხელოვნები-
ისთვის. ამიტომ ამ ნიმუშებს ჩვენი ხალხური ხელოვნების
ისტორიაში ერთი განსაკუთრებული ადგილი უჭირავთ.

ბალის ცხოვრების ამსახველ ნიმუშებში ქალები ხშირად
ასახავდნენ ბალის ცალკეულ ეპიზოდებს, ზოგჯერ ბალის
ოველ ატრიბუტს. ასეთ ნიმუშებში ბალის ცხოვრების ასახვა
ოველთვის ნაკლებად ორიგინალური იყო, ვიდრე ბალის ატ-
ოსფეროს ასახვა. ამ ნიმუშებში ბალის ატმოსფერო ისეთი

ბოლო ხანებში, ზედმეტად ხშირად ისმენდა ("ისმენ თუ არა") ფრაზას "ტრიბუნალი", ანუ ტრიბუნალის ნებისმიერ ქმედებას. ეს ფრაზა ნიშნავდა, რომ ის ყველა ადამიანი, რომელიც ამ ტრიბუნალის წინაშე გამოდიოდა, ან ბრალდებულის, ან მოწმის ფუნქციით, ან ექსპერტის სტატუსით, ან ადვოკატის სტატუსით, ან ნებისმიერი სხვა სტატუსით, ამ ტრიბუნალის წინაშე ყველა ეს ადამიანი ერთნაირად ითვლებოდა ბრალდებულად. ეს ნიშნავდა, რომ ყველა ადამიანი, ვინც ამ ტრიბუნალის წინაშე გამოდიოდა, ამ ტრიბუნალის მიერ ითვლებოდა ბრალდებულად. ამიტომაც ეს ფრაზა ხშირად ისმენდა ("ისმენ თუ არა") ბოლო ხანებში, ზედმეტად ხშირად ისმენდა ("ისმენ თუ არა") ფრაზას "ტრიბუნალი", ანუ ტრიბუნალის ნებისმიერ ქმედებას. ეს ფრაზა ნიშნავდა, რომ ყველა ადამიანი, ვინც ამ ტრიბუნალის წინაშე გამოდიოდა, ან ბრალდებულის, ან მოწმის ფუნქციით, ან ექსპერტის სტატუსით, ან ადვოკატის სტატუსით, ან ნებისმიერი სხვა სტატუსით, ამ ტრიბუნალის წინაშე ყველა ეს ადამიანი ერთნაირად ითვლებოდა ბრალდებულად.

შთაბეჭდილება

ორშაბათს ვესტმინსტერის, შთაბეჭდილება ისეთივე ცუდი რჩება. ჯერ ერთი, ტრიბუნალის ოფისში ყველა ადამიანი ძალიან ნერვიულია. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად გამოიყურებიან. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ლაპარაკობენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად მოძრაობენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ფიქრობენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ცხოვრობენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად არსებობენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ისუნთქებიან. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ჭამენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად სვამენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად სძინავთ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ოცნებობენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ფიქრობენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ცხოვრობენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად არსებობენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ისუნთქებიან. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ჭამენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად სვამენ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად სძინავთ. ისინი ყველა ძალიან ნერვიულად ოცნებობენ.

---

1. შთაბეჭდილების თანახმად, ბრალდების მოსამზადებელ სამსახურს ეს ფაქტი ჯერ კიდევ ადმინისტრაციული ხარვეზით ჰქონდა.

ნაწილობრივ ასეთ "ინვალიდად ცხოვრების" ნაწილი ისეთ ადამიანებს ეხება, რომლებიც ფიზიკურად ცოცხლობენ, მაგრამ ისინი ადამიანურ ურთიერთობებში ვეღარ ერთვებიან. ეს ის ადამიანებია, რომლებიც ვეღარ ახერხებენ ურთიერთობას სხვა ადამიანებთან, ვეღარ ახერხებენ ისეთი ურთიერთობების დამყარებას, რომლებიც ადამიანურ ცხოვრებას ქმნის. ეს ის ადამიანებია, რომლებიც

ბრძანა ალექსანდრემ, შენ ხარ ფილოსოფოსი - ბერძნული სიბრძნის მოყვარული იყო. ესოდენ ფილოსოფოსი - ბერძნული ბრძნობისა მოყვარული ალექსანდრე-ჲ ესრეთ ფილოსოფოსი ყოფილა, რომელ ინდოეთს ზღვაზედ ფეხით გავლა ინებებდა. ეს კი გადმოსცემს იყო ჭეშმარიტი ფილოსოფოსი, თუ ამაო ფილოსოფოსი? ამაო ფილოსოფოსი ის არის, რომელსაც ბუნებისა ცოდნა ეგონოს, ანუ ბუნებისა ცოდნა ეგონოს, ანუ ბუნებისა ცოდნა ეგონოს, ანუ

ნაწილი სიტყვის ფორმა ხასიათდება ზმნისეული ფორმის ნიშნებით. ამასთან ერთად ნაწილი სიტყვის ფორმა ხასიათდება ზმნისეული ფორმის ნიშნებით.

II ფონეტიკური ცვლილებები

ფონეტიკური ცვლილებები ხდება ბგერათა შეხვედრისას. ასეთ შემთხვევაში ერთი ბგერა მეორეს ემსგავსება ან ქრება. ამ მოვლენას ასიმილაცია (ემსგავსება) ეწოდება. ასიმილაციის დროს ბგერები ერთმანეთს ემსგავსებიან. მაგალითად: ბ + ფ = პ + პ (ბაბუფერი > პაპუპერი). ასიმილაციის ორი სახეა: პროგრესული და რეგრესული. პროგრესული ასიმილაციის დროს წინა ბგერა მოქმედებს მომდევნოზე. რეგრესული ასიმილაციის დროს კი მომდევნო ბგერა მოქმედებს წინაზე. ქართულში ასიმილაციის ორივე სახე გვხვდება.

ხშირად ასიმილაციის შედეგად ორი ერთნაირი ბგერა ერწყმის ერთმანეთს და ერთ გრძელ ბგერად იქცევა. ამ მოვლენას გემინაცია ეწოდება. გემინაციის დროს ორი ერთნაირი ბგერა ერწყმის ერთმანეთს და ერთ გრძელ ბგერად იქცევა. ამ მოვლენას გემინაცია ეწოდება.

ბოლშევიკების მიერ ხელისუფლების ჩაგდების შემდეგ ბოლშევიკური ხელისუფლების ორგანოების მიერ ჩატარებული ყველა არჩევნები ფალსიფიცირებული იყო. ამ ფალსიფიკაციის ერთ-ერთი ფორმა იყო ამომრჩეველთა სიების ისეთნაირად შედგენა, რომ ოპოზიციური პარტიების მომხრეები ამომრჩეველთა სიებში საერთოდ არ მოხვედრილიყვნენ. ამ ფალსიფიკაციის ერთ-ერთი ფორმა იყო ამომრჩეველთა სიების ისეთნაირად შედგენა, რომ ოპოზიციური პარტიების მომხრეები ამომრჩეველთა სიებში საერთოდ არ მოხვედრილიყვნენ.

ამომრჩეველთა სიების შედგენის ეს მეთოდი ბოლშევიკებმა ჯერ კიდევ 1917 წლის ნოემბერში გამოიყენეს საკონსტიტუციო კრების არჩევნების დროს. ამ არჩევნების ჩატარების ბოლშევიკური წესის თანახმად, ამომრჩეველთა სიებში ჩაწერილი უნდა ყოფილიყო ის მოქალაქე, რომელიც ამ სიების შედგენის დროისათვის ცხოვრობდა იმ ადგილას, სადაც ეს სიები შედგენილი იყო. ამ ფორმულის მიხედვით, ამომრჩეველთა სიებში ვერ მოხვდნენ ის ადამიანები, რომლებიც ამ სიების შედგენის დროისათვის იმ ადგილას არ იმყოფებოდნენ, სადაც ეს სიები შედგენილი იყო. ამ ადამიანებს ამომრჩეველთა სიებში ვერ მოხვედრის გამო ხმის მიცემის უფლება არ ჰქონდათ. ამ ადამიანებს ამომრჩეველთა სიებში ვერ მოხვედრის გამო ხმის მიცემის უფლება არ ჰქონდათ.

---

1 ვახტანგ ჭიჭინაძე, საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის, 1967 წელი ფ.ჭიჭინაძის პირადი არქივი, საქ. 1.

ისე, რომ ხალხის ნებისყოფა ვერ გატეხა. ამ ბრძოლაში ქართველ ხალხს ეროვნული ენა, ეროვნული ფსიქიკა და ეროვნული ხასიათი შეენახ

(პიტერი) ისაუბრობდა

ჭარბად-ფიქრიანი ადამიანების ყოველთვისაა ასეთი: ან ძალიან ბედნიერები, ან ძალიან უბედურები. ისინი ვერ ახერხებენ ცხოვრების „ნეიტრალურ“ ან „საშუალო“ ტემპით ცხოვრებას, ყოველთვის ეძებენ ისეთ ადგილებს, სადაც ემოციების ტალღები ყველაზე მაღალია და ამ ტალღებზე ცურვა ცდილობენ. ისინი ვერ ახერხებენ ცხოვრების ნეიტრალურ ტემპით ცხოვრებას. ისინი ყოველთვის ეძებენ ისეთ ადგილებს, სადაც ემოციების ტალღები ყველაზე მაღალია და ამ ტალღებზე ცურვა ცდილობენ. ჭარბად-ფიქრიანი ადამიანების ყოველთვისაა ასეთი: ან ძალიან ბედნიერები, ან ძალიან უბედურები.

(პიტერი) ისაუბრობდა

ამასთან

ვიდრე მიმდინარე ლიტერატურულ ტენდენციებს, შეხედულებებსა და ესთეტიკურ შეხედულებებს ვისაუბრებდეთ, მანამდე ჩვენ მოვალენი ვართ გავეცნოთ ის ისტორიული ვითარება, რომელშიც ეს ტენდენციები ჩამოყალიბდა. ამ ვითარების ცოდნა ჩვენ საშუალებას მოგვცემს, ნათლად დავინახოთ ის ფაქტორები, რომლებიც ამ ტენდენციების ჩამოყალიბებაზე მოქმედებდნენ. ამ ფაქტორების ცოდნა ჩვენ საშუალებას მოგვცემს, ნათლად დავინახოთ ის ფაქტორები, რომლებიც ამ ტენდენციების ჩამოყალიბებაზე მოქმედებდნენ. ამ ფაქტორების ცოდნა ჩვენ საშუალებას მოგვცემს, ნათლად დავინახოთ ის ფაქტორები, რომლებიც ამ ტენდენციების ჩამოყალიბებაზე მოქმედებდნენ.

ამასთან ერთად, ეს ისტორიული ვითარება ჩვენ საშუალებას მოგვცემს, ნათლად დავინახოთ ის ფაქტორები, რომლებიც ამ ტენდენციების ჩამოყალიბებაზე მოქმედებდნენ. ამ ფაქტორების ცოდნა ჩვენ საშუალებას მოგვცემს, ნათლად დავინახოთ ის ფაქტორები, რომლებიც ამ ტენდენციების ჩამოყალიბებაზე მოქმედებდნენ. ამ ფაქტორების ცოდნა ჩვენ საშუალებას მოგვცემს, ნათლად დავინახოთ ის ფაქტორები, რომლებიც ამ ტენდენციების ჩამოყალიბებაზე მოქმედებდნენ.

ამასთან ერთად, ეს ისტორიული ვითარება ჩვენ საშუალებას მოგვცემს, ნათლად დავინახოთ ის ფაქტორები, რომლებიც ამ ტენდენციების ჩამოყალიბებაზე მოქმედებდნენ. ამ ფაქტორების ცოდნა ჩვენ საშუალებას მოგვცემს, ნათლად დავინახოთ ის ფაქტორები, რომლებიც ამ ტენდენციების ჩამოყალიბებაზე მოქმედებდნენ. ამ ფაქტორების ცოდნა ჩვენ საშუალებას მოგვცემს, ნათლად დავინახოთ ის ფაქტორები, რომლებიც ამ ტენდენციების ჩამოყალიბებაზე მოქმედებდნენ.

---

1. ვახტანგ ჭელიძე, ქართული ლიტერატურული ენის ისტორიის საკითხები. ტომი პირველი, გვ. 1.

სოდიუმის ტიოპენტალის ნარევის ინტრავენური ინექციით, რომელიც სასიკვდილო ნემსით ხორციელდება

სოდიუმის ტიოპენტალი ბარბიტურატების ჯგუფის ულტრამოკლე მოქმედების საანესთეზიო საშუალებაა. ის ადამიანის ორგანიზმში სწრაფად ნაწილდება და ტვინის ქსოვილებში ძალიან მაღალ კონცენტრაციას აღწევს. ტვინში ის ძალიან სწრაფად ანეიტრალებს ორგანიზმის ფუნქციებს, ამიტომ ინექციის შემდეგ ადამიანი ძალიან მალე ცნობიერებას კარგავს. ამ მდგომარეობაში ის ტკივილს ვეღარ გრძნობს. სოდიუმის ტიოპენტალის ნარევის ინექციის შემდეგ ადამიანი ჯერ ღრმა ძილში ვარდება, შემდეგ სუნთქვა უჩერდება, გული წყვეტს ფეთქვას და ადამიანი კვდება. ამ ნარევის ინექციის შემდეგ სიკვდილი ტკივილის გარეშე დგება.

სოდიუმის ტიოპენტალის ნარევის ინექციის შემდეგ ადამიანის სიკვდილის დადგომის ზუსტი დრო ცნობილი არ არის. ამის მიზეზი ის გახლავთ, რომ ადამიანის სიკვდილის დადგომის დრო ზუსტად ვერ განისაზღვრება

ოთხ ოთახისგან შედგებოდა. ოთახების ფართობი ასეთია: 1-ლი ოთახი 12 მ², 2-ე ოთახი 9 მ², 3-ე ოთახი 9 მ², 4-ე ოთახი 12 მ². ოთახების სიმაღლე 3 მ. ოთახების იატაკი ხის ფიცრისაა. ოთახების კედლები შეთეთრებულია. ოთახების ჭერი ხის ფიცრისაა. ოთახებში ორი ფანჯარა და ორი კარია. ოთახების ფანჯრები ორმაგია. ოთახების კარები ორმაგია. ოთახების ფანჯრები და კარები ორმაგია, რათა ზამთარში ცივი ჰაერი არ შემოვიდეს. ოთახების ფანჯრები და კარები ორმაგია, რათა ზაფხულში ცხელი ჰაერი არ შემოვიდეს. ოთახების ფანჯრები და კარები ორმაგია, რათა ნებისმიერ დროს შეგვეძლოს ოთახების ვენტილაცია.

ოთახების ელექტრიფიკაცია ჩატარებულია 220 ვოლტის ძაბვით. ოთახების განათება ელექტრული ნათურებით ხდება. ოთახების ელექტრული ნათურების სიმძლავრეა 60 ვატი. ოთახების ელექტრული ნათურების რაოდენობა 4 ცალია. ოთახების ელექტრული ნათურების განლაგება ასეთია: 1-ლ ოთახში 1 ნათურა, 2-ე ოთახში 1 ნათურა, 3-ე ოთახში 1 ნათურა, 4-ე ოთახში 1 ნათურა. ოთახების ელექტრული ნათურების ჩართვა-გამორთვა ხდება ოთახების კარებთან განთავსებული ჩამრთველებით. ოთახების ელექტრული ნათურების ჩამრთველების რაოდენობა 4 ცალია. ოთახების ელექტრული ნათურების ჩამრთველების განლაგება ასეთია: 1-ლ ოთახში 1 ჩამრთველი, 2-ე ოთახში 1 ჩამრთველი, 3-ე ოთახში 1 ჩამრთველი, 4-ე ოთახში 1 ჩამრთველი. ოთახების ელექტრული ნათურების ჩამრთველების სიმაღლე იატაკიდან 1.5 მ. ოთახების ელექტრული ნათურების ჩამრთველების ტიპი ჩვეულებრივი.

ოთახების გათბობა ხდება ელექტრული გამათბობლებით. ოთახების გამათბობლების რაოდენობა 4 ცალია. ოთახების გამათბობლების განლაგება ასეთია: 1-ლ ოთახში 1 გამათბობელი, 2-ე ოთახში 1 გამათბობელი, 3-ე ოთახში 1 გამათბობელი, 4-ე ოთახში 1 გამათბობელი. ოთახების გამათბობლების სიმძლავრეა 1000 ვატი. ოთახების გამათბობლების ტიპი ზეთით სავსე რადიატორი. ოთახების გამათბობლების ტემპერატურის რეგულირება ხდება ოთახების კედლებზე განთავსებული თერმოსტატებით. ოთახების თერმოსტატების რაოდენობა 4 ცალია. ოთახების თერმოსტატების განლაგება ასეთია: 1-ლ ოთახში 1 თერმოსტატი, 2-ე ოთახში 1 თერმოსტატი, 3-ე ოთახში 1 თერმოსტატი, 4-ე ოთახში 1 თერმოსტატი. ოთახების თერმოსტატების სიმაღლე იატაკიდან 1.5 მ. ოთახების თერმოსტატების ტიპი მექანიკური.

ოთახების ვენტილაცია ხდება ბუნებრივი გზით. ოთახების ვენტილაციის არხების რაოდენობა 4 ცალია. ოთახების ვენტილაციის არხების განლაგება ასეთია: 1-ლ ოთახში 1 არხი, 2-ე ოთახში 1 არხი, 3-ე ოთახში 1 არხი, 4-ე ოთახში 1 არხი. ოთახების ვენტილაციის არხების სიმაღლე 3 მ. ოთახების ვენტილაციის არხების ტიპი ხის ფიცრისაა. ოთახების ვენტილაციის არხების ზედა ნაწილში განთავსებულია ვენტილაციის ხვრელები. ოთახების ვენტილაციის ხვრელების რაოდენობა 4 ცალია. ოთახების ვენტილაციის ხვრელების განლაგება ასეთია: 1-ლ ოთახში 1 ხვრელი, 2-ე ოთახში 1 ხვრელი, 3-ე ოთახში 1 ხვრელი, 4-ე ოთახში 1 ხვრელი. ოთახების ვენტილაციის ხვრელების ზომა 0.2 მ × 0.2 მ. ოთახების ვენტილაციის ხვრელების ტიპი ჩვეულებრივი.

ნებისმიერი ფორმით ინფორმაციის გავრცელების აკრძალვა, ასევე ნებისმიერი ფორმით ინფორმაციის გავრცელების ან გავრცელებაში მონაწილეობის მიღების აკრძალვა, თუ ეს ინფორმაცია ეხება სახელმწიფო საიდუმლოებას.

ტერიტორიული ხელისუფლების ორგანოების საქმიანობის ორგანიზაციული საფუძვლები განისაზღვრება ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ საქართველოს კანონით.

ადგილობრივი თვითმმართველობის

ოთხშაბათ დილით ადრე ჩამოვედი. ფანჯრიდან ვიყურებოდი. ეზოში ბალახი ამოსულიყო. ბალახი ამოსულიყო და ეზო ისე ლამაზი გამხდარიყო, რომ ვერ გავიგე, ეს ეზო ჩემი იყო თუ სხვისი. ეზოში ბალახი ამოსულიყო და ეზო ისე ლამაზი გამხდარიყო, რომ ვერ გავიგე, ეს ეზო ჩემი იყო თუ სხვისი.

ეზოში ბალახი ამოსულიყო და ეზო ისე ლამაზი გამხდარიყო, რომ ვერ გავიგე, ეს ეზო ჩემი იყო თუ სხვისი. ეზოში ბალახი ამოსულიყო და ეზო ისე ლამაზი გამხდარიყო, რომ ვერ გავიგე, ეს ეზო ჩემი იყო თუ სხვისი.

ლიტერატურა

1. ლიტერატურა ვარიანტების სტრუქტურის ფილოლოგიური დოკუმენტაციის პრობლემები. ტექსტის ისტორიის ინსტიტუტის შრომები, ტ. 14. თბილისი, 1978. გვ. 112–139.

2. ლიტერატურა ფიზიკური ნაწილების ადგილის შესახებ ინგლისური ლიტერატურის ნაშრომებში (18–19 საუკ. მიხედვით). ფილოლოგიური ჟურნალი, 1981, № 3, გვ. 88–104.

3 ლიტერატურა სიტყვიერი სტრუქტურის ტიპოლოგიური ანალიზის ძირითადი პრინციპები. ლიტერატურის თეორიის საკითხები, ტ. 2. თბილისი, 1974. გვ. 45–67.

4. ლიტერატურა ფრანგული ლიტერატურის ისტორიის ნარკვევები, ტ. 1–2. პარიზი, 1962–1964. (ფრანგულად).

5. ლიტერატურა ფრანგული ლიტერატურის ისტორიის ნარკვევები, ტ. 1–2. პარიზი, 1962–1964. (ფრანგულად).

ხანგრძლივობა მკურნალობის ხანგრძლივობა იყო მეტი. მკურნალობის ეფექტურობა გაუარესებული ბრონქული ობსტრუქციის ნიშნების გამოხატულების მიხედვით ხდებოდა ფილტვების ფუნქციური მაჩვენებლების ნორმალიზაციის ხარისხის მიხედვით.

6 ათვისებული ნაშრომის ძირითადი დებულებების ანალიზის საფუძველზე ჩამოყალიბებული დასკვნები. ათვისებული ნაშრომის ძირითადი დებულებების ანალიზის საფუძველზე ჩამოყალიბებული დასკვნები. ეს ყველაფერი ერთად ქმნის ნაშრომის ავტორისეულ ინტერპრეტაციას ფილტვების ფუნქციური მაჩვენებლების ცვლილებების ხასიათის შესახებ. ამ ინტერპრეტაციის ფარგლებში ავტორი ასაბუთებს ჰიპოთეზას, რომლის თანახმად ბრონქული ობსტრუქციის სინდრომის ფორმირებაში ინფექციურ ფაქტორს ძირითადი როლი ეკისრება. ავტორის აზრით, ეს ფაქტორი ხანგრძლივი ანთებითი პროცესის მიზეზია. ანთებითი პროცესის ხანგრძლივობა ბრონქული ობსტრუქციის სინდრომის ფორმირების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია. ამ ჰიპოთეზის დადასტურებად ავტორი მოჰყავს ანთებითი პროცესის ხანგრძლივობის მიხედვით (ზომ.) მიხედვით (ზომ.) ბრონქული ობსტრუქციის სინდრომის ფორმირების სიხშირის ზრდის ფაქტი. ავტორის აზრით, ანთებითი პროცესის ხანგრძლივობა ბრონქული ობსტრუქციის სინდრომის ფორმირების ერთ-ერთი ფაქტორია. ამ ფაქტორის მოქმედების მექანიზმი ავტორის აზრით ასეთია: ანთებითი პროცესის ხანგრძლივობა ბრონქული ობსტრუქციის სინდრომის ფორმირების ერთ-ერთი ფაქტორია. ამ ფაქტორის მოქმედების მექანიზმი ავტორის აზრით ასეთია: ანთებითი პროცესის ხანგრძლივობა ბრონქული ობსტრუქციის სინდრომის ფორმირების ერთ-ერთი ფაქტორია. ამ ფაქტორის მოქმედების მექანიზმი ავტორის აზრით ასეთია:

5. ლაბორატორიული დაკვირვებების შედეგები და მათი ანალიზი. ლაბორატორიული დაკვირვებების შედეგები და მათი ანალიზი. ლაბორატორიული დაკვირვებების შედეგები და მათი ანალიზი.

7. ლაბორატორიული დაკვირვებების, სისხლის ფარმაკოლოგიური ანალიზის საკონტროლო და ფილტვების სუნთქვითი ფუნქციის მაჩვენებლების ანალიზი.

ژیمنوسپرم‌ها، مانند کاج و سرو، بذرهای برهنه دارند که روی فلس‌های مخروط قرار گرفته‌اند. آنژیوسپرم‌ها گل و میوه دارند و بذرهایشان در تخمدان محافظت می‌شود. نهاندانگان بزرگ‌ترین گروه گیاهان هستند و بیش از ۲۵۰ هزار گونه را شامل می‌شوند.

گیاهان برای رشد به نور، آب، دی‌اکسیدکربن و مواد معدنی نیاز دارند. فتوسنتز فرایندی است که در آن گیاه با استفاده از انرژی نور، آب و دی‌اکسیدکربن مواد آلی می‌سازد و اکسیژن آزاد می‌کند. رنگیزه‌ی اصلی در این فرایند کلروفیل است که رنگ سبز دارد.

ریشه، ساقه و برگ سه اندام اصلی گیاه‌اند. ریشه آب و مواد معدنی را جذب می‌کند و گیاه را در خاک نگه می‌دارد. ساقه برگ‌ها را حمل می‌کند و برگ‌ها محل اصلی فتوسنتز هستند. گیاهان با هورمون‌هایی مانند اکسین و جیبرلین رشد خود را تنظیم می‌کنند.

---

۱. عبدالرضا، احمد. شناخت گیاهان. ج ۲، ص. ۱۴۵–۱۶۰.

ორთავეს შესანიშნავად, თითქმის ისე გამოსდიოდა ჩემი ამბების მოსმენა, როგორც მე ვუყვებოდი. ბოლოს ერთმანეთს ჩაეხუტნენ და ცრემლიანი თვალებით მიყურებდნენ. "ნათელი ანგელოზი ხარ, ჩვენთვის ღმერთის მიერ გამოგზავნილი", – ამბობდა ბებია. ბაბუა კი ჩემს ხელებს კოცნიდა. ამ ამბავმა ისე გამაბედნიერა, რომ ვერც კი ვხვდებოდი, რა ხდებოდა ჩემს გარშემო. ბებიამ ჩემთვის ტანსაცმელი გამოიტანა, ბაბუამ კი ცხენზე შემსვა და სოფელში წამიყვანა. ბებიამ ჩემი ტანსაცმელი ჩაიცვა და ისე ვიარეთ სოფელში. ხალხი ჩვენ გვიყურებდა და ვერ ხვდებოდა, ვინ ვიყავით. ბებიამ ყველას უთხრა, რომ მე მისი შვილიშვილი ვიყავი, რომელიც ბავშვობაში დაიკარგა და ახლა ისევ მათთან დაბრუნდა. ამ ამბავმა ისე გაახარა ხალხი, რომ ყველა ჩვენთან მოვიდა და მილოცვა დაიწყო. ბებიამ ყველას ტკბილეული დაურიგა და ისე გაგვისტუმრა. ბაბუამ ცხენზე ისევ ჩამსვა და სახლისკენ გავემართეთ. ბებიამ ჩემთვის ტანსაცმელი გამოიტანა, ბაბუამ კი ცხენზე შემსვა და სოფელში წამიყვანა. ბებიამ ჩემი ტანსაცმელი ჩაიცვა და ისე ვიარეთ სოფელში. ხალხი ჩვენ გვიყურებდა და ვერ ხვდებოდა, ვინ ვიყავით. ბებიამ ყველას უთხრა, რომ მე მისი შვილიშვილი ვიყავი, რომელიც ბავშვობაში დაიკარგა და ახლა ისევ მათთან დაბრუნდა. ამ ამბავმა ისე გაახარა ხალხი, რომ ყველა ჩვენთან მოვიდა და მილოცვა დაიწყო. ბებიამ ყველას ტკბილეული დაურიგა და ისე გაგვისტუმრა. ბაბუამ ცხენზე ისევ ჩამსვა და სახლისკენ გავემართეთ.

---

1. „ფოთლებიანი", ანუ ტანსაცმელი – ფოთლოვანი ტოტებით გაწნული ქოხის სახურავი.

2. ბებიანი ბაბუანი ტრადიციულად ეძახდნენ ერთმანეთს ქართველი გლეხობის ოჯახებში. ასეთი ფორმით მიმართვა ასრულებდა ერთგვარ ეტიკეტის ფუნქციას. ილ. ნ. 1.

სამეფოსაგან ან ფეოდალისაგან. ხალხი ცხოვრობს ისეთ პირობებში, რომელიც მას ასეა თუ ისე ეკონომიკურად აძლევს ან ართმევს ნაწარმოების ნაწილს. მოიპოვება ცალკეული ადამიანები, რომლებიც ამ ნაწილს ართმევენ ან აძლევენ. ეკონომიკური ძალა ისეთია, რომ ამ ადამიანებს ნაწარმოების ნაწილის ჩამორთმევა ან მიცემა შეუძლიათ. ეს ნაწილი ზოგჯერ ფულის სახით გამოიხატება, ზოგჯერ ნატურით, ზოგჯერ ისეთი სამსახურის სახით, რომელიც ფულით ან ნატურით ანაზღაურდება. ეკონომიკური ძალა ისეთია, რომ ამ ადამიანებს ნაწარმოების ნაწილის ჩამორთმევა ან მიცემა შეუძლიათ. ეს ნაწილი ზოგჯერ ფულის სახით გამოიხატება, ზოგჯერ ნატურით, ზოგჯერ ისეთი სამსახურის სახით, რომელიც ფულით ან ნატურით ანაზღაურდება. ეკონომიკური ძალა ისეთია, რომ ამ ადამიანებს ნაწარმოების ნაწილის ჩამორთმევა ან მიცემა შეუძლიათ. ეს ნაწილი ზოგჯერ ფულის სახით გამოიხატება, ზოგჯერ ნატურით, ზოგჯერ ისეთი სამსახურის სახით, რომელიც ფულით ან ნატურით ანაზღაურდება.

„ბელინდიანა და ვერონიკი", ფილმი ამავე სათაურის რომანის მიხედვით. ეკრანიზაციის ავტორები: ფრანსუა ტრიუფო და ჟან გრუო. ტრიუფოს ფილმოგრაფიაში ეს ფილმი ერთ-ერთი ყველაზე ნაკლებად ცნობილია. ალბათ იმიტომ, რომ ის ტრიუფოს ნამუშევრების ზოგად ფონზე ყველაზე ნაკლებად პირადულია. ეს ფილმი ტრიუფოს ნამუშევრების ზოგად ფონზე ყველაზე ნაკლებად პირადულია. ალბათ იმიტომ, რომ ის ტრიუფოს ნამუშევრების ზოგად ფონზე ყველაზე ნაკლებად პირადულია. ეს ფილმი ტრიუფოს ნამუშევრების ზოგად ფონზე ყველაზე ნაკლებად პირადულია. ალბათ იმიტომ, რომ ის ტრიუფოს ნამუშევრების ზოგად ფონზე ყველაზე ნაკლებად პირადულია.

ملحقة عملاقة تابعة لشركة بترول أجنبية.

ت مأوى. ق شيخ كبير تعرّ فأخذوني إلى غلا- ني خيمة وبقيا في بيت كبير من الشعر. ثم ذهبا وعادا ومعهما طعام، أكلت وما إن انتهيت حتى سألني عن اسمي وعمري وعن سبب مجيئي إلى هذه البلاد. فأخبرته أني أتيت لأعمل في شركة البترول، وأنني أريد أن أتعلم اللغة العربية. فقال لي إنه يعرف أحد موظفي الشركة، وأنه سيأخذني إليه في الصباح. وأخذ يحدثني عن أهمية العلم وعن أن الشركة ستعلمني الكثير. وأنه يجب عليّ أن أكون مجتهداً وأن أحترم الناس جميعاً. وأن أكون صادقاً في كل ما أقول. وأن أحترم الكبير وأعطف على الصغير. وأن أكون كريماً مع الفقراء. وأن أحترم الدين وأحترم أهله. وأن أكون وفياً لأصدقائي. وأن أكون شجاعاً في الحق. وأن أكون متواضعاً. وأن أكون صبوراً. وأن أكون حليماً. وأن أكون عفيفاً. وأن أكون نظيفاً. وأن أكون أميناً. وأن أكون مخلصاً. وأن أكون رحيماً. وأن أكون عادلاً. وأن أكون شكوراً. وأن أكون ذاكراً. وأن أكون خاشعاً. وأن أكون متوكلاً. وأن أكون راضياً. وأن أكون قانعاً. وأن أكون زاهداً. وأن أكون ورعاً. وأن أكون تقياً. وأن أكون نقياً. وأن أكون طاهراً. وأن أكون مطهراً. وأن أكون مباركاً. وأن أكون مهتدياً. وأن أكون هادياً. وأن أكون مرشداً. وأن أكون معلماً. وأن أكون مربياً. وأن أكون مصلحاً. وأن أكون مجاهداً. وأن أكون شهيداً. وأن أكون صديقاً. وأن أكون نبياً. وأن أكون رسولاً. وأن أكون إماماً. وأن أكون خليفة. وأن أكون ملكاً. وأن أكون سلطاناً. وأن أكون أميراً. وأن أكون وزيراً. وأن أكون قاضياً. وأن أكون مفتياً. وأن أكون شيخاً. وأن أكون عالماً. وأن أكون فقيهاً. وأن أكون محدثاً. وأن أكون مفسراً. وأن أكون لغوياً. وأن أكون نحوياً. وأن أكون صرفياً. وأن أكون بلاغياً. وأن أكون عروضياً. وأن أكون أديباً. وأن أكون شاعراً. وأن أكون كاتباً. وأن أكون مؤرخاً. وأن أكون جغرافياً. وأن أكون فلكياً. وأن أكون طبيباً. وأن أكون مهندساً. وأن أكون كيميائياً. وأن أكون فيزيائياً. وأن أكون رياضياً. وأن أكون إحصائياً. وأن أكون اقتصادياً. وأن أكون محاسباً. وأن أكون مديراً. وأن أكون رئيساً. وأن أكون ملكاً. وأن أكون سلطاناً. وأن أكون أميراً. وأن أكون وزيراً. وأن أكون قاضياً. وأن أكون مفتياً. وأن أكون شيخاً. وأن أكون عالماً. وأن أكون فقيهاً. وأن أكون محدثاً. وأن أكون مفسراً. وأن أكون لغوياً. وأن أكون نحوياً. وأن أكون صرفياً. وأن أكون بلاغياً. وأن أكون عروضياً. وأن أكون أديباً. وأن أكون شاعراً. وأن أكون كاتباً. وأن أكون مؤرخاً. وأن أكون جغرافياً. وأن أكون فلكياً. وأن أكون طبيباً. وأن أكون مهندساً. وأن أكون كيميائياً. وأن أكون فيزيائياً. وأن أكون رياضياً. وأن أكون إحصائياً. وأن أكون اقتصادياً. وأن أكون محاسباً. وأن أكون مديراً. وأن أكون رئيساً.

ئاسمانى ئەبەدىيە ئەوانى كۆتايىھاتوو.

ئەوەتا ئەوان ھاتوون، ھەموو جۆرە جیاوازییەكانى ھەژموونى ئەوان، ئەوان ئاماژەن بۆ ھەژموونى ئەوان. ئیمپراتۆرەكانى ئەوان ئەوانەن كە ئەوان ئەوانەن. ئەوان ئەوانەن كە ئەوان ئەوانەن. ئەوان ئەوانەن كە ئەوان ئەوانەن.

ისევ ჩვენი „ლალი“ და „ლალის“ ისტორია მთა-
ვრდება ერთი სიტყვით, ორი ადამიანის ბედი
ერთმანეთს ერწყმის და ჩვენ ვხედავთ, რომ
ეს ორი ადამიანი ერთმანეთისთვის შეიქმნა.
ეს ორი ადამიანი ერთმანეთისთვის ცხოვრობს
და ერთმანეთისთვის ისინი ერთმანეთს ეძებ-
დნენ. ეს ორი ადამიანი ერთმანეთისთვის
ცხოვრობს და ერთმანეთისთვის ისინი ერთმა-
ნეთს ეძებდნენ. ეს ორი ადამიანი ერთმანეთის-
თვის ცხოვრობს და ერთმანეთისთვის ისინი
ერთმანეთს ეძებდნენ. ეს ორი ადამიანი ერთ-
მანეთისთვის ცხოვრობს და ერთმანეთისთვის
ისინი ერთმანეთს ეძებდნენ. ეს ორი ადამიანი
ერთმანეთისთვის ცხოვრობს და ერთმანეთის-
თვის ისინი ერთმანეთს ეძებდნენ. ეს ორი ად-
ამიანი ერთმანეთისთვის ცხოვრობს და ერთ-
მანეთისთვის ისინი ერთმანეთს ეძებდნენ.

ბოლოჯერ. ამიერ ალიაქმანის ხეობის ტოპონიმიკა[1] ამის
ცხადი დადასტურებაა. ეთნიკური ნიშნის მქონე სახელწოდებანი
ასეთია: ქართველი, სომეხი, ოსი, ლეკი, ყიზილბაში, ყარაჩოღელი,
ყარაბაღელი, ყარაბაღლარი, ყარაბაღლი, ყარაბაღლუ, ყარაბაღლუ-
ლარი, ყარაბაღლუ-ლარიანი, ხუმუხლუ, ხუმუხლუ-ლარიანი,
ხუმუხლუ ალი ლარიანი, ლეკიანი ალიო, ლეკიანი ალიოს ლარი-
ანი, ყიზილბაშის ალიო, ყიზილბაშის ალიოს ლარიანი. ამ ჯგუფის
ტოპონიმებიდან ყველაზე ხშირია ყარაბაღლარი, ყარაბაღლარიანი
და ყარაბაღლუ-ლარიანი. ეს ტოპონიმები ალიაქმანის ხეობის
ზედა ნაწილში, ზღვის დონიდან 1700-1900 მეტრის სიმაღლეზე
მდებარეობს. ისინი ერთმანეთისაგან მხოლოდ ფორმით განსხვა-
ვდებიან. ამ ჯგუფის ტოპონიმებიდან ყველაზე ხშირია ყარაბაღლარი,
ყარაბაღლარიანი და ყარაბაღლუ-ლარიანი. ეს ტოპონიმები ალიაქმანის
ხეობის

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ისტორიული ანალიზი

ფრანგული ენის ფონეტიკური სისტემის ისტორიული ანალიზი ამ ენის ისტორიის ერთ-ერთ ყველაზე საინტერესო პრობლემას წარმოადგენს. ლათინური ენიდან ფრანგული ენის ჩამოყალიბების პროცესში ფონეტიკურ სისტემაში მრავალი ცვლილება მოხდა. ამ ცვლილებების შესწავლა ფრანგული ენის ისტორიული გრამატიკის ერთ-ერთი ძირითადი ამოცანაა.

ამ ცვლილებებიდან ყველაზე მნიშვნელოვანი ლათინური ხმოვანთა სისტემის რეორგანიზაცია იყო. ლათინურ ენაში ხმოვნების სიგრძე ფონემატური ხასიათის იყო, ანუ სიტყვის მნიშვნელობა დამოკიდებული იყო იმაზე, გრძელი ხმოვანი წარმოითქმებოდა თუ მოკლე. ვულგარული ლათინურის პერიოდში ეს განსხვავება თანდათან დაიკარგა და ხმოვნების ხარისხობრივი სისტემა ჩამოყალიბდა.

ნებისმიერი ფერისაგან შეიძლება. ასეთ ნივთებს ეკუთვნის ის ფერი, რომელიც ნაკლებად ეწინააღმდეგება სინათლის ტალღების გავრცელებას, ანუ ის ფერი, რომელიც ნაკლებად შთანთქავს სინათლის ტალღებს. ასეთი ფერი ჰქონდა ჰაერს, წყალს, ნებისმიერ გამჭვირვალე სხეულს. ამიტომ ეს ფერი ჩვენ ვერ ვხედავთ. ამ ფერის ნივთებს ჩვენ ვუწოდებთ უფერულ ნივთებს.

ამის გამო ნათელია ფერისმიერ ტალღებად, ანუ ფერად ისეთი ფერი, რომელიც ნაკლებად ეწინააღმდეგება სინათლის ტალღების გავრცელებას, ანუ ნაკლებად შთანთქავს სინათლის ტალღებს. ასეთი ფერი ჰქონდა ჰაერს, წყალს, ნებისმიერ გამჭვირვალე სხეულს. ამიტომ ეს ფერი ჩვენ ვერ ვხედავთ. ამ ფერის ნივთებს ჩვენ ვუწოდებთ უფერულ ნივთებს.

ნებისმიერი ფერისაგან შეიძლება. ასეთ ნივთებს ეკუთვნის ის ფერი, რომელიც ნაკლებად ეწინააღმდეგება სინათლის ტალღების გავრცელებას, ანუ ის ფერი, რომელიც ნაკლებად შთანთქავს სინათლის ტალღებს. ასეთი ფერი ჰქონდა ჰაერს, წყალს, ნებისმიერ გამჭვირვალე სხეულს. ამიტომ ეს ფერი ჩვენ ვერ ვხედავთ. ამ ფერის ნივთებს ჩვენ ვუწოდებთ უფერულ ნივთებს.

„Ցանկալի է, որ ընթերցողը ինքն իրեն հարցնի, թե ինչպես կարելի է ներկայացնել ամբողջ ազգի պատմությունը՝ առանց նրա տնտեսական կյանքի մասին ամենաընդհանուր տեղեկություններ ունենալու։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի մտավոր զարգացման ընթացքը՝ առանց նրա նյութական պայմանների ուսումնասիրության։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի գրականության զարգացումը՝ առանց նրա տնտեսական կյանքի ուսումնասիրության։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի գաղափարական կյանքի զարգացումը՝ առանց նրա տնտեսական կյանքի ուսումնասիրության։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի քաղաքական կյանքի զարգացումը՝ առանց նրա տնտեսական կյանքի ուսումնասիրության։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի կրոնական կյանքի զարգացումը՝ առանց նրա տնտեսական կյանքի ուսումնասիրության։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի ընտանեկան կյանքի զարգացումը՝ առանց նրա տնտեսական կյանքի ուսումնասիրության։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի բարոյական կյանքի զարգացումը՝ առանց նրա տնտեսական կյանքի ուսումնասիրության։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի գեղագիտական կյանքի զարգացումը՝ առանց նրա տնտեսական կյանքի ուսումնասիրության։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի ֆիզիկական կյանքի զարգացումը՝ առանց նրա տնտեսական կյանքի ուսումնասիրության։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի ինտելեկտուալ կյանքի զարգացումը՝ առանց նրա տնտեսական կյանքի ուսումնասիրության։ Ինչպես կարելի է հասկանալ ազգի սոցիալ

ասպարեզին վրայ ներկայացնելու համար։ Ես չեմ պնդում, որ այդ ամենը ճիշտ է, սակայն ինձ համար կարևոր է այն, որ Ռուբեն Զարդարյանը ինքն էլ հավատում էր դրան։ Ինչպես ասում են, ինչ որ մեկը հավատում է, դա արդեն ճշմարտություն է։ Ռուբեն Զարդարյանի ստեղծագործությունների ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ նա ինքն իրեն համարում էր ոչ միայն ազգային, այլև համաշխարհային մասշտաբի գրող։ Ինչպես ասում են, ինչ որ մեկը հավատում է, դա արդեն ճշմարտություն է։ Ռուբեն Զարդարյանի ստեղծագործությունների ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ նա ինքն իրեն համարում էր ոչ միայն ազգային, այլև համաշխարհային մասշտաբի գրող։

Հայտնի գրականագետ Ռուբեն Սամվելյանի[1] կարծիքով, նման համարձակ հայտարարությունները ընդհանուր առմամբ ընդունելի են, եթե դրանք հեղինակի կողմից արտահայտվում են ոչ թե ինքնագոհ ինքնավստահության, այլ ստեղծագործական ինքնաճանաչման ձգտումով։ Ռուբեն Զարդարյանի դեպքում այդ ձգտումը ակնհայտ է։ Նա ոչ միայն ձգտում էր ստեղծել մեծ գրականություն, այլև ամեն կերպ աշխատում էր ապահովել իր ստեղծագործությունների ճիշտ ընկալումը ընթերցողների կողմից։ Այդ նպատակով նա հաճախ հանդես էր գալիս ինքնամեկնաբանություններով, որոնք հետագայում դարձան նրա ստեղծագործությունների ուսումնասիրության կարևոր աղբյուր։

---

1. Տե՛ս Սամվելյան Ռ., Ինքնամեկնաբանությունը որպես գրական երևույթ, Երևան, 1988, էջ 45–53։

ილია ჭავჭავაძეს ასეთი ნათელი ხედვა ჰქონდა ეროვნული მოძრაობის ისტორიული ამოცანების შესახებ. ეროვნული მოძრაობა ერის ცხოვრების ისეთი პერიოდია, როდესაც ერის ყველა ფენა ერთიანდება ერთი მიზნის მისაღწევად. ეროვნული მოძრაობის ისტორიული ამოცანა ერის ეროვნული ინტერესების დაცვა და განმტკიცებაა. ეროვნული მოძრაობის ლიდერი ერის ეროვნული ინტერესების გამომხატველია. ილია ჭავჭავაძე ეროვნული მოძრაობის ლიდერია. ეროვნული მოძრაობის ლიდერი ერის ეროვნული ინტერესების გამომხატველია. ილია ჭავჭავაძე ეროვნული მოძრაობის ლიდერია.

ჩვენ, ისტორიის ობიექტურ ინტერპრეტატორებს, ისიც ვიცით, რომ ილია ჭავჭავაძის ეროვნული მოძრაობის ლიდერობა ისტორიულად განპირობებული იყო. ილია ჭავჭავაძე ეროვნული მოძრაობის ლიდერია. ეროვნული მოძრაობის ლიდერი ერის ეროვნული ინტერესების გამომხატველია. ილია ჭავჭავაძე ეროვნული მოძრაობის ლიდერია. ეროვნული მოძრაობის ლიდერი ერის ეროვნული ინტერესების გამომხატველია. ილია ჭავჭავაძე ეროვნული მოძრაობის ლიდერია.

---

1. ილ. ჭავჭავაძე, ეროვნული ფენა; მისივე ისტორიული ნარკვევები, ტ. V, გვ. 85-86.
2. Н. Марр. О роли языка в истории, 136-141.
3. ჯ. ფეიერაბენდი, ეროვნული ხასიათი საბუნებისმეტყველო მეცნიერების ისტორიის ზოგიერთ მნიშვნელოვან ეტაპზე XVI-XVII საუკუნეებში, 1982, გვ. 46.

ფიქრობდა, რომ ეს ნაწარმოები ნამდვილად ღირსეული იყო ყურადღებისა. ამ ნაწარმოებში ნათლად ჩანდა ავტორის ნიჭი, მისი ოსტატობა და ხელწერა. ეს ნაწარმოები ორიგინალური იყო თავისი ფორმით, ენით, სტილით და ა. შ. ამიტომ ბატონი ალექსანდრე ფიქრობდა, რომ ეს ნაწარმოები ნამდვილად ღირსეული იყო ყურადღებისა. ამ ნაწარმოებში ნათლად ჩანდა ავტორის ნიჭი, მისი ოსტატობა და ხელწერა. ეს ნაწარმოები ორიგინალური იყო თავისი ფორმით, ენით, სტილით და ა. შ. ამიტომ ბატონი ალექსანდრე ფიქრობდა, რომ ეს ნაწარმოები ნამდვილად ღირსეული იყო ყურადღებისა. ამ ნაწარმოებში ნათლად ჩანდა ავტორის ნიჭი, მისი ოსტატობა და ხელწერა. ეს ნაწარმოები ორიგინალური იყო თავისი ფორმით, ენით, სტილით და ა. შ. ამიტომ ბატონი ალექსანდრე ფიქრობდა, რომ ეს ნაწარმოები ნამდვილად ღირსეული იყო ყურადღებისა. ამ ნაწარმოებში ნათლად ჩანდა ავტორის ნიჭი, მისი ოსტატობა და ხელწერა. ეს ნაწარმოები ორიგინალური იყო თავისი ფორმით, ენით, სტილით და ა. შ. ამიტომ ბატონი ალექსანდრე ფიქრობდა, რომ ეს ნაწარმოები ნამდვილად ღირსეული იყო ყურადღებისა. ამ ნაწარმოებში ნათლად ჩანდა ავტორის ნიჭი, მისი ოსტატობა და ხელწერა. ეს ნაწარმოები ორიგინალური იყო თავისი ფორმით, ენით, სტილით და ა. შ. ამიტომ ბატონი ალექსანდრე ფიქრობდა, რომ ეს ნაწარმოები ნამდვილად ღირსეული იყო ყურადღებისა. ამ ნაწარმოებში ნათლად ჩანდა ავტორის ნიჭი, მისი ოსტატობა და ხელწერა. ეს ნაწარმოები ორიგინალური იყო თავისი ფორმით, ენით, სტილით და ა. შ. ამიტომ ბატონი ალექსანდრე ფიქრობდა, რომ ეს ნაწარმოები ნამდვილად ღირსეული იყო ყურადღებისა.

ალექსანდრე ერისთავმა, სიტყვა რომ დაასრულა, ხელახლა მიმართა ბატონ ივანეს:

— ბატონო ივანე, ნუთუ ეს ნაწარმოები ნამდვილად ასეთი ღირსეული არ არის?

ივანე ერისთავი ცოტა ხანს ფიქრობდა, შემდეგ ნელა ამოიღო ხელი ულვაშიდან, ოდნავ გაიღიმა და ჩუმად, ნელა, თითქოს ეშინოდა, ვინმე არ გაიგონოს, უპასუხა:

— ალბათ ასეა, ბატონო ალექსანდრე, ალბათ ასეა, ოღონდ ეს ნაწარმოები ჩემთვის ბუნდოვანია. ვერ გამიგია, რა სურდა ავტორს ეთქვა ამ ნაწარმოებით. ვერ გამიგია, რა სურდა ავტორს ეთქვა ამ ნაწარმოებით. ვერ გამიგია, რა სურდა ავტორს ეთქვა ამ ნაწარმოებით. ვერ გამიგია, რა სურდა ავტორს ეთქვა ამ ნაწარმოებით. ვერ გამიგია, რა სურდა ავტორს ეთქვა ამ ნაწარმოებით. ვერ გამიგია, რა სურდა ავტორს ეთქვა ამ ნაწარმოებით. ვერ გამიგია, რა სურდა ავტორს ეთქვა ამ ნაწარმოებით. ვერ გამიგია, რა სურდა ავტორს ეთქვა ამ ნაწარმოებით. ვერ გამიგია, რა სურდა ავტორს ეთქვა ამ ნაწარმოებით.

---

1. მთავარსარდალი ის გახლდათ, ვინც ამიერ ხარ ტფილისის ციხე-სიმაგრეს ამაგრებდა და ბრძანებას ასე ხშირად ისმენდა ხოლმე ფეხმოუცვლელად.

ფენომენი ისეთი ფართო გავრცელების ისტორიული ფესვები აქვს, რომ ეს ნიშნავს, რომ ის ადრეული ადამიანური ცნობიერების ნაწილი უნდა ყოფილიყო. ეს ფენომენი ეწოდება ანიმიზმს (ლათინური სიტყვიდან anima – სული). ანიმიზმის ფილოსოფიური ინტერპრეტაციის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი ავტორი ინგლისელი ანთროპოლოგი ედუარდ ტეილორია. ანიმიზმი, მისი აზრით, ადამიანის ბუნებრივი ფილოსოფიაა, რომელიც ადამიანის ბუნებრივი ფსიქიკური ცხოვრების ანალიზის საფუძველზე ჩამოყალიბდა. ადამიანი ხედავს სიზმრებში, ხედავს ჩრდილებს, ხედავს ექოს, ხედავს ასახვას წყალში და ა.შ. ეს ფენომენები ადამიანის ბუნებრივი ცხოვრების ნაწილია. ამ ფენომენების ანალიზის საფუძველზე ადამიანი ასკვნის, რომ ადამიანის სხეულის გარდა არსებობს სხვა რეალობა, რომელიც ადამიანის სხეულის ანალოგიურია, მაგრამ მისგან განსხვავებით, ის ხილული არ არის. ეს რეალობა ადამიანის სული ანუ სულიერი სამყაროა. ადამიანის სული ანალოგიურია ადამიანის სხეულის, მაგრამ ის ხილული არ არის. ადამიანის სული ადამიანის სხეულის ანალოგიურია

და იყო ნაზარეთში. და ეს ესაქმა ჩემ ყველა ნათესავებს, ჩემ ახლობლებს და ჩემ მეგობრებს, რომელნიც ცხოვრობდნენ ნაზარეთში და მის შემოგარენში. და ეს ესაქმა ჩემ ყველა ნათესავებს, ჩემ ახლობლებს და ჩემ მეგობრებს, რომელნიც ცხოვრობდნენ ნაზარეთში და მის შემოგარენში.

---

1 ნ. ბარამიძე, ქართული ტიპიკონი, თბ. 1953; ე. ტაქტაქიშვილი, ხელნაწერთა აღწერა, ტ. II, ნაკ. I, ქუთაისი, 1961; В.В. Бардавелидзе, Древнейшие религиозные песнопения и оборудование грузинского церковного пения, Тбил., 1954

2 ე. ჯ. ფეშუროვი, ქართული ხალკედონური ანტიფონარი XVI–XVII სს., თბ. 1972, გვ. 48.

ամա սրտեցաւ ասուածի նախանձոտ զգուեցաւ ըզդա-
նոյն սրտեցոյց նախանձոտ զգուեցոյց ըզնա։

Այնուհետև տեղասացութիւն ներբողական ըստ ա-
ռաքելական կարգի։

Պետրոս կուզաբա-Կիսա հասկաց Պօղոսայ իմաստասիրի գիտնական
ասի) գր. Գրիգոր, ծառայ գր. Աստուծոյ Յիսուսի Քրիստոսի առաքեալ
եղի։[1]

գր. Ջհանդիրեան ազգայր Պետրոսի հովիտական գեղջուկ
ձայնա՝ «Ես ոչ գիտեմ եւ ոչ ուսայ զգրոց եւ զարուեստ
գրոց, բայց ասեմ ձեզ զոր ինձ տուեալ է Աստուած»։
Ես ոչ գիտեմ զարուեստ գրոց, բայց գիտեմ զարուեստ
ձկնորսութեան։ Ես ոչ գիտեմ զարուեստ գրոց, բայց
գիտեմ զարուեստ ձկնորսութեան։ Ես ոչ գիտեմ զարուես-
տ գրոց, բայց գիտեմ զարուեստ ձկնորսութեան։ Ես ոչ
գիտեմ զարուեստ գրոց, բայց գիտեմ զարուեստ ձկնորսու-
թեան։ Ես ոչ գիտեմ զարուեստ գրոց, բայց գիտեմ զա-
րուեստ ձկնորսութեան։ Ես ոչ գիտեմ զարուեստ գրոց,
բայց գիտեմ զարուեստ ձկնորսութեան։ Ես ոչ գիտեմ
զարուեստ գրոց, բայց գիտեմ զարուեստ ձկնորսութեան։
Ես ոչ գիտեմ զարուեստ գրոց, բայց գիտեմ զարուեստ
ձկնորսութեան։ Ես ոչ գիտեմ զարուեստ գրոց, բայց
գիտեմ զարուեստ ձկնորսութեան։ Ես ոչ գիտեմ զարուես-
տ գրոց, բայց գիտեմ զարուեստ ձկնորսութեան։ Ես ոչ
գիտեմ զարուեստ գրոց, բայց գիտեմ զարուեստ ձկնորսու-
թեան։ Ես ոչ գիտեմ զարուեստ գրոց, բայց գիտեմ զա-
րուեստ ձկնորսութեան։ Ես ոչ գիտեմ զարուեստ գրոց,
բայց գիտեմ զարուեստ ձկնորսութեան։ Ես ոչ գիտեմ
զարուեստ գրոց, բայց գիտեմ զարուեստ ձկնորսութեան։
Ես ոչ գիտեմ զարուեստ գրոց, բայց

ხალხური სიტყვა, სიმღერის სიტყვიერი ნაწილი, ტექსტი ყველა ჟანრის ფოლკლორული ნიმუშისა. ტექსტის ანალიზი ფოლკლორისტის ერთ-ერთი ძირითადი მოვალეობაა!

ეს მოვალეობა (ანალიზი ტექსტის) ორმაგია[2]:

ჯერ ერთი, ტექსტის ანალიზი ფოლკლორისტს ეხმარება ტექსტის ისტორიული ფენების გამოყოფაში, ტექსტის ისტორიული ცვლილებების დადგენაში, ტექსტის ისტორიული ვარიანტების ურთიერთდამოკიდებულების დადგენაში, ტექსტის ისტორიული ტიპების გამოყოფაში და ა. შ.

ტექსტის ანალიზის მეორე მნიშვნელობა ის არის, რომ ტექსტის ანალიზი ეხმარება ფოლკლორისტს ტექსტის ფუნქციის დადგენაში, ტექსტის ადგილის დადგენაში ფოლკლორული ნაწარმოების სისტემაში, ტექსტის ურთიერთობის დადგენაში ნაწარმოების სხვა კომპონენტებთან (მელოდია, ცეკვა, ინსცენირება, ატრიბუტები, ნივთიერი კულტურა და ა. შ.).

ტექსტის ანალიზის ყველაზე ცნობილი ტიპია ის ისტორიული გრამატიკული ანალიზი, რომელიც ფოლკლორისტებმა ენათმეცნიერებისაგან ისწავლეს და რომელიც ფოლკლორისტიკაში ტექსტის ანალიზის ერთადერთ სახეობად ითვლებოდა დიდი ხნის განმავლობაში. ტექსტის ანალიზის ეს სახეობა ფოლკლორისტიკაში ტექსტის ანალიზის ერთ-ერთი სახეობაა და არა ერთადერთი.

ტექსტის ანალიზის სხვა სახეობებია: ტექსტის ანალიზი ფუნქციონალური თვალსაზრისით (ვ. პროპი), ტექსტის ანალიზი ფორმალური ნიშნების მიხედვით (ალ. ბრუკნერი, ვ. ჟირმუნსკი, ნ. იაკოვლევ

ნაწილი მხოლოდ დეკლარაციულად აღიარებდა სინდისის თავისუფლებას, მაგრამ ამ დეკლარაციის საფუძველზე ეკლესიის ავტონომიის ფართო პრინციპი ჩამოყალიბდა.

ეკლესიის ავტონომიის პრინციპის ფორმულირებისას ეროვნული ეკლესიის მოძრაობის მოთხოვნები ორ ნაწილად დაიყო: ერთნი ითხოვდნენ ეკლესიის სრულ ავტონომიას, ანუ ეკლესიის სრულ განთავისუფლებას სახელმწიფოსაგან, მეორენი კი ეკლესიის ნაწილობრივ ავტონომიას, ანუ ეკლესიის ნაწილობრივ განთავისუფლებას სახელმწიფოსაგან. ეკლესიის სრული ავტონომიის მომხრეები ამტკიცებდნენ, რომ ეკლესია სრულიად განთავისუფლებული უნდა იყოს სახელმწიფოსაგან, ეკლესიის საქმეებში სახელმწიფოს არავითარი ჩარევა არ უნდა დაიშვებოდეს, ეკლესიის ქონება სახელმწიფოს საკუთრებად არ უნდა ითვლებოდეს, ეკლესიის მოსამსახურეები სახელმწიფოს ჩინოვნიკებად არ უნდა ითვლებოდნენ, ეკლესიის ორგანიზაციის საკითხები სახელმწიფოს არ უნდა ეხებოდეს, ეკლესიის ორგანიზაციის საკითხები ეკლესიის კანონიერ ორგანოებს უნდა გადაეწყვიტათ, ეკლესიის ორგანოების არჩევნებში სახელმწიფოს არ უნდა მიეღო მონაწილეობა, ეკლესიის ორგანოების არჩევნები ეკლესიის ორგანიზაციის საკითხებში სახელმწიფოს ჩარევის საბაბი არ უნდა გამხდარიყო, ეკლესიის ორგანოების არჩევნებში სახელმწიფოს ჩარევა ეკლესიის ავტონომიის ხელყოფად უნდა ჩაითვალოს, ეკლესიის ორგანოების არჩევნებში სახელმწიფოს ჩარევა

ნუთუ. დასასრულს ეთნი ლექსი ყანაც ფრთხილად ეწ სიყვარ
ულისა

ჩვენ ვიცით, რომ ბოლომდე ვერასოდეს გავიგებთ ადამიანის ბუნებას, ვერასოდეს ამოვიცნობთ მის ნამდვილ მიზნებს, ვერასოდეს გავიგებთ, რა ძალა ამოძრავებს ადამიანის ქმედებ

ფილ. ავთან ჭეშმარიტ ჭირს და ჯაფარ ქადაშეიტყვიდეს, ვინაცა-
ჲ ქადაშეიტყვიდეს იგინი. ეგ ჯაფარი ჭირს ბერძნის ლიტერატურა
და ჭესიტაშური ანდერძის შეთხზულ ჭეშმარიტ ბერძნის ლიტერატურა
ანდერძი გასული ტრადიციონალიზმი ამ ანდ. ჭირს შეთხზულ ამ-
ჭესიტაშური ანდერძის ჭეშმარიტ ბერძნის ლიტერატურა ანდერძი
ჭესიტაშური ანდერძის ჭეშმარიტ ბერძნის ლიტერატურა ანდერძი
ანდერძი ანდერძი ანდერძი ანდერძი ანდერძი ანდერძი

ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსი ადრეული პერიოდის შემოქმედების ერთ-ერთი ნაკლებად შესწავლილი ნიმუშია. ლექსის ავტოგრაფი ინახება ნიკოლოზ ბარათაშვილის პირად არქივში, რომელიც ამჟამად ეროვნული ბიბლიოთეკის ხელნაწერთა განყოფილებაშია დაცული. ავტოგრაფი ორ ფურცელზეა შესრულებული და ტექსტში რამდენიმე ადგილას ავტორის ხელით შესწორებებია შეტანილი.

ლექსის პირველი სრული გამოცემა ალექსანდრე ჭავჭავაძის ჟურნალ „ცისკრის ვარსკვლავში" დაიბეჭდა 1859 წელს, ანუ პოეტის გარდაცვალებიდან ორი წლის შემდეგ. ეს გამოცემა ძირითადად ავტოგრაფის ტექსტს მისდევს, თუმცა რამდენიმე ადგილას რედაქტორის ჩარევა შეინიშნება. ამ ცვლილებებიდან ზოგიერთი ლექსის ორიგინალურ აზრს ამახინჯებს, ამიტომ ტექსტის კრიტიკული ანალიზისას ავტოგრაფი წყაროთმცოდნეობის თვალსაზრისით უპირველეს მნიშვნელობას ინარჩუნებს.

ლექსის ტექსტი

ლექსი შედგება ოთხი ოთხსტრიქონიანი სტროფისაგან და ტრადიციული ქართული ლირიკისთვის დამახასიათებელ ალტერნირებულ რითმას იყენებს. ავტოგრაფში პირველი სტროფის მეორე სტრიქონის ბოლოს ავტორს თავდაპირველად სხვა სიტყვა ჰქონდა ჩაწერილი, რომელიც შემდეგ გადაუხაზავს და ზემოთ ახალი ვარიანტი დაუწერია. ეს ცვლილება ტექსტის ლოგიკურ სიმკვეთრეს ზრდის და ლექსის ემოციურ ტონალობასაც ცვლის.

ავტოგრაფში ასევე შეინიშნება ისეთი ადგილები, სადაც მელანი ფურცელზე ნაწერის ქვეშ გადასულა და ზოგიერთი სიტყვა ძნელად იკითხება. ასეთ შემთხვევებში ტექსტის აღდგენა ძირითადად ალექსანდრე ჭავჭავაძის ჟურნალში გამოქვეყნებული ვერსიის საფუძველზე ხდება, თუმცა ეს ყოველთვის ავტორის ნებას ზუსტად არ გამოხატავს.

ბოლოდ. გიგვიანდება ჯანი ჩემი ბიჭის ამაღლება ქალისაკენ. ამაღლება ჟანრისაკენ ბიჭის ან ჟანრისაკენ, ჟანრისაკენ ადამის ჩანაფიქრში ჩასმისაკენ ლ ბრძანება ბიჭისა ქალის ისრაელ ქალისაკენ ისრაელ, ისა ან ჩანაფიქრის ჟანრისა ბიჭის ლ ჟანრისა ბიჭის ლ ჟანრისა ბიჭის ლ

კანაფის მეურნეობა სვანეთში*

სვანეთი საქართველოს ერთ-ერთი იმ მხარეთაგანია, რომლის მკვიდრთა ყოფაში ძველთაგან მნიშვნელოვან როლს ასრულებდა კანაფის კულტურა[1]. უადრესი წერილობითი ცნობები სვანეთში კანაფის კულტურის შესახებ მეცხრამეტე საუკუნის შუახანებს არ სცილდება. ჩვენს განკარგულებაში არსებული სვანეთის ისტორიისა და ეთნოგრაფიისადმი მიძღვნილ მრავალრიცხოვან წერილებსა და ნარკვევებში გაბნეულია მონაცემები, რომლებიც მხოლოდ ზოგადად გვიხასიათებს კანაფს, როგორც შინამრეწველობის მნიშვნელოვან ნედლეულს, კანაფის მეურნეობის მასშტაბსა და მისი პროდუქციის თავისებურებას[2].

კანაფის ტრადიციული მეურნეობა ბოლო დრომდე არ გამხდარა საგანგებო კვლევის საგანი[3]. წინამდებარე ნაშრომი სწორედ ამგვარი შესწავლის ცდას წარმოადგენს.

---

* მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისთვის, 1972, ტ. XVI-XVIII, გვ. 78-91.

1 დასავლეთ საქართველოში კანაფის კულტურის შესახებ ადრინდელი ისტორიის კვლევისათვის მნიშვნელოვანია სტრაბონის ცნობები; ბერძენი გეოგრაფი წერს: „(კოლხეთის)–...ქვეყანაში ...გარდა თაფლისა (ეს მეტად მწარეა)ამუშავებენ ბლომად სელს, კანაფს, ცვილსა და ფისს". თ. ყაუხჩიშვილი, სტრაბონის გეოგრაფია, თბილისი, 1957, 123-124.

სამეგრელოში კანაფის კულტურის შესახებ საყურადღებო ცნობებს ვხვდებით იოსაფ ბარბაროს და არქანჯელო ლამბერტის თხზულებებში, აგრეთვე იმავე პერიოდის რუსი და უცხოელი მოგზაურების შრომებში. ა. ჭყონია, იტალიელი მოგზაურები კავკასიაში, მოამბე, თბილისი, 1894, XV, 46; არქანჯელო ლამბერტი, სამეგრელოს აღწერა. თბილისი, 1938, 57. М. Полиевктов, Материалы по истории грузино-русских взаимоотношений, 1615-1640; Тбилиси, 1937, 144-145.

2 М. Ковалевский, Закон и Обычай на Кавказе, I, М., 1890; Н. Д. Дмитриев, Из быта и нравов жителей вольной Сванетии, СМОМПК, вып. XXИ, отд. П, 1897; В; Я. Тенцов, Сванетия, географический. очерк, СМОМПК, X, 1890; Э. М. Кальвейт, Очерк сельского хозяйства Верхней Сванетии, ЦКОРГО, XXVI, т. 1, 1911; მ. მუსერიძე, წერილი სვანეთიდან, „ივერია", 1901, #6–7; ნ. ჩიმაკაძე, „თავისუფალი სვანეთი", „ძველი საქართველო", ტ. 11, თბ., 1913; ბეს. ყაურიშვილი, სვანეთი, თბილისი, 1926, 520; ნ. კეცხოველი, თოვლიან მთებში, თბილისი, 1943, 90.

3 გ. ჩაჩანიძე თავის ნაშრომში, ქსოვილების დამზადების ისტორიიდან საქართველოში, I. სელი (საქართველოს მუზეუმის კოლექციების მიხედვით; მოამბე, ტ. 19B, 1956, და ლ. მოლოდინი. მონოგრაფიაში, ქართველი ხალხის მატერიალური კულტურის ისტორიიდან ხალხური ზეთსახდელი იარაღები, თბილისი, 1963), საქართველოში ხალხური ფეიქრობისა და ზეთის კულტურის ისტორიასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებთან ერთად სვანეთის კანაფის მეურნეობასაც შეეხნენ.

კანაფი ფართოდ გავრცელებული საბოჭკოე და საზეთე მცენარეა, სვანეთში იგი კულტურული ფორმითაა ცნობილი; მაგრამ საქართველოს სხვა კუთხეებში გარეული სახის კანაფიც ყოფილა, რასაც, ერთი მხრივ, მოწმობს ვახუშტისეული განმარტება, რომ იგი „უმუშაკოდ მოდის“ და, მეორე მხრივ, ივ. ჯავახიშვილის მიერ აღნიშნული ცნობა, სადაც ნათქვამია, „კანაფი ველურად შავი ზღვის სანაპიროზეც და შუაგულ საქართველოშიც იზრდებოდაო“[4].

კანაფი ერთწლიანი მცენარეა, რომლის ერთსახოვანი თესლიდან ორნაირი ნაყოფი იზრდება; დედალი – დ ე დ ლ ა, რომელიც ბოჭკოს მისაღებია და მამალი – ჴ ე რ ჴ ლ ა, რომლის თესლი საკვებად და ზეთის სახდელად იხმარება. ჴერჴლას ქერელს თოკის დასამზადებლად იყენებენ, რადგან მაგარი ძაფი იცის.

კანაფის // ქან[5] თესვა ფეხგასულზე[6] იცოდნენ, ძველი სტილით აპრილის შუა რიცხვებიდან მაისის პირველ ნახევრამდე, ახალ მთვარეზე, რადგან მისი, როგორც სითბოს მოყვარული მცენარის უფრო ადრე დათესვა არ შეიძლებოდა; დადასტურებულია აგრეთვე კანაფის შემოდგომაზე თესვა.

კანაფი ითესებოდა სახლთან ახლოს მყუდრო და საგანგებოდ შემოზღუდულ ადგილზე, რომელსაც საკანაფე ლ ა ლ ქ ა ნ ა ერქვა, საკანაფე იყო ლ ა ნ წ უ ლ ა შ თ ა ნ (ქვ. სვან.) // ლ ა ნ გ ვ ლ ა შ თ ა ნ (ზ. სვან.) სანაკელესთან ახლოს და ნაჯოგებში, სადაც ბევრი ნაკელი გროვდებოდა. კანაფი ხშირად ბოსტანში, ღობის გაყოლებით ითესება[7].

---

4 ივ. ჯავახიშვილი, საქართველოს ეკონომიური ისტორია, ტფილისი, 1930, 375. სამეგრელოში ბოლო ხანებამდე არსებობდა ველური მცენარე ჭინჭარი, რომლის ქერელი თოკისათვის იყო გამოყენებული. შდრ. ივ. ჯავახიშვილის დასახ, ნაშრ., 274.

5 „კანაფის“ ეტიმოლოგიური კვლევის შესახებ, იხილეთ: В. Абаев, Историко-этимологический словарь осетинского языка, М.-Л. 1957., 1957.

6 გვიანი გაზაფხული, როდესაც თოვლი გამდნარია.

7 „საკანაფე“ კარმიდამოს აუცილებელი და მნიშვნელოვანი ნაწილი იყო. ნასყიდობის ქაღალდში საკანაფე სახლთან ერთადაა დასახელებული და

საკანაფე ადგილს ანოყივრებდნენ სხვადასხვა ნაკელით (თხის, საქონლის, ცხენის) და ნაცრით. მთხობლის გადმოცემით, კანაფს გაფხვიერებული შავი მიწა სჭირდება: „საბოსტნე ლ ა ხ ა ნ ა ს რომ ვთესავთ, ისეთი მიწა უნდა კანაფსაც, გაცრილივით უნდა იყოს სათესი ფართობი“[8].

კანაფი ითესება მიწის პატარა მონაკვეთზე, დაახლოებით 20-30 კვ. მეტრ ფართობზე. წინათ მის ნათესებს მეტი ადგილი ეკავა - 8-10 კვ. საჟენი[9], ე.ი. 40-45 კვ. მეტრი ფართობი. გადმოცემის მიხედვით, ძველად კანაფისათვის „დიდ მოსახლეებს ერთი ან ნახევარი ნ ა ლ ჯ ო მ ი[10] მიწა ჰქონდათ დათმობილი“[11].

საკანაფეს აპრილის დასაწყისში შეამზადებდნენ, კავით მოხნავდნენ ან დათოხნიდნენ, რადგან კანაფის წვრილი მარცვლები ბელტიან მიწაში ადვილად იკარგება და ვერ ხარობს. ხვნის დროს ბელტებს დაშლიდნენ და ჩელტით მოფოცხავდნენ. კანაფის თესვა გარკვეულ ცოდნას და დახელოვნებას მოითხოვდა. მთესველი ერთ ფ ა კ ა ნ (ნახევარკილოიანი საწყაო) ან ერთ კ ა რ ვ ა (სხვადასხვა ზომის, ძირითადად ერთიდან სამი კილოს ტევადობის საწყაო) საღ მარცვლებს შეარჩევდა, კანაფის თესლს

აღნიშნულია, მაგალითად, რომ ეცერის საზოგადოების სოფელ მაგარდელოში მცხოვრებმა მილდიანებმა მიიღეს ქარსელანის და დადუანისაგან „სამოსახლო ხის სახლი, თავის ეზოთი, საკანაფოთი, კალოთი და ერთი ცხვადიში სახნავი მიწა, სახელდობრ, „სგებნე დაბ“... საუკუნო საკუთრებაში. საბუთი დათარიღებულია 1885 წლის 17 თებერვლით და ეცერის მამასახლისის ამაიზ გურჩიანის ხელწერა აქვს.
მესტიის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის ხელნაწერთა ფონდი, 3.

8 სოფელი სვიფი (ცხუმარის თემი), მთხრობელი კონსტანტინე გელას ძე ჯაჭვლიანი, 87 წლის. სვანეთის ეთნოგრაფიული ექსპედიციის 1967 წლის დღიური, რვ.: 2.

9 გ. ჩაჩაშვილის მასალების მიხედვით, სვანეთში, მდინარე ენგურის გაღმა მიწების დიდი ნაწილი საკანაფე ყოფილა; ავტორს აღნიშნული აქვს ისიც, რომ ლალქანა სამეურნეო ტოპონიმიკაში, სახნავ-სათესი ნაკვეთის აღმნიშვნელ ტერმინად დასტურდება. გ. ჩაჩაშვილი, ხალხური ფეიქრობა სვანეთში, ხელნაწერი.
ასეთია სურათი ჩვენ ხელთ არსებული ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვითაც.

10 ერთი ნალჯომი =400 კვ. მეტრს.

11 შინამრეწველობის მასალები, ქსოვა, ღებვა, ხელსაქმე, დასავლეთ საქართველო, ქვემო სავანეთი, M. II.

– გიმბაშს ორ წილ მიწას გადაურევდა და თანაბრად თესავდა. მთესველი იმ ჭურჭელში, რომელშიაც თესლი ეყარა, კვერცხს ჩადებდა (მიმსგავსებითი მაგიის პრინციპის თანახმად), რომ ღეროს კანი ისევე ადვილად გასცლოდა, როგორც კვერცხს.

კანაფის სუსტსა და ნაზ თესლს ამოსვლა რომ არ გაძნელებოდა, ღრმად არ თესავდნენ. იგი ითესებოდა როგორც ხშირად, ასევე მეჩხრად. თუ კანაფი ხშირად იყო დათესილი, დედალი საბოჭკოე კანაფი ვითარდებოდა, ხოლო მეჩხრად დათესვის დროს – მამალი – სათესლე[12]. როდესაც კანაფის დათესვას დაამთავრებდნენ, ლ ა ჭ ა დ ი რ-ით მოფოცხავდნენ და ნათესის შუა ადგილას სწორ ან ჯვრის ფორმის მაღალ ჯოხს გააკეთებდნენ. ამით მხვნელ-მთესველი მაღალი და კარგი მოსავლის მიღებას იბედებდა და ნათესს ავი თვალისაგან იცავდა.

კანაფი ითესება როგორც ცალკე, ასევე სიმინდის თესვის ან სიმინდის ამოწვერვის დროს. სიმინდის ყანაში კანაფს მაშინ თესავდნენ, როდესაც მხოლოდ კანაფის თესლი სჭირდებოდათ, მეურნის დაკვირვებით, კანაფი მაშინ ამოდის განსაკუთრებით სწრაფად,როდესაც მიწა სველია. ერთი კვირის შემდეგ ნათესში სარეველებიც იზრდება, რომელიც დათავთავებამდე ხელით უნდა გამარგლონ. კანაფი მხოლოდ მაშინ ითოხნება, როდესაც ის სიმინდთან ერთადაა დათესილი.

მეტრნახევარი სიმაღლის კანაფს სქესი ემჩნევა; დედალს წვრილი, მაღალი და მოთეთრო ღერო აქვს, ტოტები – სუსტი და მეჩხერი, იზრდება მაღალი, აქვს თათისებრი ფოთლები, იკეთებს წვრილსა და ჩუტ ყვავილს. მამალი კანაფი ხშირი ტოტებით ხასიათდება, რომელიც დახუნძლულია ასევე წვრილყვავილებიანი „სანაყოფე ბიდირით“. მას მსხვილი და დაბალი ღერო აქვს, ზრდის დასასრულს კი - მუქი ფერის ბოჭკო და რუხი ფერის მარცვალი.

12 მამალ კანაფს ბიდირსაც ეძახიან, „ვიტყვით ყანაში ბიდირი მაქვსო“, გვითხრა ნაკრაში მცხოვრებმა ისმაილ ზახმიშის ძე გვარმიანმა.

კანაფი სავეგეტაციო პერიოდის ხანგრძლივობის მიხედვით სხვადასხვანაირია. დედალი კანაფი ადრე მწიფდება, მას აგვისტოს შემდეგ იღებენ, ხოლო მამალი კანაფი საგვიანო მცენარეა, რომელსაც გრძელი სავეგეტაციო პერიოდი აქვს და დათავთავების შემდეგაც მინდვრად დიდხანს რჩება. ამას ხელს უწყობს ისიც, რომ გადამწიფების შემთხვევაში მარცვალი მაგრად ზის ბუდეში, არ ცვივა და მისი დაბნევის საშიშროება არ არის. დედალ კანაფთან შედარებით მამალი კანაფი მაგარია, სქელი კანი აქვს, დამუშავების დროს მის დალბობას მეტი დრო სჭირდება, ამიტომ თოვლის მოსვლამდე იშვიათად იღებენ. დათოვლილ კანაფს ქერელი ადვილად ეცლება და მარცვალიც ბიდირიდან თავისუფლად გამოდის. ამის გამო ხშირად თოვლიანი კანაფი მიაქვთ გასახმობად. თუ თოვლი არ იყო, მაშინ კანაფს ყანაში წვიმის მოსვლამდე ტოვებდნენ, ხოლო დროულად აღებულ დედალ კანაფს მინდვრად დატოვება აღარ ესაჭიროება.

მწიფე კანაფს უმეტესად ფესვიანად იღებენ და ნაჯახით ან დანით ფესვებს დააჭრიან, ზოგი მეურნე კი კანაფის მწიფე ღეროს ჭრის, რომლის დროსაც თესლი უფრო სუფთაა და ამის გამო მისი დაფშვნაც ადვილია.

მოჭრილ კანაფს გარეთ გაფენდნენ. როდესაც შავი წინწკლები გაუჩნდებოდა და ღერო რუხ ფერს მიიღებდა, კონებად // წ ყ ა დ (ზ. სვან) // ლ ი ნ ჩ ვ ე ლ (ქვ. სვან.) შეკრავდნენ[13] და თესლის დაფანტვის თავიდან ასაცილებლად გადახურულში ტელეფაზე (ბქ) // დეფანზე (ბზ) გასახმობად ცერად მიაყუდებდნენ[14]. კანაფს ზოგი საგანგებოდ გაკეთებულ მაღალ ჯოხზე დააწყობდა, ხოლო ცუდი ამინდის დროს კერიის თავზე გადებულ ჩელტზე დაყრიდა და კვამლში ახმობდა. ასე გამშრალი თაველი ფერს იქცევდა, ხოლო მარცვალი თავის ფერს ინარჩუნებდა.

13 იქ სადაც მარცვალი დამწიფებას ვერ ასწრებდა, გოდორში ჩაყრიდნენ და შესახურებლად სამ დღეს დატოვებდნენ.

14 მზეზე გამშრალი კანაფი მტვრევადია, ადვილად იმსხვრევა. ამიტომ მას გადახურულში ახმობენ.

როდესაც კანაფი გახმებოდა, დაახლოებით ერთი კვირის შემდეგ, თავთავს მოაცლიდნენ, რისთვისაც იყენებდნენ ტაბიკის // წირხ (ბზ.) // ლასმან-ის მაგვარად (ორ ტოლ ნაწილად) მოხრილ თხილის, არყის ან მუხის ხის ნედლ წკნელს. მარცვლის გამოკრეფა ასე ხდებოდა: ერთი თაველიან კანაფს დაიკავებდა, მეორე კი თაველს „წირხს“ შორის მოაქცევდა და გამოსწევდა[15]. გარდა აღნიშნულისა, თავთავებს ხელითაც კრეფდნენ და დანითაც, რომლის დროსაც ხელზე ცხვრის ან თხის ტყავისაგან შეკერილ ხელთათმანს შიმბერარ // შიმიბერს (ბქვ.) // ტვეტიბერ-ს (ბზ.)[16] იცვამდნენ. გამოკრეფილ თავთავს გასახმობად ტელე-ფაზე გაფენდნენ და ხის კაკუტით // ლაჩაჩირით ან ფეხით ფშვნიდნენ (ლიბურგვინე[17] - „ფშვნა“, აბურგვინახ - „ფშვნიდნენ“). თავთავს ზოგჯერ ერთმანეთისაკენ მოაქცევდნენ და არყის ხის ფიჩხისაგან გაკეთებული გრძელი ცოცხით - ლანგავით ცეხვავდნენ; თავთავის გამოფშვნა ხელითაც იცოდნენ; პირველად გამოფშვნილ კარგ მარცვლებს ცალკე ათავსებდნენ, თავთავებზე შერჩენილს კი ისევ ახმობდნენ. შემდეგ მარცვალს ორი დღე მზეზე ტოვებდნენ, ლათშათი-თ ცხრილავდნენ და ანიავებდნენ, რომლის დროსაც კანაფის მარცვალი ერთი ჭურჭლიდან მეორეში ჩაიცლებოდა, ბიდირს ქარი წაიღებდა და რჩებოდათ კანიანი მარცვალი. როდესაც სუფთა თესლი სჭირდებათ, მას გობზე – ჯარზე დაყრიან, ხელით აურევენ და გობს დააფერდებენ. მარცვალი დახრილი გობის ერთ ბოლოში დაგროვდება, ხოლო კანი გობის ზემო მხარეს რჩება.

---

15 შდრ. ხორბლის საწყვეტი შნაკვი, გ. ჩიტაია, რაჭული სახვნელი, ენიმკის მოამბე, 1937, I; ნ. ბრეგაძე, მთის მიწათმოქმედება დასავლეთ საქართველოში, თბილისი, 1969.

16 ტელეფა – სამი მხრიდან შემოზღუდული გადახურული სათავსო.

17 შდრ. სელის წარმოებისა და მასთან დაკავშირებული საქმიანობის აღმნიშვნელი სტრაბონისეული ტერმინი „ლინურგია“. ვასახელებთ მ. ბერძნიშვილის - „ქალაქ ფაზისის ისტორიისათვის“ – მიხედვით, 1969, 43.

აღსანიშნავია, რომ სათესლე თავთავს ცეცხლზე არ ახმობდნენ, მას ხელით ფშვნიდნენ, ცხრილავდნენ, ანიავებდნენ და მშრალ ადგილას ტომრით ინახავდნენ.

ქართულ ყოფაში ცნობილია, რომ კანაფის მარცვალი ერთ წელს კარგად ინახება, ხოლო შემდეგ მას მხოლოდ ზეთის მისაღებად იყენებენ (რადგან სიძველე ზეთზე არ მოქმედებს).

კანაფის მნიშვნელობის თვალსაზრისით განსაკუთრებით საყურადღებოა კანაფის პროდუქტის მოხმარების საკითხი. ამიტომ ამ საკითხზეც შევჩერდებით.

როგორც აღვნიშნეთ, მამალი კანაფის ნაყოფისაგან საკვები და ზეთი მზადდებოდა. ზეთის მისაღებად ოდნავ მოხალულ თესლს რ ო დ ი ნ შ ი (ბზ)//ქ ვ ი ჯ შ ი (ბქვ) // ჩ უ მ ა-ში (ქვ. სვან.) ლაფალით (ხის ორხელმოსაკიდებელი სანაყი) ნაყავდნენ (ტენცოვი[18] თესლის სასრეს-საქნელ იარაღად ხელწისქვილსაც ასახელებს), ს ა ც ე რ შ ი (ბქვ.) // ძ უ ჰ ე რ ა შ ი (ბზ.) გაცრიდნენ და მეორედ უფრო ღონივრად (ხშირად ნიორთან ერთად) დანაყავდნენ[19], დანაყილს ისევ გაცრიდნენ და გობზე თბილი წყლით მოზელდნენ. ზოგჯერ თესლს არ ხალავდნენ, დანაყვამდე მას ცხელი რკინით აურევდნენ, რომ გამთბარ მარცვალს ზელვის დროს ზეთი გამოეშვა[20]. როდესაც ზეთის გამოხდა დიდი რაოდენობით სჭირდებოდათ, ზემოაღნიშნული წესით მომზადებულ ფქვილს კანაფის ძაფისაგან მოქსოვილ თხელ ტომარაში ჩაყრიდნენ, თავს მოუკრავდნენ და დიდხანს სრესდნენ. ზოგი ტომარას თოკით ძელზე ჩამოკიდებდა და მას არყის ხის ორკაპა ჯოხს „წირხს" გაუკეთებდა, რომელსაც ბოლოებს შეუკრავდა და დაატრიალებდა. როდესაც გრეხის დროს „წირხი" ბოლომდე ჩავიდოდა, ზეთი გამოსული იყო და

18 Тенцов, დასახ. ნაშრომი.

19 მარცვალს ნივრის გარეშე ნაყავდნენ მაშინ, როდესაც მისგან გამოხდილ ზეთს სამკურნალოდ და დღესასწაულებში ხმარობდნენ.

20 შდრ. საარყე მასალის - ცომის (ვორაშ) ასადუღებლად გახურებული ქვების გამოყენების წესი სვანეთში, მ. ჩართოლანი, ქართველი ხალხის მატერიალური კულტურის ისტორიიდან, თბილისი, 1961.

ქვევით დადგმულ ჭურჭელში ჩადიოდა[21]. ზეთის გამოხდის შემდეგ დარჩენილი ჩენჩო საკვებად იხმარებოდა.

კანაფის თესლი, რომელიც კვების მნიშვნელოვან პროდუქტს წარმოადგენდა, საკულტო მნიშვნელობისაც იყო. დანაყილ და შეზავებულ კანაფის თესლს ცომის სართავად და შეჭამანდად ხმარობდნენ. კანაფისგულიანი პურები დღესასწაულებზე, ქორწილში და მიცვალებულისათვის განკუთვნილ დღეებში ერთ-ერთი ძირითადი, ტრადიციული საკვები იყო და დიდი რაოდენობით იხმარებოდა. რიტუალური პური გიმბშარ ლუკვნე, ლგგიმბაშ ქუთ, თესლის შეჭამანდი ქგნაშ, საწებელი მუჯორ და სხვ. დანაყილი თესლისაგან მზადდებოდა. თესლის საკულტო მნიშვნელობაზე უნდა მიუთითებდეს ის ჩვეულება, რომელიც ლიფანალის დროს სრულდებოდა. ოჯახის უფროსი ქალი ბავშვებს საჭმელად მოხალულ კანაფის თესლს დაურიგებდა და ეტყოდა „ნუ დააბნევთ კანაფს, რამდენი მარცვალიც დაგივარდებათ, ქრისტეს იმდენი ცრემლი ჩამოუვარდებაო"[22].

კანაფის ზეთს იყენებდნენ მრავალმხრივ: საკვებში შერეულს, როგორც ცხიმოვან ნივთიერებას და ხალხურ მედიცინაში – დასალევად და მალამოდ.

მაგ., კანაფის ზეთი ჩვილი ბავშვის კუჭ-ნაწლავის შეკრულობის საწინააღმდეგო საშუალება იყო.[23] იხმარებოდა მშობიარე ქალისათვის დასალევად. ზეთით მკურნალობდნენ ზოგიერთ ქალურ დაავადებას. თაფლის, ღორის მუცლის ქონისა და ზეთისაგან

21 ყურადღებას იპყრობს ორი ჯოხი, რომლითაც იწურებოდა შემთბარი კანაფის თესლი. „წირხი" მსგავსია იმ სასოფლო-სამეურნეო იარაღისა, რომელიც შნაკვის სახელით არის ცნობილი, შდრ. თაფლის და სარჯის დაწურვა ტომრით, ორი ჯოხის შანკო (გურია), შანკის (სამეგრ.) საშუალებით, ალ, რობაქიძე, მეფუტკრეობის ისტორიისათვის, თბილისი, 1960, გვ. 100.

22 მთხრობელი ბეჩოში სოფელ დოლასუფში მცხოვრები ქეთევან კვიციანი, 56 წლის.

23 შდრ. ლ. მოლოდინი, ქართველი ხალხის მატერიალური კულტურის ისტორიიდან, თბილისი, 1963, გვ. .60.

შემზადებულ საჭმელს ლეჩნე-ს რძენაკლულ ბავშვებს და ქალებს აჭმევდნენ[24].

ზეთით შემზადებულ მალამოს ხმარობდნენ სიდამწვრის და მუწუკების განსაკურნავად; ზეთი ყურის ტკივილის და ძვალ-სახსრით დაავადებულთა წამალი იყო.

საყურადღებოა კანაფის ზეთის გამოყენება ქვის დამუშავების ტექნიკაში; ჩვენი მასალით ირკვევა, რომ წისქვილის და ქვის როდინების გულის ამოღება ზეთის საშუალებით ხდებოდა. ქვას გაუკეთებდნენ პატარა ღრმულს, დაასხამდნენ ზეთს, რომელიც გაჟონავდა და ქვა ადვილი ამოსაკაფავი გახდებოდა[25].

ყოფაში ზეთის განსაკუთრებულ მნიშვნელობას გამოავლენს ზეთაპრის - (სტუმარ-მასპინძლობის) ჩვეულება, რომელიც ბოლო დრომდე იყო შემორჩენილი.

მაგ., ძველად სვანეთში მდიდარი ოჯახი შემოდგომის ერთ დღეს აირჩევდა და ნათესავ–მოკეთეებს, მეზობლებს მოიწვევდა. გარდა მოწვეულებისა ზეთარის გადამხდელთან მიდიოდა ყველა მსურველი. შეკრების მიზანი იყო სიმდიდრის - ხვავისა და ბარაქის ჩვენება. მოსულებს უმასპინძლდებოდნენ ყველანაირი საკლავით, რომელიც, გადმოცემის მიხედვით, თორმეტ-თორმეტი უნდა ყოფილიყო (საკლავი ერთად უნდა დაეკლათ და სისხლი საგანგებოდ გაკეთებულ ორმოში ჩაეღვარათ). ამ დღეს ღარით უნდა გადმოსულიყო ნათავედი არაყი დაკანაფის ზეთი, რომლის ჭაშნიკი ყველას უნდა გაესინჯა. აღსანიშნავია ისიც, რომ ზეთწასმული რიტუალური პური - ლემზირალ წარმოადგენდა

---

24 ქვემო სვანეთში ამ საკვებს ცილიონს ეძახდნენ და მას მხოლოდ რძენაკლულ ქალებს „აჭმევდნენ; შდრ. ალ. რობაქიძე, დასახ, ნაშრომი, 122; გ. ჩაჩაშვილის მასალების მიხედვით, ლეჩნე საყმანვილოს წამალი იყო, რომელიც დამატებითი საკვების სახით ეძლეოდა ჩვილ ბავშვს. ჩვენი მასალის მიხედვით, კანაფის ზეთისაგან დამზადებულ საყმანვილოს წამალს ლაჰნე არ ერქვა.

25 მთხრობელი ბეჩოში სოფელ დოლასუფში მცხოვრები ქეთევან კვიციანი, 56 წლის, 1968 წლის სვანეთის ეთნოგრაფიული ექსპედიციის დღიურიდან.

აუცილებელ საჭმელს, რომლის გარეშე სუფრასთან კაცი არ დაჯდებოდა[26].

სვანეთში ზეთი რელიგიურ რიტუალთა შესრულების დროს ბოლო დრომდე მნიშვნელოვან როლს თამაშობდა. იგი დღე-სასწაულებში, დაბადება-გარდაცვალებისა და წინაპრის კულტთან დაკავშირებულ წეს-ჩვეულებათა უცილობელი ელემენტი იყო.

მაგ., მიცვალებულთა სულების გასტუმრების ცერემონიალის შესრულებისას ზეთს დიდი გამოყენება ჰქონდა.

საგულისხმოა ოჯახის უფროსის მიერ ნათქვამი შესანდობარი:

„შეგინდოთ, ქრისტე ღმერთს შევედრებოდეთ,
ქრისტეს სუფრა გაშლილი იყოს,
ზეთით წვიმდეს, ბამბით თოვდეს
აქ არის თქვენი სულეთიო[27].

ამგვარად, სვანეთში ზეთის გამოყენების შესახებ არსებული მასალები უფლებას გვაძლევს, ვთქვათ, რომ იგი საოჯახო მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად არ მზადდებოდა როგორც სამართლიანად აღნიშნავს ლ. მოლოდინი, ზეთი საქართველოში ცხიმს ვერ ცვლიდა[28], იგი ერთჯერადი მოთხოვნილებისათვის იწარმოებოდა.

---

26 მთხრობელი ბეჩოში, სოფელ დილასუფში მცხოვრები რაჟდენ ასლანის ძე ავალიანი. მისივე გადმოცემით, ზემო სვანეთში ზეთარ, ჩვენთვის ხელმისაწვდომი დროის განმავლობაში, რამდენიმე ოჯახს გადაუხდია: ლატალში - ესავ ივეჩიანს, ეცერში – ყარიბ სუბელიანს, ადიშში - ზურაბ და ასლან ავალიანებს, ცხუმარში-- გიორგი ქალდანს და სხვ.
თუმცა ეს ცნობა ზეთის მნიშვნელობაზე მიუთითებს, მაგრამ ყურადღებას იპყრობს ისიც, რომ სახელწოდება ზეთარ ამ დროისათვის ალბათ მარტო ზეთის აღმნიშვნელად არ იხმარებოდა, არამედ საერთოდ სიმდიდრის – სიმსუყის გამომხატველი იყო - რა მიზანსაც ეს დღესასწაული ემსახურებოდა.

27 ვ. ბარდაველიძე, სვანურ ხალხურ დღეობათა კალენდარი, მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის, VI, თბილისი, 1953, 276-278.
აღნიშნულ შესანდობარს მეტ-ნაკლებად შეესაბამება სვანეთში მიღებული გამოთქმა ზეთშკუჩხე – ზეთი წვიმს. მაისის წვიმა მიჩნეული იყო, როგორც ყოველგვარი სამეურნეო საქმიანობისათვის სასარგებლო წვიმა.

28 ლ. მოლოდინი, ქართველი ხალხის მატერიალური კულტურის ისტორიიდან, 1963.

კანაფის მნიშვნელობა მისი ღეროს გამოყენებაშიც აისახა. მივუბრუნდეთ ეთნოგრაფიულ მასალას.

ქერელის მისაღებად ჩრდილში „ნოტიო ჰაერზე“ შენახულ კონებად შეკრულ კანაფს გახსნიან და დასალბობად გარეთ გამოფენენ. სისველე ხელს უწყობს კანის წებოვნების დაშლას, რომლის საშუალებითაც ქერელის ერთმანეთზე გადაბმა უფრო ადვილად ხდება: დალბობილი კანაფი „აფარფაშდება“, რომელსაც თავს გადაუტეხავენ ან ცერის ფრჩხილით ჩაჭრიან და ქერელს აძენძავენ, რის შემდეგ ღეროს ყოველი მხრიდან ქერელს ააცლიან, რასაც ქანალიტმე (ბზ) // ქანა ლიჯდი (ბქვ.) // ქანა ლიტმგრი (ქვ. სვან.) ჰქვია. დაძენძილ კანაფს ჭყავარად მოახვევდნენ და საჭიროების დროს თოკს დაგრეხდნენ.

ეს საქმიანობა ძირითადად მაისის თვეში ხდება, რადგან მაისის წვიმას განსაკუთრებულ თვისებებს მიაწერენ და კანაფის დასალბობ კარგ საშუალებად მიიჩნევენ.

თოკი იგრიხებოდა როგორც მამალი, ასევე დედალი კანაფის ქერელისაგან. დედალი კანაფისაგან დამზადებული თოკი კარგ „ნახელავად“ იყო მიჩნეული და მეტად ფასობდა.

თოკს // თაკვ-ს მეურნეობაში დიდი გამოყენება ჰქონდა. მარტო მარხილის გამართვისათვის 44 ლანტიში თოკი იყო საჭირო. მარხილს სიგანეზე 3 თოკი სჭირდება, თვითეულის სიგრძე 8 ლანტიშია, სულ 24 ლანტიში, სიგრძეზე კი ორი ან ერთი ათლანტიშიანი თოკი იხმარება, სიგანეზე გასაკეთებელ თოკს ლატაფ (ზსვან.) // ლუტფი (ქვ. სვან.) ჰქვია, სიგრძეზე გასაკეთებელს ლაკაჩ (ზსვ.) // ლეკჩი (ქვ. სვან.)[29].

29 „ჰურის, ქერის და სხვა ახლო მანძილიდან მოსაზიდად საჭიროა სამი ბაწარი – თითო სამი „ჯალ“ - მხარი, რომელიც მარხილს მხოლოდ სიგანეზე შემოეჭირება. ამ ბაწარს ეძახიან „ლუტფი“-ს. მეორე ბაწარი, რომელიც მარხილს სიგრძეზე გადაეჭირება, უნდა იყოს უფრო გრძელი, 4 ან 5 – „ჯალ“ და ეძახიან „ლეკჩი“ – ცერზე. როდესაც შორი მანძილიდან ეზიდებიან, მაგ., თივას – მთიდან, მაშინ „ლეტფი უნდა იყოს 4 ან 5 სიმაგრისათვის. ლეკჩი კი მუდამ ერთია“. შინამრეწველობის მასალები ქსოვა, ღებვა, ხელსაქმე, დასავლეთ

თოკი საჭირო იყო პირუტყვის დასაბმელად: ძროხა, ხარი, ცხენი და ხბო ერთი წლის შემდეგ ზამთარში დაბმული უნდა ყოფილიყო. შედარებით უფრო წვრილად დაგრეხილი თოკი ნესკორ იხმარებოდა სამგზავროდ პატარა საპალნისათვის, კლდეზე ასასვლელად და ერთმანეთის გადასაყვანად[30].

დედალ კანაფს, რომელსაც მაგარი და კარგი ძაფის დასამზადებლად იყენებდნენ, მკვიდრი ადგილი ეკავა საოჯახო ყოფაში. დედალი კანაფი აბრეშუმივით ნაზი იყო, კარგი დასამუშავებელი – „სახელავი“ და მისგან ძირითადად ორი სახის ძაფი ირთვებოდა[31]. ნეცინ ქიპ (ქვ. სვან.) // ნეწუდ ქიპ (ბქვ.) – კარგ ნახელავად მიჩნეული ყველაზე დაწმენდილი წვრილად დართული ძაფი და მეგრე ქიპ - მსხვილი ძაფი.

მსხვილი ძაფისაგან მზადდებოდა უხეში ტილო, რომელიც ორი სახის იყო: მტკიცე და მეჩხერად ნაქსოვი. მეჩხერად მოქსოვილი ტილო იხმარებოდა მარცვლის სარეცხი ჭურჭლის ლახლა[32] (ბზ.) // ლაშყვდარ (ბქვ.) // საკ-ის (ქვ. სვან.) „ამოსაპერანგებლად“. მტკიცე ტილოსაგან იკერებოდა მამაკაცის შარვალი ქ-ჳმე არშუილ (ბქვ), რომელსაც განსაკუთრებით ხმარობდნენ ზაფხულში მკის დროს, მკაში სატარებელი წინსაფარი, მიცვალებულისათვის განკუთვნილი სუდარა - ფილ (ბქვ.) და ტომარა.

წვრილად დართული ძაფისაგან იქსოვებოდა რბილი ტილო, რომლისაგანაც იკერებოდა: ნალისპირი, ზეწარი, დასაწოლი

საქართველო M_n.

30 ცნობა მომაწოდა ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატმა ალ. ჩარკვიანმა.

31 წმინდა ძაფის მისაღებად საჭიროა პატარა თითისტარი „წერი“, რომელსაც ქვემოთ გაკეთებული აქვს ქვის მრგვალი „ჩერშტა“, ხოლო თუ რთავენ მსხვილ ძაფს, მაგ., „საკ“-ისათვის, რომელშიც მარცვალი ირეცხება, მაშინ მაღალი თითისტარი „ლეშგვრ“-ი იხმარება. შინამრეწველობის მასალები, ქვ. სვანეთი, ქსოვა ღებვა, ხელსაქმე M_n.

32 სვანეთში კანაფის სადა პირსახოცებია ცნობილი, გვხვდება აგრეთვე ფოჩიანი და ზოლიანი პირსახოცებიც. ზოლი ზოგჯერ ქსოვილის ფერისა ყოფილა, დადასტურებულია წითელი განივზოლიანი პირსახოცებიც. გ. ჩაჩაშვილი, ორნამენტი სელის ქსოვილზე, თბილისი, 1964.

ნაბდის საპირე, პირსახოცი[33], ჭურჭლის ტილო – ლაკვცანარ; ამავე ქსოვილისა იყო მამაკაცის პერანგი ფატან, შიგნითა ნიფხავი სგანმე არშილ[34] და ქალის საკაბე. სუფთა ტილო გამოკერებული ჰქონდა თაფლისა და რძის საწურს – ლაწვდაარ-ს და ხის მოწნულ საწყაოებს კვიდოლსა და ლალაშს.

ტანსაცმლის ქსოვილს შავად, მწვანედ და წითლად ღებავდნენ. მწვანე ფერს ქვემო სვანეთში წყლის პირზე გავრცელებული მცენარის დავე ლალქანა-საგან ღებულობდნენ, შავს კი ნიგვზის კანისაგან ამზადებდნენ. იკერავდნენ მონაოჭებულ და ბოლო განიერ კაბებს[35]. შავად შეღებილ ქსოვილს მიცვალებულის სუდარადაც ხმარობდნენ.

შინამრეწველობის მასალებში კანაფის ქსოვილის შესახებ ვკითხულობთ ...„დაგვერგვილი იყო, წკენის ნაწნავი გეგონებოდა კაცს. კისერი ჩაცვეთილი ჰქონდათ იმისი ხეხვით. რომ გადაგეწია ვერ გადადრეკდი ისე იყო გაშეშებული. ამისი კაბა და კაბის ზედა წელი თავისათ იცოდნენ, მახსომს „ზეხა მოლაზონს რომ ეცვა შენაღებავი იყო „წერის“ ფერათ (ნიგვზის კანით იყო დაწერილი)“[36].

ეთნოგრაფიული მონაცემების მიხედვით, საოჯახო მეურნეობაში ძველთაგან ხმარებაში იყო ნაირი სახის კანაფის ძაფი.

კანაფის წვრილად დართული ძაფით – ნეონით იკერებოდა ქალამანი. კანაფის მსხვილი ძაფი ლ'აბარი იხმარებოდა ქალამნის შესაკრავად. კანაფის სამტოტად დაგრეხილ ძაფს ნესკორ-ს // ლესკორ-ს, რომელიც გამდნარ ცვილში[37] იყო ამოვლებული, იყენებდნენ ბანდულების გასაბანდად და მშვილდ-ისრის ლარისათვის, ამასთანავე, წვრილად დართული კანაფის ძაფისაგან

33 ტომარა და „ლახლა“ მამალი კანაფის ძაფისაგანაც მზადდებოდა.
34 შდრ. მ. მუსერიძის და ნ. ჩიმაკაძის დასახ. ნაშრომი.
35 გ. ჩაჩაშვილი, ხალხური ფეიქრობა სვანეთში, ხელნაწერი.
36 შინამრეწველობის მასალები, ქვემო სვანეთი, ქსოვა, ღებვა, ხელსაქმე. M_n.
37 ი. ფალიანი, სვანური სპორტული თამაშობანი, ხელნაწერი ინახება საქ. სსრ ფიზკულტურის ინსტიტუტში, ვასახელებ ალ. რობაქიძის დასახელებული ნაშრომის მიხედვით, 131.

იქსოვებოდა თევზის საჭერი ბადე//ბად (სვან.). მსხვილი ძაფი კი განათებისათვის – სანთლის გულად იყო გამოყენებული.

საოჯახო ყოფაში კანაფის სამეურნეო დანიშნულების გამოვლენის საშუალებას გვაძლევს აგრეთვე ჰასშვარობის ჩვეულება.

ნათლიღებას – განცხდაბ-ს[38] ჰასჯიშ-ი[39] მოდიოდა თავის დედ-მამის ოჯახში ერთი ან რამდენიმე დღით (რადგან, წესის მიხედვით, არც ერთი ლხინი ქალიშვილს არ უნდა ასცდეს). წასვლის დროს გათხოვილ ქალიშვილს უნდა მიეღო სხვა საჩუქრებთან ერთად ორი-სამი კონა კანაფი. ქალიშვილის სიკვდილის შემდეგ ეს უფლება გადადიოდა ქმარსა და შვილებზე. ლამჯარი-ს[40] ამ სავალდებულო გამოსაღებს ქანასახ – კანაფის ბეგარა[41] ერქვა.

გარდა ზემოაღნიშნულისა, განსაკუთრებული ინტერესის შემცველია რელიგიურ ყოფაში შემონახული კანაფის ლელტვირად შეწირვის წესი. რადგან ამ ჩვეულებისათვის ყურადღება არავის მიუქცევია და ამის გამო სხვა მასალა არ მოგვეპოვება, იძულებული ვართ ჩვენი მასალით დავკმაყოფილდეთ.

ხალხში დაცული გადმოცემის თანახმად, სოფელ ლჳჰილში (ლატალის თემი, ზემო სვანეთი) კვანჭიანების ერთ-ერთ სამხუბს[42] აბრამშას საშვილიშვილოდ თჳრგნგზელის[43] მიერ კანაფის ბეგარა ჰქონია დადებული. ეს წეს-ჩვეულება შემდეგნაირად გადმოგვცეს.

---

38 განცხდაბ (6 იანვ.) „განცხადება“, წყალკურთხევა.

39 ჰასჯიში გათხოვილი ქალი ოჯახისა და გვარისათვის.

40 ლამჯარი - მამულეთი, გათხოვილი ქალისათვის მამის სახლი.

41 სოფელი ლადრერი (ეცერის თემი), მთხრობელი მურზა ბათურის ძე პაკელიანხი (98 წლის.) 1968 წლის სვანეთის ეთნოგრაფიული ექსპედიციის დღიურიდან. შდრ. სები გულედანი, ძველი ადათ-ჩვეულებანი ზემო სვანეთში, ხელნაწერი ინახება მესტიის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში.

42 საძმო.

43 მთავარანგელოზი - თჳრგნგზელი ვაჟიშვილების მომცემი და მფარველი ღვთაება იყო, მას აგრეთვე თავის ტკივილის საწინააღმდეგოდ ევედრებოდნენ. ვ. ბარდაველიძე, სვანურ ხალხურ დღეობათა კალენდარი, I, ახალიწლის ციკლი, ტფილისი, 1939, 65.

აბრამშას წინაპარს – მღვდელს მარხვის დროს გამოცხადებია თარგნგზელი და შეუძახნია - ჩამოდი ჩემთანო; მღვდელს ღმერთი ვერ უცვნია და უთქვამს

შენ თვითონ ამობრძანდიო. განაწყენებულ თარგნგზელს მღვდლის სამხუბისათვის საშვილიშვილოდ თავის ტკივილი გადაუწყვეტია. როდესაც მღვდელს გაუგია, რომ სტუმარი თარგნგზელი იყო, მისულა მასთან და შეხვეწნია, მაპატიე ჩემი უმეცრებაო. თარგნგზელს უპატიებია, მაგრამ სამხუბი ლელტვირით[44] დაუბეგრია, და იმის შემდეგ აბრამშას სამხუბი უფლიშის (ახალი კვირის) ახალი მთვარის პირველ ორშაბათს ლელტვერისაგან გაკეთებულ კანაფის გორგლებს კუკუ-ს[45] სწირავდა.

ამ შესაწირავის რეალური არსებობა დავამონწმეთ 1967-68 წელს სვანეთში მუშაობის დროს. გორგლები დღესაც ინახება ლატალში მთავარანგელოზის სახელობის ეკლესიაში.

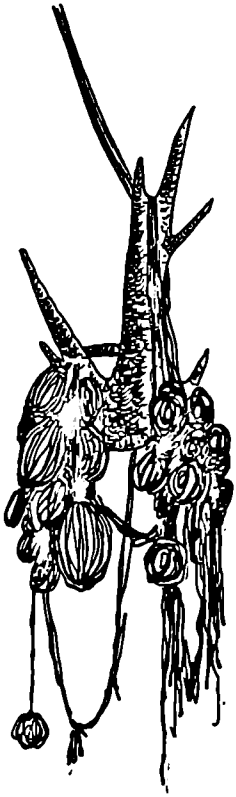

სვანეთი. ლატალი. შეწირული კანაფის კეიკვი

---

44 ლეტვრე სანთელია, ლიტვრე სინათლის ანთებას ნიშნავს, ამნთებს მულტვრე ჰქვია. ლელტვერის შემნირველი მულტვერია, აბრამშა მულტვერი იყო. ლანტვარშ-ი ჰქვია იმ ნივთს, რომელზედაც ანთებდნენ კვარს ლამტარშ - საკვარეს ნიშნავს.

45 კანაფს ლელტვერისათვის ოჯახის სუფთად ყოფნის დროს თესავდნენ, მისი მოვლა და მოსავლის აღება-დაბინავებაც მხოლოდ მაშინ შეიძლებოდა, როდესაც ოჯახში უწმინდური ქალი არ იყო. „ლელტვერისათვის კანაფი ცალკე ინახებოდა, რომლის „გამოხდა" - ქერელის დამუშავება და დართვა მამაკაცს ევალებოდა.

შდრ. ვ. ბარდაველიძე. სვან. ხალხურ დღეობათა კალენდარი, 1, ახალიწლის ციკლი, ტფილისი, 1939, 67.

მთავარანგელოზის სახელობის დღეობაზე ორშაბათ დილით აბრამშას ოჯახში ყველა ადრე ადგებოდა, უფროსი მანდილოსანი ხოშა ზურაბ, ან მერბიელ-ი ლემზირებს გამოაცხობდა, რიტუალის მთავარი შემსრულებელი სახლის უფროსი კაცი – ხოშამარე ანუ ქორწ მახუ-ში კანაფს მსხვილად დართავდა და თავის სიგრძე ძაფისაგან კუკუ-ს გააკეთებდა, თარგნგზელისათვის სამ დიდ სანთელს ჩამოქნიდა, ზედაშეს აიღებდა და დაილოცებოდა, ღმერთს დახმარებას შესთხოვდა. მერე 12 ლემზირს, ზედაშეს, სამ სანთელს, კუკუ-ს და ნატუსუნ-ს[46] ლალაში ჩააწყობდა და სალოცავში წაიღებდა. უფროსი მამაკაცი ეკლესიაში ლოცვას წარმოთქვამდა, სამ სანთელს აანთებდა და იქ მყოფ მამაკაცებს ლემზირებით და არყით გაუმასპინძლდებოდა, შეწირული კანაფის გორგლებს ეკლესიაში ჩხაზე დაკიდებდა და საჭიროების დროს ხმარობდა (მისგან სანთლის გულს ამზადებდა), როგორც „მულტვერის« ოჯახი, ასევე კვანჭიანების სხვა სამხუბის და სხვა გვარის ხალხი, რომელიც ამ ეკლესიაში ლოცულობდა. კუკუ-ს გამოყენება იმ სანთლისათვის, რომელიც მიცვალებულის სახელზე კეთდებოდა, აკრძალული იყო.

როგორც ამ ლეგენდარული თხრობიდან ჩანს, აბრამშას სამხუბის წევრები განსაკუთრებულ ძალას მიაწერდნენ მრგვალი ფორმის კანაფის გორგალს - კუკუ-ს, რომელთა შეწირვით თარგნგზელის გული უნდა მოეგოთ და საძმო თავის ტკივილისაგან ეხსნათ.

რით უნდა აიხსნას ამ გრძელი და მრგვლად მოხვეული კანაფის მნიშვნელობა?

ამ კითხვაზე პასუხის მისაღებად უპირველეს ყოვლისა უნდა გავითვალისწინოთ კანაფთან და სელთან დაკავშირებული რწმენა-წარმოდგენები და საწესო მოქმედებანი.

46 საკმეველი.

ანალოგიური წესის არსებობა მხოლოდ მეგრულ ხალხურ წარმართულ სალოცავში „კიანობა" // „კეენობა" დღეს არის დამოწმებული, სადაც ქალი „ლანდად" ამოხვეულ სელის ძაფს მიიტანდა, რომელსაც სპეციალურად გამოყოფილი პირი დაწვავდა და მისი ალის მიმართულების მიხედვით მისნობდა მომავალი წლის ავ-კარგზე და ხალხის ბედ-იღბალზე[47].

გასათვალისწინებელია ისიც, რომ სვანეთში ისევე, როგორც დასავლეთ საქართველოს სხვა კუთხეში მიცვალებულისათვის სელისა და კანაფის სუდარა იხმარებოდა. ზოგიერთი სვანური მასალის მიხედვით, სუდარას თაფლის სანთელში ავლებდნენ. დ. მარგიანის ცნობით, ეს წესი უშგულში იცოდნენ, რადგან იქ მიცვალებულს აკლდამაში ჭურჭლის გარეშე მარხავდნენ[48].

გურული მასალების მიხედვით, მიცვალებულის სულისათვის საჭირო იყო ცხედრის შინ მოქსოვილი სელის უხეშ ტილოში გახვევა[49].

ი. გიულდენშტედტის ცნობით, იმერეთში მიცვალებულისათვის გასანთლული ტილო იხმარებოდა[50].

ასე იყო ალბათ ძველად; ვანის, ქობულეთის და დაბლა გომის (V-IV-III საუკ. ძვ. წ.)[51] სამარხებში ნანახი სელის ქსოვილის ნაშთები შესაძლებელია, აღნიშნულ ვითარებაზე მიუთითებდეს.

რელიგიის ისტორიაში ცნობილია, რომ მიწათმოქმედი ხალხი საკულტო ცერემონიალის შესრულების დროს მცენარეულის ძაფისაგან დამზადებულ ქსოვილს ატარებდა[52].

47 ნ. რეხვიაშვილი, ჯარობა სამეგრელოში, თედო სახოკიას კრებული. 1969, 137.
48 Д. Маргиани, Свания (некоторые черты быта). Сборник мат. для описания местностей и племен Кавказа, вып. X, Тифлис, 1890, 78; ც. ბეზარაშვილი, სვანი ქალის სამოსი, სვანეთის ეთნოგრ. შესწავლისათვის, 1970, 18-185.
49 Мамаладзе, Народные обычаи и поверья гурийцев. СМОМПК, ИП, 1893, 77. ა. წულაძე, ეთნოგრაფიული გურია, 1971, 170.
50 გიულდენშტედტის მოგზაურობა საქართველოში, ტომი პირველი, გერმანული ტექსტი ქართული თარგმანითურთ გამოსცა და გამოკვლევა დაურთო გ. გელაშვილმა, თბ., 1962, 151.
51 საქართველოს არქეოლოგია, თბილისი, 1959, 248-249; Г. Лорткипанидзе, К истории древней Колхиды, 1970, Тбилиси, 50-51.
52 Г. Чурсин, Очерки по этнографии Кавказа, Тифлис, 1913, გვ. 14.

ამ საკითხებს ეხმაურება ჩვენს ეთნოგრაფიულ ყოფაში დაცული ჩვეულება სასულიერო პირთათვის სელისა და კანაფის საცვლებისა და ტანსაცმლის ტარების შესახებ[53].

ჰეროდოტეს მიხედვით, ეგვიპტეში შალის ქსოვილში ჩაცმულები ტაძარში ვერ შევიდოდნენ და ვერც მიცვალებულს დამარხავდნენ შალის ტანსაცმლით (Herod, II, 81).

ანალოგიური ვითარება სხვა რელიგიებშიაც შეინიშნება. ებრაელთა წარმოდგენით, „...სარწმუნოების თვალსაზრისით სელის ქსოვილებს დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა. მღვდლებს ნება არ ჰქონდათ მატყლის ქსოვილის ჩაცმისა და სელის ქსოვილით იმოსებოდნენ".

ებრაულ დაბადების ქართულ თარგმანებში სამოსელი სელისა არის მოხსენებული: მაგ., ლევიტელთა 16_4-ში ნათქვამია: „სამოსელი სელისა განწმედილი შეიმოსოს და ნიფხავი სელისა იყოს სხეულსა მისსა და სარტყელი სელისაჲ შეირტყას და ვარშამანგი სელისა დაიბუროს"-ო[54].

ზემო აღნიშნულთან ერთად მხედველობაში მისაღებია, რომ კანაფისგულიან რიტუალურ პურს, კანაფის ზეთს, კანაფის ძაფის სანთელს და სხვა აქსესუარებსაც საკულტო მნიშვნელობა ჰქონდა.

მოტანილი მასალების საფუძველზე ბუნებრივია ვიფიქროთ, რომ რელიგიურ წეს-ჩვეულებათა შესრულების დროს კანაფისა და მისი პროდუქტის ჭამისა და მოხმარების აუცილებლობა ალბათ ის რელიგიური აქტი იყო, რომელიც მცენარეულის ღვთაებასთან ზიარებას გულისხმობდა[55].

---

53 იმ დროს, როდესაც სვანი მანდილოსნები ფაბრიკული ქსოვილით იმოსებოდნენ, აღსანიშნავია, რომ მონაზვნები კანაფის ქსოვილისაგან შეკერილ კაბას ატარებდნენ. შინამრეწველობის მასალები, ქსოვა, ღებვა, ხელსაქმე, დას. საქართველო, M_{12}.

54 ვასახელებ ივ. ჯავახიშვილის მიხედვით, მასალები ქართველი ერის მატერიალური კულტურის ისტორიისათვის. III-IV, 1962, 161.

55 ვ. ბარდაველიძე, ქართ, უძვ. სარწ. ისტორიიდან,. (ღვთაება ბარბარ-ბაბარ), 1941, 100-102.

საინტერესო ჩანს აფხაზეთში ნ. ჯანაშიას მიერ დამოწმებული სელის მოსავლის აღების შემდეგ სელის სულის „კვიკვინ"-ისადმი ქალის მიერ მრგვალი კვერების შეწირვის წესი[56].

ყურადღებას იპყრობს ის გარემოება, რომ კვიკვინ// კუკუნის ეპითეტით, როგორც ჩანს, წარმოდგენილია ღვთაებრივი არსება, რომლისადმი მიმართული სარიტუალო წესების შესრულებით ადამიანი ცდილობდა მისი გულის მოგებას და დამორჩილებას.

ეპითეტი კუკუნ თავისი აგებულებით სვანურ კუკუ̈ს ჰგავს. ეს ტერმინი კი სხვა არაფერია თუ არა სიმრგვალის აღმნიშვნელი ცნება, შდრ. მეგრული ჴვიკვი, სვანური კუკუ̈, აფხაზური კუკუნ; მაშასადამე კუკუნ, კუკუ̈ და კვიკვი შეიძლება ერთი და იმავე ცნების გამომხატველი იყოს. აღსანიშნავია, რომ ეს ორი (სვანურ-აფხაზური) სახელწოდება არსებითად ერთი მოვლენის აღმნიშვნელი ტერმინის ორი სახესხვაობაა.

ისმის კითხვა, რატომ უნდა რქმეოდა კუკუნ-ს ალბათ მცენარეულის მფარველ ღვთაებას მეგრულ კვიკვი-დან ნაწარმოები სახელი?

ამ ცნებათა ბუნების და გენეზისის დადგენა მხოლოდ მათთან დაკავშირებულ რწმენა-წარმოდგენათა საშუალებით შეუძლებელია. რადგან, როგორც სვანურ, ასევე აფხაზურ მასალაში კუკუნ-ის მითოლოგიური მხარე შედარებით ნაშლილია, არც მარტო ეთნოგრაფიულ და ეტიმოლოგიურ გააზრიანებაზე დამყარება შეიძლება, რადგან აფხაზებსა და სვანებში მსგავსი ტერმინის არსებობა ტომობრივ-ენობრივი კუთვნილების საკითხსაც სვამს. უნდა გაირკვეს, არსებობს თუ არა მსგავსი სახელები ქართველებში და კავკასიის ხალხების ენებში. ეს კვლევა კი დღესდღეობით

56 Н. Джанашия, Абхазский культ и быт, ХВ, т. V, Вып. III, 1917, 160; ეთნოგრაფ შალვა ინალ-იფას ცნობით, სელის „სულს" კუკუნ-ი ჰქვია.

ჩვენი ცოდნისა და წინამდებარე ნაშრომის ჩარჩოებს ცილდება და მომავლის საქმეა.

როგორც ვხედავთ, კანაფს და მის ნაყოფს დიდი სამეურნეო და საკულტო მნიშვნელობა ჰქონდა.

სვანეთში ნატურალური მეურნეობის პირობებში კანაფის ნათესებს საკმაოდ დიდი ფართობი ეკავა და შინამოხმარების საგანს წარმოადგენდა; საკუთარ მოთხოვნილებას გადარჩენილი კანაფი კი ადგილობრივ ბაზარზე გაცვლის ან ყიდვა-გაყიდვის საგანი იყო. მაგ., ადიშის 6 სალოცავს კანაფის თესვა სოფლის მიწებზე აკრძალული ჰქონდა, ამიტომ ისინი კანაფს მეზობელი თემებიდან ყიდულობდნენ ან გაცვლის წესით იძენდნენ. ასევე მეზობელ თემში ყიდულობდა ან ცვლიდა კანაფს მოუსავლიანი (დასეტყვილი) სოფელი.

XV საუკუნეში კანაფის მეურნეობას იმდენად განვითარებული და ფართო ხასიათი ჰქონია, რომ მის ნაწარმზე გამოსაღებიც კი დაწესებულა.

XV საუკუნის მეორე მეოთხედით არის დათარიღებული საყმო გამოსაღების ის აქტი (იურიდიული დოკუმენტი), რომელსაც ანონიმი მწერალი დაწერილს უწოდებს და აზნაურ ჯაფარიძესა და გლეხ მუტვილიანს შორის საყმო გამოსაღებს ასახავს.

მოტანილი საბუთი ასეთია.

„დრო: მე-15 საუკუნის მეორე მეოთხედი მდივან-მწიგნობარი: ანონიმი, მწერალი, რომელსაც ეკუთვნის (აქტი # 22) (ქურდიანთა საქმის გამო).

„ღმერთისა დიდისა თავსდებობითა და შუამდგომლობითა დაგიწერეთ ესე წიგნი ჩუენ მჯაფარიანმან ქედდიშს მუტვილიანსა და მის შვილებსა ამა პირსა ზედა, რომე ერთი ცხუვარი ბეგარა

ერთი მგზავრობაჲ საჯამაგიროს იყოს, ერთი ხამი[57], სამი ნადობა, უკუნისამდე[58].

უნდა ვიგულისხმოთ, რომ თუ სვანეთის ამ ნაწილში (ბალს ზემო სვანეთი, სადაც ბატონყმობა შედარებით სუსტად იყო განვითარებული) კანაფის ნაწარმი – ხამი გადასახადის ერთ-ერთ სახეობას შეადგენდა, ცხადია, რომ ბალსქვემო და ქვემო სვანეთში კანაფის ნაწარმზე გადასახადი უეჭველად იარსებებდა.

გვიან, XIX საუკ-ის I ნახევრიდან სვანეთში კანაფის მეურნეობა ოჯახური წარმოების ფორმიდან თანდათან სასაქონლო ხასიათს ღებულობდა.

ეთნოგრაფიული მონაცემების მიხედვით ირკვევა, რომ XIX საუკუნეში, მეზობელ მხარეებთან სავაჭრო ურთიერთობის და გაცვლა-გამოცვლის დროს, სვანეთი სხვა სახის შინამრეწველობის საგნებთან ერთად კანაფის ნაწარმსაც იყენებდა.

თვალსაჩინოებისათვის შინამრეწველობის მასალას გავითვალისწინებთ, სადაც აღნიშნულია, რომ „ხონის ბაზარზე მუდამ იყიდებოდა (სვანეთიდან ჩამოტანილი) კანაფის ნართის ქსოვილები: „პირსახოცები, „საწყლეები", ტომრები და სხვა[59]". ამ სახით გაჰქონდათ კანაფი ცაგერის და სენაკის ბაზარზეც[60].

მიუხედავად ზემოაღნიშნული ვითარებისა, კანაფი და მისი პროდუქტი ძირითადად ნატურალური მეურნეობის ფარგლებში რჩებოდა. აღსანიშნავია, რომ ქვემო სვანეთი კანაფს საბატონო

---

57 რა თქმა უნდა ტერმინი ხამი ძირითადად ბამბის შინდართულ მსხვილ ქსოვილს გულისხმობდა. მაგრამ რადგან სვანეთში ბამბას კანაფი ცვლიდა, საკარაუდებელია, რომ აღნიშნული ხამის გამოსაღები კანაფის ქსოვილის გამოსაღები იყოს.

58 პ. ინგოროყვა, სვანეთის საისტორიო ძეგლები ნაკვეთი მეორე. ტექსტები, თბილისი, 1941, 16. ამ საბუთის მითითებისათვის მადლობას ვუხდით ისტორიკოს გ. გასვიანს.

59 შინამრეწველობის მასალები, ქსოვა-ღებვა, ხელსაქმე, დასავლეთ საქართველო, MII.

60 ჯ. რუხაძე, 1968 წლის სვანეთის ეთნოგრაფიული ექსპედიციის დღიური. რვ. 1-2.

გადასახადის დასაფარავადაც აწარმოებდა[61]. დადიანის მიერ შეწირული გადასახადი – „დადიანა ბეგარ“ ლაშხეთის თემისათვის გულისხმობდა: ხორცს, 10-15 კგ სანთელს, ზომით 4-5 მ*წდ (მკლავ) სგურს (მოქსოვილ კანაფს)[62] და სხვ.

XIX საუკუნის ბოლოს კანაფის ტრადიციულმა მეურნეობამ საგრძნობი ცვლილება განიცადა, მთაში სავაჭრო კაპიტალის შეჭრას[63] და მზა პროდუქციის გაჩენას თანდათან კანაფის ნაწარმზე მოთხოვნილების დაქვეითება და კანაფის სათესი ფართობების შემცირება მოჰყვა. კანაფის კულტურამ სადღეისოდ მხოლოდ აქაიქ თუ შემოინახა თავი.

ასეთია სვანეთის კანაფის მეურნეობის ძირითადი თავისებურებანი ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მონაცემების მიხედვით.

სვანეთში კანაფის მოყვანის ხალხური წესები, კანაფის პროდუქტისა და ქერელის დამუშავება-გამოყენების მდიდარი ცოდნა-გამოცდილება, კანაფის, მისი ზეთისა და მარცვლის როლი რელიგიურ რწმენა-წარმოდგენებში კანაფის მეურნეობის ხანგრძლივ ტრადიციებზე და ხალხის ყოფაში მის დიდ მნიშვნელობაზე მეტყველებს.

---

61 ლეჩხუმელთა ყოფაში დადასტურებულია კანაფის ნართის „კედ-ის“ გადასახადი. შინამრეწ. მასალები, ქსოვა-ღებვა, ხელსაქმე, დასავ. საქართველო, MII; სამეგრელოში კანაფის თესლი საგლეხო გამოსაღების ერთ-ერთი საგანი იყო. Р. Эристов, О крестьянском сословии в Мингрелии, Кавказская старина, 1873, № 6.

62 რ. ხარაძე, ალ. რობაქიძე, სვანეთის სოფელი ძველად, თბილისი, 1964, 79.

63 И. Г. Антелава, Э. А. Орджоникидзе, Э. В. Хоштария, К вопросу о генезисе и развитии капитализма в сельском хозяйстве и промышленности Грузии, Тбилиси, 1967.

მარცვლეული კულტურებისათვის განკუთვნილი სათავსები*

ჭირნახულის დასაუნჯებელი და საცავი სათავსები დღეისათვის მეტ-ნაკლებად შესწავლილია[1]. მაგრამ, მიუხედავად ამისა, მათი ბევრი სახეობა სათანადოდ გაშუქებული და დადგენილი არაა. კერძოდ, არ არის საკმაოდ გამოვლენილი ის მასალა, რომელიც ატლასისათვისაა საჭირო. ამ მიზნით ვმუშაობდით ზემო სვანეთში (მულახ-მუჟალი, მესტია, ლატალი, ბეჩო). 1974 წელს ფიქსირებული მასალის გარდა გამოვიყენეთ ჩანაწერები, რომლებიც სპეციალური ექსპედიციების დროს იქნა მოპოვებული 1960, 1966, 1967 წლებში და 1971 წლიდან დაწყებული ველზე მუშაობის სხვადასხვა დროს; ამასთანავე ვისარგებლეთ აკად. ივ. ჯავახიშვილის თაოსნობით შეკრებილი შინამრეწველობის მასალით, რომელიც დაცულია ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის საქართველოს ეთნოგრაფიის განყოფილების არქივში და გავითვალისწინეთ ამ სათავსების შესახებ ეთნოგრაფიულ ლიტერატურაში არსებული ცნობები.

სვანეთში სამარცვლე სათავსები მრავალფეროვანი არ არის. მასალის მიხედვით, ორნაირი სათავსი გვხვდება. 1. ფიცრული (კიბდენ|| კიბდრ̈ნ|| კიდობანი, ხარალ||ხარვალ) და 2. მოწნული (გოდ||ჯუფ||გოდორი და ლაშხვეტ კიბდრ̈ნ||მოწნული კიდობანი).

სათავსებიდან კონსტრუქციულ-მხატვრული დახვეწილობით და გავრცელების სიხშირით გამოირჩევა კიდობანი, რომელსაც ხანგრძლივი ისტორიული ტრადიცია აქვს. სვანეთში მოწმდება

---

* დაიბეჭდა ჟურნ „მაცნე", ისტორიის, არქეოლოგიის, ეთნოგრაფიისა და ხელოვნების სერია, #4, 1976, გვ. 132-138.

1 ლ. ბედუკიძე, ხალხური ავეჯი აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში, თბ., 1973; ლ. ბედუკიძე, სვანური ავეჯი, სვანეთის ეთნოგრაფიული შესწავლისათვის, 1970; მ. ჩართოლანი, სამეურნეო ნაგებობანი სვანეთში, სვანეთის ეთნოგრაფიული შესწავლისათვის, თბ. 1970.

არსებობა სხვადასხვა დანიშნულების კიდობნების, რომლებიც ერთმანეთისაგან ფორმით და მოცულობით განსხვავდებიან, ამის გამო სახელწოდებაც სხვადასხვა აქვთ[2].

მარცვლისა და ფქვილის კიდობანი ორგვარია: 1. ოთხკუთხედი ან მოგრძო ფორმის სახურავიანი და 2. მაღალი უსახურავო კიდობანი, რომელსაც „ლაკიჩხ“ ან „ლუკიბ კიბდონ“-ს – კიბიან კიდობანს ეძახიან. პირველს უნდა მივაკუთვნოთ აგრეთვე სახურავიანი პატარა კიდობანი, რომელშიც რიტუალის შესასრულებლად დღეობისათვის წინასწარ მომარაგებული საუკეთესო ხორბალი ან ფქვილი ინახებოდა, ხოლო მეორეს – ლუხუნჯ̌ვ, ბეღელზე პატარა, მაგრამ მეტად ღრმა კიდობანი, რომელსაც ფსკერი ძლივს უჩანდა[3].

კიდობანს აკეთებდა თვით სოფლის მეურნე[4], მაგრამ ორნამენტიანი კიდობნის კეთება ყველას არ შეეძლო, იგი საგანგებო დახელოვნებას და დროს მოითხოვდა.

კიდობნისათვის გამოყენებული იყო ცაცხვის, თელის, ნაძვის ან ფიჭვის ხის მასალა, ხოლო დაჭრელებული კიდობნის წინა ხედი კაკლისაგან მზადდებოდა[5]. დამორილ ხეს წინასწარ დანიშნული ზომების მიხედვით ცულით კოჭებად, ჩარჩოდ და ფიცრებად გათლიდნენ; ჩარჩოს დირეებს ფიცრების ჩასაწყობად ორსავე მხარეს ბუდეებს ამოუღებდნენ ამოტოხავდნენ, თავბოლო გათხელებულ ფიცრებს ერთმანეთთან კბილანებით აკავშირებდნენ, დირეებში შეაწყობდნენ და კიდობანს შეკრავდნენ.

---

2 შდრ, მ. ჩართოლანი, დასახ. ნაშრომი, გვ. 106-116; ლ. ბედუკიძე, დასახ. ნაშრომი, გვ. 143.

3 ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის საქართველოს ეთნოგრაფიის განყოფილების არქივი, M1, 87, რვ. 1.

4 კიდობნის კეთების ტექნოლოგიურ მხარეს ჩვენ აქ დეტალურად არ შევეხებით. ამასთან დაკავშირებით იხ. ლ. ბედუკიძე, დასახ. ნაშრომი, გვ. 126–132.

5 შდრ. ლ. ბედუკიძე, დასახ ნაშრომი, გვ. 145.

შეკრულ ჩარჩოს გადმოაბრუნებდნენ და ძირს გაუკეთებდნენ. თუ კიდობანს ფეხი არ ჰქონდა, მას ხის კოჭებზე დაამაგრებდნენ და სიპებზე დგამდნენ.

კიდობნის ლაფარი – სახურავი - თავ-ბოლო გათხელებული ფიცრებისაგან შედგება. ლაფრის ფიცრები ეწყობა ხის ლაგდრეზალში (ბალსზემო სვან.) – დირეში, რომელიც კიდობნის ორსავე ნაპირზე არის დაჭედილი. ლაგდრეზალში ჩაწყობილი ფიცრები მოძრაობს. მარცვლის ან ფქვილის ჩაყრის დროს ლაფრს მთლიანად გამოიღებენ, ხოლო ამოღების დროს ერთ ლაფრს გამონწევენ. კიდობნიდან ფქვილი კიზით (ბრტყელთავიანი კოვზით) ამოაქვთ, მარცვალი – კარვით (ხის კანისაგან შეკერილი საწყაო ჭურჭელი).

კიდობანი მარტივად კეთდება, იგი კვადრატული ან წაგრძელებული ოთხკუთხედის ფორმისაა და ძირითადად ერთგანყოფილებიანი სათავსია. მაგრამ გვხვდება ორ და სამთვლიანი – დანაწევრებული კიდობანი. რამდენიმეთვლიან კიდობანს ზოგჯერ ერთი სახურავი ანუ კარი აქვს. ხშირად ყოველი „თვალი" გამოსაწევი სახურავით იკეტება.

როგორც ცნობილია, სვანეთში სხვადასხვა დანიშნულების კიდობანს სხვადასხვა სახელი ჰქონდა, მაგ., პურის კიდობანს – კვეცნა კიბდვენ-ს ეძახდნენ, ფეტვის კიდობანს – ლაფტურალ კიბდვენ-ს, ქერის კიდობანს – ჭგმნიშ კიბდვენ-ს, ჭვავის კიდობანს – მანაშ კიბდვენ-ს და ა.შ. მაგ., კიდობანს, რომელშიც მარცვალი ან ფქვილი ხანგრძლივად ინახებოდა (ორი-სამი წელი), ძველი კიდობანი – ნაჯვნელ კიბდვენი ერქვა. მასში უფრო მეტად ინახავდნენ ფქვილს, რადგან მარცვალი ადვილად ფუჭდებოდა. ეს კიდობანი გალესილი იყო სახურავიანად; ტრადიციულ და შეძლებულ ოჯახს გვემში შენახული ჰქონდა რამდენიმე ასეთი კიდობანი. მოულოდნელი ხარჯისათვის (მოუსავლიანობის, ქორწილი, ან მიცვალებულისათვის) შენახულ კიდობანს

გადადგმულს - „ქალგგეს"-ს[6] ეძახდნენ. მონათხრობის მიხედვით, ძველი მარცვლის ან ფქვილისაგან გამომცხვარი პური გამოირჩეოდა სუნით და გემოთი, იტყოდნენ, ამ ოჯახიდან „ნაჯვნელ კვეცენის სუნი გამოდისო" (ბეჩო).

კიდობანი შერჩეული იყო სხვადასხვა მარცვლეულისა და ფქვილისათვის. მაგ., ფეტვს და ფქვილს ათავსებდნენ უკეთ გათლილ და მჭიდროდ ნაშენ ან გალესილ კიდობანში, ხოლო ქერისა და ცერცვისათვის შედარებით ცუდად ნაკეთებ კიდობნებს იყენებდნენ. კიდობნის გასალესად ხმარობდნენ ჭვავის ფქვილის და ნაცრის ან ნაკელის, ნაცრისა და ღორის ჯაგრის ნარევს. ლესავდნენ იმ ადგილებს, სადაც ფიცრები ერთმანეთს უერთდებოდა. ზოგჯერ კიდობანი გარედან შეთეთრებული იყო კირის ხსნარით. კიბით ასასვლელი დიდი კიდობანი ბეღლის ტოლფასოვანი იყო და სვანეთის ზოგ თემში მას ბაღ-ს ეძახდნენ. დიდ კიდობანში ძირითადად იმ მარაგს ათავსებდნენ, რაც ერთი წლით გათვალისწინებულ სარჩოს გადარჩებოდა. მოსავლიან წელს ეს კიდობანი ივსებოდა. ბაღში ჭირნახულს ყრიდნენ ლაშდარიდან – საგანგებო სარკმლიდან, რომელიც სვანური სახლის მეორე სართულზე, დარბაზში იყო გაკეთებული. ბაღში ეტეოდა 100-120 კვიდოლი მარცვალი (კვიდოლი 3 ფუთია).

აღნიშნული კიდობნების გვერდით ყურადღება უნდა გამახვილდეს იმ კიდობნებზეც, რომლებშიც შენახული იყო დღეობისათვის წინასწარ მომარაგებული საუკეთესო ხორბალი ან ფქვილი და რომელსაც ბალსზემო სვანეთში „გუიზ კიბდვენი", ხოლო ბალსქვემო სვანეთში „ტაბლაშ კიბდვენი" ერქვა[7].

ზაფხულის მიწურულში, ახალი მოსავლის გალეწვის დროს, ცალკე გამოყოფდნენ საუკეთესო ხორბალს, დაფქვავდნენ

---

6 მ. ჩართოლანი, დასახ, ნაშრომი, გვ. 114.

7 ვ. ბარდაველიძე, სვანურ ხალხურ დღეობათა კალენდარი, I, ახალი წლის ციკლი, ტფ., 1930, გვ. 15.

და ცალ-ცალკე კიდობნებში შეინახავდნენ. ოჯახის უფროსი დიასახლისი თითოეულ კიდობანს ცალკე დღეობას შეუსახელებდა და ისე შეინახავდა, რომ დათქმულ დღეობამდე არავის გაეხსნა და ფქვილი არ ენახა. ამ გადანახულ პურეულს ეწოდებოდა „გუიზ-ი“ ან „ტაბლა-ში“. ის უწუე-ნა იყო, ე. ი. მისგან გამომცხვარი ლემზირების დანახვა და შეჭმა არავის არ შეეძლო, გარდა ოჯახის გათხოვილი ქალისა. გუიზიან და ტაბლაშიან კიდობანს უწმიდური ქალი ახლოს ვერ გაუვლიდა. ასეთები იყო მაგ., ყორ-ლიკ-რაწლე გუიზ, ლამაწრია გუიზ, ბარბლაშ გუიზ და სხვები. ტაბლაშის ფქვილისაგან აცხობდნენ ლემზირებს ზამთრის დღეობებში შობას, ქრისდეშს, ჲეშხუაწს და კანდას. აღსანიშნავია, რომ გუზები და ტაბლაში ოჯახს მრავლად ჰქონდა. გადმოცემით, ოჯახში რვა-ცხრა სხვადასხვა გუიზის ან ტაბლაშის კიდობანი იდგა[8].

საყურადღებოა, რომ ლოცვა-ვედრება ხდებოდა არა ყველა კიდობანთან, არამედ ამა თუ იმ ღვთაების სახელზე განკუთვნილთან. წმინდა კიდობანი ყოველთვის გვემში[9] იდგა, მაშინ როდესაც სხვა კიდობნებს ათავსებდნენ ჰაგამშიც[10] და გუბაწნდშიც[11]. მაგ., სათესლე კიდობანი – ლაში კიბდვენი დარბაზში იყო მოთავსებული, ყოველდღიური მოხმარებისათვის განკუთვნილი ფქვილიანი კიდობანი კი საცხოვრებელი სახლის მაჩუბში, იქ, სადაც მეურნეობა წარმოებდა.

ყოველივე ზემოაღნიშნულთან ერთად საინტერესოა კიდობანთან დაკავშირებული ხალხური ჩვეულებები და რწმენა-წარმოდგენები. აქვე უნდა დავასახელოთ ლილამუნეს (თესლობას) გამომცხვარი რიტუალური კვერი გემ||გუემ, რომელიც ჭირნახულის დოვლათის სიმბოლურ გამოსახულებას წარმოადგენდა (კვერს

8 იქვე.

9 სახლის მინაშენი პურეულის მარაგის – კიდობნების შესანახად გვემთან დაკავშირებით იხ. მ. ჩართოლანის დასახ. ნაშრომი, გვ. 115.

10 მაჩუბში შესასვლელი დერეფანი.

11 საზაფხულო საცხოვრებელი ნაგებობა.

ზემოდან დაკრული ჰქონდა სამი პურის ბურთულა, რომლებიც კიდობნებს წარმოსახავდნენ)[12].

საყურადღებოა აგრეთვე გუმთან შესრულებული ჯულის[13] რიტუალი (ახალ წელს ჯოხზე შესვამდნენ ბიჭს და სახლში შესვლის დროს გუმთან გაიძახოდნენ: „ბომბღა, ბომბღა, გუმ-ის კარზე დატვირთული, რიხ". აქ მთელი რიგი სხვა წეს-ჩვეულებებიც სრულდებოდა: ბავშვის ჩქმეტა, ხის სადგისით ჩხვლეტა, ბავშვის მიწაზე დანარცხება და სხვ. რაც, მოხუცი სვანების თქმით, ადამიანთა, საქონლისა და პურეულის გამრავლებისათვის ხდებოდა)[14]. საყურადღებოა აგრეთვე კიდობანში ავი თვალის საწინააღმდეგო თეთრი ქვის, რკინის ნაჭრის ან ნალის და ნახშირის ჩადების ჩვეულება[15].

გასათვალისწინებელია კიდობნის დაჭრელების წესები და თავისებურება. კიდობნის წინა ფასადზე სამკაულად ხშირია გეომეტრიული ორნამენტი: დიდი ზომის სვასტიკები, ბუღაური, ჯვარი და სხვ. ზოგჯერ კიდობანზე მხოლოდ ჯვარია გამოსახული, კიდობნის ქვედა არშია იმეორებს ისგნტაფი||ლეჭუნდირის მორთულობას. ჯვრის და ბორჯღალის გამოსახულება კიდობნის სამკა-

12 ვ. ბარდაველიძე, ქართული (სვანური) საწესო გრაფიკული ხელოვნების ნიმუშები, თბ,. 1953. გვ. 114.

13 ჯული ეწოდებოდა ნაძვის, კაკლისა და მსხლის მსხვილსა და გრძელ ტოტს, რომელსაც ახალი წელიწადის წინა დღეს (შეშხუამ) დილით მოჭრიდნენ და სახლთან გარეთ გამოსაჩენ ადგილას მოათავსებდნენ (ვ. ბარდაველიძე, სვანურ დღეობათა კალენდარი, I, გვ. 221).

14 ვ. ბარდაველიძე, ქართული (სვანური) საწესო გრაფიკული ხელოვნების ნიმუშები, გვ. 114.

15 კიდობანთან დაკავშირებული რწმენა-წარმოდგენების შესახებ ანალოგიური ვითარებაა დამოწმებული აღმოსავლეთ საქართველოს მთასა და საინგილოში. ლ. ბედუკიძე, ხალხური ავეჯი აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში, გვ. 84-105; მ. ჯანაშვილი, საინგილო, ძველი საქართველო, საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების კრებული, ე. თაყაიშვილის რედაქციით. ტფ., 1911-13, ტ. II, გვ. 96.

ულთა მთავარი ელემენტია. საქართველოში ჯვრის მხატვრულად გამოსახვას მატერიალური კულტურის ძეგლებზე დიდი ხნის ტრადიცია აქვს[16]. ეს არ უნდა იყოს შემთხვევითი; ასტრალურ ორნამენტს - მზე, ჯვარი – დიდი ადგილი უჭირავს იმდროინდელი ადამიანის სამეურნეო ცხოვრებაში. ასტრალური ორნამენტი მზის ემბლემას გამოსახავს და უძველესი დროის კულტურულ მონაპოვრად ითვლება; იგი აღორძინების და ნაყოფიერების სიმბოლოა.

როგორც ცნობილია, დღეს, ავეჯზე გამოსახულმა ორნამენტმა დაკარგა თავისი შინაარსი და ხალხური ხელოვნების ეს ნიმუშები ამჟამად წარმოადგენს განყენებულ დეკორატიულ ელემენტებს[17].

მთხრობელთა გამოკითხვამ დაგვარწმუნა, რომ მრავალსახეობათა შემცველი და მრავალგვარი დანიშნულების მატარებელი კიდობანი ძველად უფრო ნაირსახოვანი ყოფილა; დროთა ვითარებას მისთვის თავისი კვალი დაუმჩნევია. გასულ საუკუნეში ფართოდ ხმარებული ორნამენტიანი საფქვილე თუ სამარცვლე კიდობნები მოხმარების სფეროდან თანდათან გამოსულა და სადა კიდობნები დამკვიდრებულა.

კიდობნის ფასი მისი ზომით და ორნამენტთა სახეობით განისაზღვრებოდა. სვანების ნახელავი, რომელიც სილამაზით და ხარისხით გამოირჩეოდა, გასაყიდადაც გაჰქონდათ[18]. დიდი ორნამენტირებული კიდობანი ძვირად ფასობდა, იგი ერთი ძროხა ღირდა.

---

16 ვ. ბარდაველიძე, გ. ჩიტაია, ქართული ხალხური ორნამენტი, 1, ხევსურული, თბ., 1939; ლ. ბოჭორიშვილი, ხევსურული ჯვარი, „მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის", V, თბ., 1951, გვ. 70-76.

აღსანიშნავია, რომ სვანეთში გავრცელებული კიდობანი გარკვეულ კავშირს ამყარებს როგორც რაჭა-ლეჩხუმში, ასევე აღმოსავლეთ საქართველოს მთაში გავრცელებულ კიდობანთან.

17 ლ. ბედუკიძე, ხალხური ავეჯი აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში.

18 გ. ჩიტაია, სვანური „საკურცხილ", საქ. მუზეუმის მოამბე, II, ტფ., 1925, გვ. 97.

ეთნოგრაფიული მონაცემების საფუძველზე ირკვევა, რომ სვანური სახლის მოწყობილობაში გარკვეულ ადგილზე მიჩნეული კიდობნები ოჯახის უფროსი ქალის ხოშა ზურაბ დიხსაბლის განკარგულებაში იყო და იქ შენახული მარცვლეული მისი მეთვალყურეობით იხარჯებოდა. ზოგ შემთხვევაში ამ მოვალეობას პურის მცხობელი – მერბიელი ასრულებდა[19].

კიდობანი გამორწყული საწყაოთი - კვიდოლით[20] ივსებოდა, ამიტომ მისი მოცულობა ცნობილი იყო. კიდობანი მარცვლისა და ფქვილის საცავ-სათავსი და საზომი იყო[21], ოჯახში 6-12-მდე კიდობანი იდგა და თითოეულში 10-20 კვიდოლი მარცვალი თავსდებოდა.

სვანური მასალების მიხედვით, ქალის მოვალეობა მკვეთრადაა გამოყოფილი და განსაზღვრული. დიასახლისმა იცოდა, წლის განმავლობაში რა რაოდენობის ფქვილი სჭირდებოდა ოჯახს გამოსაკვებად და როგორ იყო ეს რაოდენობა რაციონის ყოველ ჯერზე განაწილებული, ამიტომ იგი კიდობნიდან კიზით ამოღებულ ფქვილს გამოზომილ ჭურჭელში – კვიდოლში ან ტურფაში ყრიდა. ცალკე იყო გამოყოფილი პურის გულში შესარევი ფქვილი – სართავი, რომლისთვისაც საწყაო „ნაჩდუნ კარვა“ ჰქონდათ[22].

XIX ს-ის მეორე ნახევარში კიდობანთან ერთად, მხოლოდ უფრო იშვიათად, სათავსად გამოყენებული იყო მოწნული ჭურჭელი ჯუფ||გოდ||გოდორი და ლაშხვეტ კიბდრ̃ნ||მოწნული კიდობანი.

ძველი ნაგებობის გადაკეთებისა და ახალი სახეობის სახლების გავრცელებასთან ერთად, რაც XX ს-ის დასაწყისიდან უკვე შესამჩნევია, იერს იცვლის საცხოვრებლის შიდა მოწყობილობაც. ამ დროს კიდობანი კვლავინდებურად აღარ არის გავრცელებული,

19 მ. ჩართოლანი, დასახ. ნაშრომი, გვ. 111.

20 კვიდოლი – მთლიან ხეში ამოკვეთილი საწყაო, სამ ფუთს იტევს.

21 მ. გუჯეჯიანი, სვანური საზომ-საფასურები, ანუ მეტროლოგია, ბალსზემო სვანეთი, 1950, საქართველოს ეთნოგრაფიის განყოფილების, არქივი რვ. I, M1, 87.

22 მ. ჩართოლანი, დასა. ნაშრომი, გვ. 112.

ხოლო მოწნული ჭურჭელი ყოფიდან იდევნება და მის ადგილს იკავებს ხარვალი.

ხარვალი XX ს-ის ოცდაათიან წლებამდე ერთნაირი სიხშირით არ იყო გავრცელებული. ბალს ზემო სვანეთში ხარვალი ხშირი იყო, ხოლო ბალსქვემო სვანეთში იშვიათად იხმარებოდა. აქ ხარვალი დღესაც იშვიათად გვხვდება, მარცვლისა და ფქვილის ძირითად სათავსს კიდობანი წარმოადგენს.

ხარავ||ხარვალ||ხარალ||ხარ კონსტრუქციულად წააგავს კიდობანს, მაგრამ მასზე დაბალი, გრძელი და ასახდელი სახურავით დახურული ჭურჭელია. იგი დამზადებულია თელის, ნაძვის, ვერხვის ან ფიჭვის სუფთად გათლილი ფიცრებისაგან. ხარავ დგას გამოჩარხულ ან გამოთლილ ექვს ფეხზე, რომელიც ძირითადად ხაროს კუთხის ან გვერდის სვეტის – დირეს დაბოლოებას წარმოადგენს.

პირველად კეთდებოდა ხარავის ფიცრების საჭერი ჩარჩო, რისთვისაც არჩევდნენ მაგარი ჯიშის ხეს. ჩარჩოს – დირეს რაოდენობა ხარავის სიდიდეზე იყო დამოკიდებული. ხარავს ჰქონდა ექვსი, ხან რვა დირე. დირეების გულს სატეხით ამოტეხავენ, სუფთად გათლილ ფიცრებს ხაზით ერთმანეთზე მიაწყობენ და დირეში ჩასვამენ, რის შემდეგ ცულით მიჯრით მიაწყობენ – შეამჭიდროვებენ. შეკრულ ხარავს ძირს გაუკეთებენ და ტიხრით თვლებად დაყოფენ. ხარავის თითოეული თვალი მჭიდროდ შეკრული ასახდელი კარით იკეტება, რომელიც ანჯამით არის მიმაგრებული. სახურავის ნაპირი ფიცარი ოდნავ გამოწეულია, იგი გათვალისწინებულია ასახდელად. გვხვდება აგრეთვე გამოსაწევი სახურავით დახურული ხარვები.

სახელწოდება ხარავ||ხარვალ უფრო ზემო სვანეთის ლექსიკაში დასტურდება, ხარალ ქვ. სვანეთშია აღნუსხული.

ხარვალი და მისი შესატყვისი ხალვარი და ხარვარი საწყაოდაა ცნობილი XVIII ს-ის ქართულ საისტორიო მწერლობის ძეგლებში.

1773 წელს ჯარებისათვის შეწერილ ხარჯის ნუსხაში, რომელიც ერეკლეს ბრძანებითაა დადგენილი, გამოსაღებად ნახსენებია ფქვილი და ქერი ხალვარი... ხარვალი და ხარვარი გამოსაღებადაა დასახელებული 1784 და 1789 წლებში[23]. როგორც ჩანს, ხარვარი გამორწყული საწყაო ჭურჭელი იყო, რომლითაც გამოსაღების გადახდა ხდებოდა.

ამ განმარტებას რამდენადმე ავსებს დ. ჩუბინაშვილის შემდეგი ცნობა: „ხარვალი (ოსმ.), ს. ყაბიწი ათკოდიანი ან ასი ლიტრა"; ხალვარი და ხარვალი დ. ჩუბინაშვილთან სინონიმებად გვხვდება[24].

ასე განმარტავს ხალვარის მნიშვნელობას ნ. ჩუბინაშვილი: „ხალვარი ან ხარვალი კაბიწი 12 კოდი და ნახევარი"[25], ლექსიკოგრაფების მასალის მიხედვით, ხალვარი 37 $^{1}/_{2}$ ფუთის ტევადობის ჭურჭელია, რადგან კოდი 3 ფუთია. ჩვენთვის ხარვარის მეორე და უპირველესი მნიშვნელობაც არის ცნობილი. ივ. ჯავახიშვილი აღნიშნავს, რომ მარცვლეულის საზომი ხალვარი სპარსული სიტყვაა, სახედრის ტვირთს ნიშნავს და 2 $^{1}/_{2}$ ფუთის ტოლი ერთეულია, ე.ი. ცხენის ტვირთის $^{1}/_{3}$-ს უდრის[26]. ტვირთზიდვის აღნიშნული ერთეული შეუსაბამო ჩანს ლექსიკოგრაფების მონაცემებთან. ეთნოგრაფიული მასალებით დასტურდება, რომ ქვემო ქართლში ხარვალი 10 კოდის მოცულობისაა. როგორც ჩანს, დროთა ვითარებაში სახედრის ტვირთის აღმნიშვნელმა ტერმინმა პირვანდელი მნიშვნელობა დაკარგა და წონის სხვა საზომი ერთეული გახდა.

23 ივ. ჯავახიშვილი, საქართველოს ეკონომიური ისტორიის ძეგლები (XIII-XIX სს.), წიგნი II, თბ., 1974, გვ. 113, 114, 158.

24 დ. ჩუბინაშვილი, ქართულ-რუსული ლექსიკონი, 1887, სიტყვასთან ხარვალი.

25 ნ. ჩუბინაშვილი, ქართული ლექსიკონი, თბ., 1961, სიტყვასთან ხარვალი.

26 ივ. ჯავახიშვილი, ისტორიის მიზანი, წყაროები და მეთოდები წინათ და ეხლა, წიგნი III, ნაკვეთი მესამე, ტფ., 1925, გვ. 115-116.

ერთი სიტყვით, ხარვალი, საფიქრებელია, ქართველი ხალხის შემეცნებაში არ იწვევს ასოციაციას მხოლოდ ტვირთისას, მან ძირითადი მნიშვნელობის გარდა ყოფა-ცხოვრებაში მიიღო მეორე და მესამე მნიშვნელობაც. სიტყვის ეს პოლისემანტიზმი გასაგებად ხდის ჩვენთვის საყურადღებო იმ მოვლენას, რომ ხარვალი თავის მნიშვნელობით შეხვდა და დაემთხვა საზომს და შემდეგ ჭურჭლის ცნებას, მათი სინონიმი გახდა. ასეთივე გარემოება გვაქვს საპალნე ტვირთისა და საპალნე საზომის მიმართ და სხვ.

როგორც აღვნიშნეთ, სვანეთში ეს სათავსი გვიანდელია, იგი ქვემო სვანეთის გზით რაჭა-ლეჩხუმიდან შემოსულად ითვლება, სადაც ეს ტერმინი ბეღლის თვალს აღნიშნავს, ე. ი. აქაც მარცვლის სათავსი ჭურჭლის ნაწილია. მიუხედავად იმისა, რომ ყველა ხარვალი ერთი ზომისა არ არის, მისი მოცულობა მაინც ცნობილია; გვხვდება 60-80 და 120 ფუთის ტევადობის ხარვალი. ხარვალის ძირითადი საცავი იყო გუმი, ლალჩა||ცალმაგი და დარბაზი. ე.ი. სიტყვა ხარალ მოსწყდა, დაშორდა გამოზომილი ტვირთის ცნებას, დაშორდა საზომს და გამოყენებული აღმოჩნდა, საზომის გარდა, სათავსის აღმნიშვნელ სახელად.

ამ განმარტებას რამდენადმე ავსებს ხარო სათავსის საკითხიც.

ქართულში სიტყვა ხარო ფრიად გავრცელებულია, მეტადრე დიალექტებში. მას იცნობს ფშავი, ხევსურეთი, მესხეთ-ჯავახეთი, კახეთი, რაჭა-ლეჩხუმი, ზემო გურია და ა. შ. ოღონდ ის ცოცხალ ხმარებაში დატვირთულია ნაირნაირი აზრითა და მნიშვნელობით; ერთგან იგი მიწისქვეშა ქვიტკირის სათავსია (ქართლი, კახეთი, მესხეთ-ჯავახეთი), ზოგან უძრავი ან მოძრავი სახლის შიდა ხის ჭურჭელი (სვანეთი, ზემო რაჭა, ზემო გურია, მესხეთ-ჯავახეთი), ბეღლის (ლეჩხუმი, იმერეთი, ზემო. გურია)[27] ან ლაზამბარის (მესხეთი) თვალი და სხვ.

---

27 ჯ. რუხაძე, სამეურნეო სათავსები საქართველოში, „მაცნე", ისტორიის სერია, 1974, #4, გვ. 179-180.

ხარო სიტყვა ნახსენებია სვმეონ მესუეტის ცხოვრებაში. საიფქლე ნაგებობა – საიფქლე ხაროს სახელით არის ცნობილი (Keimena, 271-272, 105)[28]. სამწუხაროდ, წყაროში არ ჩანს რო-გორი ნაგებობა იყო ხარო.

ფუნქციისა და კონსტრუქციის ძირითადი ნიშნების მიხედვით ხარო იგივეა, რაც ხარალ (ქვემო სვანური)||ხარვალ||ხარავ||ხარვა (ზემო სვანეთი).

სიტყვა ხარო და ხარვალის ენობრივი კავშირის საფუძ-ველზე, რომელიც განვითარების ხანგრძლივ და ერთიან გზას გულისხმობს, ჩვენ გვესახება მათი გენეტიკური კავშირის არსებობის შესაძლებლობა. საფიქრებელია, ხარვალ იყოს უფრო ძველი ფორმა, ხარო კი მეორეული. ამ მოსაზრებას შემდგომი დაზუსტება დაჭირდება, რამდენადაც სიტყვა ხაროს ისტორია ქართველურ ენებში არ არის დადგენილი.

როგორც სათანადო ეთნოგრაფიული მასალიდან ჩანს, XX ს-ის მეორე ნახევრიდან ზოგიერთი სათავსი (კიდობანი, ხარ-ვალი) საცხოვრებელი სახლების ფორმათა შესამჩნევი უნიფიკა-ციის მიუხედავად, საცხოვრებლის მთავარ. ელემენტად დარჩა. ზოგმა სათავსმა – გოდორმა და მოწნულმა კიდობანმა, დაკარგა თავისი ფუნქცია და გაქრა ყოფა-ცხოვრებიდან.

28 ვასახელებ ივ. ჯავახიშვილის მიხედვით, მასალები ქართველი ერის მატერიალური კულტურის ისტორიისათვის, I, თბ. 1946, გვ. 59.

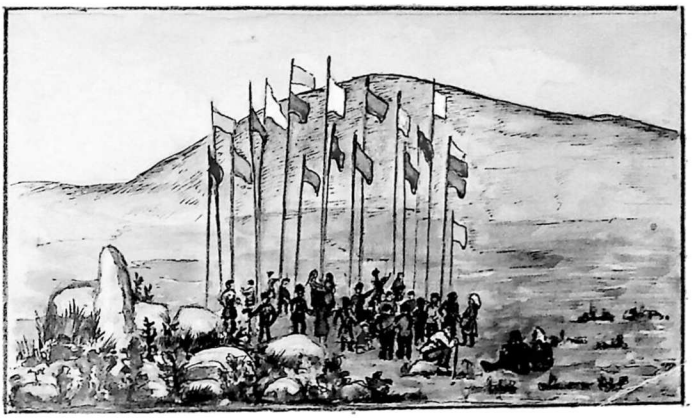

სოფელი ჰადიში,
ლიჩენიშის დღესასწაული

მარცხნივ – ერთ-ერთი მასპინძელი, რაჟდენ ავალიანი. მიდიან ლიჩენიშის ხატთან
(ზემო სვანეთი, სოფელი ჰადიში)

წინა პლანზე – გივი ჯავახიშვილი, დგას ლადო წილოსანი (არქიტექტორი),
დგას ირაკლი სურგულაძე, უკან ზის ჯულიეტა რუხაძე,
დგანან – მარინე გუგუშვილი და თამილა ცაგარეიშვილი
(სვანეთი, 1966 წელი)

ჯულიეტა მთხრობელებთან
(ზემო სვანეთი, სოფელი ბეჩო)

ჯულიეტა რუხაძე ჩართოლანების ოჯახთან და მოხრობელებთან
(სვანეთი, 1967 წელი)

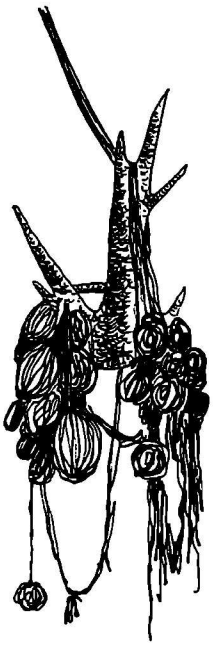

შენირული კანაფის კვიკვი
(სვანეთი, ლატალი)

სოფელი ცხრილი
(ბეჩოს თემი)

ავალიანების სახლი
(ბეჩოს თემი)

მულაყი და უშბა

სვანეთის ეთნოგრაფიული ექსპედიცია (გზაზე)

ეთნოგრაფიული ექსპედიცია,
დგანან – გივი ჯავახიშვილი, (?), ლადო წილოსანი, (?), სტუდენტი,
მარინე გუგუშვილი, ჯულიეტა რუხაძე, თამილა ცაგარეიშვილი

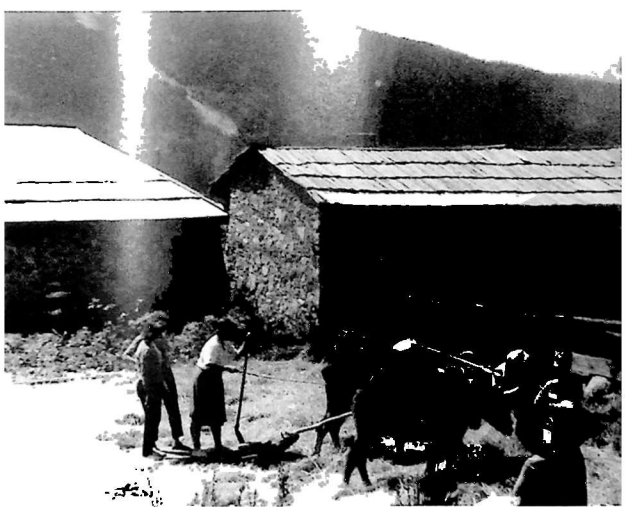

ჯულიეტა რუხაძე, მარლენ ავალიანი, სვანები
(სვანეთი, ბეჩოს თემი)

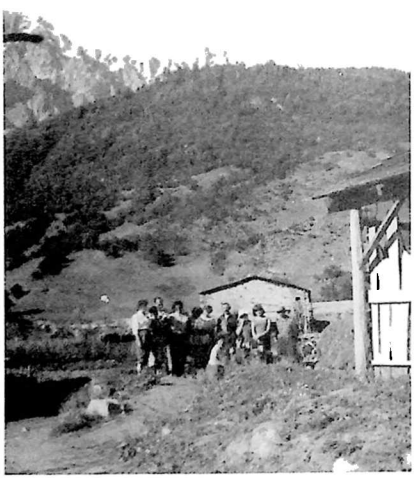

ჯულიეტა რუხაძე
(სვანეთი, ბეჩოს თემი)

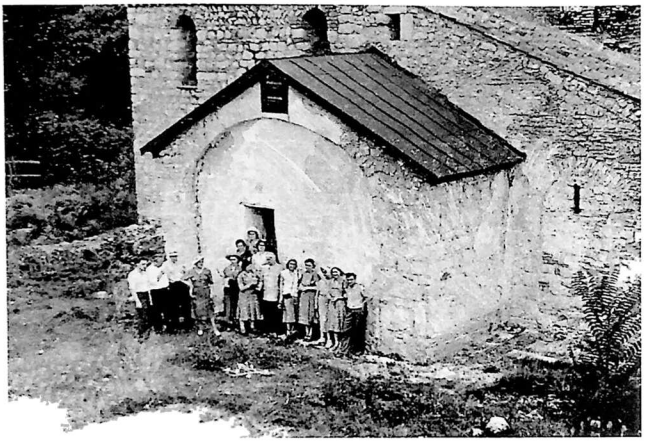

ჯულიეტა რუხაძე, ირაკლი სურგულაძე
(სვანეთი, 1960 წელი)